

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเล่าเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ:

กรณีศึกษาชาวพายุยง

Storytelling and Linguistic Strategies in Natural Disaster News Reports:

A Case Study of Tropical Storm Yagi

หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขจิตา ศรีพุ่ม

โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย เงินรายได้ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2569

สัญญาทุนเลขที่Huso 01/2568....

การเล่าเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ:

กรณีศึกษาชาวพายุยagi

Storytelling and Linguistic Strategies in Natural Disaster News Reports:

A Case Study of Tropical Storm Yagi

หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขจิตา ศรีพุ่ม

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบและ 2) วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในเรื่องเล่าชาวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาชาวพายุยงิ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้แก่ ชาวภัยพิบัติทางธรรมชาติจากพายุยงิที่ส่งผลกระทบต่อในจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ซึ่งเผยแพร่ในเว็บไซต์ข่าว จำนวน 10 เว็บไซต์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 270 ข่าว ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 องค์ประกอบของเรื่องเล่าชาวภัยพิบัติ 6 ด้าน พบว่า 1) ด้านมุมมองในการเล่าเรื่องส่วนใหญ่เป็นมุมมองจากบุคคลที่สาม โดยนักข่าวทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์หรือผู้รายงานข้อมูล 2) ด้านตัวละคร พบว่ามีประชาชนผู้ประสบภัยถูกนำเสนอในฐานะเหยื่อหรือผู้รอความช่วยเหลือมีการสร้างตัวละคร “ฮีโร่” จากภาคประชาชนมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐ ตัวละครร้าย ได้แก่ ภัยธรรมชาติ 3) ด้านโครงเรื่อง ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเรื่องเล่าของภัยพิบัติ 4) องค์ประกอบด้านแก่นเรื่องที่พบมากที่สุดได้แก่ ภัยพิบัติซ้ำซาก และ ความเปราะบางของโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการ แก่นเรื่องรองลงมา ได้แก่ ความสำคัญของการช่วยเหลือและน้ำใจจากทุกภาคส่วน และความล่าช้าหรือขาดประสิทธิภาพของรัฐในการจัดการภัยพิบัติ 5) องค์ประกอบด้านความขัดแย้ง ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ และ ความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง 6) องค์ประกอบด้านฉากที่เด่น ได้แก่ พื้นที่ประสบภัยในจังหวัดเชียงรายและช่วงเวลาที่มีการระบุงุดเงิน ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ด้านกลวิธีการใช้ภาษาในเรื่องเล่าชาวภัยพิบัติ พบกลวิธีทางภาษา 4 ประการได้แก่ 1) กลวิธีทางศัพท์ ได้แก่ คำแสดงความรู้สึก วิกฤติ ฉับพลัน คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ คำขยายหรือคำเน้นระดับคำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์ 2) กลวิธีการขยายความ ได้แก่ การขยายภาพความเสียหาย การขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ 3) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ได้แก่ การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีอำนาจ การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน การเล่าเรื่อง การจัดโครงเรื่อง วัจนกรรม ได้แก่ การแจ้งเตือน แนะนำ สั่ง การประกาศ การรายงาน การให้ข้อมูล และ 4) กลวิธีทางวาทศิลป์ ได้แก่ การเปรียบเทียบ การใช้คำเชิงศีลธรรม การสร้างภาพ “ฮีโร่” งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นองค์ประกอบการเล่าเรื่องภัยพิบัติและกลวิธีการใช้ภาษาที่ใช้วิธีการศึกษาต่อยอดจากการศึกษาเชิงวรรณกรรม ภาพยนตร์ ดิจิทัล มาสู่การประยุกต์ในบริบทจริงของสังคมไทยที่มีผลโดยตรงต่อการจัดการปัญหาและการสื่อสารเชิงนโยบายซึ่งสามารถไปเชื่อมโยงกับการกำหนดแนวทางเชิงนโยบาย เช่น การออกแบบมาตรฐานการรายงานชาวภัยพิบัติ การกำหนดคู่มือการใช้ถ้อยคำและกลวิธีการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในภาวะวิกฤติและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

คำสำคัญ: การเล่าเรื่อง, องค์ประกอบการเล่าเรื่อง, กลวิธีการใช้ภาษา, ชาวภัยพิบัติ, พายุยงิ

Abstract

This study aims (1) to analyze the narrative components and (2) to examine the linguistic strategies used in disaster news narratives, focusing on news coverage of Typhoon Yagi that affected Chiang Rai Province, Thailand. A total of 270 online news articles from ten news websites were analyzed through qualitative content analysis based on narrative and linguistic frameworks.

The results revealed six key narrative components: 1) Perspective: Most reports adopted a third-person viewpoint with journalists as observers. 2) Characters: Victims were depicted as sufferers or those awaiting help; “heroes” often emerged from the public rather than officials, while the “villain” was the natural disaster itself. 3) Plot: News followed a typical disaster narrative structure. 4) Themes: Major themes included recurring disasters and infrastructural vulnerability; secondary themes involved mutual aid and state inefficiency. 5) Conflict: Conflicts appeared between humans and nature, citizens and the state, and within social structures. 6) Setting: Stories were situated in disaster-affected areas of Chiang Rai with explicit time references. Findings Four major linguistic strategies were also identified 1) Lexical strategies – use of emotional and evaluative vocabulary, quantitative terms, and cause–effect expressions. 2) Elaboration strategies – expansion of time, place, and damage descriptions with positive and negative connotations. 3) Pragmatic and discourse strategies – expert citations, policy critique, questioning, community voices, and varied speech acts (e.g., warning, advising, announcing). 4) Rhetorical strategies – metaphorical language, moral expressions, and the construction of “hero” imagery. The study extends narrative analysis from literary and digital contexts to real Thai media discourse, revealing how language use in disaster news influences public perception and crisis management. The findings suggest that narrative and linguistic insights can guide the development of disaster news reporting standards and communication guidelines, thereby improving policy communication, crisis response, and public trust.

Keywords: Storytelling, narrative components, Linguistic strategies, Natural disaster news,

Tropical Storm Yagi

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้จัดสรรงบประมาณทุนประเภทโครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย เงินรายได้ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เลขที่สัญญา Huso 01/2568 ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณรองคณบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรมกรุณาชี้แนะและสนับสนุนด้านการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิจัย และเจ้าหน้าที่ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความขอบคุณต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาอ่านและให้ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยให้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าขอแสดงความซาบซึ้งและขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์

ชจิตา ศรีพุ่ม

มกราคม 2569

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ	6
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเล่าและองค์ประกอบของเรื่องเล่า	8
องค์ประกอบของเรื่องเล่า	14
ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางภาษา	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
กรอบแนวคิดการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ขั้นสำรวจและรวบรวมเอกสาร	32
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	34
ขั้นสรุปผลและเขียนรายงานการวิจัย	34
บทที่ 4 องค์ประกอบของเรื่องเล่าชาวภัยพิบัติพายุยุง	35
1. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยุงด้านมุมมองในการเล่าเรื่อง	38
2. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยุงด้านตัวละคร	50
3. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยุงด้านโครงเรื่อง	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ)	
5. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุไต้ฝุ่นด้านแก่นเรื่อง	74
6. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุไต้ฝุ่นด้านความขัดแย้ง	85
7. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุไต้ฝุ่นด้านฉาก	91
บทที่ 5 กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติพายุไต้ฝุ่น	100
1. กลวิธีทางศัพท์	101
2. กลวิธีการขยายความ	115
3. กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม	122
4. กลวิธีทางวาทศิลป์	132
บทที่ 6 สรุปลผลและอภิปรายผล	138
สรุปลผลการวิจัย	138
อภิปรายผลผลการวิจัย	141
ข้อเสนอแนะ	143
บรรณานุกรม	144
ประวัติย่อของผู้วิจัย	145
ภาคผนวก	146

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 ภาพโครงสร้างการเล่าเรื่องตามแนวคิดของกุस्ताฟ เฟรย์แท็ก (Gustav Freytag)	19
--	----

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 เว็บไซต์สำนักข่าวที่ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย	4
ตารางที่ 2 สำนักข่าว เว็บไซต์ และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	33
ตารางที่ 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติจากสำนักข่าว 10 สำนัก	95

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของภาษา

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (Natural Disasters) คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงทั้งในด้านชีวิตและทรัพย์สิน ภัยพิบัติเหล่านี้รวมถึง พายุ ไฟป่า แผ่นดินไหว น้ำท่วม และดินถล่ม โดยเฉพาะในประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติต่าง ๆ เหล่านี้เป็นประจำ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้ทำให้ความถี่และความรุนแรงของภัยพิบัติเพิ่มขึ้น และมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างชัดเจน แนวทางในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการเผชิญหน้ากับภัยพิบัติ ซึ่งจะทำให้สามารถลดผลกระทบที่เกิดขึ้นได้

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) (ม.ป.ป.) ประเทศไทย กล่าวว่า ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หมายถึง ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ซึ่งไม่อาจควบคุมได้ ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นปรากฏการณ์ที่สร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความเสียหายต่อบ้านเรือน ตลอดจนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และยังส่งผลให้ผู้คนนับล้านทั่วโลกต้องไร้ที่อยู่อาศัย ต้องพลัดถิ่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นบนโลกมีมากมายหลายประเภท และสร้างความเสียหายแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็น ภัยพิบัติทางพื้นดิน ภัยพิบัติทางพื้นน้ำ ภัยพิบัติทางสภาพอากาศ และภัยพิบัติอันเกิดจากไฟ โดยประเภทของภัยพิบัติทางธรรมชาติประกอบไปด้วย 4 ประเภทหลัก ๆ ดังต่อไปนี้ 1. ธรณีพิบัติภัย หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากพื้นดิน เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด และดินถล่ม 2. อุทกภัย หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากน้ำ เช่น น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก และคลื่นสึนามิ 3. วาตภัย หรือภัยพิบัติทางอากาศ เช่น พายุประเภทต่าง ๆ และ 4. อัคคีภัย หรือภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากไฟ เช่น ไฟป่า ทั้งนี้การเกิดไฟป่าในบางครั้งก็อาจเกิดจากมนุษย์ได้เช่นกัน นอกจากนี้ยังมีภัยแล้ง คือภัยที่เกิดในพื้นที่แห้งแล้ง ฝนไม่ตกมาอย่างต่อเนื่อง ยาวนานหรือในพื้นที่ที่ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ ส่งผลให้ไม่สามารถเพาะปลูกได้ ขาดแคลนน้ำ และอาหารไม่สามารถอยู่อาศัยได้

สำหรับพายุอาจนับเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติในด้านวาตภัย ที่ส่งผลกระทบให้เกิดอุทกภัยและธรณีพิบัติภัยตามมา ซึ่ง UNHCR กล่าวว่า อุทกภัย เป็นภัยธรรมชาติที่ทุกคนรู้จักดี และยังเป็นหนึ่งในภัยพิบัติทางธรรมชาติที่สร้างความเสียหาย ความสูญเสียในหลายพื้นที่ทั่วโลก ผู้คนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยต้องเผชิญกับความยากลำบาก และความท้าทายที่มากกว่าจะจินตนาการได้ บ้านเรือนได้รับความเสียหาย ครอบครัวต้องไร้บ้าน กลายเป็นผู้พลัดถิ่น สูญเสียทั้งทรัพย์สินและบ่อยครั้งที่อุทกภัยได้พรากชีวิต

ผู้คนอย่างไม่อาจหวนคืน ผู้ประสบภัย โดยเฉพาะผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นที่ต้องเผชิญกับวิกฤติอุทกภัย ระหว่างที่กำลังลี้ภัย รวมไปถึงผู้ที่ต้องพลัดถิ่นจากน้ำท่วมครั้งใหญ่ ต้องการความช่วยเหลือ และความคุ้มครองให้ปลอดภัยจากพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติ ความสูญเสีย และความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่อาจประเมินได้

ในบริบทของประเทศไทย ข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ประเทศกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มการตระหนักรู้และการเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์วิกฤติในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในข่าวภัยพิบัติจะช่วยให้เข้าใจถึงวิธีที่นักข่าวเลือกใช้ภาษาในการถ่ายทอดข้อมูลในสถานการณ์วิกฤติ ซึ่งนอกจากจะเป็นการบอกเล่าเรื่องราวแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างการรับรู้และการตระหนักรู้ของสังคมให้มีความพร้อมต่อการรับมือกับภัยพิบัติ

งานวิจัยนี้จึงมีความสนใจที่จะมุ่งศึกษาและวิเคราะห์การเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยเฉพาะในกรณีศึกษาข่าวพายุายางิที่ปรากฏในข่าวออนไลน์บนเว็บไซต์ข่าวต่าง ๆ ซึ่งภัยพิบัติที่เกิดจากอิทธิพลจากพายุายางิเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่สร้างผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประเทศไทย ในช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2567 การเล่าเรื่องในข่าวประเภทนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำเสนอข้อมูลที่ครอบคลุมและแม่นยำ ไม่เพียงแต่บรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังสะท้อนผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจในมุมมองของผู้รับข่าวสาร

การเล่าเรื่องในข่าวภัยพิบัติไม่ได้จำกัดแค่การถ่ายทอดข้อเท็จจริง แต่ยังต้องพิจารณาถึงวิธีการสร้างความรู้สึกหรืออารมณ์ให้กับผู้อ่าน การบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ เช่น การรายงานการสูญเสียชีวิตทรัพย์สิน หรือผลกระทบต่อชุมชน มักจะต้องใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่มีความเข้มข้น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์ได้อย่างมีอารมณ์ร่วม และเข้าใจถึงความรุนแรงของภัยพิบัติอย่างแท้จริง ในการสื่อสารข่าวสารประเภทนี้ ภาษาที่ใช้มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการเลือกใช้คำและโครงสร้างประโยคมีผลต่อความเข้าใจและการตอบสนองของผู้อ่าน กลวิธีทางภาษาที่น่าสนใจในข่าวภัยพิบัติมักรวมถึงการใช้คำที่สร้างภาพหรืออารมณ์ (เช่น “น้ำท่วมรุนแรง” หรือ “พายุโหมกระหน่ำ”) และการเน้นย้ำถึงผลกระทบระยะยาวหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมและการป้องกันภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้องค์ประกอบของเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติก็มีความซับซ้อนและหลากหลาย แบ่งออกได้เป็นหลายมิติที่สำคัญ เช่น โครงเรื่อง (Plot) เป็นการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่สาเหตุ การดำเนินเหตุการณ์ไปจนถึงผลกระทบ ตัวละคร (Characters) ในการเล่าเรื่องในข่าวภัยพิบัติ ตัวละครหลักมักเป็น

ผู้ประสพภัย หน่วยงานรัฐ และเจ้าหน้าที่กู้ภัย ซึ่งแต่ละกลุ่มจะถูกนำเสนอในบทบาทที่แตกต่างกัน สถานที่ (Setting) สถานที่ในข่าวภัยพิบัติมีบทบาทสำคัญในการกำหนดบรรยากาศและความรุนแรงของเหตุการณ์ การระบุสถานที่ที่เกิดเหตุอย่างละเอียด เช่น ภูมิภาคที่ถูกพายุพัดผ่าน หรือพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบหนัก เป็นการสร้างความชัดเจนให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจถึงขอบเขตของภัยพิบัติได้ดียิ่งขึ้น ประเด็นหลัก (Themes) ในข่าวภัยพิบัติ มักมีประเด็นหลักที่ถูกนำเสนอ เช่น ความเปราะบางของสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ความไม่พร้อมของระบบป้องกันภัยพิบัติ หรือความจำเป็นในการฟื้นฟูและบูรณาการความช่วยเหลือในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ประเด็นเหล่านี้จะถูกเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในระยะยาว มุมมองการเล่าเรื่อง (Narrative Perspective) มุมมองที่ใช้ในการเล่าเรื่องอาจแตกต่างกันไป เช่น มุมมองจากผู้สื่อข่าว หรือมุมมองจากผู้ประสพภัย การเลือกใช้มุมมองเหล่านี้จะมีผลต่ออารมณ์และทิศทางของข่าว ในกรณีของข่าวภัยพิบัติ มุมมองของผู้ประสพภัยมักจะถูกใช้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับผู้อ่านมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติพายุยาก็ และกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในข่าวเกี่ยวกับพายุยาก็ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยจะช่วยเปิดมุมมองใหม่เกี่ยวกับวิธีการสื่อสารในช่วงเหตุการณ์วิกฤติ และเสนอแนวทางที่สามารถปรับใช้ในการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายทอดข่าวสารในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยาก็
2. วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยาก็

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบและเข้าใจองค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยาก็
2. ทราบกลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยาก็
3. สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการสื่อสารข่าวภัยพิบัติ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการรับรู้ของประชาชน และการเตรียมความพร้อมของสังคม
4. นำไปใช้ในการเรียนการสอนในสาขาภาษาไทยได้

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตของข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ได้แก่ บทความข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติจากพายุยาก็ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยบริเวณอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเผยแพร่ในเว็บไซต์ข่าว จำนวน 10 เว็บไซต์ ที่ได้จากการจัด 10 อันดับเว็บไซต์ ข่าว-สื่อ ยอดนิยม ของ <https://news.truehits.net> ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

ที่	สำนักข่าว	เว็บไซต์	จำนวนประชากร (ข่าว)
1.	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ออนไลน์	www.thairath.co.th	4,859
2.	หนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์	www.khaosod.co.th	3,247
3.	หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์	www.matichon.co.th	4,570
4.	กรุงเทพธุรกิจ	www.bangkokbiznews.com	124
5.	ผู้จัดการออนไลน์	mgronline.com	6,616
6.	เดลินิวส์ออนไลน์	www.dailynews.co.th	111
7.	หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ	www.prachachat.net	3,029
8.	PPTV HD36	www.pptvhd36.com	60
9.	สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส	www.thaipbs.or.th	4,199
10.	เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจ	www.thansettakij.com	115
			26,930

ตารางที่ 1 เว็บไซต์สำนักข่าวที่ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย

โดยผู้วิจัยเข้าเว็บไซต์ 10 เว็บไซต์ดังกล่าวข้างต้น และค้นหาข่าวที่เกี่ยวข้องโดยใช้การพิมพ์ข้อความค้นหาว่า “พายุยาก็” “น้ำท่วมแม่สาย” และ “น้ำท่วมเชียงราย” และคัดเลือกบทความข่าวที่มีการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากพายุยาก็มาเป็นประชากรในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้จะไม่เก็บข้อมูลการรายงานพยากรณ์อากาศประจำวัน เพราะงานวิจัยนี้มุ่งเน้นที่เรื่องเล่าจากภัยพิบัติเท่านั้น และช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลได้แก่ วันที่ 15 เดือนมีนาคม - วันที่ 15 เดือนเมษายน พ.ศ. 2568 ซึ่งเป็นเวลาที่ภัยพิบัติได้สิ้นสุดลงแล้วเพื่อให้เห็นโครงสร้างของเรื่องเล่าที่สมบูรณ์และได้เนื้อหาข่าวที่สะท้อนสถานการณ์ทั้งหมด โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 26,930 ข่าว คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 270 ข่าว

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้จากการคัดเลือกบทความข่าวที่มีการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากพายุยาก็ (ตามวิธีการเก็บข้อมูลประชากร) และนำมาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่าง ใช้ การกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงขนาดของประชากรในลักษณะของอัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละ ดังนี้ (Neuman, 1991, pp. 221 อ้างถึงใน สมชาย วรภิเษมสกุล, 2553, หน้า 166)

1. ประชากรน้อยกว่า 1,000 ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 30
2. ประชากรน้อยกว่า 10,000 ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10
3. ประชากรน้อยกว่า 150,000 ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 1
4. ประชากรน้อยกว่า 10,000,000 ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 0.025

จากประชากรทั้งสิ้นจำนวน 26,931 ข่าว เมื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ตามเกณฑ์ประชากร น้อยกว่า 150,000 ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 1 ดังกล่าวข้างต้นทำให้งานวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 270 ข่าว

3.1.2 ขอบเขตของเนื้อหา

1. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติพายุยาก็ ตามเกณฑ์องค์ประกอบของเรื่องเล่า ตามเกณฑ์ของจิตขวัญ กิจวิศาละ (2564) และ สรณัฐ ไตลังคะ (2560)
2. วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในข่าวเกี่ยวกับพายุ ตามเกณฑ์ของ จันทิมา อังคพณิชกิจ (2561)

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

ข่าวภัยพิบัติพายุยาก็ หมายถึง ข่าวในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์จำนวน 10 เว็บไซต์ข่าวที่มีการนำเสนอข่าว เกี่ยวกับภัยพิบัติน้ำท่วมจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็น พ.ศ. ที่เกิดภัยพิบัติ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นข้อมูลข่าวที่ได้เผยแพร่ในช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติ แต่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลข่าวในปี พ.ศ. 2568 (ดังขอบเขตของข้อมูล) เพื่อให้เห็นภาพรวมขององค์ประกอบการเล่าเรื่องในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นจน สิ้นสุด ทั้งนี้การอ้างอิงชื่อสำนักข่าวจะอ้างอิงตามตารางที่ 1

การเล่าเรื่อง หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ใช้ถ้อยคำอันเป็นวจนภาษาเขียน ไม่รวมถึงรูปภาพ และอวจนภาษาด้านอื่น เช่น ขนาดหรือสีของตัวอักษรที่ปรากฏในการรายงานข่าว

องค์ประกอบการเล่าเรื่อง หมายถึง ส่วนประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติ ได้แก่ มุมมองในการเล่าเรื่อง ตัวละคร โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ความขัดแย้ง และฉาก

กลวิธีทางภาษา หมายถึง หมายถึง กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีการขยายความ กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์
และวาทกรรม และกลวิธีทางวาทศิลป์

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการเล่าเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ: กรณีศึกษาข่าวพายุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเล่าเรื่อง และกลวิธีการใช้ภาษา ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเล่าและองค์ประกอบของเรื่องเล่า
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเล่า
 - 2.2 ความสัมพันธ์ของเรื่องเล่ากับการรายงานข่าว
 - 2.3 องค์ประกอบของเรื่องเล่า
3. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางภาษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

สามชาย ศรีสันต์ (2555) ได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง การตอบสนองต่อน้ำท่วม: การทบทวนงานวิจัยและเรื่องเล่าจากผู้ประสบภัย ซึ่งได้ศึกษาเบื้องต้นเพื่อสร้างกรอบความคิดเกี่ยวกับการตอบสนองต่อน้ำท่วมของผู้ประสบภัย โดยค้นหาและทำความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ที่ประชาชนผู้ประสบน้ำท่วมรับรู้และแสดงออกต่อปรากฏการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นรับรู้ความเสี่ยง (risk perception) เป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารน้ำท่วมผ่านสื่อมวลชน หรือการรับรู้ผ่านการแจ้งเตือนจากหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับน้ำท่วม 2. ขั้นตระหนัก (awareness) ขั้นตอนนี้บุคคลยอมรับว่า น้ำมีโอกาสจะท่วมพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ โดยประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับรู้มาเกี่ยวกับสถานที่พักอาศัยและบริบทแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์ที่เคยได้รับ จากนั้นจะแสดงออกถึงการกระทำบางอย่างเพื่อตัดสินใจต่อสถานะน้ำท่วมที่จะต้องเผชิญ 3. ขั้นนิยามตนเองในฐานะผู้ประสบภัย (self-defined) ในขั้นตอนนี้บุคคลได้เผชิญกับสถานะน้ำท่วม หรือได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม จนกระทบกระเทือนถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากปกติ 4. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับน้ำ (living with floodwater) ในขั้นตอนนี้เป็นภาพสะท้อนของการต่อสู้ดิ้นรน เพื่อเอาชีวิตรอดของมนุษย์ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วม ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม 5. ขั้นเยียวยาฟื้นฟู (rehabilitation and recovery) ประชาชนจะคอยติดตามข่าวสาร เดินทางกลับมาดูบ้านเพื่อประเมินระดับน้ำ การจัดแบ่งขั้นตอนตอบสนองต่อน้ำออกเป็น 5 ขั้นช่วยให้เราทำความเข้าใจถึงสถานการณ์ที่ผู้ประสบภัยจะต้องเผชิญเมื่อเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม ในแง่มุมรายละเอียดที่แตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเล่าและองค์ประกอบของเรื่องเล่า

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเล่า

การเล่าเรื่อง (Narrative) เป็นรูปแบบการสื่อสารที่ช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ ต่าง ๆ โดยเฉพาะในบริบทที่ซับซ้อน เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเล่าเรื่องมีพลังในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่ากับผู้รับสาร เนื่องจากทำให้ผู้คนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวกับเรื่องราวที่ถูกเล่า การใช้การเล่าเรื่องที่ดีในข่าวภัยพิบัติไม่เพียงแต่ทำให้ข้อมูลเป็นที่น่าสนใจ แต่ยังช่วยกระตุ้นการตอบสนองจากผู้รับสาร เช่น ความเห็นใจ การรับรู้ถึงความสำคัญของเหตุการณ์ และการเตรียมพร้อมรับมือในอนาคต นรินทร์ สังข์รักษา (2561, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการเล่าเรื่องว่ามี 2 แนวคิด คือ 1. แนวคิดการจัดการความรู้ด้วยการเล่าเรื่องหรือเรื่องเล่าเร้าพลัง (Storytelling) และ 2. แนวคิดการศึกษาแบบเรื่องเล่า (Narrative Approach) เป็นการสร้างทางสังคม (Social Construction) ของกลุ่มหลังความทันสมัย (Postmodern) ด้วยการเล่าเรื่อง ดังนี้

1. การเล่าเรื่องหรือเรื่องเล่าเร้าพลัง (Storytelling)

จากประสบการณ์ชีวิตในการเรียนรู้ เป็นแนวคิดใหม่ทางการจัดการความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อค้นหาสิ่งดี ๆ หรือความสำเร็จหรือสิ่งที่ได้จากสังคม การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเล่าเร้าพลัง ได้แก่ ความหมายของการเล่าเรื่อง Storytelling แปลว่า การเล่าเรื่องหรือเรื่องเล่าเร้าพลัง เป็นเทคนิคในการดึงความรู้ที่ฝังลึกที่มีอยู่ในตัวตน (Tacit Knowledge) ซึ่งยากแก่การอธิบายถ่ายทอด ให้กลายเป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ความสำเร็จในการทำงานของตน ให้สมาชิกในกลุ่มฟัง ทำให้สมาชิกได้เรียนรู้จากประสบการณ์ความสำเร็จของผู้อื่น ส่วนปุรชัย ศิริมหาสารและพัชชา กวางทอง (2552, หน้า 93 อ้างถึงใน นรินทร์ สังข์รักษา (2561, หน้า 3-4)) ได้กล่าวถึง การเล่าเรื่อง /เรื่องเล่าเร้าพลัง ว่า เป็นเทคนิคการจัดการความรู้อย่างหนึ่ง ในการดึงเอาประสบการณ์การเรียนรู้การทำงานที่มีความภาคภูมิใจมาเล่าให้บุคคลอื่นฟัง ผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์กับการทำงานของตนเอง เป็นการแบ่งปันการปฏิบัติที่เป็นเลิศ การเล่าเรื่อง หมายถึง การเขียนเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เล่าเอง จากการพบเห็น การอ่านการฟังซึ่งจะต้องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและประทับใจผู้เขียนเล่ามากพอที่จะถ่ายทอดให้ผู้อ่านฟังได้

2. การศึกษาแบบเรื่องเล่าแนว Narrative Approach

การเล่าเรื่องในแนวคิดนี้เป็นแนวคิดหลังยุคความทันสมัยที่นิยมวิจัยแบบการเล่าเรื่อง (Narrative Research) สำหรับการศึกษาแนวการเล่าเรื่อง (Narrative Study) เป็นการแสวงหาความรู้ผ่านเรื่องเล่า เป็นวิธีการที่บุคคลสามารถจัดระบบประสบการณ์ที่ผ่านมา คือ การจัดระเบียบประสบการณ์ของตนเองใน

รูปแบบของเรื่องเล่าที่มีความหมาย การเล่าเรื่องของ Story จึงเป็นเรื่องราวที่มีการจัดระเบียบ จัดลำดับ ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา (นภภรณ์ หะวานนท์, 2555 อ้างถึงใน นรินทร์ สังข์รักษา, 2561, หน้า4) การเล่าเรื่องจึงเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปสู่ การค้นหาความรู้ โดยผ่านการเล่าเรื่อง การศึกษาเมื่อรวบรวมข้อมูลจนเพียงพอแล้ว จะเริ่มเรียบเรียงเรื่องเล่าจากประสบการณ์ในสังคมได้ทำความเข้าใจ ดังนั้น การศึกษาเรื่องเล่าก็คือการศึกษาหนทางที่มนุษย์มีประสบการณ์ต่อโลก กล่าวคือ ชีวิตของมนุษย์ล้วนประกอบไปด้วย เรื่องราวมากมาย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ (กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล, 2552, หน้า 29-30 อ้างถึงใน นรินทร์ สังข์รักษา 2561, หน้า 4)) คือ 1) มนุษย์จัดระเบียบประสบการณ์ที่เรามีต่อโลกในรูปของการเล่าเรื่อง 2) เรื่องราวที่มีการเล่าสู่กันฟังนั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบันของแต่ละบุคคล การให้คุณค่าของแต่ละบุคคล บุคคลที่อยู่ในเรื่องราวนั้น ผู้ที่ถูกกล่าวถึง ตลอดจนเวลาและสถานที่ที่อยู่ในเรื่องเล่า นั้น และ 3) เรื่องเล่าเป็นเรื่องที่บรรจุความหลากหลายของเสียงที่เล่า (Multivoicedness) หรือเรื่องเล่าสามารถมีความหมายที่หลากหลาย

สรณัฐ ไตลังคะได้ให้ความรู้เรื่อง “เรื่องเล่า” ไว้ดังนี้

สรณัฐ ไตลังคะ (2560, หน้า 1) ได้กล่าวว่า เรื่องเล่า (narrative) เป็นสิ่งที่คงอยู่กับชีวิตความเป็นอยู่มาทุกยุคสมัย ทุกเผ่าพันธุ์และชนชาติมีวัฒนธรรมของการเล่าเรื่องในหลายรูปแบบ ตั้งแต่การวาดภาพในผนังถ้ำ การเล่านิทาน การเขียนตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้า การร้องเพลง และการร้อยกรอง สรรเสริญวีรบุรุษจนมาถึงการเล่าเรื่องราวเป็นลายลักษณ์ในรูปของวรรณกรรมแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเล่าเรื่องด้วยรูปภาพ อาทิ การ์ตูน นิยายภาพ (graphic novel) เมื่อเทคโนโลยีพัฒนา การเล่าเรื่องผ่านภาพเคลื่อนไหวก็ได้รับความนิยมมากขึ้น กล่าวได้ว่าเรื่องเล่าอยู่คู่กับประวัติศาสตร์มนุษยชาติเพราะเรื่องเล่าเป็นทั้งความทรงจำของเผ่าพันธุ์ เป็นการส่งผ่านคุณค่า รวมทั้งเป็นการสร้างความบันเทิงและจินตนาการ และได้ให้ความหมายของเรื่องเล่า ไว้ดังนี้ “เรื่องเล่า” แปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า “narrative” ซึ่งมีรากศัพท์จากคำภาษาละตินว่า “gnarus” มีความหมายว่า “รู้” ฌ็อง ฟร็องซัวส์ เลียวตาร์ด (Jean-Francois Lyotard) นักทฤษฎีหลังสมัยใหม่จึงมีความเห็นว่า เรื่องเล่าเป็น “ความรู้” ลักษณะหนึ่ง กล่าวคือเป็นความรู้ที่สื่อสารกันในสังคม ดังนั้น การสร้างเรื่องเล่าจึงเป็นการส่งผ่านความรู้และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมตามมาได้ (Mcquillan, 2000, p. 323 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตลังคะ, 2560, หน้า 1) ตัวอย่างเช่น นิทาน นักคติชนวิทยา ซึ่งศึกษาเรื่องนิทานได้ตั้งข้อสังเกตว่า เนื้อหานิทานมีความสัมพันธ์กับวิถีปฏิบัติของคนในสังคม ความขัดแย้งที่เกิดในนิทานแท้ที่จริงแล้วก็คือความขัดแย้งในสังคมนั้น ๆ นั่นเอง (ศิริพร ฐิตะฐาน, 2531, น. 30 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตลังคะ, 2560, หน้า 1) ดังนั้นในการศึกษานิทานของวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ อาจทำให้เข้าใจเกี่ยวกับ

พฤติกรรมและผลของพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมนั้น รวมทั้งแสดงความเชื่อและบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งจะเป็นสิ่งควบคุมหรือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

เรื่องเล่ามีความหมายต่างกันตามแต่ยุคสมัย บางคนกล่าวว่าเรื่องเล่าหมายถึงการที่ผู้เล่าหนึ่งคนหรือมากกว่านั้นเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือจินตนาการขึ้นมาให้ผู้ฟัง/ผู้อ่าน หนึ่งคนหรือมากกว่านั้น ความหมายดังกล่าวแสดงนัยว่าเรื่องที่เล่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ดังนั้นในความหมายนี้จึงไม่นับว่าละครเป็นเรื่องเล่า เพราะละครแสดงนัยของการแสดงที่เกิดขึ้นที่ชม จึงเป็น “ปัจจุบัน” มากกว่า “อดีต” นักวิจารณ์บางคนให้ความสำคัญแก่เหตุการณ์และกล่าวว่าเรื่องเล่าต้องมีเหตุการณ์สองเหตุการณ์ขึ้นไป แต่บ้างก็เห็นว่าเหตุการณ์สองเหตุการณ์ขึ้นไปดังกล่าวจะต้องเกี่ยวเนื่องกันและมีประธาน (subject) ที่เชื่อมโยงกัน

ต่อมานักโครงสร้างนิยมศึกษาความซับซ้อนของเรื่องเล่าและเสนอว่า ในการศึกษาเรื่องเล่า ต้องแยก “ตัวเรื่อง” (story) ออกจาก “โครงเรื่อง” (plot) กล่าวคือ “ตัวเรื่อง” หมายถึงลำดับเหตุการณ์ตามเวลา และ “โครงเรื่อง” หมายถึงวิธีการในการนำเสนอตัวเรื่องหนึ่ง ๆ (Mcquillan, 2000, p. 323 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตลังคะ, 2560, หน้า 2) ดังนั้น ประเด็นที่ผู้ศึกษาศาสตร์แห่งเรื่องเล่าสนใจอมมิใช่ “ตัวเรื่อง” แต่เป็น “โครงเรื่อง” หรือวิธีการในการเล่าเรื่อง จึงอาจกล่าวได้ว่ามีความเป็นไปได้ในการเล่า “ตัวเรื่อง” หนึ่ง ๆ ได้หลากหลาย ซึ่งนั่นก็คือการศึกษาศิลปะในการเล่าเรื่อง เช่น หากต้องการเล่าชีวิตของตัวละครตัวหนึ่ง “ตัวเรื่อง” คือเหตุการณ์ตั้งแต่เด็ก เติบโตไปจนถึงวัยชราและความตาย แต่เราสามารถเล่าเรื่องตัวละครนี้ได้หลายแบบ เช่น ในแง่ของเวลา เราอาจเริ่มเรื่องจากตัวละครในวัยชราที่นอนรอความตายแล้วย้อนกลับไปเล่าชีวิตในวัยเด็ก หรืออาจเล่าเริ่มจากวัยหนุ่มสาวแล้วก้าวกระโดดไปเล่าตอนใกล้ตายแล้วย้อนกลับไปสู่วัยเด็กก็ได้ ในแง่ของวิธีการควบคุมเรื่องเล่า ตัวละครอาจเล่าเรื่องเองหรือเล่าโดยเพื่อนของตัวละคร หรือเล่าโดยผู้เล่าเรื่องที่ไม่ได้อยู่ในเรื่อง นั้นหมายความว่า มีความเป็นไปได้มากมายที่จะเล่า “ตัวเรื่อง” หนึ่ง ๆ และวิธีการเล่าเรื่องที่ต่างกันทำให้เรื่องมีความซับซ้อนขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่การตีความที่ต่างกันได้ด้วย ทั้งนี้ สรณัฐ ไตลังคะ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่า ไว้ว่า เรื่องเล่ามีองค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง การเล่าเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแนวคิด

Lani Peterson (2017) ได้เขียนบทความเรื่อง The Science Behind The Art Of Storytelling The Science Behind The Art Of Storytelling สรุปความได้ว่า การเล่าเรื่อง (storytelling) มีพลังในการดึงดูดใจผู้ฟังและกระตุ้นความเข้าใจ โดยมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สนับสนุนว่าเรื่องเล่าช่วยเพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างผู้เล่ากับผู้ฟังได้อย่างลึกซึ้งกว่าข้อมูลดิบ เช่น สไลด์ PowerPoint ที่เต็มไปด้วยหัวข้อย่อย (bullet points) มีหลักทางวิทยาศาสตร์เบื้องหลังการเล่าเรื่อง คือการฟังเรื่องเล่ากระตุ้นส่วนต่าง ๆ ของสมอง เช่น บริเวณที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว ทำให้ผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์

ของตนกับเรื่องราวได้ชัดเจนกว่าเพียงแค่ข้อมูลที่เป็นตัวเลขหรือคำพูดทั่วไป ฮอโมนในสมอง เช่น คอร์ติซอล (Cortisol) ช่วยสร้างความจำ, โดพามีน (Dopamine) ช่วยกระตุ้นความสนใจ และ ออกซิโทซิน (Oxytocin) ช่วยเพิ่มความเห็นอกเห็นใจ สร้างความผูกพันกับผู้ฟัง ในด้านประโยชน์ในบริบทธุรกิจและการเรียนรู้ในเรื่องเล่าช่วยให้ผู้จัดการหรือผู้นำองค์กรสื่อสารความคิดได้ชัดเจน และสร้างการจำลองสถานการณ์ที่ผู้ฟังสามารถเรียนรู้โดยไม่ต้องเผชิญความเสี่ยงในชีวิตจริง การเล่าเรื่องยังช่วยพัฒนาความเข้าใจและการเห็นอกเห็นใจระหว่างบุคคล เพิ่มศักยภาพการสร้างความสัมพันธ์ในทีมและองค์กรได้อีกด้วย ด้านเรื่องเล่ากับการสร้างความหมาย กล่าวว่าการเล่าเรื่องช่วยให้ผู้คนสำรวจและตรวจสอบความเชื่อของตน รวมถึงเข้าใจมุมมองของผู้อื่นได้ดีขึ้น เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงส่วนบุคคล และได้เสนอข้อเสนอแนะไว้ว่าการฝังวัฒนธรรมการเล่าเรื่องในองค์กรหรือโปรแกรมการเรียนรู้สามารถช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความสำเร็จของเป้าหมายได้

Alessandra J. (2011) กล่าวว่า การเล่าเรื่อง (Storytelling) เป็นวิธีการพื้นฐานที่มีมาแต่โบราณ และเป็นส่วนสำคัญของความเข้าใจของมนุษย์ในการรับรู้โลกและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในบริบทของวิกฤติและภัยพิบัติ การเล่าเรื่องมีบทบาทสำคัญในด้านการวางแผน นโยบาย การศึกษา การสื่อสารในที่สาธารณะ การรณรงค์ การฝึกอบรม และการฟื้นฟูชุมชน โดยเรื่องเล่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยส่งต่อข้อมูลข้ามรุ่นและเป็นกลยุทธ์หลักในการเอาตัวรอดจากเหตุการณ์ที่ไม่ปกติหรือเกิดขึ้นไม่บ่อย ในด้านการศึกษาภัยพิบัติ เรื่องเล่าได้รับการใช้เป็นแหล่งข้อมูลหลักเพื่อเข้าใจประสบการณ์ส่วนบุคคล วิจัยนโยบาย และศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ที่มีผลต่อความเปราะบางในปัจจุบัน นอกจากนี้ ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ผู้ปฏิบัติงานและนักการศึกษาได้พยายามใช้เรื่องเล่าอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความยืดหยุ่น (Resilience) และส่งต่อความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) เพื่อเตรียมพร้อมและรับมือกับภัยพิบัติในอนาคต

Nagamatsu, S., Fukasawa, Y., & Kobayashi, I. (2020) ศึกษาการเล่าเรื่องภัยพิบัติ (Disaster Storytelling) และพบว่า การเล่าเรื่องภัยพิบัติกลายเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจในหลายสาขาที่เกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสังคมที่มีความยืดหยุ่นต่อภัยพิบัติ จากการสำรวจวรรณกรรมอย่างกว้างขวาง พบว่าการเล่าเรื่องภัยพิบัติมีสองบทบาทหลัก ได้แก่ 1. การศึกษาเกี่ยวกับภัยพิบัติ และ 2. การส่งเสริมการฟื้นตัวจากภัยพิบัติ ทั้งสองบทบาทนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของ ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Reciprocity) ที่แฝงอยู่ในกระบวนการเล่าเรื่อง ข้อสรุปหลักของการศึกษานี้คือ การเล่าเรื่องภัยพิบัติมีแนวโน้มที่จะขยายตัวและพัฒนาไปตามแนวโน้มใหม่ ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงภัยพิบัติ (Disaster Tourism) พร้อมทั้งเสริมสร้าง

เครือข่ายกิจกรรมการเล่าเรื่องภัยพิบัติ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้นในอนาคต

จากการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่า “เรื่องเล่า” (Narrative/Storytelling) หมายถึง การถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ผ่านการเรียบเรียงเหตุการณ์อย่างมีลำดับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความเชื่อมโยงทางอารมณ์ และให้ความหมายต่อผู้รับสาร ทั้งในรูปแบบของการเล่าแบบส่วนบุคคลหรือร่วมกันในชุมชน ดังนั้น การเล่าเรื่องภัยพิบัติ จึงหมายถึงการถ่ายทอดข้อมูล ประสบการณ์ และบทเรียนจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ ผ่านคำพูด ข้อความ ภาพ เสียง หรือสื่อดิจิทัล เพื่อสร้างความเข้าใจในผลกระทบของภัยพิบัติและวิธีการจัดการกับเหตุการณ์เหล่านั้น การเล่าเรื่องภัยพิบัติเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการสื่อสารวิกฤต ช่วยเชื่อมโยงความรู้สึกของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และการเล่าเรื่องช่วยลดความซับซ้อนของข้อมูลภัยพิบัติและทำให้ผู้คนเข้าใจได้ง่ายขึ้น

สำหรับการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่องเล่าที่ปรากฏในการรายงานข่าวดังนั้นจึงทบทวนความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการเล่าเรื่องกับการรายงานข่าวดังนี้

2.2 ความสัมพันธ์ของเรื่องเล่ากับการรายงานข่าว

อดิสา วงศ์ลักษณะพันธ์ (2542) กล่าวถึงรูปแบบการเขียนข่าวที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การเขียนข่าวโดยใช้ลีลาการเขียนแบบการเล่าเรื่อง (narrative writing style) ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งที่ใช้ในการเล่าเรื่องในข่าว Rich (1994, อ้างถึงใน อดิสา วงศ์ลักษณะพันธ์ หน้า 20) กล่าวว่าเทคนิคการเขียนข่าวแบบเล่าเรื่อง (storytelling techniques) กำลังได้รับความนิยมและได้รับการยอมรับจากบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ใหญ่ ๆ Rick กล่าวว่า ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่มักจะคิดว่าเทคนิคการเล่าเรื่อง (storytelling) จะเป็นเทคนิคที่สงวนไว้เฉพาะการเขียนข่าวในเชิงสารคดีเท่านั้น แต่สิ่งที่พบในปัจจุบันก็คือ storytelling techniques ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการเขียนข่าวทั้งที่เป็นข่าวประเภทอาชญากรรม ข่าวศาล รวมถึงข่าวประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า กระบวนการเขียนข่าวประเภทข่าวหนักมีความโอนเอียงไปในทิศทางของลีลาการเขียนข่าวแบบการเล่าเรื่อง

กาญจนา แก้วเทพ (2553, หน้า 301-302) ได้ให้ความรู้เรื่องการเล่าเรื่อง (narrative) ไว้ในประเด็นการศึกษาตัวบทในฐานะ “การเล่าเรื่อง” ว่าเป็นศาสตร์ที่มีมานานแล้ว และแนวคิดเรื่อง “การเล่าเรื่อง” นั้นก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อ เนื่องจากแนวคิดนี้สามารถครอบคลุมประเภทของเนื้อหาสื่อได้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ ละคร แม้แต่ข่าวหรือโฆษณา โดยทั่วไปแล้วเนื้อหาส่วนใหญ่ของสื่อมักจะบอกเล่าเรื่องราวที่ค่อนข้างมีแบบแผนแน่นอนและคาดเดาตอนจบได้ (เช่น ธรรมะ

ยอมชนะอธรรม) สำหรับการเล่าเรื่องนั้นก็เพื่อช่วยให้ผู้รับสารสามารถสร้างความหมายด้วยการปะติดปะต่อ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทีละส่วนเสี้ยวให้รวมเข้ามาเป็นเรื่องเดียวกันจนเข้าใจได้ ซึ่งอาจจะเปรียบเทียบได้กับการ เล่ารูปต่อ jigsaw ซึ่งเมื่อต่อชิ้นส่วนทุกชิ้นเข้าด้วยกันอย่างถูกต้องจนครบสมบูรณ์ ก็จะอ่านความหมายออก กว่าป็นรูปอะไร ดังนั้น ทั้ง ๆ ที่การดูละคร ข่าว หรือโฆษณาที่สั้นล้นแต่เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ทีละ เหตุการณ์อย่างเป็นส่วนเสี้ยว แต่โดยอาศัยวิธีการเล่าเรื่องนี้เอง ทำให้ผู้รับสารสามารถทำความเข้าใจได้ วิธีการทำงานของการเล่าเรื่องจึงมีอยู่ 2 วิธี คือ

1. ด้วยการเชื่อมโยงการทำหรือเหตุการณ์เข้าด้วยกันตามลำดับเหตุการณ์หรือตามหลักเหตุผล
2. ด้วยการจัดหองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวบุคคล (ตัวละคร) และสถานที่ (ฉาก) ที่มีลักษณะ แน่นนอนและให้ผู้ชมจดจำได้โดยง่าย (ทุกครั้งที่ตัดภาพกลับมาที่บ้านนางเอก จะต้องเป็นบ้านหลังเดิม มิใช่ เปลี่ยนฉากบ้านไปทุกครั้งจะทำให้คนดูสับสน ปะติดปะต่อไม่ถูก) วิธีการเล่าเรื่องที่ใช้อยู่ในสื่อสมัยใหม่ เช่น สื่อมวลชนนั้นเน้นมีรากฐานความเป็นมาจาก “วิธีการเล่านิทานแบบโบราณ” นั่นเอง เช่น รูปแบบของการ เล่าข่าวอันมีองค์ประกอบหลัก ๆ คือ มีตัวละครเอก ตัวละครรอง มีลำดับขั้นตอนมีผู้ร้าย-พระเอก มีตอน เริ่มต้น กลาง ๆ เรื่องและตอนจบ มีจุดหักเหพลิกผันและมีโครงเรื่องที่ผู้ชมคุ้นเคย อย่างไรก็ตาม เอกลักษณะ สำคัญของการเล่าข่าวก็คือ วิธีการเรียงลำดับขั้นตอนการเล่านั้น ไม่จำเป็นต้องเดินตาม “กาลเวลา” ซึ่งเป็น จุดเด่นของการเล่าเรื่องแบบทั่วไป) เนื่องจากการเล่าข่าวจะต้องให้ความสำคัญกับ “คุณค่าของข่าว” มากกว่าจะเดินตามกฎของการเล่าเรื่องแบบทั่วไปเราอาจสรุปหลักการสำคัญ ๆ ของการวิเคราะห์เนื้อหา แนววัฒนธรรม ได้ดังนี้

1. ตัวบทนั้นจะถูกผลิตมาพร้อมกับผู้อ่าน (เมื่อมีการอ่านจึงมีตัวบท)
2. การใส่รหัสในตัวบทนั้นอาจมีได้อย่างหลากหลาย
3. ในแต่ละตัวบทนั้นบรรจุความหมายที่หลากหลาย (polysemic) จึงอ่านได้หลายความหมาย
4. ตัวบทต่าง ๆ มักจะเชื่อมโยงต่อกัน (Intertextuality)
5. ตัวบทจะใช้รูปแบบการเล่าเรื่องที่ต่าง ๆ กัน
6. ตัวบทนั้นอาจจะมีทั้งที่เป็นเรื่องจริงและเป็นเรื่องแต่งขึ้น (fiction)

จากการทบทวนแนวคิดการเขียนข่าวด้วยลีลาการเล่าเรื่องแสดงให้เห็นว่าเป็นการพัฒนาเชิงคุณภาพ ของวงการข่าวสาร ซึ่งสามารถตอบสนองผู้รับสารในยุคดิจิทัลที่ต้องการมากกว่า “ข้อมูล” นั่นคือ “ความรู้สึกและความเข้าใจ” โดยเฉพาะในยุคที่ข้อมูลข่าวสารท่วมท้น Storytelling กลายเป็นกลไกสำคัญที่ ช่วย “จับใจ” และ “เชื่อมโยงอารมณ์” กับผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้กลวิธีของ “การเล่านิทานแบบโบราณ” เช่น มีตัวละคร ฉาก ลำดับเหตุการณ์ และจุดหักเห ยังแสดงให้เห็น

เห็นถึงพลังทางวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังรูปแบบการสื่อสาร และเป็นข้อยืนยันว่า “ข่าว” ก็สามารถเป็น “วรรณกรรมร่วมสมัย” ได้ หากรู้จักใช้พลังของการเล่าเรื่องอย่างมีศิลปะ ในการศึกษาการเล่าเรื่องในข่าวจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้เขียนข่าวในฐานะนักเล่าเรื่องเพื่อสาธารณะที่มีหน้าที่มากกว่าการรายงานเหตุการณ์นั้นคือการทำให้ประชาชนเข้าใจสังคมอย่างมีความหมายมากขึ้น

2.3 องค์ประกอบของเรื่องเล่า

องค์ประกอบของการเล่าเรื่องประกอบด้วยหลายส่วนที่มีความสำคัญมีนักวิชาการได้ให้ความรู้ถึงองค์ประกอบของเรื่องเล่า ดังนี้

ขจิตขวัญ กิจวิสาละ (2564, หน้า 27-48) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง ว่ามีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Narrator Standpoint)
2. ตัวละคร (Character)
3. โครงเรื่อง
4. แก่นเรื่อง/ แก่นความคิด (Theme)
5. ความขัดแย้ง
6. เทคนิคภาพและเสียง
7. ฉาก

ดังนี้

1. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Narrator Standpoint)

ในบรรดามุมมองต่าง ๆ ของการเล่าเรื่องนั้น มุมมองในการเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่ผู้ฟัง/ผู้ชมสังเกตได้ยาก เรื่องเล่าบางเรื่องสามารถระบุได้โดยง่าย เพราะมีภาพผู้เล่าเรื่องปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน แต่บางเรื่องมาแต่เสียงในตอนต้นเรื่องสั้นๆ หรือการเล่าเรื่องงานบางอย่าง เช่น สารคดีอาจไม่ปรากฏอะไรให้คาดเดาได้เลยว่าใครเป็นคนเล่า มุมมองในการเล่าเรื่องคือ การที่ผู้เล่ามองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยอาจจะมองจากวงในใกล้ชิดหรือจากวงนอกห่าง ๆ ซึ่งแต่ละจุดยืนในแต่ละมุมมองมีผลต่อความรู้สึกของผู้ชม และการชักจูงอารมณ์ของผู้ชมแตกต่างกัน ได้แก่

1.1 เล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่หนึ่ง (The First-Person Narrator) คือการที่ตัวละครเอกของเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องเอง ทำให้มีความใกล้ชิดกับเหตุการณ์ สามารถบอกเล่าความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเอก จุดอ่อนของการเล่าเรื่องในลักษณะนี้คือ อาจมีอคติปนอยู่ด้วย เพราะเป็นการมองจากมุมมองของบุรุษที่หนึ่ง

การเล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่หนึ่งมักใช้กับเรื่องเล่าประเภทอัตชีวประวัติหรือสืบทอด โดยอาจให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากมุมมองของเขา

1.2 เล่าเรื่องจากจุดยืนบุคคลที่สาม (The Third-Person Narrator) คือ การที่ผู้เล่ากล่าวถึงตัวละครตัวอื่นที่ตัวเองพบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับ ภายใต้อำนาจการเล่าด้วยมุมมองนี้ ผู้เล่าจะไม่สามารถล่วงรู้ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเอกได้ แต่ข้อดีคือ อกคติดต่อเรื่องเล่านั้นจะมีนัยยะ เช่น การเล่าเรื่องคติฆาตกรรมของนายตำรวจตามเหตุการณ์หลักฐานต่าง ๆ ที่เขาพบ

1.3 เล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง (The Objective Narrator) เป็นจุดยืนที่ผู้สร้างทำให้เกิดความเป็นกลาง ปราศจากอคติในการนำเสนอ แต่ไม่สามารถเข้าถึงอารมณ์ของตัวละครได้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากเป็นการเล่าเรื่องจากภายนอก เป็นการสังเกตหรือรายงานเหตุการณ์ โดยให้ผู้ชมเป็นผู้ตัดสินความหมายของเรื่องเอง การเล่าเรื่องในลักษณะนี้มักไม่ใช้เทคนิคทางด้านภาพและการตัดต่อจนบิดเบือนความเป็นจริง การเล่าเรื่องลักษณะนี้พบบ่อยในงานข่าว สารคดีจุดเด่นของงานลักษณะนี้คือ เป็นการเล่าเรื่องที่มีความเป็นกลางมากกว่า 2 แบบแรก แต่จุดอ่อนคือ การเล่าเรื่องในลักษณะนี้ ผู้ชม/ผู้ฟังจะไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้

1.4 เล่าเรื่องแบบสัพพัญญู (The Omniscient Narrator) วิธีการเล่าเรื่องในลักษณะนี้ อาจใช้มุมมองทั้ง 3 แบบข้างต้นร่วมกัน โดยหากเป็นการเล่าแบบที่จุดยืนเป็นกลางนั้น การเล่าเรื่องจะเป็นในลักษณะที่ไม่มีข้อจำกัด สามารถหยั่งจิตใจของตัวละครทุกตัว สามารถย้ายเหตุการณ์ สถานที่ และข้ามพันข้อจำกัดด้านเวลา สามารถย้อนอดีต ก้าวไปในอนาคต และสามารถสำรวจความคิดฝันของตัวละครได้อย่างไร ขอบเขต การเล่าเรื่องในลักษณะนี้อาจพบได้ในภาพยนตร์ประเภทเมโลดราม่า การเล่าเรื่องลักษณะนี้เป็น การเล่าเรื่องที่ละครโทรทัศน์ใช้บ่อยที่สุด

โดยขจิตชวัลย์ ยังได้กล่าวว่า สื่อต่างประเภทกันก็อาจใช้มุมมองเรื่องที่แตกต่างกัน หากเป็นภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ มุมมองในการเล่าเรื่องสามารถสร้างสรรค์ได้โดยอิสระ จะเล่าเรื่องจากจุดยืนแบบใดก็ได้ ซึ่งแต่ละครั้งที่เปลี่ยนมุมมองในการเล่าเรื่อง แม้จะเล่าเรื่องเดิมแต่ความหมายในการเล่าเรื่องก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ไปตามมุมมองคนเล่า แต่ถ้าเป็นการเล่าเรื่องในงานข่าวหรือสารคดี การเล่าเรื่องมักใช้การเล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง

การวิเคราะห์มุมมองในการเล่าเรื่องตามแนวทางข้างต้น ยังสามารถวิเคราะห์มุมมองในการเล่าเรื่อง โดยการตั้งคำถามว่า เรื่องที่เล่านี้ถูกเล่าจากมุมมองของใครได้อีกด้วย เช่น เล่าเรื่องจากมุมมองคนใน-คนนอก ตะวันตก-ตะวันออกผู้หญิง-ผู้ชาย ผู้ถูกกระทำ-ผู้กระทำ ผู้ที่ครอบงำ-ผู้ที่ขัดขืนอำนาจของสังคมชนชั้นสูง-ชนชั้นกลาง-ชนชั้นล่าง คนชาติไทย-คนชาติอื่น เพราะเรื่องที่เล่าจากมุมมองของใครก็ย่อมที่สร้าง

ความชอบธรรม ประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ตัวผู้เล่า เช่น กาญจนา แก้วเทพ (2553 หน้า 303-304 อ้างถึงใน ขจิตขวีญู กิจวิสาละ, 2564, หน้า 30) ได้แสดงความเห็นต่อความสำคัญของมุมมองในการเล่าเรื่องต่อ การศึกษาการเล่าเรื่องไว้ว่า จุดยืนของการเล่าเรื่องนั้นถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่นักเล่าเรื่องเข้าไปยึดกุม เป็นต้นแรกของกระบวนการประกอบสร้างความหมาย โดยยกตัวอย่างการเล่าเรื่องปฏิวัติในรัสเซียจาก มุมมองนิยายและภาพยนตร์ที่แตกต่างออกไป ได้แก่ การเล่าเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง Doctor Zhivago (1965) เป็นการเล่าเรื่องการปฏิวัติจากมุมมองของตะวันตก แต่นิยายเรื่อง แม่ ของ แมกซิม กอร์กี้ (Maxim Gorky) เป็นการเล่าเรื่องการปฏิวัติจากมุมมองของนักเขียนฝ่ายก้าวหน้าของรัสเซีย

2. ตัวละคร (Character)

ตัวละครนั้นถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องเล่า ตัวละครคือ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ เรื่องราวในเรื่อง เวลาพูดถึงตัวละครนั้นรวมความหมายตั้งแต่บุคลิกลักษณะของตัวละคร รูปร่างหน้าตาไป จนถึงอุปนิสัยใจคอ ตัวละครจะมีองค์ประกอบ 2 ส่วนเสมอ ได้แก่ ส่วนที่เป็นความคิด (conception) และ ส่วนที่เป็นพฤติกรรม (presentation) (Swain, 1982 หน้า 95 อ้างถึงในขจิตขวีญู กิจวิสาละ, 2564, หน้า 31) ในส่วนที่เป็นความคิดของตัวละครนั้น เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยากจนกว่าจะมีเหตุผลที่สำคัญเพียงพอ สำหรับการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่จะมากำหนดความคิดและจิตใจของตัวละครนั้นอยู่ที่ภูมิหลังของตัวละคร เช่น ชีวิตวัยเด็ก การศึกษา ฐานะความเป็นอยู่ ส่วนพฤติกรรมเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากความคิดและทัศนคติ ของตัวละคร

การศึกษาตัวละครในเรื่องเล่ามีการจำแนกตัวละครออกเป็นประเภทต่างๆ โดยมักอ้างอิงตาม แนวคิดของ วลาดิเมียร์ พร็อพพ์ (Vladimir Propp) ที่ทำการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของนิทานรัสเซีย ซึ่ง ประกอบด้วยผู้ร้าย (the villain) ผู้ให้ (the donor) ผู้ช่วยเหลือ (the helper) เจ้าหญิง (the princess) ผู้ส่งสาร (dispatcher) พระเอก (the hero) และพระเอกจอมปลอม (the false hero) ซึ่งตัวละครตาม เกณฑ์ของพร็อพพ์นี้ หนึ่งตัวละครอาจมีมากกว่าหนึ่งบทบาท หรือตัวละครนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงตัวเอง จากบทบาทหนึ่งไปสู่อีกบทบาทหนึ่งได้เช่นเดียวกัน การจัดกลุ่มตัวละครนี้อาจรวบประเภทให้น้อยลงดัง เกณฑ์ที่เมห์ริง (Mehring, 1990 อ้างถึงในขจิตขวีญู กิจวิสาละ, 2564, หน้า 31) ใช้ในการจำแนกตัวละคร โดยพิจารณาถึงบทบาทของตัวละครซึ่งเป็นตัวกลางในการสื่อสารแก่นของเรื่อง และเป็นส่วนประกอบ โครงสร้างซึ่งจะทำให้เรื่องนำไปสู่การแก้ปัญหา โดยจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

(1) บทเด่น (Protagonist) คือ บทบาทหลัก ที่เป็นตัวสื่อสารความเป็นแก่นเรื่อง เป็น บทบาทของตัวละครที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงมากที่สุด มีการพัฒนาและการเติบโต

(2) บทเสริม (Modifier) คือ บทบาทของตัวละครที่ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเติบโตของตัวเด่น เป็นส่วนประกอบหนึ่งของตัวเด่น คอยแนะนำเรื่องใหม่ ๆ ที่เป็นสาเหตุของสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเอก

(3) ศัตรู (Opponents) เป็นบทบาทของตัวละครที่เผชิญหน้ากับตัวละครในบทเด่น เป็นตัวละครที่เริ่มต้นเหตุการณ์ที่จะสร้างปัญหา ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ทั้งดีและไม่ดี

(4) ตัวเร่ง (Catalyst) เป็นตัวแนะนำ สร้างสถานการณ์ ข้อมูลใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการตอบรับจากบทเด่น แต่ไม่ใช่บทบาทที่จะเผชิญหน้าโดยตรงกับปัญหาพร้อมบทเด่น เป็นบทบาทที่ไม่ใช่ตัวกระทำหลัก

(5) บทสนับสนุน (Supporting) เป็นบทบาทหนึ่งที่เหมือนตัวเคลื่อนไหวเพื่อการส่องสว่างและสร้างสีสันให้กับบทเด่น โดยช่วยให้รายละเอียดเรื่องภูมิหลัง และช่วยในการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต

(6) บทบาทประกอบ (Lesser Roles) คือ บทบาทของคนที่สร้างความจริงของสถานการณ์และจัดให้เกิดเนื้อหาของโครงเรื่องโดยรวม เป็นบทเพิ่มสีสัน เป็นส่วนประกอบรอบ ๆ สถานการณ์ในเรื่อง

เกณฑ์ในการจำแนกประเภทตัวละครนี้สามารถใช้ได้หลายเกณฑ์ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการศึกษาและการนำไปใช้ อาทิ การจำแนกตัวละครจากเกณฑ์การเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ โดยตัวละครผู้กระทำ (active character) มีลักษณะเข้มแข็งพึ่งพาตัวเองได้ ไม่ถูกคุกคามหรือครอบงำจากบุคคลอื่นได้ง่ายมีเป้าหมายและการตัดสินใจเป็นของตนเอง โดยมากเป็นตัวละครที่มีการศึกษาดีและมักเป็นเพศชาย ขณะที่ ตัวละครผู้ถูกกระทำ (passive character) เป็นตัวละครที่มีลักษณะอ่อนแอ ต้องพึ่งพาผู้อื่นหรือต้องอยู่ภายใต้การดูแลหรือการควบคุมตัวละครอื่น ส่วนใหญ่มักเป็นผู้ด้อยการศึกษา มีฐานะหรือสถานะต่ำต้อยโดยมากเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

นอกจากนี้ ยังสามารถจำแนกตัวละคร เป็น ตัวละครมิติเดียว (flat character) หรือ ตัวละครหลายมิติ (round character) ตามแนวคิดของ E. M. Foster ซึ่งได้อธิบายไว้ใน Aspects of the Novel ว่า “ตัวละครมิติเดียว” เป็นตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะด้านเดียวหรือสองด้าน ไม่ซับซ้อนตลอดทั้งเรื่อง ไม่ว่าจะเจอสถานการณ์ บริบทแบบใด ไม่มีการเจริญเติบโตหรือการเปลี่ยนแปลง เช่น ถ้าเป็นคนดี ก็จะดีตลอดทั้งเรื่อง ขณะที่ตัวละครแบบหลายมิติ (round character) จะมีความสลับซับซ้อน มีพัฒนาการเปลี่ยนไปตามประสบการณ์ที่เจอ ในบางครั้งการเปลี่ยนแปลงในตัวละครที่มีลักษณะเช่นนี้ อาจถึงขั้นที่ทำให้คนดูประหลาดใจ (Encyclopedia Britannica, 2019 อ้างถึงในขจิตขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 33) การสร้างตัวละครยังไม่ได้จำกัดเฉพาะในงานประเภทเรื่องแต่งเท่านั้น งานที่อยู่ในกลุ่มเรื่องจริงอย่างงานข่าวก็มีการนำเอากลวิธีการสร้างตัวละครในการเล่าเรื่องในเรื่องแต่งไปใช้ได้ เช่น การศึกษาของอดิสา วงศ์ลักษณพันธ์ (2542 อ้างถึงใน ขจิตขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 35) ที่ศึกษา การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของ

หนังสือพิมพ์ไทย พบว่าหนังสือพิมพ์มีการให้สัมภาษณ์กับบุคคลในข่าวจนทำให้บุคคลในข่าวมีสถานภาพเหมือนตัวละคร ที่ทำให้เรื่องราวของข่าวสามารถดำเนินไปได้อย่างมีอรรถรส หรือในงานของรัตนา ประยูรรัตน์ (2545 อ้างถึงในขจิตขวัญ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 35) ที่ศึกษาการประกอบสร้างความเป็นจริง และการตัดสินผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่าเรื่องในหนังสือพิมพ์ ที่พบว่าตัวละครในข่าวถูกประกอบสร้างความหมายให้มีลักษณะเช่นเดียวกับการสร้างตัวละครในงานประเภอบันเทิงผ่านกลวิธีต่าง ๆ อาทิ การเรียกตัวละครอย่างเปรียบเปรยโดยเรียกตัวละครซึ่งเป็นตระกูลนักการเมืองว่า “มาร” เรียกตัวละครอย่างบรรยายคุณลักษณะว่า “หมอมหิพ” “มือปืนชี้แย” หรือด้วยการบรรยายตัวละครตามรูปลักษณ์ที่เห็น ซึ่งสื่อให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์จะเป็นผู้ตัดสินผู้ตกเป็นข่าว ตัวอย่างในทิศทางบวก เช่น กรณีการบวชภิกษุณีของท่านธัมมันทาหนังสือพิมพ์จะบรรยายว่า “...ฉายาธัมมันทา หรือในอดีตคือ ดร. ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ นักวิชาการด้านการศึกษาชื่อดัง อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ในทิศทางตรงกันข้าม หากเป็นไปในทิศทางลบการบรรยายจะใช้ถ้อยคำที่โลดโผนเน้นความสะใจ แต่แปลได้ตามตัวบท ดังกรณีข่าวอื้อฉาวของพระภิกษุรูปหนึ่งที่ถูกรเรียกว่า “หัวโล้น”

3. โครงเรื่อง

โครงเรื่องคือ โครงสร้างในการเล่าเรื่อง ซึ่งเริ่มต้นด้วยจุดเริ่มต้น (exposition) ที่มาจากความขัดแย้งระหว่างตัวละครหลัก ความขัดแย้งนี้จะถูกพัฒนาเข้มข้นขึ้นเป็นลำดับจนนำไปสู่จุดสุดขีด (climax) แล้วจบเรื่องราวลงภายหลังจากปมปัญหาความขัดแย้งได้รับการแก้ไข (resolution) โครงสร้างรูปตัววีนี้เป็นโครงสร้างมาตรฐานที่ปรากฏแพร่หลายในเรื่องเล่าหลายประเภท ซึ่งเราเรียกสูตรโครงเรื่องนี้ว่า เป็นโครงเรื่องแบบดั้งเดิม หรือโครงเรื่องแบบคลาสสิก กุสตาฟ เฟรย์แท็ก (Gustav Freytag) นักวิเคราะห์ชาวเยอรมันได้เสนอโครงสร้างในการเล่าเรื่องรูปตัววี สำหรับเรื่องบันเทิงคดี (fiction) (Giannetti, 1988, หน้า 305 อ้างถึงในขจิตขวัญ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 35-36) โดยอธิบายว่า การลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องในเรื่องเล่าแทบทุกชนิดมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การเริ่มเรื่อง (Exposition) เป็นการชักจูงความสนใจให้ติดตามเรื่องราว มีการแนะนำตัวละคร ฉาก สถานที่ เปิดประเด็นปัญหาหรือเผยปมขัดแย้งให้ชวนติดตาม อาจไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ตามเวลา อาจเริ่มจากตอนกลาง หรือย้อนจากตอนท้ายไปหาต้นก็ได้ เช่น เริ่มจากนางเอกในวัยชราผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์เรือไททานิกล่ม ไปสู่เหตุการณ์ขณะที่เรือไททานิกล่มดังปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง Titanic

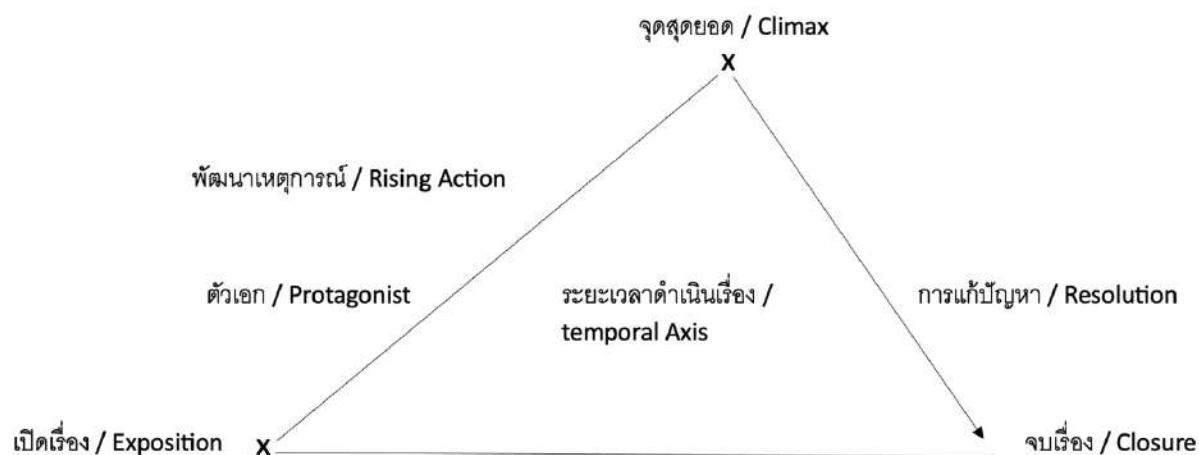
(2) การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action) เรื่องราวดำเนินไปอย่างต่อเนื่องสมเหตุสมผล ปมปัญหาหรือความขัดแย้งทวีความเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ ตัวละครอาจมีความลำบากใจ และสถานการณ์อยู่ในช่วงยุ่งยาก เช่น ความขัดแย้งระหว่างพระเอกและคู่หมั้นนางเอกที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในเรื่องไททานิก

(3) ภาวะวิกฤติ (Cimax) เกิดขึ้นเมื่อเรื่องราวกำลังถึงจุดแตกหัก และตัวละครอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ เช่น เหตุการณ์ในคืนที่เรือไททานิกล่ม พระเอกและคู่หมั้นตัดสินใจร่วมมือกันเพื่อให้นางเอกได้ลงเรือช่วยชีวิต

(4) ภาวะคลี่คลาย (Falling Action) สภาพหลังจากที่จุดวิกฤติผ่านพ้นไปแล้ว เงื่อนงำหรือประเด็นปัญหาได้รับการเปิดเผยหรือข้อขัดแย้งได้รับการขจัดออกไป เช่น นางเอกขณะอยู่บนเรือช่วยชีวิตกับภาพเรือไททานิกที่ค่อย ๆ จมลงความโกลาหลของผู้คนที่ต่างทำให้ตัวเองรอดชีวิต

(5) การยุติของเรื่องราว (Ending) การสิ้นสุดของเรื่องราวทั้งหมด การจบอาจหมายถึง การสูญเสีย การจบแบบมีความสุข หรือการทิ้งท้ายให้คิดก็ได้ เช่น นางเอกในวัยชราอนอนหวนคิดถึงพระเอกและเหตุการณ์เรือล่ม

ทั้งนี้ เราสามารถสรุปโครงสร้างการเล่าเรื่องเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพโครงสร้างการเล่าเรื่องตามแนวคิดของ กุสตาฟ เฟรย์แท็ก (Gustav Freytag)

ที่มา ขจิตขวีญ กิจวิสาละ (2553, หน้า 36)

นอกจากนี้ยังมีแนวทางการวิเคราะห์โครงเรื่องโดยโธโดรอฟและพรีอพัฟซึ่งมาจากการศึกษานิทานพื้นบ้านของรัสเซียมาใช้ในการศึกษาอีกด้วย

โครงเรื่องเป็นสิ่งที่ปรากฏในงานสื่อทุกประเภท นอกเหนือไปจากงานประเภทเรื่องแต่ง ตัวอย่างงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า โครงเรื่องปรากฏแม้จะเป็นในพื้นที่ข่าว จากการศึกษาของปวีณา ศิริกุล (2547

อ้างถึงใน ขจิตขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 37) เรื่อง การเล่าข่าวในรายการเสียงนกเสียงกา ของทวน ทักษิณ ซึ่งพบว่า โครงสร้างการเล่าข่าวมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ การเริ่มต้น เนื้อเรื่อง และการจบเรื่อง โดยการเริ่มต้นด้วยการอ้างที่มาของข่าว บุคคลผู้ให้ข่าว เนื้อหาข่าวราชการ หรือเล่าโดยไม่อ้างที่มา แต่เสริมด้วยการคิดเห็นของผู้เล่าข่าว ส่วนเนื้อเรื่องเล่าตามลำดับเหตุการณ์ แสดงปัญหา การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยแทรกความคิดเห็นของตนเอง และใช้ทสนทนาสวมบทบาทเป็น บุคคลในข่าว ในตอนท้ายข่าวส่วนใหญ่จบด้วยการแสดงความคิดเห็นให้ข้อคิด ข้อสังเกต โดยไม่ได้มุ่งตำหนิผู้ ก่อเหตุ แต่พยายามชี้แนะแนวทางป้องกัน แนวทางในการแก้ไขปัญหา และงานของ รัตนา ประยูรรักรักษ์ (2545 อ้างถึงในขจิตขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 37) เรื่องการประกอบสร้างความเป็นจริงและการตัดสิน ผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่าเรื่องในหนังสือพิมพ์ ที่พบว่า โครงเรื่องเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการประกอบสร้าง ความจริงในเชิงตัดสินผู้ตกเป็นข่าว ด้วยวิธีการบรรยายเรื่องร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ฉาก ตัวละคร บทพูด การกระทำ โดยจัดโครงเรื่องในลักษณะของการเลือกนำเสนอเหตุการณ์และนำมาร้อยเรียงให้เกิด ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์จนทำให้เกิดความคิดรวบยอดต่อผู้ที่ตกเป็นข่าว

4. แก่นเรื่อง/ แก่นความคิด (Theme)

แก่นเรื่องคือ ความคิดหลักในการเล่าเรื่อง เป็นความคิดรวบยอดที่เจ้าของเรื่องต้องการนำเสนอ ใน การสร้างสรรค์เรื่องเล่าประเภทต่าง ๆ แก่นเรื่องเป็นจุดรวมที่เป็นศูนย์กลางของเรื่อง เช่น ในการเล่าเรื่อง ประเภท “ข่าว” เราสามารถพบแก่นเรื่องได้ในส่วนนำของข่าว หรือในภาพยนตร์ แก่นเรื่องเป็นตัวกำกับว่า เรื่องราวควรจะจบแบบไหน ตัวละครควรจะแสดงอย่างไร ควรจะติดต่ออย่างไร เพลงที่ใส่เข้ามาควรจะเป็น แบบไหน ทุกอย่างจะถูกผสมผสานเข้ากันอย่างไร ชื่อเรื่องควรจะเป็นแบบไหน จนถึงภาพยนตร์ควรจะถูก ปลดปล่อยแบบใด (Bogges 2003 หน้า 20 อ้างถึงในขจิตขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 39) ในมุมมองของผู้รับ สาร การจะเข้าใจว่าแก่นเรื่องนี้คืออะไรควรพิจารณาจากตอนจบ นอกจากนี้ ยังสามารถสังเกตได้จาก องค์ประกอบต่าง ๆ ในการเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตชื่อเรื่อง ชื่อตัวละคร คำนิยาม คำพูด หรือ สัญลักษณ์พิเศษที่ปรากฏในเรื่อง แก่นเรื่องในเรื่องเล่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรม ความเป็นจริงตาม ธรรมชาติของมนุษย์ ปัญหาสังคม การต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความซับซ้อนในความสัมพันธ์ของ มนุษย์หรือคำถามเชิงศีลธรรมหรือปรัชญา

5. ความขัดแย้ง

เรื่องเล่าคือการสานเรื่องราวบนความขัดแย้ง ดังที่ มุลเลอร์และวิลเลียมส์ (Muller and Williams, 1985 หน้า 42-43 อ้างถึงในขจิตขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 40) ได้ให้คำอธิบายไว้ใน Introduction to Literature ว่า “โครงเรื่องคือการลำดับเหตุการณ์หรือพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องซึ่ง

เหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้นจะมีการพัฒนาขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งต่าง ๆ โดยความขัดแย้งนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน คือ การที่ตัวละคร 2 ฝ่ายไม่ลงรอยกันซึ่งก็คือ พระเอก/นางเอกกับผู้ร้าย แต่ละฝ่ายต่อต้านกัน หรือพยายามทำลายล้างกัน

(2) ความขัดแย้งภายในจิตใจ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในตัวละคร ตัวละครจะมีความสับสนหรือยุ่งยากลำบากใจในการตัดสินใจเพื่อจะกระทำอย่างใดที่คิดไว้ เช่น ความรู้สึกขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ทางสังคม การเลือกกระทำตามหน้าที่หรือความรักของตัวละคร

(3) ความขัดแย้งกับพลังภายนอก เช่น ความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมหรือธรรมชาติอันโหดร้าย เช่น ตัวละครเอกกับภัยสึนามิ หรืออาจจะเป็นความขัดแย้งกับสภาพสังคม เช่น ชายหนุ่มจากชนบทที่ต้องเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในเมือง

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า เรื่องเล่าทั้งประเภทที่เป็นเรื่องแต่งอย่างภาพยนตร์ ละคร หรือเรื่องจริงไม่ว่าจะเป็นข่าวหรือสารคดีก็ดี ล้วนแต่เป็นการเล่าเรื่องที่สานเรื่องอยู่บนความขัดแย้งทั้งสิ้น และเป็นความขัดแย้งใน 3 ประเภทที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งบางเรื่องเล่าอาจเป็นความขัดแย้งหลาย ๆ แบบปนกันไป ในการสร้างสรรค์เรื่องเล่านั้น จุดเริ่มต้นของเรื่องเล่ามักจะเริ่มด้วยการให้ตัวละครต้องเผชิญกับสภาวะขัดแย้ง ซึ่งอาจเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคม สภาวะแวดล้อมตามธรรมชาติ หรืออาจจะเป็นความขัดแย้งหลาย ๆ อย่างที่ตัวละครต้องเผชิญพร้อมกัน การดำเนินเรื่องช่วงต่อมาก็คือ การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่ตัวละครต้องเผชิญ ดังนั้นความขัดแย้งจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์

การดำเนินเรื่องภายใต้ความขัดแย้งนี้สามารถอธิบายได้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีแบ่งขั้วตรงข้าม (binary opposition) ของเลวี-สเตราส์ (Levi-Strauss, 1955 หน้า 423-444 อ้างถึงในจิตติขวัณ กิจวิสาละ, 2564, หน้า 41-42) ซึ่งตั้งอยู่บนความเชื่อพื้นฐานว่า มนุษย์สามารถที่จะเข้าใจโลกได้โดยการแบ่งสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อเปรียบเทียบกัน โดยสามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 ส่วนเพื่อเปรียบเทียบกัน อาทิ ผู้ชาย (male)-ผู้หญิง (female) แข็ง (strong)-อ่อนแอ (weak) ใช้เหตุผล (rational)-ใช้อารมณ์ (emotional) เชื่อถือได้ (reliable)-เชื่อถือไม่ได้ (unreliable) วิธีการสร้างความหมายด้วยวิธีแบ่งขั้วตรงข้ามนี้กลายเป็นวิธีสำคัญที่ผู้สร้างเรื่องเล่าใช้ในการสื่อความหมาย ซึ่งหลังจากแบ่งขั้วออกเป็น 2 ฝ่ายแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการกำหนดชั้นของคุณค่าลงในขั้วความสัมพันธ์ (hierarchy of value) ว่า ฝ่ายไหนจะเหนือกว่าฝ่ายไหน ดังจะเห็นได้ในการประกอบสร้างบุคลิกของตัวละครเอกนั้น ต้องอาศัยความชั่วร้ายของตัวละครฝ่ายตรงข้ามหรืออีกตัว

ละครเข้ามาเป็นตัวเปรียบเทียบ ดังที่ได้อภิปรายประเด็นนี้ไว้ในหัวข้อตัวละคร หากนำแนวคิดข้างต้นไปวิเคราะห์ ภาพยนตร์แนวควบอย/ตะวันตก ก็จะสามารถแบ่งขั้วต่าง ๆ ในภาพยนตร์ได้ ดังนี้

คนเมือง	อินเดียนแดง
ผิวขาว	ผิวดำแดง
คริสเตียน	ปาแกน
อ่อนโยน	ป่าเถื่อน
อ่อนแอ	แข็งแรง
สวมเสื้อผ้า	เปลือย

ในการศึกษาความขัดแย้งในภาพยนตร์นั้น นอกจากการศึกษาค้นคว้าว่า ความขัดแย้งที่นำเสนอ นั้น เป็นความขัดแย้งประเภทใดบ้าง ระหว่างความขัดแย้งระหว่างคนกับคน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ของตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคมหรือธรรมชาติแล้ว งานวิจัยด้านภาพยนตร์ส่วน

6. เทคนิคภาพและเสียง

กลองในทัศนะของฟูโกต์ (Michel Foucault) นั้นถือว่าเป็นเทคโนโลยีทางอำนาจที่ใช้ในการจับจ้อง (gaze) และให้ความหมายกับสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นการใช้กล้องจับภาพ การใช้เทคนิคทางภาพในรูปแบบ ต่าง ๆ จึงเท่ากับเป็นการใช้อำนาจในการใส่ความหมายหรืออุดมการณ์ทางสังคมบางอย่างเข้าไปในการนำเสนอ การเลือกที่จะจับภาพอะไร และไม่จับภาพอะไร การใช้มุมกล้อง มุมต่ำ มุมสูง การใช้ขนาดภาพ การเลือกใช้ แสง การตัดต่อภาพ การใช้ภาพในการเล่าเรื่องมักจะอธิบายในประเด็นว่า การใช้ภาพ ใช้มุมกล้อง การจัด องค์ประกอบภาพเช่นนี้จะให้ความรู้สึกเช่นไรกับผู้ชม แต่มักจะไม่ได้อธิบายถึงความหมายที่ซ่อนอยู่ในนั้น แต่แท้จริงแล้วเทคนิคทางด้านภาพนั้นยังสามารถสื่อความหมายในระดับที่ลึกลงไปอีก

7. ฉาก

ฉาก หมายถึง เวลาและสถานที่ที่เกิดขึ้นในเรื่องเล่า เดวิด เฮอร์แมน (David Herman) เรียก เวลาและสถานที่ในภาพยนตร์ว่า “story word” ขณะที่ มิคาอิล บัคติน (Mikhail Bakhtin) เรียกว่า “chronotope” อันสื่อความหมายถึงเวลาและสถานที่ในเรื่องเล่า ฉากสัมพันธ์กับเรื่องเล่า โดยสื่อสารถึง ปัจจัยด้านเวลา (temporal factors) อันเป็นช่วงเวลาที่เนื้อเรื่องเกิดขึ้น ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ (geographic factors) เป็นสถานที่ทางกายภาพที่รวมคุณลักษณะบางอย่าง เช่น ผืนดิน สภาพอากาศ หรือ ความหนาแน่นของประชากร และปัจจัยทางกายภาพอื่น ๆ ในสถานที่ที่เรื่องราวนั้นเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผล ต่อตัวละคร และการกระทำของตัวละครในเรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางสังคม ที่เกิดขึ้นตาม

สภาพแวดล้อมในเรื่อง รวมถึงประเพณี ค่านิยม ศีลธรรม และธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมที่เรื่องราวนั้นเกิดขึ้น (Boggs and Petrie, 2003 หน้า 100 อ้างถึงในขจิตชวัลย์ กิจวิศาละ หน้า 47)

ฉากได้กลายเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเล่าเรื่อง เป็นเครื่องมือในการประกอบสร้างความหมายเพื่อสื่อความหมายบางอย่าง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน (2539) ซึ่งทำการศึกษาโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี ได้วิเคราะห์ฉากในภาพยนตร์ที่ตัวละครหญิงเข้าไปเกี่ยวข้องกับฉากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทำงาน ห้องถนนมากกว่าฉากภายในบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบทบาทของผู้หญิงนั้นไม่ได้ถูกจำกัดให้อยู่แต่ภายในบ้านเท่านั้น แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่บริบทโลกภายนอก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ทางความหมายของผู้หญิงผ่านฉาก และในงานของขจิตชวัลย์ กิจวิศาละ (2553) ที่วิเคราะห์ว่า ฉากกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างพื้นที่จริง ๆ ลวง ๆ ของอุดมการณ์อาทิ การนำเรื่องเล่าซึ่งเป็นเรื่องแต่งเกิดขึ้นภายใต้ฉากหลังที่เป็นกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมคิดว่าเรื่องที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องชีวิตคนคนหนึ่งในกรุงเทพมหานครจริง ๆ

แม้กระทั่งงานในประเภทข่าวก็สามารถใช้ฉากในการสร้างความรู้สึกให้แก่ผู้ชมเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ พิษณุรักษ์ ปิตาทะสังข์ (2548 อ้างถึงในขจิตชวัลย์ กิจวิศาละ หน้า 48) เรื่อง การเล่าเรื่องและการสร้างความจริงทางสังคมในข่าวคลื่นยักษ์สึนามิ ผลการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับฉากพบว่าหนังสือพิมพ์มีโครงสร้างตามแบบแผนการเล่าเรื่องอย่างชัดเจน โดยใช้ตัวละครที่แบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ใช้ฉากเข้าไปเข้ามา กระตุ้นอารมณ์ด้วยภาษาที่ทำให้เห็นภาพพจน์ราวกับอยู่ในเหตุการณ์ ข่าวคลื่นยักษ์สึนามิจึงเต็มไปด้วยอารมณ์เศร้า ตื่นตะลึงหวาดกลัวมากเกินไป การสร้างความจริงผ่านการเล่าเรื่องในประเด็นความจริงเชิงหายนยะและความสูญเสีย โดยเน้นย้ำภาพของความสูญเสีย ความตื่นตระหนกเศร้าสลด การประณามธรรมชาติ ด้วยการบรรยายฉากซ้ำ ๆ เน้นความสูญเสียด้วยถ้อยคำที่สื่อความหมายถึงความตายและความเศร้าสลด องค์ประกอบในการเล่าเรื่องทั้งหมดนี้ ยังคงเป็นองค์ประกอบที่ถูกใช้ในการศึกษาการเล่าเรื่องในปัจจุบัน ซึ่งในการศึกษาผู้วิจัยต้องสามารถที่จะถอดความหมายโดยนัยที่ซ่อนอยู่ และสามารถเชื่อมโยงว่ามันเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษาอย่างไร ตลอดจนเลือกใช้แนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมกับโจทย์ในการศึกษา

Bird และ Dardenne (1991, อ้างถึงใน อติสา วงศ์ลักษณ์พันธ์, 2542, หน้า 22-23) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การรายงานข่าวจัดเป็นการเล่าเรื่องประเภทหนึ่ง เนื่องจากข่าวจัดเป็นส่วนหนึ่งของความจริงที่เกิดขึ้นในอดีตอันมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม การลำดับเรื่องและการสร้างเรื่องจึงถือเป็นวัฒนธรรมในเชิงข่าว โดยมีเป้าหมายที่จะเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งจะผสมผสานไปกับการสร้างเรื่องราวประกอบกันไปด้วย ดังนั้นการรายงานข่าวจึงถือเป็นการนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย Bell (1992, อ้างถึงใน อติสา วงศ์ลักษณ์พันธ์, 2542, หน้า 23) กล่าวว่า การเล่าเรื่องในข่าวมีลักษณะที่พิเศษกว่าการ

เล่าเรื่องประเภทอื่น ๆ คือ เป็นงานเขียนที่มีโครงสร้าง มีทิศทางและมีเป้าหมาย ทั้งนี้ยังสามารถแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ ได้ด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า หากการรายงานข่าวใช้ลีลาการเขียนโดยเน้นหรือให้ความสำคัญไปที่ความเป็นเรื่องราว (story) ของเหตุการณ์ที่นำมาเล่ามากกว่าที่จะสนใจเฉพาะการเล่นประเด็นที่เป็นสาระสำคัญของเรื่อง ประกอบการใช้ลีลาภาษาที่เป็นภาพพจน์ เช่น โวหาร และสำนวนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำมาใช้ตกแต่งเหตุการณ์ที่ผู้เขียนนำมาเล่าเป็นข่าว อันจะมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้อ่านรวมทั้งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเหตุการณ์และเห็นภาพของเหตุการณ์ได้โดยง่าย ก็จะได้ถือว่าข่าวก็คือการเล่าเรื่องในลักษณะหนึ่งซึ่งจะมีลีลาการนำเสนอคล้ายคลึงนวนิยายหรือเรื่องแต่ง (fiction) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. ตัวละคร (character) องค์ประกอบที่เน้นไปที่ตัวบุคคลหรือผู้ตกเป็นข่าว
2. ฉาก (Setting) เป็นองค์ประกอบที่เน้นบรรยายถึงเวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุอย่างละเอียด
3. บทพูด (dialogue) เป็นองค์ประกอบที่เน้นไปที่คำพูดของตัวละคร ซึ่งต้องการที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของเรื่องที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกใกล้ชิดกับเหตุการณ์มากขึ้น การใช้บทพูดในการเขียนข่าวเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวละครได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งในแง่ของบุคลิกลักษณะ พฤติกรรม รวมไปถึงความคิดของตัวละคร
4. การกระทำ (action) เป็นการกล่าวถึงการแสดงพฤติกรรมของตัวละคร องค์ประกอบนี้ผู้เขียนจะเน้นบรรยายโดยพยายามเลือกใช้คำที่สามารถทำให้ผู้อ่านเห็นถึงอากัปกริยาต่าง ๆ ของผู้แสดงได้ชัดเจน ซึ่งการแสดงพฤติกรรมของตัวละครจะทำให้ผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจถึงลักษณะของมนุษย์

สรณัฐ ไตลังคะ (2560 หน้า 20-108) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเล่าเรื่องไว้ในหนังสือ ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง สรุปได้ว่า ในการศึกษาการเล่าเรื่องมักศึกษาตามองค์ประกอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนิทาน บันเทิงคดี ภาพยนตร์ ภาพเขียน ฯลฯ ย่อมมีองค์ประกอบร่วมกันบางส่วน เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร แนวคิด ฉาก แต่ในบันเทิงคดีมีกลวิธีการเล่าเรื่องซึ่งรวมผู้เล่าเรื่องและวิธีการนำเสนอเรื่องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพิ่มขึ้น ดังนี้

1. โครงเรื่อง (plot) เป็นส่วนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากที่สุด เพราะเป็นส่วนที่กระตุ้นความใคร่รู้ ความระทึกใจ ความตื่นเต้น ฯลฯ โครงเรื่องเป็นสิ่งที่อยู่ภายในของเรื่องเล่า สิ่งสำคัญมากในโครงเรื่องคือความขัดแย้งซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการผูกปมที่จะนำไปสู่จุดสุดยอด ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่องอาจเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับชะตากรรม ระหว่างมนุษย์กับสังคมหรือสภาพแวดล้อม หรือระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน ทั้งหมดนี้เรียกว่าเป็นความขัดแย้งภายนอก นอกจากนี้คือความขัดแย้งภายในซึ่งเป็นความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร

2. ตัวละคร (character) เป็นองค์ประกอบของบันเทิงคดีที่มีเสน่ห์ที่สุด ในนวนิยายที่ให้ความสำคัญแก่ตัวละครทำให้ผู้อ่านรู้สึกร่วมไปด้วยราวกับว่าตัวละครนั้นเป็นมนุษย์คนหนึ่ง

3. ฉาก (setting) ฉากหรือท้องเรื่องหมายถึงสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีรายละเอียดของชีวิต ความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมปรากฏด้วย ได้แก่ 1) ฉากที่มีลักษณะทางกายภาพ เป็นธรรมชาติ สถานที่ บรรยากาศที่เกิดจากประสาทสัมผัส เช่น กลิ่น เสียง ภาพ 2) ฉากที่เป็นเวลา แบ่งออกเป็น ช่วงเวลา และระยะเวลา ช่วงเวลา เช่น ฤดูกาล ช่วงเวลาในวัน ช่วงเวลาในประวัติศาสตร์ ระยะเวลา เช่น เรื่องที่เกิดขึ้นในเวลาหนึ่งชั่วโมง หนึ่งวัน หนึ่งปี สามสิบปี ฯลฯ 3) ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ค่านิยม ระบบการเมือง ชนชั้น เพศ เชื้อชาติ ฯลฯ

4. แนวคิด (theme) แนวคิดหรือแก่นเรื่อง หมายถึง ความคิดที่นำเสนอในเรื่อง ซึ่งสรุปจากสถานการณ์เฉพาะของโลกบันเทิงคดีออกมาเป็นความเข้าใจทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับโลกในชีวิตจริง

จากการทบทวนองค์ความรู้เรื่ององค์ประกอบของเรื่องเล่า โดยสังเคราะห์จากงานของ ขจิตขวิญญู กิจวิศาละ (2564), สรณัฐ ไตลังคะ (2560) และนักวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปและนำไปใช้เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์องค์ประกอบการเล่าเรื่องในงานวิจัยนี้ได้ดังนี้

สรุปองค์ประกอบของเรื่องเล่า

1. มุมมองในการเล่าเรื่อง (narrator standpoint) คือ จุดยืนหรือมุมมองของผู้เล่า ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ ความเข้าใจ และอารมณ์ของผู้รับสาร สามารถแบ่งเป็น บุคคลที่หนึ่ง คือเล่าเรื่องจากตัวละครเอก บุคคลที่สาม คือ เล่าโดยบุคคลภายนอก และมุมมองเป็นกลาง (objective) มุมมองสัพพัญญู (omniscient) ที่เข้าถึงทุกตัวละครและเหตุการณ์มุมมองเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดอคติหรือความเป็นกลางของเรื่องเล่า

2. ตัวละคร (character) เป็นหัวใจสำคัญของเรื่องเล่า แบ่งได้ตามบทบาท เช่น ตัวเอก (protagonist) ตัวร้าย (villain) ตัวสนับสนุน (supporting) ตัวเร่ง (catalyst) รวมถึงการจำแนกตามลักษณะ เช่น ตัวละครมิติเดียว (flat Character) มีลักษณะคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ตัวละครหลายมิติ (round character) มีลักษณะซับซ้อน มีพัฒนาการ

3. โครงเรื่อง (plot) คือโครงสร้างเหตุการณ์ภายในเรื่อง โดยทั่วไปแบ่งเป็น 5 ส่วนตาม Freytag ได้แก่ 1. การเริ่มเรื่อง (exposition) 2. การพัฒนาเหตุการณ์ (rising action) 3. จุดวิกฤติ (climax) 4. ภาวะคลี่คลาย (falling action) 5. จุดจบของเรื่อง (ending) โครงเรื่องเป็นโครงร่างของเหตุการณ์ที่นำเสนอความขัดแย้งและการคลี่คลายที่ผู้ชมติดตาม

4. แก่นเรื่อง หรือ แก่นความคิด (theme) คือความคิดหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องเล่า เช่น ความรัก ความยุติธรรม การต่อสู้ชีวิต ฯลฯ ซึ่งสามารถถอดได้จากโครงสร้างของเรื่องตอนจบ ชื่อเรื่อง ตัวละคร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้ประกอบ

5. ความขัดแย้ง (conflict) เป็นแก่นหลักของเรื่องเล่าที่ผลักดันการดำเนินเรื่อง แบ่งเป็น ความขัดแย้งภายนอก เช่น คนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสังคม ความขัดแย้งภายใน เช่น จิตใจของตัวละครเอง การสร้างความขัดแย้งยังสัมพันธ์กับแนวคิด “การแบ่งขั้วตรงข้าม” (binary opposition) ที่ผู้สร้างใช้ในการจัดวางคุณค่าภายในเรื่อง

6. เทคนิคภาพและเสียง (visual and sound techniques) ในสื่อภาพเคลื่อนไหว เช่น ภาพยนตร์ ข่าว หรือสารคดี การใช้กล้อง มุมภาพ แสง สี เสียง ล้วนมีผลต่อการให้ความหมายแก่เรื่องเล่า ไม่ใช่แค่ด้านความรู้สึก แต่ยังมีนัยทางอุดมการณ์ เช่น การกำหนดมุมกล้องเพื่อควบคุมภาพลักษณ์ตัวละคร ทั้งนี้ในการศึกษาองค์ประกอบของเรื่องเล่าในงานนี้จะไม่ศึกษาองค์ประกอบด้านเทคนิคภาพและเสียง

7. ฉาก (setting) หมายถึงเวลาและสถานที่ที่เรื่องเล่าเกิดขึ้น แบ่งได้เป็น ฉากทางกายภาพ เช่น สถานที่ บรรยากาศ ฉากเวลา เช่น ฤดูกาล ยุคสมัย ฉากทางวัฒนธรรมและสังคม เช่น ระบบครอบครัว เพศชนชั้น ฉากสามารถกำหนดบรรยากาศ และให้บริบททางสังคมกับการกระทำของตัวละคร นอกจากนี้ ยังช่วยสื่อความหมายเชิงอุดมการณ์และการตีความเชิงสัญลักษณ์

3. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีทางภาษา

กลวิธีทางภาษาในข่าวภัยพิบัติเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสร้างความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การเลือกใช้คำที่มีความหมายที่ชัดเจนและสร้างอารมณ์สามารถช่วยดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร เช่น การใช้คำว่า “วิกฤติ” หรือ “ภัยพิบัติ” เพื่อเน้นถึงความรุนแรงของสถานการณ์ การใช้ภาษาที่มีการเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมยสามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงผลกระทบของภัยพิบัติได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้ภาษาที่สร้างภาพลักษณ์ เช่น การบรรยายสถานการณ์หรือความรู้สึกของผู้ประสบภัยยังสามารถกระตุ้นอารมณ์ร่วมและเพิ่มความตระหนักรู้ในหมู่ประชาชน

ภาษาที่ปรากฏในตัวบทนอกจากจะทำหน้าที่สื่อแทนความคิด และสื่อแทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแล้วยังมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดบางอย่างที่แฝงอยู่ด้วย การตีความและอธิบายถึงความคิดบางอย่างที่แฝงอยู่ในการใช้ภาษาก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจการสื่อความหมายที่อยู่ในข้อความ ดังนั้นการอธิบายลักษณะภาษาที่ใช้นำเสนอข้อความจึงเป็นการอธิบายในเชิงการใช้ที่มีวัตถุประสงค์บางอย่างแฝงอยู่หรือที่เรียกว่ากลวิธี (strategies)

การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่มักนิยมใช้ในการวิเคราะห์ข้อความโดยเน้นไปที่ข้อความสาธารณะในการสื่อสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจมีหลายกลวิธีด้วยกัน ตั้งแต่การเลือกใช้คำศัพท์จนถึงการเลือกใช้ประเภทของข้อความ เช่น คำขวัญ บทประพันธ์ เนื่องจากการวิเคราะห์และตีความจะต้องอาศัยบริบทเพื่อทำความเข้าใจความหมายและเหตุของการเลือกใช้ภาษา ดังนั้นเกณฑ์ในการจำแนกกลวิธีภาษาอาจใช้การตีความบริบทเป็นเกณฑ์ก็ได้ เช่น การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ไม่ต้องอาศัยบริบทแวดล้อมนอกตัวบทมากนัก อาจเริ่มจากการวิเคราะห์ที่การใช้คำศัพท์ วลี หรือโครงสร้างประโยค โครงสร้างข้อความ ก็ได้ ส่วนกลวิธีภาษาที่ต้องอาศัยการตีความบริบทนอกตัวบท เช่น การตีความบริบททางสถานการณ์ บริบททางสังคม วัฒนธรรม ได้แก่ การวิเคราะห์กลวิธีด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ที่จำเป็นต้องอาศัยหลักการทางวจนปฏิบัติศาสตร์ เช่น วจนกรรม ความร่วมมือในการสื่อสาร ฯลฯ โดยเน้นการตีความถ้อยคำ (utterance) เป็นสำคัญ ส่วนด้านข้อความ (วาทกรรม) ที่จำเป็นต้องอาศัยทั้งการวิเคราะห์ภายในข้อความรวมกับการตีความนอกตัวบทแล้วต้องอาศัยความรู้ทางสังคมวัฒนธรรมร่วมด้วย

กลวิธีทางภาษาที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในแนวทางสำหรับการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ กลวิธีทางศัพท์ และวิธีการขยายความ กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม และกลวิธีทางวาทศิลป์ (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2561) ดังนี้

1. กลวิธีทางศัพท์

กลวิธีทางศัพท์เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร เป็นการแสดงความคิดและสื่อแทนความคิดของผู้ส่งสาร ฟานไดค์ (Van dijk, 1997) ศึกษาการเลือกใช้คำศัพท์ในข้อความและวาทกรรม พบว่า ผู้เขียนมีการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหลายวิธีด้วยกัน กลวิธีด้านการใช้คำศัพท์ที่พบเห็นได้บ่อยครั้งในการวิเคราะห์ข้อความเช่น การใช้ชื่อและการเรียกชื่อ การใช้คำกริยา การใช้คำขยาย

2. กลวิธีการขยาย (modification)

กลวิธีการขยายความ หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่เป็นส่วนขยาย อาจเป็นคำ วลีหรืออนุพากย์ก็ได้ ถ้าเป็นส่วนขยายนามก็เป็นคำคุณศัพท์หรืออนุพากย์ขยายนาม ถ้าเป็นส่วนขยายกริยาก็เป็นคำวิเศษณ์หรืออนุพากย์วิเศษณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อเน้นส่วนที่ต้องการขยายให้มีความหมายเด่นชัด เกิดภาพหรือความคิดบางอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนขยายนี้เป็นกลวิธีสำคัญที่ทำให้เกิดส่วนที่เด่นชัด และส่วนที่เป็นพื้นหลังให้กับสิ่งที่ต้องการกล่าวถึง หากต้องการให้สิ่งที่ต้องการกล่าวถึงเด่นชัดขึ้นก็อาจใช้ส่วนขยายนี้ทำให้เด่น ซึ่งความเด่นนั้นอาจเป็นความหมายทางที่ดี positive meaning หรือความหมายทางลบ negative meaning ก็ได้ ส่วนพื้นหลังมักจะเป็นส่วนประกอบที่

ช่วยสนับสนุนการปรากฏตัวของสิ่งที่ต้องการเน้นก็ได้ เช่น อาจเป็นถ้อยคำที่แสดงสถานที่ บรรยากาศ เวลา เป็นต้น

3. กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic Strategies)

กลวิธีด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่จำเป็นต้องอาศัยหลักการทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ เช่น วัจนกรรมความร่วมมือในการสื่อสาร ฯลฯ โดยเน้นการตีความถ้อยคำ (utterance) เป็นสำคัญ ส่วนด้านข้อความ (วาทกรรม) ที่จำเป็นต้องอาศัยทั้งการวิเคราะห์ภายในข้อความร่วมกับการตีความนอกตัวบทแล้วต้องอาศัยความรู้ทางสังคมวัฒนธรรมร่วมด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิชญ์รักษ์ ปิตาทะสังค์ (2548) ได้ศึกษาการเล่าเรื่องและการสร้างความจริงทางสังคมในข่าวคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อวิเคราะห์การรายงานข่าวคลื่นยักษ์สึนามิของหนังสือพิมพ์ตามแนวคิดการเล่าเรื่องในแต่ละช่วงเวลา พบว่า หนังสือพิมพ์มีโครงสร้างตามแบบแผนการเล่าเรื่องอย่างชัดเจน การเล่าเรื่องมีส่วนในการสร้างความเป็นจริงให้กับหนังสือพิมพ์ ทั้งในแง่การนำไปสู่ความหมายที่ดีของชีวิต และสร้างความเข้าใจผิด ด้วยลีลาการใช้ภาษาที่เร้าความสนใจจากการเล่าเรื่อง

ขจิตขวัณ กิจวิสาละ (2553) ได้ศึกษาความหมายของการขจัดขึ้นอำนาจของสังคมผ่านการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทย ระหว่าง พ.ศ. 2513 - 2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการประกอบสร้างความหมายให้แก่บุคคลและกลุ่มคนที่ขจัดขึ้นอำนาจของสังคม ผ่านระบบสัญลักษณ์ของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทย และศึกษาผลลัพธ์จากกระบวนการประกอบสร้างความหมาย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร อุคตการณ์ และอัตลักษณ์ โดยผลการวิจัยส่วนหนึ่ง พบว่า จากจำนวนภาพยนตร์ทั้งสิ้น 57 เรื่อง ในด้านกระบวนการประกอบสร้างความหมายภาพยนตร์ประเภทขจัดขึ้น/ ต่อสู้อำนาจของสังคมนั้น มีทั้งหลักไวยากรณ์ที่ไม่ต่างจากหลักการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ทั่วไป แต่ในอีกด้านก็มีลักษณะเฉพาะในกระบวนการประกอบสร้างความหมายผ่านการเล่าเรื่องใน ด้านตัวละคร โครงเรื่อง ตอนจบ แก่นเรื่อง และการสร้างพื้นที่จริงลงในตัวบทภาพยนตร์

ภิมลพรรณ อุ่นแก้ว (2559) ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบกลวิธีการเล่าเรื่องและอุคตการณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมและภาพยนตร์แบบเรื่อง สโนว์ ไวท์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเล่าเรื่องโดยเน้นที่ผู้เล่าเรื่อง (Narrative technique: Narrator's Voice) และวิเคราะห์อุคตการณ์ (Ideology) ที่ปรากฏในวรรณกรรมและภาพยนตร์เรื่อง สโนว์ ไวท์ (Snow White) รูปแบบวรรณกรรม 1 ส่วน และดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ 8 ส่วน ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการเล่าเรื่องโดยเน้นที่ผู้เล่าเรื่องใน

สโนว์ ไวท์ ทั้ง 9 ส่วนวน ใช้กลวิธี 3 แบบ ได้แก่ การใช้บุรุษที่ 3 แบบรู้แจ้งเห็นจริงทุกอย่าง (third-Person omniscient narrator) การใช้บุรุษที่ 1 ที่เป็นตัวละครหลัก (first-person character narrator) และการใช้บุรุษที่ 1 ที่เป็นพยาน (first-person witness-narrator) เป็นผู้เล่าเรื่อง มีแนวคิดหลักและแนวคิดรองที่มีร่วมกันคือ ความดีกับความชั่ว (Good vs. Evil) การตามหาตัวตนและการพิสูจน์ตัวเอง (Individual Quest) ในเรื่องอุดมการณ์ (Ideology) นั่นสิ่งที่ปรากฏเป็นลักษณะร่วมและมีความเป็นสากล ได้แก่ เรื่องครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family and Relationships) เพศภาวะ (Gender) การเป็นคู่แข่งทางเพศ (Sexual Rivalry) อำนาจแห่งความงาม (Beauty Myth / Beauty is power) การค้นพบตัวตน (Self-actualization / Self-realization) ความเท่าเทียมกันในสังคม (Human equality) และวัฏจักรชีวิต (Life cycle)

ภัทรี ภัทรโสภณสกุล (2561) ศึกษาเรื่องการเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัล (Digital Storytelling) ในการรายงานข่าวภัยพิบัติของสำนักข่าว CNN โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัลของสำนักข่าว CNN ในการรายงานข่าวภัยพิบัติกรณีเฮอริเคนมาเรีย และเพิ่มเปรียบเทียบนโยบายและกระบวนการผลิตของห้องข่าวดิจิทัล ระหว่างกรณีการทำข่าวภัยพิบัติและข่าวปกติทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า 1) มุมมองการเล่าเรื่อง (point of view) เป็นองค์ประกอบของการเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัลที่สำคัญที่สุดของการรายงานข่าว โดยผ่านทั้งทางข้อความ เสียงของผู้ประกาศ/ผู้สื่อข่าว กราฟิกและวิดีโอ 2) คำถามที่สร้างความสนใจ (dramatic question) ใช้ผ่านเสียงเป็นหลัก 3) เนื้อหาที่เปี่ยมไปด้วยความรู้สึก (emotional content) พบความโดดเด่นผ่านการใช้ภาพวิดีโอและเสียง ประกอบด้วย ภาพการส่งผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ ภาพความเสียหายของบ้านเรือน ภาพมุมสูง ภาพผู้ประสบภัย และการเปรียบเทียบภาพสถานที่ก่อนและหลังถูกพายุถล่ม ส่วนเสียงที่สร้างความรู้สึกให้กับผู้ชมที่สุดคือเสียงของผู้ประสบภัย 4) ลักษณะของน้ำเสียง (Voice) จะแตกต่างกันออกไปตามมุมมองการเล่าเรื่อง 5) เพลงประกอบ (Soundtrack) พบการใช้เพลงประกอบกับวิดีโอที่เป็นประเภท caption video เท่านั้น 6) การใช้ข้อมูลที่พอเหมาะ (Economy) พบความโดดเด่นจากการใช้ภาพกราฟิกเข้ามาประกอบเพื่อไม่ให้ข้อมูลที่มากเกินไปกับผู้ชม 7) จังหวะ (pacing) การเล่าเรื่องในภาพรวมทั้งหมดจะกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

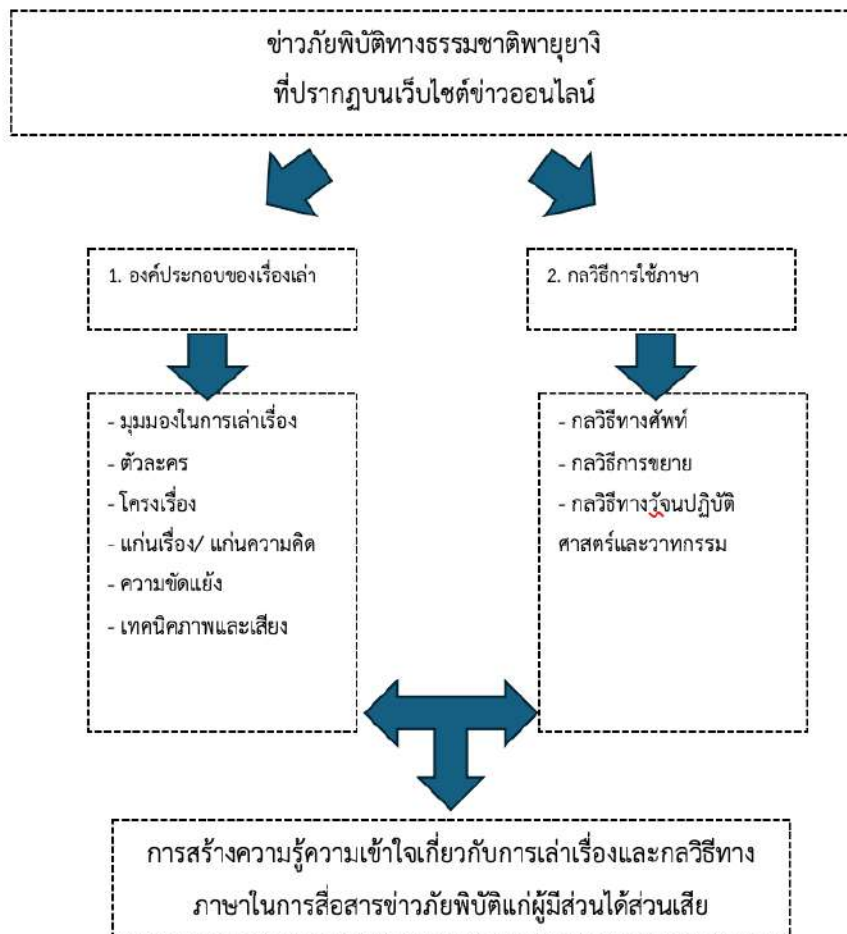
นโยบายและกระบวนการผลิตในการรายงานข่าวภัยพิบัติของ CNN ไม่ได้แตกต่างจากช่วงเวลาปกติทั่วไป แต่สิ่งที่แตกต่างคือการปฏิบัติตามคู่มือที่ทางห้องข่าวยึดถือในการลงพื้นที่ไปทำข่าวภัยพิบัติ ได้แก่ 1) การเข้าพื้นที่ควรไปกับเจ้าหน้าที่หรือทีมกู้ภัย และ 2) เตรียมอาหารและอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมเพื่อไม่ให้เป็นการใคร่ส่วนนโยบายในการทำงานนั้นพบว่า แม้ว่าจะมีตำแหน่งในห้องข่าวดิจิทัลที่แตกต่างกันออกไป แต่ในการทำงานจริงบรรณาธิการดิจิทัลก็ทำงานร่วมกับฝ่ายอื่น ๆ

บทเรียนจากการเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัลในการรายงานข่าวภัยพิบัติของสำนักข่าว CNN สามารถนำมาพิจารณาปรับใช้กับสื่อมวลชนไทยได้เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันในดิจิทัล โดยเฉพาะการพัฒนาฝีมือในการรายงานข่าวภัยพิบัติเพื่อเพิ่มมาตรฐานในการรายงานข่าว

Denise, Agosto (2016) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเล่าเรื่องในบริบทของการศึกษา พบว่าเรื่องเล่าช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น การสร้างภาพจินตนาการ การมีส่วนร่วมทางความคิด และการเรียงลำดับเหตุการณ์ ซึ่งมีส่วนต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาและความเชื่อมโยงในเรื่องราวได้ดีขึ้น งานวิจัยนี้เน้นถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลังการเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาทักษะเหล่านี้เพิ่มเติม

จากการสำรวจและทบทวนวรรณกรรมทำให้ได้กรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นสำรวจและรวบรวมเอกสาร

1.1 สำรวจและรวบรวมเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติ การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเล่า องค์ประกอบในการเล่าเรื่อง และกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ

1.2 สำรวจและรวบรวมประชากรที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ บทความข่าวบทความข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติจากพายุยาก็ที่ส่งผลกระทบต่อในประเทศไทยบริเวณอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเผยแพร่ในเว็บไซต์ข่าว จำนวน 10 เว็บไซต์ที่ได้จากการจัดอันดับเว็บไซต์ ข่าว-สื่อ ยอดนิยม 10 อันดับของ <https://news.truehits.net> ข้อมูล ณ วันที่ 28 พ.ย. 2567 โดยผู้วิจัยเข้าถึงข้อมูลโดยใช้วิธีค้นหาจากเว็บไซต์ของสำนักข่าว 10 เว็บไซต์ ได้แก่

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์	www.thairath.co.th
2. หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์	www.khaosod.co.th
3. หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์	www.matichon.co.th
4. กรุงเทพธุรกิจ	www.bangkokbiznews.com
5. ผู้จัดการออนไลน์	www.mgronline.com
6. เดลินิวส์ออนไลน์	www.dailynews.co.th
7. หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ	www.prachachat.net
8. PPTV HD36	www.pptvhd36.com
9. สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส	www.thaipbs.or.th
10. เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจ	www.thansettakij.com

โดยผู้วิจัยเข้าเว็บไซต์ 10 เว็บไซต์ดังกล่าวข้างต้น และค้นหาข่าวที่เกี่ยวข้องโดยใช้การพิมพ์ข้อความค้นหาว่า “พายุยาก็” “น้ำท่วมแม่สาย” และ “น้ำท่วมเชียงราย” และคัดเลือกบทความข่าวที่มีการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากพายุยาก็มาใช้เป็นประชากรในงานวิจัยนี้ นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 ต่อไป โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2568 ถึงวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2568 โดยประชากรมีทั้งสิ้น 26,930 ข่าว และคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 270 ข่าว ตามขั้นตอนดังนี้

เมื่อได้ประชากรแล้วผู้วิจัยนำมาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในงานวิจัยโดยคัดเลือกบทความข่าวที่มีการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากพายุยูยี (ตามวิธีการเก็บข้อมูลประชากร) และนำมาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงขนาดของประชากรในลักษณะของอัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละตามเกณฑ์ของ Neuman, 1991 (Neuman, 1991, pp. 221 อ้างถึงใน สมชาย วรภิรมย์สกุล, 2553) โดยกลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้นจำนวน 270 ข่าว ดังนี้

ที่	สำนักข่าว	เว็บไซต์	จำนวนประชากร (ข่าว)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ข่าว)
1.	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์	www.thairath.co.th	4,859	50
2.	หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์	www.khaosod.co.th	3,247	30
3.	หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์	www.matichon.co.th	4,570	43
4.	กรุงเทพธุรกิจ	www.bangkokbiznews.com	124	4
5.	ผู้จัดการออนไลน์	www.mgonline.com	6,616	63
6.	เดลินิวส์ออนไลน์	www.dailynews.co.th	111	4
7.	หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ	www.prachachat.net	3,029	30
8.	PPTV HD36	www.pptvhd36.com	60	3
9.	สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส	www.thaipbs.or.th	4,199	40
10.	หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ	www.thansettakij.com	115	3
	รวม		26,930	270

ตารางที่ 2 สำนักข่าว เว็บไซต์ และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้

1. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุย่างตามเกณฑ์องค์ประกอบของเรื่องเล่าของขจิตขวัญ กิจวิสาละ, 2564 และสรณัฐ ไตลังคะ, 2560
2. วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุย่าง ตามเกณฑ์กลวิธีทางภาษาในระดับข้อความของจันทิมา อังคพนิชกิจ, 2561

3. ชั้นสรุปผลและเขียนรายงานการวิจัย

เสนอผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

องค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติพายุยุง

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ประการแรกคือวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยุง โดยในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 นี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องเล่าของ ขจิตขวัญ กิจวิสาละ (2564) ดังนี้

1. มุมมองในการเล่าเรื่อง (narrator standpoint) คือ จุดยืนหรือมุมมองของผู้เล่า แบ่งเป็น บุคคลที่หนึ่ง คือเล่าเรื่องจากตัวละครเอก บุคคลที่สาม คือ เล่าโดยบุคคลภายนอก และมุมมองเป็นกลาง หรือ มุมมองสัพพัญญูที่เข้าถึงทุกตัวละครและเหตุการณ์

2. ตัวละคร (character) เป็นหัวใจสำคัญของเรื่องเล่า แบ่งได้ตามบทบาท เช่น ตัวเอก ตัวร้าย ตัวสนับสนุน ตัวเร่ง ฯลฯ

3. โครงเรื่อง (plot) คือโครงสร้างเหตุการณ์ภายในเรื่อง โดยทั่วไปแบ่งเป็น 5 ส่วนตาม Freytag ได้แก่ 1. การเริ่มเรื่อง (exposition) 2. การพัฒนาเหตุการณ์ (rising action) 3. จุดวิกฤติ (climax) 4. ภาวะคลี่คลาย (falling action) 5. จุดจบของเรื่อง (ending)

4. แก่นเรื่อง หรือ แก่นความคิด (theme) คือความคิดหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องเล่า เช่น ความรัก ความยุติธรรม การต่อสู้ชีวิต ฯลฯ

5. ความขัดแย้ง (conflict) เป็นแกนหลักของเรื่องเล่าที่ผลักดันการดำเนินเรื่อง แบ่งเป็น ความขัดแย้งภายนอก เช่น คนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสังคม ความขัดแย้งภายใน เช่น จิตใจของตัวละครเอง

6. ฉาก (setting) หมายถึงเวลาและสถานที่ที่เรื่องเล่าเกิดขึ้น แบ่งได้เป็น ฉากทางกายภาพ เช่น สถานที่ บรรยากาศ ฉากเวลา เช่น ฤดูกาล ยุคสมัย ฉากทางวัฒนธรรมและสังคม

ทั้งนี้องค์ประกอบด้านเทคนิคภาพและเสียงจะไม่นำมาใช้วิเคราะห์ตามขอบเขตของการศึกษาดังที่ได้กำหนดไว้

ในเบื้องต้นก่อนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ผู้วิจัยของนำเสนอช่วงเวลา (Time line) ของการนำเสนอข่าวจากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ช่วงก่อนและขณะเกิดภัย (สิงหาคม – กันยายน พ.ศ. 2567)

เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 มีการเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วมเชียงใหม่ราย ข่าวระบุว่าน้ำเริ่มลดลงในแม่น้ำลาว-กก แต่ยังคงเฝ้าระวัง 24 ชั่วโมง และมีการเตือนให้ประชาชนขนย้ายของมีค่า

ช่วง 21-24 สิงหาคม พ.ศ. 2567 มีฝนตกหนักต่อเนื่องหลายวัน ส่งผลให้น้ำป่าไหลหลากในหลายอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ เช่น เวียงแก่น, เทิง, ขุนตาล, ตำบลต๊อบเต่า มีรายงานผู้เสียชีวิต 1 ราย และเกิดความเสียหายต่อหมู่บ้าน สะพานขาด เด็กติดอยู่ในโรงเรียน รวมถึงปัญหาการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำโขงที่ไม่ทั่วถึง

ก่อนวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2567 พายุ “ยาจิก” สลายตัวในประเทศเมียนมา ทำให้เกิดฝนตกหนักในพื้นที่ชายแดนและน้ำป่าทะลักเข้าท่วมอำเภอแม่สายอย่างรุนแรง ทำให้ถนนหลายสายจมอยู่ใต้น้ำและบ้านเรือนประชาชนได้รับผลกระทบหนัก

วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2567 สถานการณ์น้ำท่วมทวีความรุนแรงขึ้นใน อำเภอแม่จัน-แม่สาย น้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมกว่า 1,190 ครัวเรือนในชุมชนต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ประกาศแจ้งเตือนให้ขนของและอพยพ

วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2567 น้ำท่วมรุนแรงทำให้ประชาชนกังวลเรื่องทรัพย์สิน วัดร่องขุนและบ้านคำเปิดพื้นที่ให้ประชาชนจอดรถหนีน้ำฟรี

วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2567 น้ำท่วมส่งผลกระทบต่อระบบสื่อสาร บริษัททรู คอร์ปอเรชั่น ส่งรถ COW และแจกอาหาร รวมถึงใช้ AI ดูและระบบเพื่อรักษาการสื่อสารและช่วยเหลือประชาชน

เดือนกันยายน พ.ศ. 2567 (ไม่ระบุวันที่ชัดเจน) บั๊วขาว บัญชาเมฆ และหมอภาคย์ ลงพื้นที่น้ำท่วมเชียงใหม่พร้อมทหาร เพื่อช่วยอพยพและให้กำลังใจผู้ประสบภัย

ช่วงรับมือและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (กันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2567)

ช่วง วันที่ 11-25 กันยายน พ.ศ. 2567 นายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) และคณะรัฐมนตรี ลงพื้นที่ อำเภอแม่สาย, อำเภอเทิง, อำเภอแม่ฟ้าหลวง และ ม.ราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อเยี่ยมผู้ประสบภัย มอบถุงยังชีพ ส่งเวชภัณฑ์ ยา และบุคลากรทางการแพทย์ ประสานการขนย้ายผู้ป่วย

วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2567 รัฐมนตรีเกษตรฯ 3 คน (ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์, นายอิทธิ ศิริลัทธยากร, นายอัครา พรหมเผ่า) ลงพื้นที่ อำเภอแม่สาย เพื่อเยี่ยมสถานการณ์ ร่วมทำความสะอาดบ้านเรือน แจกถุงยังชีพ และเสริมคันดินป้องกันน้ำท่วม

วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2567 GISTDA (สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)) เปิดเผยแพร่ภาพถ่ายดาวเทียมน้ำท่วมแม่สาย พร้อมวิเคราะห์สาเหตุและให้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ชี้จุดดินถล่มและพื้นที่ป่าต้นน้ำที่ถูกเปลี่ยนเป็นเกษตร-เหมือง

ปลายกันยายน - ต้นตุลาคม พ.ศ. 2567 ปริมาณขยะตกค้างถึง 55,000 ตันในเชียงราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับบริษัท SCG, สมาคมชาเล้ง และเทศบาลนครเชียงราย วางแผนจัดการขยะ

วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2567 นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ และทีมกระทรวงแรงงาน ลงพื้นที่ช่วยเหลือน้ำท่วมเชียงราย ตั้ง 5 ศูนย์ซ่อมบ้านและเปลี่ยนน้ำมันเครื่องฟรี รวมถึงมอบเงินช่วยเหลือแรงงาน

วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2567 นายอนุทิน ชาญวีรกูล ลงพื้นที่แม่สายอีกครั้ง เพื่อสำรวจรอยร้าวและสิ่งปลูกสร้างรुक้ำลำน้ำ คาดการณ์ฟื้นฟู 70% ยังไม่เสร็จ และเตรียมเสนอคณะรัฐมนตรี ปรับเกณฑ์เยียวยา 9,000-10,000 บาท

ช่วงฟื้นฟูและวางแผนระยะยาว (ต่อเนื่อง)

สิ้นเดือนตุลาคม (ตามแผนที่วางไว้) ตั้งเป้าฟื้นฟูพื้นที่น้ำท่วมแม่สายให้เสร็จสิ้น โดยเน้นการขุดเจาะถนน เปิดท่อระบายน้ำ และ Big Cleaning บริเวณหน้าด่าน

วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 นายกรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร) รับมอบเงินช่วยเหลือ 1 ล้านบาทจากตลาดหลักทรัพย์ เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัย และให้ค้ำประกันว่าจะลงพื้นที่และกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาระยะยาวเพื่อไม่ให้เหตุการณ์เกิดซ้ำ

การสำรวจความเสียหายทางการเกษตร กระทรวงเกษตรฯ เริ่มดำเนินการสำรวจความเสียหายเพื่อวางแผนฟื้นฟูระยะยาว

ข้อเสนอระยะยาว มีการเรียกร้องให้มีแผนจัดการน้ำระยะยาวทั้งระบบ รวมถึงการปฏิรูปกฎหมายการใช้ที่ดิน การวางระบบจัดการลุ่มน้ำแบบครบวงจร และการเพิ่มงบประมาณที่ยืดหยุ่นสำหรับการเยียวยา

ผลจากการวิเคราะห์เรื่องเล่าจากข่าวภัยพิบัติพายุนายางิ ตามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 270 ข่าว ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านมุมมองในการเล่าเรื่อง
2. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านตัวละคร
3. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านโครงเรื่อง
4. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านแก่นเรื่อง
5. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านความขัดแย้ง
6. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านฉาก

ตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุนายางิ ด้านมุมมองในการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่อง (narrator standpoint) คือ จุดยืนหรือมุมมองของผู้เล่า แบ่งเป็น บุคคลที่หนึ่ง คือ เล่าเรื่องจากตัวละครเอก บุคคลที่สาม คือ เล่าโดยบุคคลภายนอก และมุมมองเป็นกลาง หรือ มุมมองสัพพัญญูที่เข้าถึงทุกตัวละครและเหตุการณ์

จากการวิเคราะห์มุมมองในการเล่าเรื่องที่ปรากฏในข่าวภัยพิบัติพายุนายางิ พบว่า มุมมองในการเล่าเรื่องในข่าวสถานการณ์น้ำท่วมในจังหวัดเชียงรายจากสำนักข่าวต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และทำความเข้าใจปัญหาภัยพิบัติของสาธารณะ

โดยข่าวจากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ส่วนใหญ่ใช้มุมมองจากบุคคลที่สาม โดยนักข่าวเป็นผู้เล่า โดยใช้แหล่งข่าวจากทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น กรมชลประทาน นายกรัฐมนตรี หน่วยงาน ปภ. (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และประชาชนผู้ประสบภัย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและชี้ให้เห็นถึงมิติทั้งระดับนโยบายและระดับชีวิตจริง โดยพบว่าเป็นมุมมองจากบุคคลที่สามแบบสังเกตการณ์ (observer-reporter) เป็นหลัก พร้อมสอดแทรกเสียงของผู้เดือดร้อนและภาพที่ผู้ประสบภัยบันทึกเอง ซึ่งเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเป็นผู้เล่าเรื่องร่วมกับนักข่าว หรือเป็น “co-narrators” ผ่านการโพสต์ใน Facebook และการขอความช่วยเหลืออย่างไรก็ตามสำหรับสำนักข่าวไทยรัฐพบว่า มุมมองการเล่านี้มีแก่นการ “เล่าผลลัพธ์” มากกว่า “วิเคราะห์เหตุปัจจัย” และหลีกเลี่ยงการวิจารณ์เชิงนโยบายอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ “ข่าว” กลายเป็น ภาพสะท้อนภาวะจำนนต่อภัยธรรมชาติมากกว่าเครื่องมือเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง

เปิดเส้นทาง “น้ำท่วมเชียงราย” ต่อไป มวลน้ำทั้งหมดจะไหลลงสู่ “แม่น้ำโขง”

กรมชลประทาน เผยเส้นทางน้ำท่วมจากเชียงราย จะไหลไปสู่ “แม่น้ำโขง” และออกทางทะเลจีนใต้ แม้ไม่กระทบกรุงเทพฯ โดยตรง แต่ยังคงติดตามสถานการณ์

วันที่ 13 กันยายน 2567 มีรายงานว่า เพจเฟซบุ๊ก กรมชลประทาน ได้โพสต์ข้อความระบุว่า “เปิดเส้นทางน้ำจากเชียงรายไปไหนต่อ”

จากสถานการณ์น้ำท่วมในลำน้ำแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่เกิดจากฝนตกหนักในพื้นที่บริเวณชายขอบของประเทศไทยและประเทศพม่า ปริมาณน้ำทั้งหมด เมื่อพิจารณาเส้นทางไหลของน้ำดังกล่าว จะเห็นได้ชัดว่ามวลน้ำทั้งหมดจะไหลลงสู่แม่น้ำโขง และออกสู่ทะเลทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ และไหลออกทางทะเลจีนใต้ จึงไม่กระทบกับแม่น้ำเจ้าพระยา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากรุงเทพฯ จะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากน้ำท่วมในเชียงราย แต่สถานการณ์นี้ทางกรมชลประทานก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ ยังคงเฝ้าเตือนแจ้งสถานการณ์น้ำที่กำลังจะมาให้กับทุกจังหวัด และยังคงติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด พร้อมการป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในทุกพื้นที่

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814277> (13 ก.ย. 2567)

ข่าวจากเว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจใช้มุมมองบุคคลที่สามเช่นกัน เพื่อการรายงานอย่างเป็นกลางโดยอ้างข้อมูลจากทางราชการ หน่วยงานกักภัย และสื่อสาธารณะให้รายละเอียดเชิงเทคนิคและตัวเลข จุดเด่นคือให้ความรู้สึกเชิงข้อเท็จจริง มากกว่าอารมณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อเว็บไซต์อื่นพบว่าข่าวฐานเศรษฐกิจใช้มุมมองจากหน่วยงานราชการแสดงการรายงานข่าวภาพรวมเชิงระบบ

ตัวอย่าง

“น้ำท่วมเชียงราย” ลามหนัก ตัวอ.เมืองจมน้ำทั้งหมดแล้ว ปลัดมท.สั่งช่วยด่วน

น้ำท่วมเชียงราย ลามหนัก ตัวเมืองจมน้ำทั้งหมดแล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทย ลงพื้นที่ เป็นการด่วนสั่งการช่วยเหลือประชาชน กระทบกว่า 1,241 ครัวเรือน ช่วยเหลือ 24 ชั่วโมง

ภาคเหนือของไทยต้องเผชิญกับอุทกภัยครั้งใหญ่สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นวงกว้างและที่ได้รับผลกระทบซ้ำซากคือเชียงราย เมืองชายขอบเหนือสุดแดนสยาม หลังจากร่องรอยน้ำท่วมใหญ่ยังไม่ทันจาง ล่าสุดได้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน

จากอิทธิพล ซูเปอร์ไต้ฝุ่น ยาจิ พาดทางพาน้ำป่าทะลักมาจากเมียนมาประเทศเพื่อนบ้าน ที่อำเภอแม่สาย เมื่อวันที่ 10 กันยายน จนถึงขณะนี้ ไม่มีทีท่าจะลดลงแต่กลับทวีความรุนแรงและทะลักเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนเป็นวงกว้าง

รวมทั้งเข้าท่วมเขตอำเภอเมืองเชียงราย จมน้ำทั้งหมดแล้ว ถือว่าเป็นเหตุการณ์หนักสุดในรอบ 60 ปี โดยที่ประชาชนหลายคนคิดไม่ถึงว่าน้ำจะท่วมสูง ขนาด 2 เมตร และไหลมาอย่างแรงและรวดเร็ว

ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินประชาชนติดค้างในบ้านเรือนหลายรายรวมถึงสัตว์เลี้ยงต้องหนีตายแทบเอาชีวิตไม่รอด อย่างไรก็ตาม น้ำท่วมฉับพลันครั้งนี้ถือเป็นน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่อำเภอแม่สายซึ่งมองว่าหนักหน่วงกว่าปี 2565 และหนักที่สุดในรอบ 60 ปี

จากการเปิดภาพมุมสูง ลูกกลมเป็นวงกว้างทะลักเข้าท่วมสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอย่างถ้ำขุนน้ำนางนอน ด้านพรมแดนแม่สายแห่งที่ 1 หรือด่านท่าซี้เหล็ก ถนนพหลโยธิน ชุมชนเกาะลอย -ห้าแยกพ่อขุน-สะพานน้ำก ทะลักเข้าท่วมในหลายอำเภอรวมถึงอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย และ เมื่อวันที่ 11 ก.ย.2567 สถานการณ์ฝนตกและน้ำท่วมหนักใน อ.แม่สาย จ.เชียงราย ตั้งแต่กลางดึกที่ผ่านมา ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน...

<https://www.thansettakij.com/business/economy/606383> (11 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์มีการเล่าข่าวภัยพิบัติพายุจากผู้ใช้มุมมองแบบ ภาคประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบภัยเน้นการบรรยายจากคนในพื้นที่ เช่น ชาวบ้านที่อดอาหาร ผู้สูงอายุที่ติดอยู่ในบ้าน ผู้เสียชีวิตในชุมชนใช้ภาพและคำพูดที่ให้ความรู้สึกใกล้ชิด ร่วมทุกข์มากกว่าการวางระยะห่างแบบราชการหรือเทคนิคข่าวที่เป็นกลาง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าเป็นการเล่าในมุมมองที่ให้เสียงแก่คนเล็กน้อย ซึ่งช่วยขยายขอบเขตของการเล่าเรื่องจากชนชั้นล่างไปสู่ชุมชนสู่สาธารณะ หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์ได้เปลี่ยนผู้เล่า จากรัฐหรือนักข่าว ไปสู่ชาวบ้าน และ เหยื่อ ซึ่งเป็นการรื้อถอนข่าวทางการแบบสื่อกระแสหลัก

ตัวอย่าง

สาวเล่านาทีระทึก พาลาน 8 เดือน ฝ่า น้ำท่วมเชียงราย หนีออกจากบ้าน ทั้งไหลเชี่ยวแรง ซึ่งใจพลเมืองดีช่วยกันน้ำให้ จนมาอยู่ที่ปลอดภัย

เมื่อเวลา 11.30 น. วันที่ 13 ก.ย.67 น.ส.สุพัตรา ใจดี หรือ ผ้าย เปิดใจกับ ‘ข่าวสดออนไลน์’ หลังจากอพยพพาลานวัย 8 เดือน หนีน้ำท่วมหนักที่เชียงราย โดยนำหลานใส่เปลแล้วลอยน้ำออกมา โชคดีเจอพลเมืองดีช่วยกันน้ำให้

น.ส.สุพัตรา กล่าวว่า ช่วงหมู่บ้านวิลล่า พลาโน บริเวณสันตาลเหลือง ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย น้ำเริ่มท่วมเข้าหมู่บ้านแล้ว ตนถามครูที่โรงเรียนด้วยกันว่า ตอนนี้น้ำท่วมไปถึงไหนแล้ว ซึ่งในตอนนั้นน้ำยังไม่ได้เข้าไปถึงตัวบ้าน จึงแนะนำให้น้องเอารถมาจอดที่บ้านของตนก่อนซึ่งตอนนั้นน้องก็ไม่แน่ใจว่าจะสามารถขับรถออกไปได้หรือไม่ ตนรู้สึกเป็นห่วงน้อง เพราะว่ามีลูกน้อยอายุ 8 เดือน และอาศัยอยู่กับคุณแม่ที่เป็นผู้สูงอายุด้วย กลัวว่าถ้าหากออกมาไม่ทัน จะเป็นยังไง เนื่องจากทางเข้าไปที่บ้านมันท่วมหมดแล้วและดูเหมือนน้ำมันจะท่วมสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตนจึงปรึกษากับแฟนว่า อยากจะเข้าไปช่วยเหลือแล้วพาน้องกับหลานตัวน้อยออกมา

เมื่อไปถึงปรากฏว่าถนนมันปิดหมดแล้ว ไม่สามารถเอารถเข้าได้ เพราะรถจะดับ ดังนั้นจึงตัดสินใจเดินลุยน้ำเข้าไป เพื่อช่วยน้องและหลานออกมา ซึ่งตอนนั้นระดับน้ำมันประมาณเอว และเข้าไปอีกนิด ในหมู่บ้าน ระดับ

น้ำอยู่บริเวณเช่า และเมื่อไปถึงก็ให้น้องเก็บของที่จำเป็นออกมา และนมถุงประมาณ 10 ถุง ก่อนที่จะนำหลาน 8 เดือนใส่ไว้ในเปลอาบน้ำ แล้วก็ล่อน้ำออกมา

“ตอนที่ล่อน้ำออกมาถึงจุดที่น้ำมันสูงที่สุดแล้วก็ไหลแรงมาก เจอพลเมืองดี 2 คน มาช่วยนำทาง เพราะไม่รู้ ว่าข้างหน้าเส้นทางเป็นยังไง กลัวว่าถ้าหากเดินไปแล้วเด็กน้อยวัย 8 เดือนจะได้รับอันตราย และพลเมืองดีก็ไม่ อีต้อดเลย เข้ามาช่วยด้วยความเต็มใจ จากนั้นก็เจอกับผู้นำหมู่บ้านเอื้ออาทรเป็นผู้หญิง ที่เห็นเหตุการณ์แล้วก็ ช่วยเรียกพลเมืองดีมาเก็บกระแสน้ำให้หน้อย เพราะน้ำแรงและเชี่ยวมาก กลัวว่าจะเป็นอันตราย เราซึ่งใจกับ เหตุการณ์นี้มาก ที่พลเมืองดีบางคนเดินออกไปจากจุดที่น้ำท่วมสูงแล้ว แต่ก็ยังวนกลับมาช่วยเหลือ เพราะถ้าหาก ไม่ได้มีคนมาช่วย ก็ไม่รู้จะเดินผ่านไปอย่างไร รู้สึกขอบคุณทุกคนมาก ๆ” น.ส.สุพัตรา กล่าว

น.ส.สุพัตรา กล่าวต่อว่า ตนพาน้องสาวกับหลานวัย 8 เดือน มาอยู่กับตนที่ อ.เชียงคำ จ.พะเยา ก่อน เนื่องจากตอนที่ออกมาจากบ้าน ก็ไม่ได้หยิบของใช้เด็กหรือสิ่งของที่จำเป็นติดตัวออกมามากนัก จึงจำเป็นต้องไป ซื้อพวกเสื้อผ้าแล้วก็แพมเพอร์สเด็กเอาไว้ แล้วมาอยู่ในที่ที่ปลอดภัยก่อน

https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9410727 (13 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ พบว่าข่าวส่วนใหญ่ใช้มุมมองบุคคลที่สาม โดยผู้สื่อข่าวทำหน้าที่ เล่าเรื่องตามข้อเท็จจริงในฐานะผู้รายงานสถานการณ์ มีการเล่าเรื่องในมุมมองบุคคลที่สามผ่านการรายงานของ ผู้สื่อข่าวแบบภายนอก รวมทั้งมีการให้ข้อมูลแบบเป็นทางการมีการอ้างอิงคำพูดของเจ้าหน้าที่ ผู้บุกเบิกชุมชน ประชาชนทั่วไป และบุคคลสำคัญเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ บางข่าวมีการแทรกมุมมองของผู้ประสบภัยและผู้ ช่วยเหลือ เพื่อเพิ่มอารมณ์ร่วม มีการอ้างอิงคำพูดของนักการเมืองระดับสูงเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและสะท้อน ภาพลักษณ์การทำงานของรัฐบาล

ตัวอย่าง

ผบ.ทอ. เผยมวลน้ำเชียงรายไม่เท่าปี 54 แต่ไม่ประมาท ห่วงสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำ

เมื่อวันที่ 12 กันยายน 67 ที่ท่าอากาศยานกองบิน 6 อาคาร 2 พล.อ.อ.พันธ์ภักดี พัฒนกุล ผู้บัญชาการ ทหารอากาศ (ผบ.ทอ.) ให้สัมภาษณ์ภายหลังเป็นประธานส่ง เครื่องบินซี130 บรรทุกสิ่งของ กำลังพล ร่วมกับ หน่วยในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยไป ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม จ.เชียงรายว่า กองทัพอากาศได้ประชุม เตรียมความช่วยเหลือประชาชนภาคเหนือ โดยเริ่มปฏิบัติการกิจ ตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม โดยจัดตั้งศูนย์ ผูกบิน 416 กองบิน 41 จ.เชียงราย ซึ่งเป็นไปตามแผนของกองทัพอากาศที่วางไว้ล่วงหน้า ช่วยเหลือภัยพิบัติเกิดจาก ธรรมชาติ ส่วนปริมาณน้ำเท่าปี 2554 หรือไม่นั้น พล.อ.อ.พันธ์ภักดีกล่าวว่า ตอนนี้ได้มีการวิเคราะห์ต่อเนื่อง ปัจจุบันนี้ มวลน้ำน้อยกว่าปี 2554 แต่ก็ประมาทไม่ได้ เพราะยังไม่รู้ว่าพายุจะมาอีกที่ลูก และปัจจัยที่ยังไม่นำมา คิด คือสิ่งปลูกสร้างที่อาจจะขวางทางน้ำ ซึ่งสภาพเหล่านี้ยังไม่มีข้อมูลว่าแตกต่างไปจากปี 2554 อย่างไร จึงยังไม่

สามารถประเมินได้ว่า ปริมาณน้ำถึงจะน้อยกว่าปี 2554 น้ำจะท่วมน้อยกว่า รวมถึงอาจจะมีน้ำขังสูง อันตรายเป็นจุด ๆ ได้

“สิ่งปลูกสร้างเปลี่ยนแปลงไปจากปี 2554 มีส่วนสำคัญ ตอนนี้วัดจากปริมาณน้ำฝนได้เท่านี้ ว่ามวนน้ำน้อยกว่าปี 2554 แต่สิ่งที่ตามมาจะเห็นได้จากจังหวัดเชียงราย น้ำขึ้นเร็วและมีปริมาณมาก และตอนนี้ก็น่าจะถึงสนามบินแม่ฟ้าหลวง ใกล้ฝูงบิน 416 แต่สนามบิน ยังใช้งานได้อยู่ โดยได้ส่งกำลังทางอากาศเข้าไปช่วยเหลือเพิ่มเติม อย่างไรก็ตามเราต้องมาดูแลที่ตั้งของตนเองด้วย คิดว่าเฮลิคอปเตอร์ น่าจะมีประโยชน์มากที่สุด ในการเข้าช่วยเหลือได้โดยตรง และได้ส่งเครื่องบิน ถ่ายภาพทางอากาศส่งข้อมูล มายังภาคพื้นแบบเรียลไทม์เพื่อช่วยประชาชนได้อย่างทันท่วงที” ผบ.ทอ.กล่าว และย้ำว่าสำหรับกำลังพลที่ลงไปช่วยเหลือประชาชนได้เน้นย้ำในเรื่องความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและการเข้าช่วยเหลือประชาชน ย่อมมีความเสี่ยง ที่ผ่านมามุ่งบิน 416 ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยมาสองสัปดาห์แล้ว น่าจะมีความเหนื่อยล้า จึงส่งกำลังพลไปทดแทนสับเปลี่ยน เพื่อให้กำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ออกมาพักบ้าง ตนมีความห่วงใยในสุขภาพของเจ้าหน้าที่แต่ภารกิจต้องสำเร็จ

เมื่อถามว่า สำหรับการฝึกเพื่อรับมือน้ำท่วมในพื้นที่ตอนเมือง พล.อ.อ.พันธ์ภักดี กล่าวว่า ได้ให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศทำแผนป้องกันน้ำท่วมไว้รวมถึงตอนเมืองด้วย จากประสบการณ์ปี 2554 ถึงกำหนดว่าควรเป็นการนั่งประชุมแล้วสมมุติสถานการณ์ เช่นถ้ามีมวนน้ำเข้ามาทางภาคเหนือ ในระดับน้ำเท่าไร จะเกิดน้ำท่วมตรงไหนบ้าง และให้สำรวจเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องสูบน้ำว่ามีจำนวนเท่าใด และระบายน้ำออกทางไหน ไม่ให้ไปกระทบประชาชน และให้สำรวจว่ามีอุปกรณ์ใดบ้างที่จะต้องเคลื่อนย้าย เช่นเครื่องบิน อาวุธยุทโธปกรณ์ รวมถึงที่ทำงาน นอกจากนั้นคือแผนการช่วยเหลือประชาชน โดยมีการจัดลำดับความสำคัญ และกำลังพลที่จะเข้าดูแล เมื่อมีการฝึกซ้อมก็จะมีแผนแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

“ผมเชื่อมั่นว่าการฝึกซ้อมการเตรียมพร้อม จะไม่ทำให้ประชาชนในพื้นที่แตกตื่น เพราะเป็นการวางแผนเตรียมความพร้อมเอาไว้เท่านั้น ถ้าไม่เตรียมความพร้อมเกิดอะไรขึ้นมาจะเกิดความเสียหายมากกว่า รวมทั้งทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจ ยืนยันว่าการแก้ไขปัญหาจะไม่เหมือนปี 2554 ที่ระบายน้ำจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่งสร้างผลกระทบให้กับประชาชน เนื่องจากเราได้เตรียมชุดลอกคลองเรียบร้อยแล้ว” พล.อ.อ.พันธ์ภักดีกล่าว

https://www.matichon.co.th/politics/news_4786695 (12 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ มีการเล่าข่าวภัยพิบัติโดยใช้มุมมองบุคคลที่สามโดยเน้นข้อมูลจากหน่วยงานรัฐและผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่คัดเลือกมายังพบว่าขาดเสียงของประชาชนหรือเจ้าของเรื่องอย่างแท้จริง นำไปสู่การเล่าเรื่องแบบบนลงล่างซึ่งอาจลดทอนมิติของความเจ็บปวดหรือการฟื้นตัวในระดับปัจเจก

ตัวอย่าง

น้ำท่วมเชียงรายวันนี้ ฝนตกหนัก มวลน้ำไหลทะลักท่วม 4 หมู่บ้าน อ.เวียงป่าเป้า

อัปเดต สถานการณ์ “น้ำท่วมเชียงรายวันนี้” มวลน้ำจากอ่างแม่ฉางข้าว ไหลทะลักท่วม 4 หมู่บ้าน อ.เวียงป่าเป้า และทางหลวง 118 สายเชียงใหม่-เชียงราย ช่วง หน้าโบสถ์ป่าจิว ระดับน้ำ สูง 20-50 เซนติเมตร รวมระยะทาง 300 เมตร คนเชียงราย เช็กเส้นทางเลี่ยงน้ำท่วม วางแผนการเดินทางกันรถเสีย รถดับ เสียเงินเปล่า

เพจเฟซบุ๊ก สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย เปิดเผยว่า วันที่ 2 ต.ค. 2567 เวลา 07.30 น. จากฝนตกหนักมาตลอดทั้งคืนทำให้มวลน้ำจากอ่างแม่ฉางข้าว ไหลทะลักท่วม หมู่ 12 บ้านแม่่างตำเหนือ หมู่ 1 บ้านป่าจิว หมู่ 13 บ้านทรายมูล ต.ป่าจิว อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงรายและทางหลวง 118 เชียงใหม่-เชียงราย ช่วง หน้าโบสถ์ป่าจิว ระดับน้ำสูงประมาณ 20-50 เซนติเมตร รวมระยะทางยาวประมาณ 300 เมตร

เมื่อเวลา 10.50 น. มีรายงานต่อว่า น้ำท่วมถนนสี่แยกทางเข้าสนามบินแม่ฟ้าหลวงฯ หน้าบึกซี 2 บ้านดู่ อ.เมืองเชียงราย รถเล็กผ่านได้ แต่ต้องระวังระวัง มอเตอร์ไซค์เสี่ยงได้เสี่ยงในขณะนี้

สภ.เวียงป่าเป้า ประชาสัมพันธ์ เช็กเส้นทางเลี่ยงน้ำท่วม ทางหลวง 118 เชียงใหม่-เชียงราย

สภ.เวียงป่าเป้า ได้รับแจ้งจาก จนท.ศูนย์วนา ออกตรวจสอบสถานการณ์น้ำในพื้นที่ บ้านป่าจิว บ้านอ่างตำ ระดับน้ำจากคลองระบายน้ำแม่ฉางข้าวเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่อง น้ำท่วมในหมู่บ้านเริ่มลดลง หากไม่มีฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่อีก คาดว่าระดับน้ำจะกลับสู่ภาวะปกติ ภายในวันนี้ รวมถึงจุดทางหลวง 118 หน้าโบสถ์คริสต์ป่าจิว ด้วย เส้นทางยังผ่านได้ปกติ เดินทางด้วยความระมัดระวัง โดยมีเจ้าหน้าที่จราจร-เทศบาล-กู้ภัย-อาสาสมัคร ให้อำนวยความสะดวกในเส้นทาง โปรดใช้ความระมัดระวัง

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1147439> (2 ต.ค. 2567)

เว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ พบว่าข่าวส่วนใหญ่เล่าจากมุมมองบุคคลที่สาม โดยเน้นการรายงานสถานการณ์โดยตรง บางข่าวใช้เสียงของ ผู้ประสบภัย ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลสาธารณะ เพื่อเพิ่มมิติความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็น ทำให้เกิดทั้งข่าวเชิงข้อเท็จจริงและข่าวเชิงอารมณ์ นอกจากนี้พบว่าผู้จัดการออนไลน์นำเสนอความล่าช้าของรัฐผ่านเสียงประชาชน เช่น “ร้องไม่ถึงหูใคร”, “รอรัฐไม่ไหว” มีน้ำเสียงวิจารณ์ผ่านอารมณ์ของผู้ประสบภัย

ตัวอย่าง

หลายชีวิตรอความช่วยเหลือ! เหตุุน้ำท่วมใน อ.แม่สาย

เพจคนแม่สายโพสต์ขอความช่วยเหลือ หลังประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนจากเหตุน้ำท่วมใน อ.แม่สาย พบหลายครอบครัวมีผู้ป่วย จากกรณีลำน้ำสายล้นเพิ่ม ท่วมทั้งสองฝั่งไทย-เมียนมา พบมวลน้ำขุนคัลัก

ทะเล็กท่วมตลาดท่าลื้อ ชายแดนท่าซี้เหล็ก แพบิตหลังคาร้านทั้งตลาด ด้านแม่สาย มวลน้ำไหลท่วมถึงชุมชนกลางเมืองแล้ว

ล่าสุดวันนี้ (10 ก.ย.) เพจ “ชุมชนคนรักแม่สาย” ได้โพสต์ข้อความขอความช่วยเหลือชาวบ้านในพื้นที่บ้านแม่แก้ว พบหญิงพิการเดินไม่ได้ติดน้ำท่วมต้องห้อยเชือกอยู่ โดยทางเพจได้ระบุข้อความว่า

“ขอความช่วยเหลือหน่อยค่ะ ป้าเดินไม่ได้ค่ะ ติดกับพี่สาวค่ะ ตรงบ้านแม่แก้ว ไม่ลุงชน ตอนนี้อยู่ห้อยเชือกอยู่ค่ะ บ้านชั้นเดียว ค่ะ 09-6695-1444 แบทฯ โทรศัพท์ก็จะหมดค่ะ 08-1640-8559 ที่ไม่ลุงชนค่ะ ขอช่วยหน่อยค่ะ กราบขอบพระคุณทุกท่านค่ะ น้ำสูงมาก ๆ ค่ะ”

อย่างไรก็ตาม พบว่าในกลุ่มมีชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมากในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะย่านตลาดไม่ลุงชนต่างรอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่อยู่อีกเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ พบว่า “บุ๋ม ปนัดดา” นักแสดงชื่อดังก็ได้ออกมาโพสต์ข้อความพร้อมให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยใน จ.เชียงราย โดยได้ระบุข้อความว่า “แม่สาย มีผู้ประสบภัยน้ำท่วมตรงจุดไหนบ้างคะที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ”

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000084136> (10 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์ พบว่าเล่าเรื่องจากมุมมองของผู้สื่อข่าวในฐานะบุคคลที่สามที่ยืนอยู่ตรงกลางระหว่างรัฐกับประชาชนไม่เน้นอารมณ์ที่แสดงให้เห็นความรันตมมากนัก ข่าวจำนวนหนึ่งอ้างอิงจากหน่วยงานวิชาการ เช่น GISTDA, สำนักอุตุนิยมวิทยา มีบางชิ้นที่ใช้เสียงของประชาชน เพื่อเสริมความรู้สึกของ “ผู้ประสบภัยจริง” นอกจากนี้ยังพบว่าเดลินิวส์ให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงวิชาการและข้อเท็จจริงมากกว่าอารมณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจภัยพิบัติในระดับโครงสร้างและปัจจัยทางภูมิศาสตร์ สามารถกล่าวได้ว่าเดลินิวส์มีมุมมองที่เป็นกลาง ชัดเจน เชิงรายงาน และเชิงวิชาการในบางข่าว

ตัวอย่าง

มีคำตอบแล้ว! ‘ดินโคลน’ จำนวนมาก ในเหตุการณ์ ‘น้ำท่วมแม่สาย’ มาจากไหน?

จากกรณีที่เกิดน้ำท่วมใหญ่ในหลายพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย จนมีประชาชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก อีกทั้งทรัพย์สินของประชาชนและเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีหลายหน่วยงานระดมกำลังและสิ่งของบรรเทาทุกข์เข้าช่วยเหลือ ซึ่งปัจจุบันถึงแม้ว่าระดับน้ำจะลดลงไปแล้ว แต่บ้านเรือน และทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ต่างก็ประสบกับปัญหาดินโคลนที่ไหลมากับน้ำ ขณะเดียวกันจิตอาสาต่าง ๆ ยังคงเร่งระดมช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อน ตามที่สื่อได้เผยแพร่ออกไป

เมื่อวันที่ 30 ก.ย. 67 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า มีผู้ใช้เฟซบุ๊ก “เพจเฟซบุ๊ก GISTDA สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)” ได้โพสต์ข้อความอธิบายที่มาของ “ดินโคลน” จำนวนมาก ในเหตุการณ์น้ำท่วมแม่สาย ว่าแท้จริงแล้วมาจากไหนกันแน่

น้ำท่วมแม่สาย โคลนจำนวนมากมาจากไหน

ฝนที่ตกหนักมากกว่าปกติในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปีนี้ ทำให้ดินตามภูเขาค่อย ๆ สะสมน้ำมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งวันที่ 8 กันยายน 2567 เกิดฝนตกหนักติดต่อกันต่อเนื่องเหนือพื้นที่รับน้ำของแม่น้ำสายและแม่น้ำกก ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำสูงขึ้น และไหลล้นตลิ่งเข้าท่วมหลายพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สาย ที่ก่อนหน้านี้เกิดน้ำท่วมในตัวเมืองแล้ว 6 ครั้ง ในปี 2567 และครั้งล่าสุดช่วงกลางเดือนกันยายนที่ผ่านมา มีน้ำป่าไหลทะลักลงตามแม่น้ำสาย ทำให้บ้านเรือนร้านค้า ตลาดสด พื้นที่เกษตรที่ติดลำน้ำสาย ได้รับความเสียหายอย่างหนัก ปัจจุบันแม่น้ำท่วมผ่านไปแล้ว แต่ชาวบ้านบางพื้นที่ยังเข้าบ้านไม่ได้ เพราะปัญหาตะกอนดินโคลนทับถมจำนวนมากที่น้ำท่วมได้ทิ้งไว้

อีกทั้ง มีรายงานว่าน้ำที่ไหลลงมาตามลำน้ำสายมีทั้งเศษไม้ ขอนไม้ สิ่งปฏิกูล ไหลลงมาด้วย แต่ทว่าเมื่อน้ำลดลงปรากฏตะกอนโคลนและดินเป็นจำนวนมากตกค้างอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ บ้านเรือนของประชาชน ใกล้กับแม่น้ำสายโดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่บริเวณเชิงเขา ที่บางจุดมีดินโคลนทับถมสูงกว่า 2 เมตร

ภูมิประเทศของเมืองแม่สาย

หากพิจารณาในเชิงภูมิศาสตร์ ตัวเมืองแม่สายตั้งอยู่ติดกับเชิงเขา และติดกับแม่น้ำที่ไหลมาจากเขตภูเขา ในขณะที่เดียวกันการศึกษาด้านธรณีวิทยาพบว่า พื้นที่บริเวณตัวเมืองแม่สาย โดยเฉพาะสองฝั่งแม่น้ำสายที่ใกล้กับด่านชายแดนไทย-เมียนมา เป็นพื้นที่ที่มีดินตะกอนไหลทับถมสะสมมาตั้งแต่อดีต ด้วยที่ตั้งของเมืองและลักษณะภูมิประเทศ ทำให้น้ำที่ไหลลงมาจากต้นน้ำของแม่น้ำสาย มีความเชี่ยวและแรงโดยธรรมชาติ โดยแม่น้ำสายทอดตัวในเขตภูเขาที่เป็นพื้นที่รับน้ำลงสู่แม่น้ำ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตประเทศเมียนมาประมาณ 80% และอีก 20% เท่านั้นที่ทอดยาวอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มในเขตแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก ในสภาวะปกติ ลักษณะภูมิประเทศแบบนี้มักจะนำความอุดมสมบูรณ์มาสู่พื้นที่ ด้วยแร่ธาตุต่างๆ ที่ปะปนมากับตะกอนในแม่น้ำ แต่ทว่าบริบทการใช้ชีวิตของมนุษย์ในทุกวันนี้เปลี่ยนไปจากเดิมมาก การสำรวจโดยนักวิชาการไทยพบว่า ปัจจุบันพื้นที่ต้นน้ำแม่สายได้เปลี่ยนจากป่ากลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงเหมืองแร่จำนวนหลายจุดด้วยกัน ทำให้ศักยภาพของป่าไม้การชะลอและกักเก็บน้ำลดลงไปด้วย

เปิดหลักฐานบนภาพดาวเทียม

หลักฐานปรากฏชัดเจนด้วยภาพถ่ายจากดาวเทียมรายละเอียดสูง บันทึกภาพเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2567 ใกล้ชายแดนประเทศเมียนมา ในเขตอำเภอแม่สาย ซึ่งเป็นแค่ส่วนเล็ก ๆ ของพื้นที่รับน้ำทั้งหมดของแม่น้ำสาย พบ

ดินถล่มหลายจุดปรากฏเป็นสีน้ำตาลแดง ตัดกับสีเขียวของป่าไม้หรือแปลงเกษตรอย่างเห็นได้ชัด แต่ละร่องรอยมีความกว้างประมาณ 20-30 เมตร หรือเทียบเท่ากับถนนขนาด 4 เลน และมีความยาวหลายสิบลเมตรถึงหลายร้อยเมตร แตกต่างกันไปตามลักษณะพื้นที่ ซึ่งภาพนี้สะท้อนให้เห็นถึงหนึ่งในสาเหตุของตะกอนดินโคลนจำนวนมากที่ไหลทับถมในพื้นที่ด้านล่าง

ถอดบทเรียน

ทุก ๆ ความสูญเสียมักก่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อการอยู่รอด ภาพถ่ายจากดาวเทียมเป็นเพียงเครื่องมือ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจภาพรวม แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำไปปรับใช้ ต่อยอดสู่การจัดการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศยังทำให้รู้อย่างมีอีกหลายหมู่บ้านในประเทศไทย ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติแบบเดียวกับที่เกิดขึ้นที่แม่สาย และในอดีตก็เคยเกิดขึ้นกับประเทศไทยมาแล้วหลายครั้ง

ดังนั้นการตระหนักรับรู้ความเสี่ยงในพื้นที่ของตน และปรับตัวตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้ ภาพความเสียหายที่เกิดขึ้นจากน้ำท่วมในจังหวัดเชียงราย ที่กำลังจะผ่านพ้นไป ถูกแทนที่ด้วยภาพแห่งความร่วมมือและน้ำใจจากทั่วทุกสารทิศกำลังไหลมาแทนที่ เพื่อส่งต่อกำลังใจให้พี่น้องผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพื้นที่อื่น ๆ ทางทีมงานก็ขอเป็นกำลังใจให้กับคนในพื้นที่ที่ฟื้นคืนกลับมาได้โดยเร็ว

<https://www.dailynews.co.th/news/3919752/> (30 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มีการใช้องค์ประกอบด้านมุมมองการเล่าเรื่องแบบการเน้นการรายงานเชิงลึกในลักษณะข่าวสืบค้น ข่าวนโยบาย มากกว่าการเล่าเหตุการณ์เฉพาะหน้าใช้มุมมองบุคคลที่สาม บทบาทของผู้สื่อข่าวคือนักวิเคราะห์เชิงระบบ ไม่ใช่เพียงผู้ถ่ายทอดเหตุการณ์เพียงอย่างเดียวบางข่าววางน้ำหนักไว้ที่เสียงของ “นักวิชาการ”, “ผู้อำนวยการหน่วยงาน”, และ “ข้อมูลภาพรวม” จุดแข็งคือเพิ่มความเข้าใจเชิงโครงสร้างและระบบ แต่มีข้อเสียคือยังขาดมุมมองจากประชาชนในพื้นที่จริง ทั้งนี้พบว่าเว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจไม่เล่าเรื่องผ่านภาพชาวบ้านในน้ำท่วม แต่เล่าผ่านแผนที่ความเสี่ยงภัย

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจ “แม่สาย” เสียหายหนักสุด คาดสูญเม็ดเงินวันละหลายร้อยล้านบาท

วันที่ 12 กันยายน 2567 นางผกาภมาศ เวียร์รา รองประธานหอการค้าจังหวัดเชียงราย และประธานหอการค้าแม่สายเปิดเผย “ประชาชาติธุรกิจ” ว่าสถานการณ์น้ำท่วมอำเภอแม่สายครั้งนี้ถือว่าหนักที่สุดในรอบหลายสิบปี และขณะนี้ฝนยังไม่หยุดตก ทุกอย่างลุ่มจม โดยเฉพาะพื้นที่เศรษฐกิจการค้าได้รับความเสียหายอย่างหนัก แต่ ณ เวลานี้ยังไม่สามารถประเมินความเสียหายทางเศรษฐกิจจากเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งนี้ได้เพราะ

นอกเหนือจากพื้นที่เศรษฐกิจที่เสียหายเกือบทั้งหมดแล้ว ยังมีบ้านเรือนประชาชนที่ได้รับความเสียหายด้วย จึงยังไม่สามารถประเมินความเสียหายได้ในตอนนี้

อย่างไรก็ตาม หากมองภาพรวมทางเศรษฐกิจของแม่สาย โดยปกติมีการค้าขายที่มีเม็ดเงินหมุนเวียนวันละหลาย 100 ล้านบาท ทั้งเศรษฐกิจที่มาจากสินค้าอุปโภคบริโภค การท่องเที่ยว การบริการสาธารณสุข-การบริการสุขภาพ การศึกษา รวมมูลค่าทางเศรษฐกิจคาดว่าอยู่ที่ราว 50,000-60,000 ล้านบาทต่อปี

สำหรับสถานการณ์น้ำท่วมแม่สายครั้งนี้ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง มีคนสูญหาย และยังมีคนติดอยู่ตามบ้านเรือนที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ โดยวันนี้หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยได้ส่งกำลังเข้ามาช่วยเหลือในพื้นที่แม่สาย อาทิ กองทัพอากาศที่จะส่งเครื่องบินมาช่วยหย่อนอาหารให้ประชาชน เพราะยังมีคนติดอยู่ตามบ้านเรือนที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ รวมถึงกองทัพภาคที่ 3 กองทัพเรือ-หน่วยซีล หน่วยกู้ภัยที่จะเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่ติดอยู่ในพื้นที่

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-1650825> (12 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าว PPTV HD 36 ใช้มุมมองบุคคลที่สามทั้งหมด เน้นการรายงานจากภายนอกคือมุมมองนักข่าว มีข่าวที่ใช้มุมมองแบบ สัพพัญญู โดยเฉพาะในการวิเคราะห์ข่าว

ตัวอย่าง

ฝนถล่มหนัก! แม่สายน้ำท่วมหนักสุดรอบปี

ฝนตกติดต่อกันต่อเนื่อง น้ำป่าไหลทะลักเข้าท่วมแม่สาย จ.เชียงราย หนักสุดในรอบปี

วันที่ 10 ก.ย. 2567 หลังจากได้มีฝนตกลงมาอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นวันที่ 2 ได้ทำให้ระดับน้ำในลำน้ำสายชายแดนไทย-เมียนมา ซึ่งฝั่งระดับลดลงหลังจากฝนได้หยุดลงปรากฏว่าเมื่อมีฝนตกลงมาอีกระดับน้ำก็เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ระดับน้ำเกินจุดวิกฤต ทำให้น้ำได้เอ่อล้นฝั่งเข้าท่วม 2 ริมฝั่ง ตั้งแต่บริเวณบ้านหัวฝายลงมาถึงตลาดสายลมจอย ย่านเศรษฐกิจหน้าด่านพรมแดนไทย-เมียนมาแห่งที่ 1 ทำให้ร้านค้าต้องหยุดจำหน่ายสินค้าและเก็บสินค้าไว้บนที่สูง

นอกจากนี้ น้ำยังล้นแนวกันซึ่งทางเทศบาลตำบลแม่สายทำไว้บริเวณใต้สะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาแห่งที่ 1 ทำให้น้ำเอ่อล้นเข้าไปท่วมยังชุมชนต่าง ๆ ของเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อาทิ ชุมชนเกาะทราย ไหม่ลุงชนและชุมชนเมืองแดง โดยระดับน้ำบางจุดสูงกว่า 1.5 เมตร เจ้าหน้าที่ต้องระดมเครื่องสูบน้ำออกไปสูบน้ำในจุดสำคัญเพื่อระบายน้ำออกจากตัวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน

ขณะเดียวกันในฝั่ง จ.ท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา ซึ่งอยู่ในฝั่งตรงกันข้ามลำน้ำสายก็ถูกน้ำทะลักเข้าท่วมตามริมฝั่งและตลาดท่าล่อเป็นรอบที่ 5-6 ของปีนี้แล้ว ทำให้พ่อค้าแม่ค้าในตลาดต้องพากันขนย้ายสินค้าและข้าวของหนีน้ำกันอย่างจ้าละหวั่น

ขณะที่สถานการณ์ล่าสุดแม่น้ำสายซึ่งมีต้นน้ำมาจากเมืองในรัฐฉาน ของประเทศเมียนมา ยังคงมีน้ำไหลลงมากจำนวนมากและเชี่ยวกราก เนื่องจากในเขตตอนบนยังคงมีฝนตกอย่างหนักตลอดทั้งวัน ทำให้คาดการณ์ว่าน้ำท่วมครั้งนี้แม้จะเป็นรอบที่ 7 แล้วของพื้นที่ แต่น้ำท่วมครั้งนี้มีปริมาณน้ำมากที่สุดในรอบปีนี้ และอาจหนักสุดในรอบหลายปี ซึ่งหนื่อน้ำอาจจะท่วมนานและกินพื้นที่น้ำท่วมเป็นวงกว้าง

<http://pptv36.news/1lx1> (10 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสใช้มุมมองบุคคลที่สามอย่างต่อเนื่อง โดยผู้รายงานข่าวทำหน้าที่ผู้สังเกตการณ์ในพื้นที่จริง จุดเด่นคือการเน้น “เสียงของประชาชน” ควบคู่กับการรายงานจากภาครัฐ ในบางข่าว มีการรายงานแบบ แนวสารคดีข่าว (Feature Reporting) ที่ลงพื้นที่จริง เจาะจงเฉพาะหมู่บ้านหรือชุมชน การถ่ายทอดจากพื้นที่จริงช่วยสร้างความรู้สึกร่วมและทำให้ข่าวไม่แบนราบ อย่างไรก็ตาม พบว่าแม้จะมีการนำเสนอเชิงพื้นที่ แต่ในบางช่วงยังคงใช้กรอบของ “รัฐเป็นผู้ช่วยเหลือหลัก” เสียงจากชาวบ้านไม่ใช่แค่ภาพประกอบ แต่ถูกใช้ “สร้างความหมายของเหตุการณ์” เช่น ความรู้สึกหลังสูญเสียบ้าน, คำถามต่อการช่วยเหลือ, ความกลัวน้ำท่วมซ้ำรอย เป็นต้น

ตัวอย่าง

อัปเดตน้ำท่วม 5 อำเภอ เชียงราย "แม่น้ำกก" เพิ่มสูงต่อเนื่อง

จ.เชียงราย สรุปลสถานการณ์น้ำท่วม 9 -11 ก.ย. รวม 5 อำเภอ 20 ตำบล 46 หมู่บ้าน ขณะที่ “แม่น้ำกก” น้ำเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ชาวบ้านเร่งขนย้ายทรัพย์สินขึ้นที่สูง

วันนี้ (11 ก.ย.2567) จ.เชียงราย สรุปลสถานการณ์อุทกภัย น้ำท่วม ตั้งแต่วันที่ 9 – 11 ก.ย. 2567 รวมทั้งสิ้น 5 อำเภอ 20 ตำบล 46 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (10 ชุมชน) ตลาดชุมชนเศรษฐกิจ 2 แห่ง ร้านค้า/สถานประกอบการ 92 แห่ง ราษฎรได้รับผลกระทบเบื้องต้น 10,499 ครัวเรือน เสียชีวิต 3 คน บาดเจ็บ 2 คน (จากเหตุดินสไลด์ อ.แม่ฟ้าหลวง ทั้งหมด)

ด้าน นายพุฒิพงศ์ ศิริมาตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งสำรวจ และเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเร่งด่วน หากต้องการขอความช่วยเหลือหรือแจ้งเหตุแจ้งได้ตลอด 24 ชั่วโมงที่สายด่วน 1784

เรื่องอพยพ-เคลื่อนย้าย ปชช.จากพื้นที่ “น้ำท่วม”

ตลอดทั้งวันนี้เจ้าหน้าที่นำเรือท้องแบนเข้าช่วยอพยพเด็กแรกเกิด พร้อมกับแม่ และคนชรา ออกจากชุมชนปิยะพร อ.แม่สาย ซึ่งชุมชนนี้ได้รับผลกระทบจากน้ำหลากเข้าท่วมเป็นวันที่ 2 แล้ว ในพื้นที่ยังมีเด็กและผู้ใหญ่ติดค้างอยู่จำนวนมาก แต่ด้วยกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวทำให้อาสาสมัครต้องพุงเรือเอาไว้ไม่ให้ไหลไปตามกระแสน้ำ

ขณะที่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ภายในที่ว่าการอำเภอแม่สาย ตลอดทั้งวันมีชาวบ้านเดินทางมาขอความช่วยเหลือไม่ขาดสาย ส่วนใหญ่แจ้งขอเจ้าหน้าที่เข้าไปช่วยเหลือคนในครอบครัว ที่ยังติดอยู่ในชุมชน

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ประเมินว่า แม่สกลานณ์ฝนวันนี้จะดีขึ้นเมื่อเทียบกับเมื่อวานนี้ ทำให้กระแสน้ำลดลงไปบ้างแล้ว แต่ก็ยังวิกฤตสำหรับการเข้าไปช่วยเหลือในทุกจุด

ส่วนประเด็นเรื่องระบบการเตือนภัย ที่มีการตั้งข้อสงสัยว่าในช่วงที่ผ่านมา เกิดน้ำท่วมเฉพาะริมแม่น้ำแม่สาย มาหลายครั้งแล้ว ได้มีการแจ้งเตือนภัยในพื้นที่หรือไม่ ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทย ย้ำว่า มีการแจ้งเตือนด้วยหอกระจายเสียง แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเคยชิน และอาจคิดว่าเหตุการณ์จะรุนแรง จึงยังไม่อพยพ ส่วนในอนาคต กำลังพัฒนาระบบ ติดตั้งเครื่องฟุ้งประเทศเพื่อนบ้านด้วย

ริมแม่น้ำกก น้ำยังคงท่วมสูงต่อเนื่อง

ขณะที่สถานการณ์น้ำในแม่น้ำกก ที่จะไหลผ่านตัวเมืองเชียงราย ข้อมูลจากส่วนอุทกวิทยาที่ 1 เชียงใหม่ สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 1 ได้แจ้งว่าระดับน้ำในแม่น้ำกก เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

ล่าสุดน้ำเข้าท่วม อ.เมืองเชียงราย บริเวณสำนักงานเทศบาล ต.ดอยฮาง เช่นเดียวกับบ้านเรือนตามริมฝั่ง ถูกน้ำท่วมไปตลอดแนว จนถึงเขตเทศบาลนครเชียงราย โดยน้ำได้เข้าท่วมบริเวณเชิงสะพานชัชวาลย์เมืองรายเชื่อมระหว่างชุมชนบ้านให้กับ สภ.เมืองเชียงราย เจ้าหน้าที่ปิดสะพานงดการสัญจรชั่วคราว ขณะนี้ชุมชนเกาะลอย ชุมชนรั้วเหล็ก ถนนพหลโยธินขาออกเมืองบริเวณแยกสหมิตร โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย ฯลฯ ได้รับผลกระทบ ชาวบ้านเร่งขนย้ายทรัพย์สินไว้บนที่สูง

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344092> (11 ก.ย. 2567)

โดยสรุปแล้วเมื่อพิจารณาองค์ประกอบในการเล่าเรื่องในข่าวภัยพิบัติพายุยาก็ ด้านมุมมองในการเล่าเรื่องพบว่า มุมมองในการเล่าเรื่องของแต่ละสำนักข่าวสะท้อนถึงจุดยืนและเป้าหมายที่แตกต่างกัน บางสำนักเน้นการถ่ายทอดความทุกข์และเสียงของประชาชนเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมและการวิพากษ์รัฐในเชิงล่างขึ้นบน เช่น ข่าวสดออนไลน์, สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ในขณะที่บางสำนักเน้นข้อมูลเชิงวิชาการและบทบาทของหน่วยงานรัฐในเชิงบนลงล่าง เพื่อนำเสนอภาพรวมของปัญหาและการจัดการ เช่น เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจ, กรุงเทพธุรกิจ, หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ และบางสำนักข่าวก็พยายามรักษาสมดุลระหว่างสองมิตินี้ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์, เดลินิวส์ออนไลน์, หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์, PPTV HD 36

2. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยงด้านตัวละคร

ตัวละคร (character) เป็นหัวใจสำคัญของเรื่องเล่า แบ่งได้ตามบทบาท เช่น ตัวเอก ตัวร้าย ตัวสนับสนุน ตัวเร่ง ฯลฯ

จากการวิเคราะห์ตัวละครในการเล่าเรื่องที่ปรากฏในข่าวภัยพิบัติพายุยง พบว่า ตัวละครในการเล่าเรื่องในข่าวสถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดเชียงรายจากสำนักข่าวต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นเสนอภาพตัวละครที่หลากหลายและบทบาทที่แตกต่างกันไปตามแนวทางการสื่อสารของแต่ละสำนักข่าวซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และทำความเข้าใจปัญหาภัยพิบัติสาธารณะ ดังนี้

ข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์พบว่า ตัวละครที่พบมีความหลากหลายตั้งแต่ ผู้นำประเทศ, นักการเมือง, หน่วยงานรัฐ เช่น นายกรัฐมนตรี, หน่วยงาน ปภ. ไปจนถึง ประชาชนผู้เดือดร้อน และบางครั้งรวมถึง เด็ก, ผู้สูงอายุ, ผู้เสียชีวิต นักข่าวเองก็เป็นผู้เล่าในมุมมองบุคคลที่สาม โดยใช้แหล่งข่าวจากทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนผู้ประสบภัย นอกจากนี้ยังพบว่าการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเป็นตัวละคร “ผู้เล่าเรื่องร่วม” (co-narrators) ผ่านการโพสต์ใน Facebook และการขอความช่วยเหลือ โดยในการแสดงบทบาทของตัวละครในเรื่องเล่า พบว่ารัฐมักถูกนำเสนอในบทบาทของ “ผู้ช่วยเหลือ” และ “ผู้ลงพื้นที่” ในขณะที่ ประชาชนถูกทำให้เป็น “ผู้เดือดร้อน”, “ผู้รอคอย”, และ “ผู้ร้องขอความช่วยเหลือ” สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นคนกลางผู้สะท้อนปัญหา

จากการศึกษาพบว่า แม้จะมีตัวละครหลากหลาย แต่เสียงของ “ผู้เชี่ยวชาญ” (เช่น นักวางผังเมือง, วิศวกรสิ่งแวดล้อม หรือ NGO ภาคประชาสังคม) ขาดหายไปโดยสิ้นเชิง การนำเสนอตัวละครเช่นนี้ทำให้ข่าวสะท้อน “ภาวะจำนนต่อภัยธรรมชาติ” มากกว่าการเป็นเครื่องมือเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง ข่าวในไทยรัฐผลิตซ้ำ “เรื่องเล่าของภาวะจนปัญญา” (Narrative of Helplessness) ที่ประชาชนต้องรอให้รัฐหรือกู้ภัยมา “กู้ชีวิต” โดยไม่มีการเสนอภาพของ “พลเมืองที่ลุกขึ้นเปลี่ยนแปลง” หรือ “ชุมชนที่ร่วมจัดการภัย” ซึ่งเป็นการผลิตซ้ำความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบบนลงล่าง

ตัวอย่าง

จิราภา สมผล เจ้าของร้าน Triple C Campsite & Cafe กล่าวกับ Thairath Money ว่า ร้านอยู่ริมแม่น้ำกก ติดร้านอาหารครัวมหาชัย ข้างสะพานพญามังราย (สะพานใหม่ที่ข้ามมาจากสถานีตำรวจ) โดยร้านได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน ช่วงกลางคืน และขึ้นค่อนข้างเร็ว โดยวันนั้นเป็นวันหยุดของร้านพอดี จึงไม่มีพนักงานช่วยขนของ จึงทำได้เพียงช่วยสิ่งมีชีวิตนั้นคือแมว 9 ตัว กับกระต่าย 2 ตัวออกมา โดยระดับน้ำเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว หากวัดจากปริมาณน้ำบนถนนหน้าร้านท่วมถึงระดับหน้าอก ส่วนในร้านน้ำอยู่ระดับสะโพก แม้ว่าร้านจะยกพื้นสูงกว่าพื้นถนนก็ตาม แต่ก็ยังหลีกเลี่ยงความเสียหายจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นไม่พ้น ทำให้

ได้รับความเสียหาย ทั้งอุปกรณ์ภายในร้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า รวมถึงรถคลาสสิกที่จอดไว้หน้าร้านจมไปถึงครึ่งคัน ดังนั้นหากประเมินมูลค่าความเสียหายทั้งหมดอยู่ราว ๆ 500,000 บาท

“ต่อมาเมื่อน้ำลดลงเราก็เริ่มทำการฟื้นฟูพื้นที่ทันที โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 20 วันทั้งภายในร้าน และ โชนนอกร้าน เนื่องจากโคลนมีจำนวนมาก ต้องใช้รถแบคโฮมาช่วยกวาดออก จากนั้นจึงกลับมาเปิดให้บริการปกติ เมื่อช่วงต้นเดือนตุลาคม 67 ที่ผ่านมา ซึ่งมีทั้งอาหาร เครื่องดื่ม เค้ก และเบเกอรี่”

จิราภา เล่าต่อไปว่า ตอนนี้อร้านจะกลับมาเปิดทำการเป็นปกติ แต่นักท่องเที่ยวยังไม่กลับมาเหมือนเดิม โดยมองว่าหายไปเกือบ 50% เพราะก่อนน้ำท่วมเศรษฐกิจชะลอตัวอยู่แล้ว หลายร้านในเชียงรายเจ็บบ แต่ก็ยังพอมีลูกค้าบ้าง แต่เมื่อเกิดอุทกภัยน้ำท่วมเชียงราย โดนผลกระทบกว่าครึ่งจังหวัด ยอดขายหลังน้ำท่วมจึงหายไปจำนวนมาก คิดเป็น 50-60% ซึ่งไม่รวมค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟู

https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363 (17 ต.ค. 2567)

เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจ พบว่าตัวละครที่พบได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ประสบภัย เป็นตัวเอก หน่วยงานรัฐ เช่น ปภ. (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย), กฟผ. (การไฟฟ้าแห่งประเทศไทย), ทหาร, อปท. (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นต้น เป็นตัวสนับสนุน ส่วน “ภัยธรรมชาติ” เช่น พายุ, ฝนตก, น้ำหลาก ถูกมองว่าเป็นตัวร้าย มีตัวละครประกอบได้แก่ รัฐ ธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ โดยบทบาทของตัวละครในข่าวเน้นให้เห็นภาพชัดเจนของความร่วมมือในการรับมือภัยพิบัติระหว่างคนกับธรรมชาติ ตัวละครรัฐมักถูกนำเสนอในภาพความรับผิดชอบ การนำเสนอตัวละครเหล่านี้ทำให้ข่าวแสดงให้เห็นว่าภัยพิบัติไม่ใช่แค่เรื่องฟ้าฝน แต่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เกี่ยวพันกับเศรษฐกิจ ความเปราะบางของรัฐ และการจัดการภายใต้ความไม่แน่นอน

ตัวอย่าง

วันที่ 10 กันยายน 2567 ผู้สื่อข่าวรายงานว่าที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีฝนตกหนักตลอดทั้งวันทั้งคืนตั้งแต่วันที่ 8 ก.ย.ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของพายุยุงิ ส่งผลให้แม่น้ำสายเอ่อเข้าท่วมชุมชนต่าง ๆ เป็นวงกว้าง โดยเฉพาะที่ตลาดสายลมจอย ย่านการค้าที่ติดกับสะพานข้ามลำน้ำสายแห่งที่ 1 โดยน้ำได้ท่วมสูงกว่า 1 เมตร

จากเหตุการณ์น้ำท่วมดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฯ ต้องเข้าไปตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณตลาดสายลมจอยบริเวณที่ถูกน้ำท่วมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายกับประชาชน อย่างไรก็ตามก็ปัญหาที่น่าเป็นห่วงคือโรงสูบน้ำหัวฝายของการประปาถูกตัดกระแสไฟฟ้าด้วย ซึ่งส่งผลให้น้ำประปาอาจไม่ไหลหรือไหลน้อยใน 9 หมู่บ้านของตำบลเวียงพางคำ และ 5 หมู่บ้านในตำบลแม่สาย

นอกจากตลาดสายลมจอยแล้ว ชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำสาย ไม่ว่าจะเป็นชุมชนสายลมจอย ชุมชนเกาะทราย ชุมชนเกาะสวรรค์ ชุมชนไม้ลุงชน ชุมชนเหมืองแดง และชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่ต่ำลงไปต่างก็ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง รวมทั้งพื้นที่ริมแม่น้ำรวกซึ่งเป็นแม่น้ำที่แม่น้ำสายไหลลงไปด้วย

นายพุฒิพงศ์ ศิริมาตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้สั่งการให้นายณรงค์พล คิดอ่าน นายอำเภอแม่สาย ฝ่ายปกครองอำเภอแม่สาย และองค์กรปกครองท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่ ออกให้ความช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อนเร่งสำรวจความเสียหายเป็นการเร่งด่วน

<https://www.thansettakij.com/news/general-news/606236> (10 ก.ย. 2567)

หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์พบว่าตัวละครที่พบ คือ “เหยื่อ” ได้แก่ ชาวบ้าน, ผู้สูงอายุ, เด็กเล็ก, ผู้หญิง, ครอบครัวที่อดข้าว “ผู้ช่วย” ได้แก่ หน่วยกู้ภัย, ทหาร, อาสาสมัคร, และชาวบ้านช่วยกันเอง เจ้าหน้าที่รัฐบางครั้งปรากฏแต่ไม่ใช่ตัวนำของบทบาทการช่วยเหลือ บทบาทของตัวละครที่หนังสือพิมพ์ข่าวสดเน้นได้แก่ บทบาทการสร้างความเป็นมนุษย์ให้กับตัวละครผู้ประสบภัย ด้วยการบอกชื่อ นามสกุล พื้นที่ และชีวิตส่วนตัว ซึ่งแตกต่างจากข่าวที่มองชาวบ้านเป็น “สถิติ” มีการสร้าง “ฮีโร่” จากภาคประชาชนไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง

การนำเสนอตัวละครเหล่านี้เป็นการ “รื้อถอน” เรื่องเล่าดั้งเดิมที่รัฐมักเป็นผู้ช่วยเหลือแต่เพียงฝ่ายเดียว ข่าวสดใช้ภัยพิบัติเป็นเวทีในการตั้งคำถามต่อรัฐ เป็นการสร้างความขัดแย้งในลักษณะทุกข์ของผู้คนปะทะความเฉื่อยของระบบราชการซึ่งมีพลังการวิพากษ์มากกว่าการเล่าแบบรัฐนิยม

ตัวอย่าง

จากนั้นนายกา ได้เดินไปยังสะพานมิตรภาพแม่น้ำสายแห่งที่ 1 (แม่สาย) พบสภาพความเสียหายที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วมและดินโคลนถล่ม โดยพบว่าแม่น้ำจะลดลงแล้ว แต่ยังมีดินโคลนจำนวนมาก ถือเป็นจุดเศรษฐกิจขายแดนซึ่งได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก

ต่อมานายกา ได้เข้าไปทักทายพูดคุยและให้กำลังใจกับชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งในช่วงจังหวะนี้นายกา มีอาการน้ำตาคลอเป็นระยะ เพราะสงสารชาวบ้าน โดยช่วงหนึ่งนายกา ได้เข้าไปสวมกอดชาวบ้าน เพื่อให้กำลังใจ ซึ่งชาวบ้านต่างพากันดีใจได้เจอนายกา บางคนถึงกับร่ำไห้และสวมกอด

โดยชาวบ้านบอกว่า “แค่อ้อมกอดของนายกา ก็พอแล้ว” ด้านนายกา ตอบกลับว่า “นี่ก็เป็นกำลังใจเหมือนกันจะรีบกลับไปทำงาน ดูในเรื่องชดเชยว่าจะช่วยเหลืออะไรตรงไหนได้บ้าง” ซึ่งชาวบ้านบอกกับนายกา อีกว่า “อย่าทิ้งกัน” นายกา จึงกล่าวย้ำว่า “ไม่ทิ้งอยู่แล้ว

นายกา กล่าวกับประชาชนว่า หลังจากนี้ทางรัฐบาลจะค่อย ๆ ช่วยดูแล ขณะที่ชาวบ้านครวญว่า ไปหมดแล้วไม่เหลืออะไรเลย ขณะที่นายกา บอกว่า ยังเหลือชีวิต กำลังใจที่ต้องสู้ต่อไป

https://www.khaosod.co.th/politics/news_9410819 (13 ก.ย. 2567)

หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ พบว่าตัวละครที่พบมีความหลากหลายและครอบคลุม ทั้ง ผู้นำ, เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด, ปภ., ตำรวจ, ทหาร, อบต., ชาวบ้าน ผู้ประสบภัย เช่น แรงงานข้ามชาติ, ผู้สูงอายุ, ผู้เสียชีวิต, อาสาสมัครและองค์กรช่วยเหลือ เช่น มูลนิธิ, SCG, สมาคมซาเล้ง, “บุม หมุกะทะ”, บั้วขาว, หมอภาคย์, และ บุคคลสำคัญ เช่น ท่านอ้น วิชเรศร วิวัชรวงศ์, นายกรัฐมนตรี บทบาทของตัวละครมีลักษณะ “หลายมิติ” ทั้งผู้ประสบภัยและผู้ช่วยเหลือ ผู้นำมักลงพื้นที่เพื่อแสดงภาพลักษณ์การทำงานของรัฐ ตัวละครบางตัวถูกนำเสนอเป็น “ฮีโร่” หรือผู้สร้างอารมณ์ร่วมเชิงมนุษยธรรม จากการศึกษาพบว่าการมีตัวละครหลากหลายช่วยสะท้อนวิกฤตที่ได้รับผลกระทบทั้งทางกาย จิตใจ และโครงสร้างสังคมและแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ

ตัวอย่าง

สมศักดิ์ ย้ำเตรียมยา เวชภัณฑ์ ช่วยน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ ขอบุคลากรช่วยกันเต็มที่

‘สมศักดิ์’ เกาะติดน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ กำชับบุคลากรทางการแพทย์ พร้อมช่วยเหลือประชาชนอย่างเร่งด่วน ย้ำเตรียมยา-เวชภัณฑ์ให้เพียงพอ เผย สธ.บูรณาการทุกฝ่าย เร่งเคลื่อนย้ายผู้ป่วยเต็มที่...ยังได้เน้นย้ำให้เตรียมพร้อมยาและเวชภัณฑ์ให้เพียงพอ หากขาดเหลือให้รีบประสานมายังกระทรวงสาธารณสุขเพื่อจะได้ช่วยสนับสนุนส่งยาและเวชภัณฑ์ไปอย่างเร่งด่วน ส่วนบุคลากรทางการแพทย์ก็ขอให้ช่วยกันทำงานอย่างเต็มที่ หากตรงไหนบุคลากรไม่เพียงพอให้ดึงจากส่วนอื่นเข้าไปเสริมชั่วคราวก่อน เพื่อจะได้ช่วยเหลือพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ผู้ป่วยติดเตียง ได้อย่างเต็มที่” รมว.สธ. กล่าว

https://www.matichon.co.th/politics/news_4783936 (11 ต.ค. 2567)

สำนักข่าวกรุงเทพธุรกิจ พบว่าตัวละครที่พบประกอบด้วย ผู้ประสบภัย (ชาวบ้าน), เจ้าหน้าที่รัฐ, นักวิชาการ, ผู้เชี่ยวชาญ และ ภัยพิบัติ ได้แก่พายุเอง ซึ่งบางข่าวถึงขั้นทำให้พายุกลายเป็น “ตัวละคร” ที่มีพลังกระทำเรื่องร้ายบางอย่าง บทบาทของตัวละครเน้นข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานรัฐเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ แต่ขาดเสียงของ ประชาชนหรือเจ้าของเรื่องอย่างแท้จริง การขาดเสียงประชาชนทำให้เกิดการเล่าเรื่องแบบ “บนลงล่าง” (Top-down) ซึ่งอาจลดทอนมิติของความเจ็บปวดหรือการฟื้นตัวในระดับปัจเจก ชาวขึ้นหนึ่งยังวิพากษ์ว่า มนุษย์เองเป็นผู้รบกวนระบบนิเวศ เช่น การถางป่าเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งทำลายกรอบเรื่องเล่าแบบภัยธรรมชาติ ล้วน ๆ

ตัวอย่าง

เฟซบุ๊ก สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือจิสต้า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม(อว.) ตั้งคำถาม น้ำท่วมแม่สาย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน? พร้อมเปิดเผยว่า ฝนที่ตกหนักมากกว่าปกติในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปีนี้ ทำให้ดิน

ตามภูเขาค่อย ๆ สะสมน้ำมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งวันที่ 8 กันยายน 2567 เกิดฝนตกหนักติดต่อกันต่อเนื่องเหนือพื้นที่รับน้ำของแม่น้ำสายและแม่น้ำกก ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำสูงขึ้นและไหลล้นตลิ่งเข้าท่วมหลายพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สาย ที่ก่อนหน้านี้เกิดน้ำท่วมในตัวเมืองแล้ว 6 ครั้งในปี 2567 และครั้งล่าสุดช่วงกลางเดือนกันยายนที่ผ่านมา มีน้ำป่าไหลทะลักลงตามแม่น้ำสาย ทำให้บ้านเรือนร้านค้า ตลาดสด พื้นที่เกษตรที่ติดลำนํ้าสาย ได้รับความเสียหายอย่างหนักปัจจุบันแม่น้ำท่วมผ่านไปแล้วแต่ชาวบ้านบางพื้นที่ยังเข้าบ้านไม่ได้ เพราะปัญหาตะกอนดินโคลนทับถมจำนวนมากที่น้ำท่วมได้ทิ้งไว้

มีรายงานว่าน้ำที่ไหลลงมาตามลำนํ้าสายมีทั้งเศษไม้ ขอนไม้ สิ่งปฏิกูล ไหลลงมาด้วย แต่ทว่าเมื่อน้ำลดลงปรากฏตะกอนโคลนและดินเป็นจำนวนมากตกค้างอยู่ตามสถานที่ต่างๆ บ้านเรือนของประชาชน ใกล้กับแม่น้ำสาย โดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่บริเวณเชิงเขา ที่บางจุดมีดินโคลนทับถมสูงกว่า 2 เมตร

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1146900> (4 ต.ค. 2567)

เว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ พบว่าตัวละครที่พบได้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้ป่วยติดเตียง, เจ้าหน้าที่รัฐ ทหาร อาสาสมัคร, นักการเมืองระดับชาติ ระดับท้องถิ่น, สื่อออนไลน์ เช่น โพสต์จากเฟซบุ๊ก, ภาคเอกชนและองค์กรจิตอาสา

บทบาทของตัวละครเหล่านี้มีบทบาททั้งผู้ประสบภัยและผู้ปฏิบัติการ หลายข่าวแสดงภาพ จิตอาสาและพลเมืองที่ต้องช่วยเหลือตัวเองก่อนรัฐจะเข้าไปถึง มีความรู้สึกที่ภาครัฐมาถึงช้า หรือนั้นพิธีกรรมทางการเมืองมากกว่าการแก้ปัญหาจริงในพื้นที่

ตัวอย่าง

ด้านสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จ.เชียงราย แจ้งอุทกภัยตั้งแต่วันที่ 9-13 ก.ย. ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ 6 อำเภอ 29 ตำบล 147 หมู่บ้าน และ 52 ชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย เฉพาะอ.แม่สาย มีตลาดชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจได้รับผลกระทบ 2 แห่ง ร้านค้าและสถานประกอบการ 92 แห่ง มีผู้ได้รับผลกระทบเบื้องต้น 51,865 คน ครัวเรือน พื้นที่เกษตรได้รับผลกระทบ 13,877 ไร่ และพบผู้เสียชีวิตแล้ว 4 ราย บาดเจ็บ 2 ราย ทั้งหมดเกิดจากถูกดินถล่มทับพื้นที่ อ.แม่ฟ้าหลวง โดยผู้เสียชีวิต 2 รายแรกเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 10 ก.ย. พื้นที่ ต.เทอดไทย คือ น.ส.ชนิสรา มาเยอะ อายุ 34 ปี และ ด.ญ.สุณัฐา อากิจ อายุ 8 ปี ต่อมาวันที่ 11 ก.ย. มีผู้เสียชีวิตอีก 2 ราย ในพื้นที่บ้านห้วยแม่คำ หมู่ 4 ต.แม่สลองใน คือนายมูล ไหมทราบนามสกุล และ ด.ญ.ณัฐธิชา แซ่ว่าง อายุ 5 ปี 11 เดือน

<https://mgronline.com/local/detail/9670000085823> (14 ก.ย. 2567)

ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์ พบว่าตัวละครที่พบได้แก่ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ, หน่วยงานรัฐ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา, กรมชลประทาน, GISTDA, ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการหน่วยงาน, สื่อและนักข่าวเอง บทบาท

ตัวละครเน้นความเป็นทางการของตัวละครรัฐมากกว่าสื่ออื่น มีลักษณะแสดงความรับผิดชอบผ่านการรายงานและพยายามชี้ให้เห็นการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเป็นลำดับ แม้จะมีการฟังเสียงประชาชน แต่ให้พื้นที่กับข้อมูลจากรัฐมากกว่า ชาวเหล่านี้สะท้อนโครงสร้างที่ต้องแก้อย่างแหลมคมผ่านข้อมูลทางวิชาการและข้อเท็จจริง

ตัวอย่าง

ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เชียงราย-เชียงใหม่ ทวงค่าล้างโคลน 1 หมื่นบาทจากรัฐบาล

ทวงค่าล้างโคลน!!..ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงรายและเชียงใหม่ ทวงค่าล้างโคลน 1 หมื่นบาท จากรัฐบาล....

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน แม่น้ำปิง จ.เชียงใหม่ และแม่น้ำกก จ.เชียงราย ระยะเร่งด่วน วงเงินงบประมาณรวม 213 ล้านบาท แบ่งออกเป็นค่างานโยธา 193.6 ล้านบาท และค่าเผื่อเหลือเผื่อขาด 19.4 ล้านบาท โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับเงินจัดสรรงบประมาณดังกล่าวไปดำเนินการตามแผนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอมา!

<https://www.dailynews.co.th/articles/4500111/> (16 มี.ค. 2568)

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ พบว่าตัวละครที่พบมีความโดดเด่นด้านตัวละครเชิงนโยบายและวิชาการ ได้แก่ หน่วยงานวิจัยและวิชาการ เช่น GISTDA, กรมทรัพยากรน้ำ, วช., ธนาคารโลก, ภาครัฐ ภาคท้องถิ่น เช่น นายกรัฐมนตรี, กรมอุตุนิยมวิทยา, สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประชาชนปรากฏเพียงในลักษณะกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการเยียวยา บทบาทตัวละครแตกต่างจากสื่ออื่นที่เน้นภาพผู้นำ โดยประชาชาติวางตัวละครเป็นระบบ-ข้อมูลมากกว่า บุคคลขาดเสียงมนุษย์ในการนำเสนอตัวละคร ทำให้ข่าวขาดการถ่ายทอดอารมณ์หรือสภาวะจิตใจของผู้ประสบภัย และขาดรายละเอียดของชีวิตจริง อย่างไรก็ตาม เป็นจุดแข็งที่ทำให้ข่าวชวนตั้งคำถามต่อโครงสร้างของรัฐ ทุน และการบริหารทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ตัวอย่าง

อนุทิน จี้ มท.พร้อมหนุนช่วยน้ำท่วมแม่สาย ทศภาค 3 ยันศักยภาพยังไหว

อนุทิน กำชับทุกหน่วยมท.ไทย พร้อมสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมแม่สาย-แม่เมาะ ด้าน แม่ทัพภาค 3 เผยนำชาวบ้านหนีน้ำอยู่บนหลังคา ออกมากกว่า 100 คน ยันศักยภาพช่วยเหลือ ปชช.ยังไหว

วันที่ 11 กันยายน 2567 นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และ รมว.มหาดไทย กล่าวถึงสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่วิกฤต อ.แม่สาย จ.เชียงราย ว่า มีข้อกำชับไปยังผู้บริหารทุกหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย ให้พร้อมเข้าสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนที่กำลังประสบความเดือดร้อนจากน้ำท่วมหนักพื้นที่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย และ อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่

ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด พร้อมดำเนินการตามแผนป้องกันสาธารณภัย ลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้ได้มากที่สุด หลังจากที่ได้รับ

รายงานจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ว่าขณะนี้มีฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่ทั้ง 2 จังหวัด โดยเฉพาะใน อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่, อ.แม่สาย อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย และทราบว่าในส่วนของ อ.แม่สาย จ.เชียงใหม่ นั้น ได้เกิดเหตุดินสไลด์ และมีรายงานว่า มีประชาชนเสียชีวิตจากเหตุดังกล่าว 1 ราย และยังมีสูญหายอีก 4 คน

“ทราบว่าขณะนี้ในพื้นที่ อ.แม่สาย มีสถานการณ์น้ำที่ค่อนข้างรุนแรง มีกรณีประชาชนติดบนหลังคา เจ้าหน้าที่ใช้เรือเข้าช่วยเหลือลำบาก ผมขอให้ส่วนงานของมหาดไทย เช่น ปภ.ที่มีอุปกรณ์เครื่องจักรที่เอื้ออำนวยพิจารณาเข้าช่วยเหลือ ประชาชนอย่างเต็มที่ จากที่ได้รับรายงาน ปภ. พร้อมเข้าช่วยเหลือแต่ต้องพิจารณาความปลอดภัยของผู้เข้าช่วยเหลือด้วยและขอกำชับให้ท่านผู้ว่าเชียงใหม่ และเชียงราย ให้ติดตามข้อมูลน้ำอย่างใกล้ชิด ในสถานการณ์ที่มีภัยพิบัติขอให้ท่านอยู่ในพื้นที่ พร้อมเป็นตัวกลางในการประสานงานกับทุกภาคส่วนเพื่อจัดการปัญหากรณีเกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น ทางด้านเหตุดินสไลด์ใน อ.แม่สาย เชียงใหม่ผมขอแสดงความเสียใจกับครอบครัวผู้สูญเสียชีวิตจากภัยพิบัติในครั้งนี้ ขออย่าให้พื้นที่ช่วยกันดูแลเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสารแจ้งเตือนระวางอันตรายอย่าให้เหตุการณ์ลักษณะนี้เกิดขึ้นอีก”

ขณะที่ พล.ท.ประสาน แสงศิริรักษ์ แม่ทัพภาคที่ 3 กล่าวถึงการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเจ้าหน้าที่ทหารในภาคเหนือว่า ตนเฝ้าติดตามสถานการณ์และลงพื้นที่ช่วยเหลือตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น โดยในพื้นที่ อ.แม่สาย กองทัพภาคที่ 3 ได้ส่งทหารเข้า 2 กองร้อย พร้อมกับอุปกรณ์ช่วยเหลือภัยพิบัติ ไปร่วมกับหน่วยทหารพัฒนา และทางจังหวัดเชียงราย พร้อมยืนยันว่าจะพยายามช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่

<https://www.prachachat.net/politics/news-1649633> (11 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าว PPTV HD พบว่าตัวละครที่พบ ได้แก่ตัวเอกคือ ประชาชน ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ตัวร้ายคือ ภัยธรรมชาติ เช่น พายุยาจิก, น้ำป่า, ฝนตกหนัก ตัวสนับสนุนคือเจ้าหน้าที่รัฐ และ ผู้เชี่ยวชาญ ที่แสดงความเห็นหรือเข้าไปช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ของผู้เชี่ยวชาญ ช่วยเสริมความน่าเชื่อถือและช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสถานการณ์เชิงระบบ ข่าวนี้อ่านในเว็บไซต์ข่าว PPTV HD เน้นความขัดแย้งเชิงโครงสร้างมาเป็นหัวใจสำคัญในการนำเสนอ

ตัวอย่าง

ฝนถล่มหนัก! แม่สายน้ำท่วมหนักสุดรอบปี

ฝนตกติดต่อกันต่อเนื่อง น้ำป่าไหลทะลักเข้าท่วมแม่สาย จ.เชียงราย หนักสุดในรอบปี

วันที่ 10 ก.ย. 2567 หลังจากได้มีฝนตกลงมาอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นวันที่ 2 ได้ทำให้ระดับน้ำในลำน้ำสายชายแดนไทย-เมียนมา ซึ่งเพิ่งลดระดับลงหลังจากฝนได้หยุดลงปรากฏว่าเมื่อมีฝนตกลงมาอีกระดับน้ำก็เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ระดับน้ำเกินจุดวิกฤต ทำให้น้ำได้เอ่อล้นฝั่งเข้าท่วม 2 ริมฝั่ง ตั้งแต่บริเวณบ้านหัวฝาย

ลงมาถึงตลาดสายลมจอย ย่านเศรษฐกิจหน้าด่านพรมแดนไทย-เมียนมาแห่งที่ 1 ทำให้ร้านค้าต้องหยุดจำหน่ายสินค้าและเก็บสินค้าไว้บนที่สูง

นอกจากนี้ น้ำยังล้นแนวกันซึ่งทางเทศบาลตำบลแม่สายทำไว้บริเวณใต้สะพานมิตรภาพไทย-เมียนมาแห่งที่ 1 ทำให้น้ำเอ่อล้นเข้าไปท่วมยังชุมชนต่าง ๆ ของเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อาทิ ชุมชนเกาะทราย ไม้ลุงชนและชุมชนเมืองแดง โดยระดับน้ำบางจุดสูงกว่า 1.5 เมตร เจ้าหน้าที่ต้องระดมเครื่องสูบน้ำออกไปสูบน้ำในจุดสำคัญเพื่อระบายน้ำออกจากตัวเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน

ขณะเดียวกันในฝั่ง จ.ท่าขี้เหล็ก ประเทศเมียนมา ซึ่งอยู่ในฝั่งตรงกันข้ามลำน้ำสายก็ถูกน้ำทะเลลักเข้าท่วมตามริมฝั่งและตลาดท่าล่อเป็นรอบที่ 5-6 ของปีนี้แล้ว ทำให้พ่อค้าแม่ค้าในตลาดต้องพากันขนย้ายสินค้าและข้าวของหนีน้ำกันอย่างจ้าละหวั่น

ขณะที่สถานการณ์ล่าสุดแม่น้ำสายซึ่งมีต้นน้ำมาจากเมืองในรัฐฉาน ของประเทศเมียนมา ยังคงมีน้ำไหลลงมาจำนวนมากและเชี่ยวกราก เนื่องจากในเขตตอนบนยังมีฝนตกอย่างต่อเนื่องหนักตลอดทั้งวัน ทำให้คาดการณ์ว่าน้ำท่วมครั้งนี้แม้จะเป็นรอบที่ 7 แล้วของพื้นที่ แต่น้ำท่วมครั้งนี้มีปริมาณน้ำมากที่สุดในรอบปีนี้ และอาจหนักสุดในรอบหลายปี ซึ่งหนีน้ำอาจจะท่วมนานและกินพื้นที่น้ำท่วมเป็นวงกว้าง

<http://pptv36.news/1lx1> (10 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่าตัวละครที่พบมีความหลากหลายครอบคลุมทั้งผู้มีอำนาจ, เจ้าหน้าที่, และประชาชนฐานราก โดยเฉพาะ แม่บ้าน, ชาวนา, ผู้สูงอายุ, กลุ่มชาติพันธุ์ ตัวละครมีบทบาทเป็นผู้สร้างความหมายของเหตุการณ์ผ่านเสียงจากชาวบ้าน เช่น ความรู้สึกหลังสูญเสียบ้าน, คำถามต่อการช่วยเหลือ, ความกลัวน้ำซัดรอย ชาวไทยพีบีเอสให้พื้นที่เสียงของประชาชนมากที่สุดในบรรดาสื่อกระแสหลัก การใช้เสียงของตัวละครเหล่านี้ช่วยสร้างความเข้าใจภัยพิบัติแบบภาวะประสบการณ์ร่วม (Shared Experience) ชาวเลือกใช้เสียงของผู้ประสบภัยเป็นหัวใจของเรื่องเล่า ซึ่งทำให้ข่าวกลายเป็นพื้นที่ร่วมเรียนรู้ ทั้งสำหรับประชาชน รัฐ และผู้กำหนดนโยบาย

ตัวอย่าง

วันนี้ (12 ก.ย.2567) สถานการณ์น้ำท่วมในเขตเทศบาลนครเชียงรายขณะนี้ ปริมาณน้ำสูงขึ้นกว่าช่วงกลางดึกที่ผ่านมา เนื่องจากมวลน้ำก้อนใหญ่ที่ไหลมาจาก จ.เชียงใหม่ ได้ผ่านพื้นที่เทศบาลนครเชียงรายแล้ว ส่งผลให้น้ำที่ไหลผ่านบริเวณห้าแยกพ่อขุน มีระดับเพิ่มขึ้น และมีความแรง ดังนั้นการเดินลุยน้ำออกมาจึงต้องใช้ความระมัดระวัง เพราะบางจุดมีน้ำท่วมสูง

ขณะที่เมื่อคืนที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่กู้ภัยจากหลายหน่วยงาน เร่งเข้าช่วยเหลือประชาชน ในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมสูง และได้รับการร้องขอ ในเขตเทศบาลนครเชียงรายจนถึงช่วงดึก เนื่องจากน้ำค่อย ๆ เพิ่มระดับขึ้นอย่างรวดเร็ว

ทำให้ประชาชนจึงร้องขอออกนอกพื้นที่เป็นจำนวนมากแต่ก็มีชาวบ้านบางส่วนที่เข้านี้ต้องเดินลุยน้ำเข้าไปทำงานเช่นกัน แม่น้ำจะท่วมสูงเกือบถึงเอว ชาวบ้านบอกว่าปีนี้ถือว่าน้ำท่วมหนักและไม่เคยเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมในพื้นที่มาก่อน ขณะนี้ในเขตเทศบาลได้รับความเดือดร้อน เกือบทุกพื้นที่แล้ว...

ญาติของชาวบ้านที่ยังติดค้างในย่านชุมชนเกาะทราย เปิดเผยว่า น้ำด้านในยังท่วมสูงประมาณ 2 เมตร และมีชาวบ้านกว่า 20 คนไม่มีอาหารกิน

ชาวแม่สายโศกผัว - เคาะหม้อ ขอกู้ภัยช่วยเหลือ

ทีมมูลนิธิร่วมกตัญญู นำเรือค้นหาหญิงคนหนึ่งที่ได้รับแจ้งว่า ถูกกระแสน้ำพัดลอยไปติดรั้ว จนกระทั่งพบว่า ติดค้างอยู่ที่รั้วบ้านกลางชุมชน ท่ามกลางกระแสน้ำที่เชี่ยวกราก ทำให้ทีมเข้าช่วยเหลือต้องฝ่ากระแสน้ำเข้าไปประชิดตัวหญิงรายดังกล่าว ซึ่งก็กว่าจะเข้าช่วยเหลือได้สำเร็จ เพราะต้องใช้เรือสู้กับกระแสน้ำ จนสุดท้ายสามารถคว้าตัวขึ้นเรือได้อย่างปลอดภัยโดยหญิงคนดังกล่าวอายุ 27 ปี กล่าวขอบคุณทั้งน้ำตา แต่ก็อดเศร้าไม่ได้ เพราะแม้ตัวเองจะได้รับการช่วยเหลือ แต่เพื่อนที่ลอยคอออกจากบ้านมาพร้อมกันอีก 5 คน ได้จมน้ำหายไปต่อหน้า และขณะนี้ยังไม่รู้เป็นอย่างไร

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344095> (12 ก.ย. 2567)

โดยสรุปแล้วการวิเคราะห์องค์ประกอบการเล่าเรื่องด้านตัวละครในข่าวภัยพิบัติไม่ได้เป็นเพียงการระบุว่าใครคือใคร แต่ยังเปิดเผยถึงวาทกรรมการนำเสนอของสื่อ ว่าต้องการเน้นบทบาทของใคร ใครคือผู้กระทำ ใครคือเหยื่อ ใครคือผู้ช่วยเหลือ และใครคือผู้ที่ถูกละเลย ความแตกต่างในการเลือกนำเสนอตัวละครเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึง ทิศทางการสื่อสารเชิงนโยบาย และการวางตำแหน่งของสื่อต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนในสถานการณ์วิกฤต

3. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยาด้านโครงเรื่อง

โครงเรื่อง (plot) คือโครงสร้างเหตุการณ์ภายในเรื่อง โดยทั่วไปแบ่งเป็น 5 ส่วนตาม Freytag ได้แก่ 1. การเริ่มเรื่อง (exposition) 2. การพัฒนาเหตุการณ์ (rising action) 3. จุดวิกฤติ (climax) 4. ภาวะคลี่คลาย (falling action) 5. จุดจบของเรื่อง (ending)

จากการวิเคราะห์โครงเรื่องในการเล่าเรื่องที่ปรากฏในข่าวภัยพิบัติพายุยาดังกล่าว พบว่า โครงเรื่องคือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในข่าวภัยพิบัติ ซึ่งมักจะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ปกติไปสู่ภาวะวิกฤต และการตอบสนองต่อวิกฤตนั้น ๆ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อธิบายโครงเรื่องของข่าวตามสำนักข่าวที่วิเคราะห์ไว้ดังนี้

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์พบว่าโครงเรื่องของข่าวไทยรัฐมีลักษณะเป็นเรื่องเล่าของภัยพิบัติที่แบ่งออกเป็น 3 ช่วงหลัก ได้แก่ ช่วงเกิดภัย (ฝนตก น้ำท่วม), ช่วงรับมือ (อพยพ, สำรวจความเสียหาย) และ ช่วงฟื้นฟูหรือเรียกร้องความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตาม พบว่าโครงเรื่องนี้มีลักษณะเป็นภัยพิบัติวัฏจักรซึ่งวนซ้ำในวงจรเดิมโดยไม่มีการวางแผนหรือคลี่คลายอย่างเป็นระบบ สื่อมักจะผลิตโครงเรื่องแบบ “ทุกข์ – รอ – ช่วย – จบ” ทำให้ภัยพิบัติกลายเป็นเรื่องปกติที่ต้องทนรับและขาดโครงเรื่องที่แสดงถึงผู้คนลุกขึ้นเปลี่ยนแปลงหรือท้าทายสถานะเดิม

ตัวอย่าง

ผบ.ทบ. ตรวจสอบพื้นที่น้ำท่วมเชียงราย เร่งเคลียร์ดินโคลนให้เสร็จทันสิ้นเดือน

ผบ.ทบ. ตรวจสอบพื้นที่น้ำท่วมเชียงราย พร้อมใช้เครื่องมือหนักเข้าเคลียร์พื้นที่ดินโคลน เสร็จทันปลายเดือนนี้ ตามเป้าหมาย

วันที่ 2 ต.ค. 67 มีรายงานว่า จากสถานการณ์มหาอุทกภัยใน อ.แม่สาย จ.เชียงราย ซึ่งหลังจากน้ำลดแล้วยังคงมีดินโคลนที่เริ่มแข็ง และบ้านเรือนส่วนใหญ่มีดินอยู่เต็มอาคาร มีบ้านเรือนเสียหายทั้งหลังหลายหลังนั้น

ทั้งนี้ พล.อ.พนา แคล้วปลอดทุกข์ ผู้บัญชาการทหารบกคนใหม่ เดินทางไปพื้นที่ชุมชน บ้านเกาะทราย และบ้านไม้ลุงชน ต.แม่สาย อ.แม่สาย ตรวจสอบให้กำลังใจทหารที่กำลัง “ปฏิบัติการกู้คืนบ้านและการซ่อมแซมบ้านประชาชน” รับฟังบรรยายสรุป ซึ่งวันนี้ได้มีการแบ่งพื้นที่การทำงานผลักดันโคลนออกจากบ้านและชุมชนอย่างชัดเจน

โดยทางกองทัพ กระทรวงกลาโหม จะดูแลการนำโคลนออกจากพื้นที่ บ้านผาจม ต.เวียงพางคำ บ้านเกาะทราย บ้านไม้ลุงชน ต.แม่สาย โดยทางกองทัพจะใช้เครื่องมือหนัก เข้าเคลียร์พื้นที่ที่มองว่าไม่มากแต่อยู่กันหนาแน่นจะต้องใช้เครื่องมือพิเศษ ส่วนทางมหาดไทย จะดูแลการผลักดันโคลนชุมชน บ้านเหมืองแดง และบ้านปิยะพร ต.แม่สาย ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ชุมชนของคนที่มีฐานะและไม่หนาแน่นมาก จากนั้นในเย็นวันเดียวกัน จะมีการ

พูดคุยกับทีมอาสาในการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้การผลักดันโคลนออกจากพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เสร็จทันปลายเดือนนี้ตามเป้าหมาย

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2817795> (2 ต.ค. 2567)

โครงเรื่อง เริ่มต้นด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน → อธิบายเหตุการณ์น้ำท่วมและผลกระทบ → รายงานการช่วยเหลือหรือแผนฟื้นฟู → สรุปผลกระทบหรือการเตือนภัย

เว็บไซต์ข่าวฐานเศรษฐกิจ พบว่าโครงเรื่องของข่าวในเว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจมีโครงสร้างชัดเจนตามแบบ Freytag's Pyramid ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ เริ่มเรื่อง คือระบุช่วงเวลาและสถานที่, พัฒนา คือการรายงานความเสียหาย ระดับน้ำ, จุดวิกฤติ ได้แก่การเสียชีวิต บ้านพัง ความเสียหายทางเศรษฐกิจ, คลี่คลาย คือน้ำลด เริ่มฟื้นฟู และ จบเรื่อง ด้วยการเยียวยา Big Cleaning และการป้องกันระยะยาว โครงเรื่องแบบนี้เน้นให้ภาพของกระบวนการจัดการภัยพิบัติมากกว่าการรายงานเหตุการณ์เฉพาะหน้า

ตัวอย่าง

"น้ำท่วมเชียงราย" ลามหนัก ตัว อ.เมืองจมน้ำทั้งหมดแล้ว ปลัดมท. สั่งช่วยด่วน

น้ำท่วมเชียงราย ลามหนัก ตัวเมืองจมน้ำทั้งหมดแล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทย ลงพื้นที่ เป็นการด่วนสั่งการช่วยเหลือประชาชน กระทบกว่า 1,241 ครัวเรือน ช่วยเหลือ 24 ชั่วโมง

ภาคเหนือของไทยต้องเผชิญกับอุทกภัยครั้งใหญ่สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นวงกว้างและที่ได้รับผลกระทบซ้ำซากคือเชียงราย เมืองชายขอบเหนือสุดแดนสยาม หลังจากร่องรอยน้ำท่วมใหญ่ยังไม่ทันจาง ล่าสุดได้เกิดน้ำท่วมฉับพลันจากอิทธิพล ซูเปอร์ไต้ฝุ่น ยางิ พาดทางพาน้ำป่าทะลักมาจากเมียนมาประเทศเพื่อนบ้านที่อำเภอแม่สาย เมื่อวันที่ 10 กันยายน จนถึงขณะนี้ ไม่มีทีท่าจะลดลงแต่กลับทวีความรุนแรงและทะลักเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนเป็นวงกว้างรวมทั้งเข้าท่วมเขตอำเภอเมืองเชียงราย จมน้ำทั้งหมดแล้ว ถือว่าเป็นเหตุการณ์หนักสุดในรอบ 60 ปี โดยที่ประชาชนหลายคนคิดไม่ถึงว่าน้ำจะท่วมสูง ขนาด 2 เมตร และไหลมาอย่างแรงและรวดเร็ว

ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินประชาชนติดค้างในบ้านเรือนหลายรายรวมถึงสัตว์เลี้ยงต้องหนีตายแทบเอาชีวิตไม่รอด อย่างไรก็ตาม น้ำท่วมฉับพลันครั้งนี้ถือเป็นน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่อำเภอแม่สายซึ่งมองว่าหนักหน่วงกว่าปี 2565 และหนักที่สุดในรอบ 60 ปี จากการเปิดภาพมุมสูง ลูกกลมเป็นวงกว้างทะลักเข้าท่วมสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอย่างถ้ำขุนน้ำนางนอน ด้านพรหมแดนแม่สายแห่งที่ 1 หรือด้านท่าซี้เหล็ก ถนนพหลโยธิน ชุมชนเกาะลอย -ท่าแยกพ่อขุน-สะพานน้ำกทะลักเข้าท่วมในหลายอำเภอรวมถึงอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย และ เมื่อวันที่ 11 ก.ย.2567 สถานการณ์ฝนตกและน้ำท่วมหนักใน อ.แม่สาย จ.เชียงราย ตั้งแต่กลางดึกที่ผ่านมา ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

ที่นาย เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติและผู้ก่อสร้างวัดร่องขุน ระบุว่าสถานการณ์น้ำท่วมครั้งนี้โหดที่สุดเท่าที่เคยมีมาล่าสุดตรวจสอบพบกระแสน้ำยังไหลแรงทำให้รถใหญ่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนที่ติดอยู่ในพื้นที่ได้

เบื้องต้นคาดการณ์ว่าน้ำจะไหลเข้าพื้นที่ ต.ศรีเมืองชุม และต.เกาะช้าง ในช่วงเช้า และจะมีมวลน้ำจากเขต อ.แม่ฟ้าหลวง ไหลลงสู่พื้นที่ ต.โป่งผา และต.โป่งงาม โดย กระทรวงมหาดไทย สั่งเร่งช่วยเหลือผู้ประสบภัย "น้ำท่วมเชียงราย" กระทบแล้ว 1,241 ครัวเรือน

ล่าสุดเมื่อเวลา 12.00 น. วันที่ 11 ก.ย. 2567 นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เดินทางลงพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พร้อมร่วมประชุมกับพลเอก ทรงวิทย์ หนูนุกิติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด, นายพุฒิพงศ์ ศิริมาตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หลังจากเกิดสถานการณ์ฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องอันเนื่องมาจากอิทธิพลของพายุนายจิง ในช่วงวันที่ 9-10 ก.ย. ส่งผลให้อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือนพี่น้องประชาชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งได้รับความเสียหาย

นายสุทธิพงษ์ กล่าวว่า ขณะนี้ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จากข้อมูลล่าสุดของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงราย พบว่า ในห้วงวันที่ 9-10 ก.ย. ที่ผ่านมาได้เกิดฝนตกต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ส่งผลให้มีพื้นที่ได้รับผลกระทบรวมทั้งสิ้น 5 อำเภอ 10 ตำบล 34 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (2 ชุมชน) ตลาดชุมชน เศรษฐกิจ 2 แห่ง ดินสไลด์ 8 จุด ประชาชนได้รับผลกระทบ 1,241 ครัวเรือน เสียชีวิต 1 ราย บาดเจ็บ 2 ราย ได้แก่

1. อำเภอแม่สาย เกิดน้ำท่วมพื้นที่ตลาดสายลมจอย และพื้นที่ชุมชนแม่สาย ชุมชนเหมืองแดง ชุมชนเกาะทราย ชุมชนไม้ลุงชน จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลแม่สาย และตำบลเวียงพางคำ รวม 16 หมู่บ้าน
2. อำเภอแม่ฟ้าหลวง เกิดเหตุดินสไลด์ จำนวน 8 จุด ในพื้นที่ 3 ตำบล 8 หมู่บ้าน เสียชีวิต 1 ราย บาดเจ็บ 2 ราย
3. อำเภอเชียงของ เกิดน้ำท่วมพื้นที่ตำบลสถาน รวม 3 หมู่บ้าน
4. อำเภอเมืองเชียงราย เกิดน้ำท่วมชุมชนป่าแดง และชุมชนเกาะลอย ในเขตเทศบาลนครเชียงราย และพื้นที่หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยชมภู
5. อำเภอแม่จัน เกิดน้ำท่วมพื้นที่ตำบลแม่จัน บริเวณตลาดนวลจันทร์ และชุมชนหลังตลาด ตำบลป่าตึง บริเวณตลาดนวลจันทร์ และชุมชนหลังตลาด และตำบลแม่คำ แม่น้ำคำล้นตลิ่ง

สำหรับสถานการณ์ฝนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับเฝ้าระวัง โดยมีฝนอ่อน - ปานกลางในบางพื้นที่ของจังหวัด และสำหรับภาพรวมระดับน้ำแม่น้ำสายหลัก มีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งนายพุฒิพงศ์ ศิริมาตย์ ผู้ว่าราชการ

จังหวัดเชียงรายในฐานะผู้อำนวยการกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงรายได้อยู่ในพื้นที่เพื่อปัญหาการเหตุการณ์ทั้งช่วงกลางวันและกลางคืน พร้อมทั้งลงพื้นที่สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ด้วยการระดมสรรพกำลังบูรณาการทุกภาคส่วน และติดตามสถานการณ์รายงานผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ผู้ว่าฯ และนายอำเภอทุกอำเภอต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้มีการทบทวนและซักซ้อมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการป้องกัน ทั้งการขุดลอกท่อระบายน้ำ การเก็บวัชพืช และระยะยาวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ขอให้จังหวัดได้ร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาขอรับการสนับสนุนงบประมาณสร้างเขื่อนพังกันน้ำตามแนวริมตลิ่ง เพื่อป้องกันน้ำเอ่อล้นจากแม่น้ำลำคลอง รวมทั้งน้อมนำพระราชดำริ "ธนาคารน้ำใต้ดิน" เพื่อแก้ปัญหาระยะยาว สำหรับพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ใช้กลไกความร่วมมือในการประสานเพื่ออัปเดตสถานการณ์และเตรียมรับมือสถานการณ์ในครั้งต่อไป

อย่างไรก็ตาม ตอนนี้สถานการณ์ฝนที่ยังคงตกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ขอให้พี่น้องประชาชนอย่าได้นิ่งนอนใจ ติดตามสถานการณ์กับทางราชการ ซึ่งท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายได้แจ้งเตือนทุกอำเภอเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก น้ำล้นตลิ่งอย่างต่อเนื่อง และให้เตรียมความพร้อม เครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องจักรกล ยุทโธปกรณ์ กำลังพลพร้อมให้ความช่วยเหลือทันที ตลอด 24 ชั่วโมง

และหลังสถานการณ์บรรเทาลง ให้เร่งสำรวจความเสียหายและให้ความช่วยเหลือตามระเบียบต่อไป โดยพี่น้องประชาชนสามารถแจ้งขอรับความช่วยเหลือทางสายด่วนศูนย์ดำรงธรรม 1567 หรือสายด่วนนิรภัย 1784 ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งมีเจ้าหน้าที่สแตนด์บายให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา.

ขณะที่ จ.เชียงราย แจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงให้เตรียมความพร้อมรับมลน้ำ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น และจากสถานการณ์ฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่จ.เชียงราย จากอิทธิพลของพายุนายจิง ในวันที่ 9-10 ก.ย.ที่ผ่านมา ทำให้ 2 อำเภอได้แก่ อ.แม่สาย และอ.เชียงของ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์น้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลาก ทำให้บ้านเรือนพี่น้องประชาชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งได้รับความเสียหาย โดย จ.เชียงราย มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ต.เวียงพางคำ และ ต.แม่สาย อ.แม่สาย และ ต.สถาน อ.เชียงของ

<https://www.thansettakij.com/business/economy/606383> (11 ก.ย. 2567)

จะเห็นได้ว่าตัวอย่างข้างต้นแสดงโครงเรื่องชัดเจนแบบ 5 ขั้นตอนของ Freytag's Pyramid คือ ขั้นเริ่มเรื่อง ระบุช่วงเวลาและสถานที่ → พัฒน รายงานความเสียหาย / ระดับน้ำ → ชั้นจุดวิกฤติ เสียชีวิต / บ้านพัง / ความเสียหายทางเศรษฐกิจ → ชั้นคลี่คลาย น้ำลด / เริ่มฟื้นฟู → ชั้นจบเรื่อง เยียวยา / Big Cleaning / การป้องกันระยะยาว

เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์พบว่าโครงเรื่องของข่าวในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์มีโครงเรื่องเริ่มต้นด้วยเหตุการณ์น้ำหลาก แล้วนำเสนอเหตุการณ์ต่อเนื่องไปสู่การติดค้างในบ้าน การอดอาหาร การช่วยเหลือจากญาติ และการออกจากพื้นที่ ข่าวสดใช้โครงสร้างแบบ “ภัย - ความทุกข์ - ความหวัง” (Disruption → Crisis → Resolution) โดยเน้นการคลี่คลายอย่างช้า ๆ ผ่านความพยายามของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ไม่ใช่รัฐ ส่วนกลางโครงเรื่องแบบนี้ช่วยสร้างอารมณ์ร่วมที่ดึงดูดผู้อ่านให้รู้สึกร่วมได้ดี แต่ยังขาดการนำเสนอเรื่องการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบ

ตัวอย่าง

เผยความจริงบนดอย น้ำท่วมเชียงราย สาส์กว่าในเมืองหลายเท่า มีทั้งคนตาย คนหาย

เผยความจริงบนดอย น้ำท่วมเชียงราย สาส์กว่าในเมืองหลายเท่า มีทั้งคนตาย คนหาย อดข้าว อดน้ำ ครู-เด็กติดในโรงเรียน สัญญาณมือถือถูกตัด ส่งข่าวออกไปไม่ได้

จากสถานการณ์น้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนในพื้นที่ จ.เชียงราย ซึ่งส่งกระทบเป็นวงกว้าง เนื่องจากชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก ทรัพย์สินเสียหาย อดข้าวอดน้ำ ติดอยู่ในบ้านออกไปไหนไม่ได้ เพราะน้ำมาเร็วจนถึงตัวไม่ทัน เดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า ทั้งในเมืองและบนดอย

วันที่ 12 ส.ค.67 สมาชิกเฟซบุ๊ก “Pimlada Traikhunworakit” ได้โพสต์ขอความช่วยเหลือลงในกลุ่ม “กลุ่มแจ้งข่าวเชียงราย News to..day” หลังพื้นที่บนดอยถูกน้ำท่วมเสียหายอย่างหนัก แต่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ เพราะไม่มีสัญญาณโทรศัพท์จึงไม่สามารถสื่อสารหรือส่งข่าวออกไปได้ โดยระบุว่า ผากพี่น้องชาวเชียงราย เข้าช่วยเหลือพี่น้องบนดอยเทอดไทยด้วยนะคะ ตอนนี้มีแค่ อบต.และทีมงานผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านที่ช่วยเหลือกันเองคะ ได้รับความเสียหายหลายพื้นที่คะ บ้านเทอดไทย บ้านหินแตก บ้านห้วยผึ้ง และอื่น ๆ อีกเยอะเลย ความจริง พื้นที่บนดอยตอนนี้สาหัสกว่าในเมืองมาก น้ำไหลหลาก ดินสไลด์ บ้านเรือนพังยกหลัง มีผู้เสียชีวิต และสูญหาย สะพานขาด ถนนขาด เพียงแต่ถูกตัดไฟและสัญญาณ ชาวบ้านจึงไม่สามารถลงสื่อได้

ขอให้ช่วยเหลือพี่น้องบนดอยด้วยนะคะ อาหารแห้ง น้ำดื่ม สิ่งของที่จำเป็นต่าง ๆ คะ เส้นทางขึ้นดอยหัวแม่คำโดนตัดขาด โคนโคลนถล่มโรงเรียน บ้านเรือน เสียหายทั้งหมด ยังรอความช่วยเหลือครูและเด็ก ๆ ออกจากโรงเรียน อาหารที่มีเหลือน้อยแล้วคะ ขอขอบคุณคะ

https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9409583 (12 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ พบว่าโครงเรื่องของข่าวในเว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ มักเป็นโครงเรื่องที่เริ่มจากเหตุการณ์จริงตามลำดับเวลา หรือมีลักษณะแบบ ปัญหา-การตอบสนอง-ผลลัพธ์ โครงสร้างโดยรวมที่พบในหลายข่าวมีตั้งแต่ การเริ่มต้นเรื่อง ได้แก่ ฝนตกหนัก, น้ำป่าหลาก, การพัฒนาเหตุการณ์ ได้แก่ ถนนท่วม, ประชาชนเครียด, ปัญหาขยะ, ภาวะวิกฤติ ได้แก่ ชุมชนถูกตัดขาด ปัญหาขยะล้นเมือง

ภาวะคลี่คลาย คือ น้ำลด, การช่วยเหลือเข้าถึง ไปจนถึง การยุติ ได้แก่ คัดค้านการก่อสร้าง, แนวทางฟื้นฟู บาง ข่าวนั้นโครงการเรื่องแบบ “เหตุการณ์เชิงรัฐประศาสนศาสตร์” โดยมีลำดับชัดเจนตั้งแต่การเริ่มต้นเหตุการณ์ การ ตอบสนองของผู้นำ ปัญหาที่สอดคล้อง และผลลัพธ์และเป้าหมายของการแก้ไข มติชนยังนำเสนอโครงการเรื่องที่ หลากหลาย เช่น การช่วยเหลือฟื้นฟูบ้าน เช่น ซ่อมบ้าน เปลี่ยนน้ำมันเครื่องฟรี) การแผ้วถางและการแจ้งเตือน บทบาทของภาคเอกชนในการช่วยเหลือระบบสื่อสาร การรับเงินบริจาคของผู้นำ การลงพื้นที่ของบุคคลสาธารณะ และการใช้พื้นที่ศิลปะเพื่อช่วยเหลือ โดยเน้นให้เห็นภาพรวมของความร่วมมือและการจัดการภัยพิบัติในหลายมิติ

ตัวอย่าง

นายกฯ ห่วงน้ำท่วมเชียงราย กำชับส.ส. เพื่อไทย ดูแลปชช. เต็มที่

ผู้สื่อข่าวรายงานจากอาคารรัฐสภาว่า เมื่อเวลา 09.00 น. วันที่ 12 กันยายน ก่อนเข้าห้องประชุมรัฐสภา เพื่อแถลงนโยบายรัฐบาลต่อรัฐสภา น.ส.แพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้พูดคุยและสอบถามถึงสถานการณ์ น้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายกับ น.ส.ปิยะรัฐชย์ ดิยะไพรัช ส.ส.เชียงราย พรรคเพื่อไทย ด้วยความเป็นห่วงพร้อม กำชับให้ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเต็มที่ กำลัง โดยนายกรัฐมนตรีมีสีหน้าเคร่งเครียดและเป็นกังวล

อย่างไรก็ตามในเวลา 14.00 น.วันเดียวกันนี้ นายกรัฐมนตรีจะเป็นประธานการประชุมหารือการแก้ไข ปัญหา น้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ ที่อาคารรัฐสภา โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมหารือ เพื่อกำหนดมาตรการการช่วยเหลือและฟื้นฟู

https://www.matichon.co.th/politics/news_4786294 (12 ก.ย. 2567)

พบว่า มีโครงการเรื่องคือ ปัญหา การตอบสนอง และผลลัพธ์ด้านนโยบาย

เว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ พบว่าโครงการเรื่องในเว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ มีโครงสร้างเหตุการณ์ที่คล้ายคลึง กันคือ เริ่มต้นจากการ พยากรณ์หรือการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ เกิดเหตุ (ฝนตก น้ำท่วม พายุเข้า) ผลกระทบ ไปสู่การตอบสนองการแก้ไข นอกจากนี้พบว่าโครงการที่พบแม้จะเป็นรูปแบบคลาสสิกของข่าวภัยพิบัติ แต่ยังขาด การขยายผลไปสู่ การฟื้นฟู และ การเรียนรู้ในระยะยาว การเน้นเฉพาะการตอบสนองโดยรัฐ สะท้อนกรอบ ความคิดแบบเน้นจัดการ หลังเกิดเหตุ มากกว่าการป้องกันระยะยาว

ตัวอย่าง

อัปเดตล่าสุด เส้นทางพายุไต้ฝุ่นยาก็ กระทบไทยมีฝนตกหนักบางแห่ง

กรมอุตุนิยมวิทยา อัปเดตล่าสุด เส้นทางพายุไต้ฝุ่นยาก็ กระทบไทยมีฝนตกหนักบางแห่งตรวจสอบด่วน กรมอุตุนิยมวิทยา อัปเดตล่าสุด เส้นทางพายุไต้ฝุ่นยาก็ กระทบไทยมีฝนตกหนักบางแห่งเส้นทางพายุไต้ฝุ่น “ยาก็” จากศูนย์กรณ์เส้นทางพายุต่าง ๆ พายุไต้ฝุ่น ยาก็ YAGI ยังมีศูนย์กลางอยู่บริเวณทะเลจีนใต้ตอนบนยาก็กำลัง เคลื่อนตัวทางตะวันตก ค่อนไปทางเหนือเล็กน้อย คาดว่าจะเคลื่อนผ่านเกาะไหหลำ อ่าวตังเกี๋ย และขึ้นฝั่งประเทศ

เวียดนามตอนบนช่วงเวลา 13.00 น. วันพรุ่งนี้ (7 ก.ย. 67) และพายุไต้ฝุ่นยาก็ จะอ่อนกำลังลงตามลำดับ คาดว่า จะสลายตัวใน สปป.ลาว

แม้ศูนย์กลางของพายุไม่ได้เคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทย แต่ขอบของพายุ อาจจะทำให้ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

พะเยา

น่าน

แพร่

เชียงราย

เชียงใหม่

ลำพูน

แม่ฮ่องสอน

ภาคอีสานตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

1. หนองคาย

2. บึงกาฬ

3. หนองบัวลำภู

4. เลย

5. อุดรธานี

ช่วงเสาร์-อาทิตย์ วันที่ 7 ถึง 8 ก.ย. 67 จะมีฝนฟ้าคะนอง และมีฝนตกหนักบางแห่งและมีลมแรง เกิดขึ้นได้ภายหลังจากที่พายุอ่อนกำลังลงเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำ ต้องเฝ้าระวังติดตามอย่างใกล้ชิดและเตรียมการรับมือ

มีโครงเรื่อง เริ่มต้นด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน → พยากรณ์อากาศ → เตือนภัยให้เฝ้าระวัง

เว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ พบว่าโครงเรื่องในเว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ มีโครงสร้างชัดเจนตามลำดับ ได้แก่ จุดเริ่มต้น คือ ฝนตก พายุ น้ำป่า, ปมขัดแย้ง น้ำท่วม ดินถล่ม ขาดแคลนอาหาร-น้ำ, จุดเปลี่ยน ได้แก่ การช่วยเหลือ การประกาศเตือนภัย การลงพื้นที่ของผู้นำ และ การคลี่คลาย คือ การรายงานการฟื้นฟู การเยียวยา

ตัวอย่าง

น้ำท่วมแม่สายครบ 1 เดือนยังอ่วม โคลนยังตกร้างหนาเตอะเต็มบ้าน-ท้องถนน

เชียงราย - ครบ 1 เดือนเต็มหลังแม่สายโดนน้ำสายทะลักท่วม พัดพาสิ่งมีโคลนถล่ม..จนถึงวันนี้ยังอ่วมหนัก ดินโคลนตกร้างหนาเตอะเต็มบ้านเต็มถนน ทหาร อปท. องค์กรจิตอาสาต้องระดมฟื้นฟูขุดตักดินโคลนออกจากชุมชนทุกวัน

ครบ 1 เดือนเต็มกับน้ำสายชายแดนไทย-เมียนมาพัดพาสิ่งมีโคลนทะลักท่วม อ.แม่สาย จ.เชียงราย ซึ่งเหตุการณ์น้ำท่วมเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 ต.ค. 2567 ก่อนจะค่อย ๆ ลดลงในอีก 3-4 วันต่อมา แต่จนถึงวันนี้ (11 ต.ค.) สภาพพื้นที่ที่อยู่ติดกับลำน้ำยังคงประสบปัญหาดินโคลนจำนวนมาก ตกร้างตามถนน อาคารบ้านเรือน ฯลฯ แม้จะขุดตักออกกันต่อเนื่องก็ตาม โดยเฉพาะชุมชนเกาะทราย ชุมชนไม้ลุงชน ฯลฯ ขณะที่ทางเทศบาล ต.แม่สาย ได้แจ้งให้ภาคเอกชนที่เข้าไปช่วยเหลือชาวบ้านได้ประสานและร่วมกับหน่วยงานหลักเพื่อให้การฟื้นฟูพื้นที่ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้าน พล.ต.บุญญฤทธิ์ เกษตรเวทิน ผู้บัญชาการมณฑลทหารบก (มทบ.) ที่ 37 ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการจิตอาสาพระราชทาน มทบ.ที่ 37 ยังคงเดินทางลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมให้กำลังใจกำลังพลที่ร่วมกับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 7 ปฏิบัติงานฟื้นฟูชุมชนไม้ลุงชนอย่างต่อเนื่อง ระดมขนดินโคลนออกจากชุมชนต่าง ๆ เป็นประจำทุกวัน

ส่วนเขต อ.เมืองเชียงราย ได้จัดกำลังพลจาก มทบ.ที่ 37 ร่วมกับเทศบาลนครเชียงราย เทศบาลเมืองสันทราย และเทศบาลนครรังสิต จ.ปทุมธานี เข้าฟื้นฟูหมู่บ้านธนารักษ์ กองทัพบก ซึ่งตั้งอยู่ ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย และได้รับผลกระทบจากแม่น้ำกกเข้าท่วมในช่วงเวลาใกล้เคียงกับที่ อ.แม่สาย

ล่าสุดจากผู้อาศัยอยู่จำนวน 273 หลัง ยังมีบ้านที่ต้องการความช่วยเหลืออยู่อีก 63 หลัง เจ้าหน้าที่ได้เข้าทำความสะอาดเสร็จเรียบร้อยแล้วจำนวน 60 หลัง คิดเป็น 95% คงเหลือ 3 หลัง มีการดูโคลนตามท่อระบายน้ำและซอยภายในหมู่บ้านจำนวน 22 ซอย

<https://mgronline.com/local/detail/9670000097154> (11 ต.ค. 2567)

เว็บไซต์ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์ พบว่าในเว็บไซต์ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์โครงเรื่องในข่าวส่วนใหญ่มีลำดับดังนี้ สาเหตุของภัย เช่น พายุยาก็, ฝนตกหนัก ผลกระทบ ได้แก่ น้ำท่วม, ถนนขาด ปฏิบัติการของรัฐ ได้แก่ การ เตือนภัย, สั่งอพยพ และ การฟื้นฟู ได้แก่ การจัดทำจุดอพยพ, ประสานหน่วยงานเร่งแก้ไข พบว่าโครงเรื่องของเดลินิวส์มีความเน้นข้อมูลมากกว่าการเล่าเรื่องแบบเร้าอารมณ์ ทำให้ข่าวมีลักษณะเชิงวิเคราะห์มากกว่าเร้าใจ บางข่าวมีการขยายเรื่องไปถึงปัจจัยข้ามพรมแดน เช่น ต้นน้ำในประเทศเมียนมา

ตัวอย่าง

เปิดเหตุผล ทำไมพายุ ‘ยาจิก’ มฤตยูทำลายล้างได้มากกว่า ‘ซูลิก’?

เมื่อวันที่ 21 ก.ย. 67 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เพจ ฝ่าฝุ่น ได้ทำการวิเคราะห์เปิดข้อมูลว่า ทำไมพายุ Yagi ทำลายล้างได้มากกว่า Soulik? โดยระบุข้อมูลว่า Yagi ขณะอยู่เหนือรอยต่อไทยลาวพม่า ยังมีกำลังพอคwor เพราะสะสมพลังมาจากการเป็นไต้ฝุ่นระดับ 4 จะเห็นได้จากสภาพการหมุนทวนเข็มนาฬิกา แต่ Soulik นั้น เริ่มต้นก็กำลังไม่มาก พอขึ้นฝั่งเวียดนามได้ก็กลายเป็นดีเปรสชันคือไม่ค่อยหมุนแล้วจะไม่มีลม แต่ฝนยังตก ฝนเป็นสิ่งที่ไทยเรากลับ เพราะมาถึงเรลมหมดแรงแทบจะทุกครั้ง พอมาถึงพม่าพลังดูดของ Yagi ดูดอากาศร้อนขึ้นจากอันดามันเข้าไปเติมได้ ฝนเลยตกหนักต่อ นี่เป็นเหตุให้เกิดน้ำหลากได้ง่ายขึ้น ส่วน soulik นั้น หมดแรงไปนานแล้วตั้งแต่ยังไม่ข้ามลาวมา

สิ่งที่เราต้องจดจำคือ 1. ถ้าพายุแรงในเส้นทางนี้คราวหน้า มันสามารถข้ามมาดูดน้ำได้จากอันดามัน จะโหนยาว 2. แม้ไทยเราอาจจะไม่มีฝนมาก แต่ความชวยอาจจะบังเกิดได้จากแม่น้ำที่สะสมน้ำมาจากพม่าสู่ไทย ทั้งแม่น้ำสายและแม่น้ำก ทั้งสองสายนั้นสะสมน้ำมาไกลจากรัฐฉานในพม่า ผมเองก็เพิ่งรู้ว่าแม่น้ำกมันไหลผ่านตรงไหนของรัฐฉานบ้างเพราะชาวช่องทัก (ขอบคุณมาก) เพราะแผนที่สันปันน้ำที่ดีที่สุดที่หาได้แสดงเฉพาะส่วนที่อยู่ในประเทศไทย 3. ใกล้เคียงชายแดนพม่าสูญเสียพื้นที่ป่าปกคลุม (tree cover loss) ไปมาก แล้วกลายมาเป็นไร้มีการใช้ไฟฟ้าจากต่อเนื่องในบริเวณนั้น หากฝนตกหนักจะชะหน้าดินลงมาหมด กลายเป็นมหาโคลนตมถล่มปลายน้ำ

<https://www.dailynews.co.th/news/3887882> (21 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ พบว่าโครงเรื่องมีรูปแบบการเล่าเรื่องเป็นแบบข่าววิเคราะห์เชิงระบบ สามารถแยกได้เป็น 3 ระดับ คือวิเคราะห์สถานการณ์ โดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียม, ปริมาณน้ำฝน, ประเมินความเสี่ยง เช่น ความเปราะบางของพื้นที่, ปัญหาการวางผังเมือง และ เสนอแนวทางแก้ไข ได้แก่ ถอดบทเรียน, แผนปรับตัว, ระบบจัดการทรัพยากรน้ำ จุดเด่นคือ โครงเรื่องเชื่อมโยงเหตุการณ์ → เหตุผล → ทางออก แต่ขาดการบอกเล่าประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ประสบภัย

ตัวอย่าง

เศรษฐกิจ “แม่สาย” เสียหายหนักสุด คาดสูญเม็ดเงินวันละหลายร้อยล้านบาท

วันที่ 12 กันยายน 2567 นางผกายมาศ เวียร์รา รองประธานหอการค้าจังหวัดเชียงราย และประธานหอการค้าแม่สายเปิดเผย “ประชาชาติธุรกิจ” ว่าสถานการณ์น้ำท่วมอำเภอแม่สายครั้งนี้ถือว่าหนักที่สุดในรอบหลายสิบปี และขณะนี้ฝนยังไม่หยุดตก ทุกอย่างลุ่มจม โดยเฉพาะพื้นที่เศรษฐกิจการค้าได้รับความเสียหายอย่างหนัก แต่ ณ เวลานี้ยังไม่สามารถประเมินความเสียหายทางเศรษฐกิจจากเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งนี้ได้ เพราะ

นอกเหนือจากพื้นที่เศรษฐกิจที่เสียหายเกือบทั้งหมดแล้ว ยังมีบ้านเรือนประชาชนที่ได้รับความเสียหายด้วย จึงยังไม่สามารถประเมินความเสียหายได้ในตอนนี้

อย่างไรก็ตาม หากมองภาพรวมทางเศรษฐกิจของแม่สาย โดยปกติมีการค้าขายที่มีเม็ดเงินหมุนเวียนวันละหลาย 100 ล้านบาท ทั้งเศรษฐกิจที่มาจากสินค้าอุปโภคบริโภค การท่องเที่ยว การบริการสาธารณสุข-การบริการสุขภาพ การศึกษา รวมมูลค่าทางเศรษฐกิจคาดว่าอยู่ที่ราว 50,000-60,000 ล้านบาทต่อปี สำหรับสถานการณ์น้ำท่วมแม่สายครั้งนี้ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง มีคนสูญหาย และยังมีคนติดอยู่ตามบ้านเรือนที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ โดยวันนี้หน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยได้ส่งกำลังเข้ามาช่วยเหลือในพื้นที่แม่สาย อาทิ กองทัพอากาศที่จะส่งเครื่องบินมาช่วยหย่อนอาหารให้ประชาชน เพราะยังมีคนติดอยู่ตามบ้านเรือนที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้ รวมถึงกองทัพภาคที่ 3 กองทัพเรือ-หน่วยซีล หน่วยกู้ภัยที่จะเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่ติดอยู่ในพื้นที่

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-1650825> (12 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าว PPTV HD 36 พบว่าโครงเรื่องมีรูปแบบ 5 ส่วนที่ชัดเจน ได้แก่ เริ่มต้นเหตุการณ์ – การพัฒนาเหตุการณ์ – จุดวิกฤติ – การคลี่คลาย – จุดจบ โครงเรื่องนำเสนอแบบลำดับเหตุการณ์และคาดการณ์อนาคต

ตัวอย่าง

ถอดรหัส "น้ำท่วมเชียงราย" มองสาเหตุหลักมาจาก "ยาง" ซีลกลไกรัฐมีอยู่ แต่คนไม่ตระหนัก

สถานการณ์น้ำที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ยังคงอยู่ในระดับที่รุนแรง ไหลหลากเข้าท่วมหลายรอบ รวมถึงมีการคาดการณ์ว่าน้ำจะไหลลงไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป จนหลายฝ่ายตั้งคำถามว่า แท้จริงแล้วเกิดอะไรขึ้น? เกิดจากเรื่องของสภาพลมฟ้าอากาศหรือไม่? รวมถึงการพูดถึงมาตรการช่วยเหลือหรือการแจ้งเตือนต่าง ๆ และมองไปถึงอนาคตว่า จะป้องกันปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไรบ้าง?

นายชวลิต จันทรรัตน์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ทีเอ็ม คอนซัลติ้ง เอนจิเนียริง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด (มหาชน) หรือ “ทีเอ็มกรุ๊ป” และ ดร.สนธิ คชวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ชมรมนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมพูดคุยกับ PPTV ในรายการเข้มข่าวเย็น ช่วงคุยข้ามซอต Exclusive Talk เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ

“พายุยาง” สาเหตุหลักทำน้ำท่วมเชียงราย

นายชวลิต กล่าวว่า ต้นเหตุหลักจริง ๆ มาจากฝนตกหนัก พายุ และโดยเฉพาะ “พายุยาง” ที่เมื่อมาถึงฟิลิปปินส์ ทำคนเสียชีวิตกว่า 40 ราย มาถึงเกาะไหหลำก็มีเสียหายบ้างเล็กน้อย แต่พอมาทวีตนามตอนเหนือทำให้มีผู้เสียชีวิตกว่า 62 ราย ถึงถัดไปที่จะไปหลวงพระบาง สปป.ลาว แต่ก็อย่าชะล่าใจว่าจะไม่เข้าไทย

เนื่องจากพายุมีทั้งหมด 5 ระดับ ที่ตรวจจับได้ในทะเลอยู่ระดับ 4 เกือบได้คะแนนเต็ม เกือบสูงสุดแล้ว เพราะฉะนั้นเราก็ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ แม้เส้นทางพายุอาจไม่พาดผ่านไทย แต่เมื่อพาดผ่านแม่น้ำแม่สาย ซึ่งมีพื้นที่กว่า 80% อยู่ในเมียนมา และแม่น้ำแม่กกกว่า 60% อยู่ในเมียนมา ย่อมส่งผลให้น้ำมาที่ประเทศไทยหมดเลย และไหลลงแม่น้ำโขงต่อไป และเมื่อน้ำมาถึง จ.เชียงรายแล้ว น้ำก้อนใหญ่จะมีความเร็วสูง ทำให้ทะเลาะเข้ามาเร็วมาก หากเราใช้ภาพถ่ายดาวเทียมหรือเรดาร์ ก็สามารถบอกได้ ครั้งที่ผ่านมาระลอกนี้ไม่เคยเจอสถานการณ์รุนแรง และอาจไม่ได้นึกถึงว่าเมียนมาเป็นพื้นที่ต้นน้ำ และมีความสูงชัน ประกอบกับบางพื้นที่ไม่มีป่าไม้รับน้ำ ทำให้น้ำไหลลงมาอย่างรุนแรงและรวดเร็ว

ด้าน ดร.สนธิ กล่าวว่า ก่อนหน้านี้มีเหตุน้ำท่วมในเชียงรายมาแล้ว 7-8 ครั้ง แต่ก็เป็นการท่วมน้อย ๆ แต่ในครั้งนี้น่าหนัก สิ่งที่ต้องระวังจริง ๆ สำหรับคนไทยคือระบบการแจ้งเตือนภัยต่าง ๆ ที่ไม่ค่อยชัดเจน เราไม่มีเครื่องวัดปริมาณน้ำ มาตรฐานน้ำ วัดระดับความสูงอยู่ภายในเมียนมา ประกอบกับเราชะล่าใจ ไม่ค่อยเกิดภัยพิบัติ ทำให้เกิดปัญหาขึ้น

แม่น้ำแควหลง - ภูเขาหัวโล้น ตัวเร่งปฏิกิริยาน้ำท่วมเชียงราย

นายชวลิต กล่าวว่า สมัยก่อนแม่น้ำแม่สายใหญ่โตกว้างขวางมาก มีร้านรวงอยู่ตามข้างถนน แต่ปัจจุบันมีการขุดร่นรางลงมาชั้นล่างทั้งฝั่งไทยและฝั่งเมียนมา ทำให้แม่น้ำแควหลงเกิดเป็นลักษณะของคอคอด เมื่อมวลน้ำขนาดใหญ่มาเจอกับคอคอดก็ทำให้น้ำยกตัวขึ้น ทำให้ชาวบ้านโดนน้ำท่วมขึ้นมาซัดเกิดความเสียหาย การยกตัวของน้ำ เมื่อยกตัวเพียง 1 เมตร จะมีพลังการดันไปข้างหน้าถึง 1 ตัน เพราะฉะนั้นอย่าปล่อยให้น้ำยกตัว และหากน้ำยกตัวแล้วเราต้องมั่นใจว่าคันกั้นน้ำของเราแข็งแรงเพียงพอ และหากสูงขึ้นเป็น 2 เมตร ก็จะมีพลัง 2 ตัน สูงขึ้น 3 เมตร ก็จะมีพลัง 3 ตัน ก็อาจสู้ไม่ไหว

ด้าน ดร.สนธิ กล่าวว่า จริง ๆ แล้วสามารถควบคุมได้ เนื่องจากมีกฎหมาย มี พรบ.ควบคุมอาคาร พรบ.ผังเมืองต่าง ๆ มีหมด แต่การบังคับใช้กฎหมายมีความอ่อนแอ ไปยินยอมให้ชาวบ้านทำ เดิมที แม่น้ำแม่สายกว้างประมาณ 150 เมตร ทว่าเกิดการสร้างรูกำพื้นที่จนเหลือความกว้างเพียงประมาณ 40 - 50 เมตร ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัญหาของความอ่อนแอในการบังคับใช้กฎหมาย พื้นที่ริมตลิ่งไม่ให้มีการจัดทำแบบนี้ และที่สำคัญคือ หลังจากนี้ตลาดอาจจะขยายต่อไปเรื่อย ๆ ทั้งฝั่งไทยและฝั่งเมียนมา จึงต้องกลับมามองกันใหม่ทั้งหมด

นอกจากนี้ยังตั้งข้อสังเกตว่า น้ำมีสีแดงและขุ่น ทำให้เห็นว่าเป็นน้ำที่มาจากภูเขา ดินถล่มต่าง ๆ เพราะฉะนั้นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญคือ "ภูเขาหัวโล้น" ทำให้น้ำไหลหลากลงมาอย่างรุนแรง ประกอบกับยกตัวสูงขึ้นในที่แคบ ทำให้อันตรายจนเกิดปัญหาน้ำท่วมหนักขึ้น โดยส่วนตัวมองว่าสถานการณ์เช่นนี้ไม่ปกติแล้ว

มองทิศทางน้ำท่วมเชียงราย น้ำไหลไปไหนต่อ?

นายชวลิต กล่าวว่า การประเมินทิศทางน้ำหามองในขณะนี้ หลังจากที่พายุข้างผ่านไป ฝนตกน้อยลง ทำให้ร่องฝนร่องความกดอากาศต่ำที่ทำให้ฝนตกมาก ๆ จนทำให้ จ. เชียงรายน้ำท่วมรอบแรก ได้เลื่อนไปอยู่ที่ จ. นครสวรรค์หมดแล้ว เพราะฉะนั้นฝนอาจจะตกมากในแถบ จ. กำแพงเพชร จ. นครสวรรค์ จ. พิษณุโลก อ. หล่มสัก จ. เพชรบูรณ์ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็จะไปตกที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ถ้าหากไม่มีจำนวนน้ำมาเพิ่ม จะเห็นได้ว่าระดับน้ำลดลงเรื่อย ๆ เหลือไว้แต่ตะกอน จากนั้นไหลลงสู่แม่น้ำโขง ตัวอย่างเช่น แม่น้ำแม่สายก็จะไหลไปลงที่พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ แม้จะมีปัญหาบ้าง แต่บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่สูง สามารถระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว มาเร็ว ไปเร็ว

ขณะที่ แม่น้ำกก จ. เชียงราย ที่เป็นลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ยังลดลงไม่หมดดี จากเมื่อวันที่ 11 กันยายนที่มีการวัดได้ 3 เมตร มาถึงวันที่ 12 กันยายนที่วัดได้ 2 เมตร จนมาถึงวันที่ 13 กันยายนเหลือ 1 เมตรครึ่ง แต่ก็ถือว่าลดลงเร็วดี ถัดจากนี้ก็จะไปไหลลงที่ อ. เชียงแสน ซึ่งแม่น้ำโขงมีความลาดชันอยู่ ทำให้การระบายน้ำไม่ค่อยมีปัญหาเท่าไร ทว่าข้อสังเกตคือ ลำน้ำสาขาที่ไหลลงแม่น้ำโขง นอกจากจะมีในประเทศไทยแล้ว ยังมีจากประเทศลาว ประเทศจีน ทำให้ปริมาณแม่น้ำโขงใน อ. เชียงคาน จ. เลย สูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็ยังมีความลาดชันอยู่ จึงไม่ค่อยเอ่อท่วม แต่พอมาถึง อ. ศรีเชียงใหม่ อ. ท่าวบ่อ ที่มีความลาดชันน้อยลง ทำให้ต้องระมัดระวัง เนื่องจากเมื่อเช้าวันที่ 13 กันยายน พื้นที่ดังกล่าวมีน้ำล้นตลิ่งล้นคันกันแล้ว และจะอยู่อย่างนี้สูงสุดถึงวันที่ 16 กันยายน รวมถึงระดับน้ำจะสูงขึ้นอีก 1-2 เมตรด้วย

นอกจากนี้ ร่องฝนพาดผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือพอดี ถ้ามีความชื้นเพียงพอ ลมมรสุมกำลังปานกลาง ก็มีโอกาที่จะตกประมาณ 100 มม. ราว 2-3 วัน ก็มีโอกาทำให้แม่น้ำโขงไม่ความสามารถระบายได้ไม่ทัน หรือระบายได้ช้ามาก พอระบายช้า ก็จะทำให้น้ำไหลเอ่อออกด้านข้าง

ขณะที่ ดร. สนธิ กล่าวว่า สิ่งที่กำลังกังวลคือ มีรายงานจากกรมอุตุนิยมวิทยา คาดการณ์ว่าระหว่างวันที่ 13 - 16 กันยายน จะมีฝนตกหนักกว่า 70% มีโอกาสทำให้อ. เชียงคาน อ. ศรีเชียงใหม่ มีน้ำเพิ่มสูงขึ้นล้นตลิ่ง ไปถึง 1.5 - 2.5 เมตร เพราะฉะนั้นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ระวังมวลน้ำในช่วงวันดังกล่าว

กลไกรัฐมีอยู่แล้ว แต่คนไม่ตระหนัก

ดร. สนธิ กล่าวว่า จริง ๆ กลไกการดำเนินการของภาครัฐมีอยู่แล้ว มีศูนย์แจ้งเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แต่ในเรื่องของการเตือนภัยนั้นมีหลายหน่วยงานอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทุกหน่วยงานก็ต่างออกประกาศมากมาย ทว่าสุดท้ายคนไม่ตระหนักจริง ๆ แล้วข้อมูลทั้งหมดต้องไปที่ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ จากนั้นแจ้งเตือนไปยังพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ว่าจะรุนแรงตรงจุดไหน บริเวณใด แล้วให้ลงพื้นที่จัดการ อย่างต่างประเทศจะมีการแจ้งเตือนผ่าน SMS จากหน่วยงานเดียว ยิ่งจากสัญญาณดาวเทียมเข้าไปหาประชาชนแบบตรง ๆ

ขณะที่ของไทยจำเป็นต้องโหลดแอปพลิเคชัน THAI DISASTER ALERT ซึ่งบางคนทำมาหากิน ขายของ ไม่รู้เรื่อง ไม่มาโหลดแอปฯ ประกอบกับไม่เคยท่วมหนักขนาดนี้มาก่อน ซึ่งจริง ๆ ต้องมีการแจ้งว่าจุดนั้น ๆ น้ำขึ้น ในระดับนี้แล้ว อันตรายแล้ว ต้องอพยพไปที่ไหนอย่างไร แต่เราจัดการช้าโดยส่วนตัวลองตรวจสอบในศูนย์เตือนภัย พิบัติแห่งชาติ ทางศูนย์แจ้งว่ามีการเตือนแล้ว มีหอกระจายข่าว มีการแจ้งเตือนครบ แต่กลับพบว่ามีชาวบ้าน อพยพออกมาเพียง 71 คนเท่านั้น ไปยังศูนย์พักพิง 2 ที่ที่เป็นโรงเรียน นอกจากนั้นไม่ตระหนัก ขณะเดียวกันเมื่อ ไปสอบถามชาวบ้านก็พบว่า การแจ้งเตือนนั้นเป็นภาษาวิชาการเกินไป เขาไม่รู้เรื่อง ต้องชี้เฉพาะเจาะจงเป็นจุดไป ซึ่งจริง ๆ แล้วสามารถทำได้ เพราะมีเรดาร์และระบบดาวเทียม แจ้งเตือนได้ในระยะเวลา 2 วัน อีกทั้งกำหนด ผู้ใหญ่บ้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกประกาศกระจายเสียงเพื่อแจ้งเตือนได้เช่นกัน

มีหน่วยงานรัฐมากเกินไป ต้องผ่านหลายขั้นตอน

นายชวลิต กล่าวว่า ไทยมีหน่วยงานที่เข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไปหน่อยหนึ่ง ซึ่งก็ทำงานในขอบเขตหน้าที่ของตนเอง เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา แจ้งเตือนว่าจะมีพายุเข้า มา ระวังในจุดต่าง ๆ ชาวบ้านก็เห็นแล้วว่า สีแดง อันตรายนะ ต่อมา สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เอามาวิเคราะห์ต่อว่า ฝนแบบนี้ ลำน้ำเส้นไหนเสี่ยง ก็เร่งทำ แผนที่ออกมา

จากนั้นก็นำแผนที่ส่งไปยังสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ให้ทุกหน่วยเตรียมพร้อมมุ่ง เป้าไปยังจุดที่มีความเสี่ยง ซึ่งอาจจะมียางที่จะติดขัดเรื่องงบประมาณบ้าง เพราะแต่ละพื้นที่ต้องว่ากันตามแต่ละ พื้นที่ไป โดยเฉพาะบางพื้นที่ที่ยังไม่มีประกาศเป็นเขตสาธารณภัย ก็จะไม่มียางงบประมาณ ซึ่งหากจะเบิกงบประมาณ ได้ ต้องมีเหตุ พอเหตุมากก็ไม่ได้อพยพออกก่อน

หากเราไปมองประเทศเวียดนาม พบว่า ของเวียดนามเป็นภาคบังคับ แม้จะบังคับได้บ้างไม่ได้บ้างแต่ก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง เนื่องจากเขาประสบปัญหาสภาวะแบบนี้มาเยอะ พื้นที่อันตรายอยู่ไม่ได้ ขณะที่ ประเทศไทยเองก็มีปฏิบัติการช่วยเหลือ แต่ก็ต้องได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านด้วย เช่น วางตำแหน่งให้ชัดเจนว่าจะย้ายคน ย้ายของไปยังจุดไหน ให้มีการซ้อมล่วงหน้าไว้

<http://pptv36.news/1lCW> (13 ก.ย. 2567)

เว็บไซต์ข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) พบว่าโครงสร้างข่าวมีความเป็นเรื่องเล่าที่มีชีวิต โดย แบ่งเป็น 3 แบบเด่น ได้แก่ 1. แบบสถานการณ์พิเศษ มีโครงเรื่องแบบการรายงานเหตุการณ์น้ำท่วม → การเข้าช่วยเหลือ → ผลกระทบ → การรื้อการฟื้นฟู 2. แบบ เสียงจากชุมชน มีโครงเรื่องเริ่มต้นที่เสียงชาวบ้าน → เชื่อมโยงกับปัญหาเชิงระบบ 3. แบบร่วมเรียนรู้ มีโครงเรื่องการนำเสนอผ่านการเปรียบเทียบเหตุการณ์ซ้ำซาก → ขวนตั้งคำถามเชิงนโยบาย โครงเรื่องมี จุดพลิกที่ไม่ใช่เพียงเหตุการณ์ แต่คือการคำถามต่อระบบรัฐที่ชาวบ้าน พูดออกมา

ตัวอย่าง

น้ำท่วม 5 แยกพ่อขุนฯ เชียงรายเริ่มลด ปชช. สำนวความเสียหาย

น้ำท่วมเมืองเชียงรายเริ่มลดระดับ ชาวบ้านเตรียมเข้าสำรวจความเสียหาย ขณะที่ ปภ.เผยเทศบาลนคร เชียงรายได้รับผลกระทบ 22 ชุมชนและมีพื้นที่สีแดง 10 ชุมชน

วันนี้ (13 ก.ย.2567) ทีมข่าวไทยพีบีเอส บินโดรนสำรวจสถานการณ์น้ำท่วมใน อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย พบว่าบริเวณถนนสายหลักระดับน้ำลดลง แต่ภายในชุมชนยังมีน้ำท่วมสูงบางจุด โดยชาวบ้านเริ่มเข้าไปสำรวจความเสียหายภายในบ้าน

นายผล ผันคำ ผู้ประกอบการ บริเวณ 5 แยกพ่อขุนฯ ระบุว่า หลังน้ำลดได้เดินเท้าเข้าไปดูบริษัทของตัวเอง พบว่าระดับน้ำยังสูงเท่าเอว ยังไม่สามารถเข้าไปในบริษัทได้ ซึ่งน้ำหลากเข้าท่วมบริเวณชั้นหนึ่งของสำนักงานทั้งหมด และมีรถจักรยานยนต์ที่หนีน้ำไม่ทันได้รับความเสียหายมากกว่า 10 คัน พร้อมระบุว่าน้ำท่วมครั้งนี้มีการแจ้งเตือนอุทกภัยและการเข้าช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่รัฐล่าช้า

ส่วนที่วัดศรีบุญเรือง เขตเทศบาลนครเชียงราย พระภิกษุและสามเณรช่วยกันทำความสะอาดวัด หลังน้ำท่วมลดลงและทิ้งดินโคลนไว้จำนวนมาก ที่ผ่านมามีวัดแห่งนี้ถูกน้ำท่วมสูงถึง 1.50 เมตร ทำให้พระภิกษุและสามเณรไม่สามารถปฏิบัติกิจของสงฆ์ได้ โดยเลขาธิการเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย กล่าวว่าน้ำท่วมตั้งแต่วันที่ 11 ก.ย. ส่งผลให้พระเดือดร้อน ขาดอาหารและน้ำดื่ม รวมถึงมีของเสียหายจำนวนมาก

ขณะที่ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย ประกาศว่าสายการบินพาณิชย์ได้กลับมาเปิดให้บริการตามปกติแล้ว หลังระดับน้ำในพื้นที่เริ่มลดลง ส่วนสะพานข้ามแม่น้ำกกที่ทรุดตัว บริเวณชุมชนบ้านน้ำริด ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย ซึ่งเป็นทางมุ่งหน้าไปสนามบินแม่ฟ้าหลวง เชียงราย เจ้าหน้าที่ได้ประกาศห้ามประชาชนใช้เส้นทางดังกล่าว โดยตำรวจทางหลวงแนะนำเส้นทางให้กับผู้ที่ต้องการเดินทางไปสนามบิน ให้เลี่ยงไปใช้เส้นทางถนนเด่น 5 เพื่อมุ่งหน้าไปยังเส้นทางหลวงหมายเลข 131 จนถึงแยกสนามบินและสามารถเข้าไปในสนามบินได้

ทั้งนี้ ปภ.จังหวัดเชียงราย รายงานสถานการณ์น้ำท่วมใน จ.เชียงราย วันที่ 9-12 ก.ย. มีประชาชนได้รับผลกระทบ 6 อำเภอ 25 ตำบล 125 หมู่บ้าน โดยเทศบาลนครเชียงรายได้รับผลกระทบ 22 ชุมชนและมีพื้นที่สีแดง 10 ชุมชน

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344156> (13 ก.ย. 2567)

โดยสรุปโครงเรื่องในข่าวภัยพิบัติไม่ได้เป็นเพียงแค่ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังสะท้อนถึงมุมมองของสื่อต่อภัยพิบัติ บทบาทของตัวละคร และการตั้งคำถามต่อระบบการจัดการภัยพิบัติในภาพรวม โดยอาจจะสรุปลักษณะเด่นได้ว่า โครงเรื่องส่วนใหญ่มีลักษณะเป็น “เรื่องเล่าของภัยพิบัติ” (Disaster Cycle Narrative) ที่แบ่งเป็นช่วงหลัก ๆ ได้แก่ ช่วงเกิดภัย (Onset) → ช่วงผลกระทบ/วิกฤติ (Impact/Crisis) → ช่วงรับมือ/

ช่วยเหลือ (Response) → ช่วงฟื้นฟูหรือเรียก้องความช่วยเหลือ (Recovery) โดยไทยรัฐ มักถูกวิพากษ์ว่า นำเสนอโครงเรื่องแบบ “ภัยพิบัติวิบัติจักร” ที่วนซ้ำโดยไม่มีการคลี่คลายเชิงระบบ เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจ ให้ภาพ “กระบวนการจัดการภัยพิบัติ” ที่ชัดเจนกว่าการรายงานเหตุการณ์เฉพาะหน้า หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์เน้น โครงสร้างแบบ “ภัย-ความทุกข์-ความหวัง” ที่ดึงอารมณ์ร่วมของผู้ประสบภัยและผู้รับข่าวสารหนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ นำเสนอโครงเรื่องแบบ “ข่าววิเคราะห์เชิงระบบ” ที่เชื่อมโยงเหตุการณ์กับเหตุผลและแนวทางแก้ไข และไทยพีบีเอส มีลักษณะ “เรื่องเล่าที่มีชีวิต” ที่อาจเริ่มต้นด้วยเสียงชุมชนและตั้งคำถามเชิงระบบไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุอ่างด้านแก่นเรื่อง

แก่นเรื่อง หรือ แก่นความคิด (theme) คือความคิดหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องเล่า เช่น ความรัก ความยุติธรรม การต่อสู้ชีวิต ฯลฯ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเล่าเรื่องในด้านแก่นเรื่อง มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์พบว่า แก่นเรื่องหลักเน้นไปที่ประเด็นน้ำท่วมว่าเป็นภัยพิบัติที่เกิดซ้ำซากซึ่งสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น ระบบระบายน้ำ การเตือนภัย และการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน รวมถึงความเหลื่อมล้ำในการรับมือภัยพิบัติ แก่นเรื่องยังถูกระบุว่าเป็นภัยพิบัติซ้ำซาก ต้องการการช่วยเหลือและสื่อให้เห็นความทุกขเวทนา อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะเน้นพลังในการเรียกความสนใจ แต่กลับไม่ได้ขับเคลื่อนการตั้งคำถามเชิงโครงสร้าง เช่น ทำไมน้ำท่วมซ้ำซาก โครงสร้างพื้นฐานถูกละเลยหรือไม่ รัฐบาลชุดก่อนมีบทบาทอย่างไร หรือผู้มีอำนาจรับผิดชอบแค่ไหน สื่อจึงไม่ได้ทำหน้าที่เป็น “watchdog” อย่างเต็มที่ แต่เป็นผู้ร่วมเศร้ากับสังคมมากกว่า

ตัวอย่าง

เปิดภาพมุมสูง "น้ำท่วมเชียงราย" ภูภัยระดมกำลัง เข้าพื้นที่ช่วยคนติดค้าง

เปิดภาพมุมสูง "น้ำท่วมเชียงราย" จมบาดาล ชาวบ้านบางส่วนยังติดค้างบนหลังคา ภูภัยหลายจังหวัด ระดมกำลัง พร้อมเรือท้องแบน เข้าพื้นที่ วันที่ 11 กันยายน 2567 ทีมตอบโต้ภัยพิบัติของมูลนิธิรวมกตัญญู นำโดย บิณฑ์ บรรลือฤทธิ์ และเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์ นำทีมปฏิบัติการกู้ชีพภูภัย พร้อมเรือท้องแบนลงถึงพื้นที่น้ำท่วม จังหวัดเชียงราย โดยมีการลงพื้นที่เข้าช่วยเหลือที่ชุมชน ม.4 ต.ริมกก อ.เมือง จ.เชียงราย หลังจากที่พักกั้นน้ำกัก ซึ่งเป็นมวลน้ำที่ไหลมาจาก จ.เชียงใหม่ ได้แตก ทำให้มวลน้ำไหลเข้าท่วมชุมชนดังกล่าว ทีมงานจึงมีการใช้เรือเข้าช่วยเหลือลำเลียงเด็กเล็กและผู้พักอาศัย จำนวน 12 คน ออกมาได้อย่างปลอดภัย จากนั้นจะนำทีมเข้าสู่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย อีกครั้ง

ขณะที่ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย รายงานสถานการณ์น้ำท่วม บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา อ.แม่สาย จ.เชียงราย พบว่ายังวิกฤติเพราะระดับน้ำไม่ได้ลดลง แต่กลับมีระดับสูงขึ้นโดยบริเวณหน้าด่านพรมแดนจุดผ่านแดนถาวรข้ามลำน้ำสายแห่งที่ 1 น้ำได้เข้าท่วมถนนพหลโยธิน ลึกเข้ามากกว่า 500 เมตรแล้ว หลังจากคืนที่ผ่านมาเข้าท่วมถึงบริเวณหน้า สภ.แม่สาย เช่นเดียวกับภายในชุมชนต่าง ๆ พบว่า จากเดิมน้ำเข้าท่วมถึงชั้น 1 ของอาคารปรากฏว่าช่วงคืนที่ผ่านมาได้ท่วมไปถึงชั้น 2 แล้ว ทำให้ชาวบ้านต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลืออพยพออกไป

โดยสถานการณ์อุทกภัยที่ชายแดนไทย-เมียนมา อ.แม่สาย มีพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบหนัก คือ ซอย 4 ซอย 6 ถนนเหมืองแดง ซึ่งน้ำท่วมสูงท่วมศีรษะและยังไหลเชี่ยวกราก แต่เนื่องจากการเข้าไปถึงเป็นไปด้วยความ

ยากลำบากทำให้ชาวบ้านยังติดอยู่ตามจุดต่าง ๆ ทั้งนี้ ในส่วนของมวลน้ำในแม่น้ำสายจะไหลลงแม่น้ำรวก และแม่น้ำรวกจะไหลลงแม่น้ำโขง แต่วันนี้น้ำโขงสูงขึ้นวัดได้ 8.7 เมตร สูงกว่าเมื่อวานที่วัดได้แค่ 7 เมตรกว่า ทำให้การไหลของน้ำตามธรรมชาติทำได้ช้า จึงคาดว่าน้ำจะท่วมชั่งอย่างนี้อีกอย่างน้อย 2-3 วัน

ล่าสุด เพชบุ๊คเพจ “เทศบาลตำบลเวียงพางคำ” ได้เผยแพร่ภาพมุมสูง พร้อมแคปชั่นระบุว่า “ถ้าผาจม บ้านแม่สาย ม.1 ต.เวียงพางคำ #น้ำท่วมแม่สาย ยังมีผู้ประสบภัยติดอยู่บนหลังคา ยังไม่สามารถช่วยเหลือได้ (11 กันยายน 67 เวลา 12.50 น.)” ผู้สื่อข่าวรายงานว่า จากสถานการณ์น้ำท่วม “เชียงราย” ที่เกิดขึ้น ซึ่งหลายคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า น้ำมาแรงและเร็วกว่าทุกครั้ง แม้จะมีการขนย้ายสิ่งของขึ้นที่สูงแล้ว แต่ก็ยังท่วมทุกอย่าง น้ำไฟถูกตัด บางหลังต้องอพยพกันขึ้นมาอยู่บนหลังคาบ้าน ท่ามกลางฝนที่ยังตกลงมาอย่างต่อเนื่อง โดยในโลกโซเชียลสามารถติดตามสถานการณ์ครั้งนี้ได้จาก [#น้ำท่วมเชียงราย](#) ซึ่งติดเทรนด์ในโลกโซเชียล มาตั้งแต่เมื่อคืนนี้

นอกจากนี้ พบว่าเจ้าหน้าที่กู้ภัยจากหลายจังหวัด ทั้งใกล้-ไกล จากเชียงราย ได้ระดมกำลังกันเข้าพื้นที่ ไปช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยบางส่วนมีการนำเรือท้องแบนไปด้วย พร้อมกับประกาศว่า “หากเจอรถกู้ภัยลากเรือหรือรถกู้ภัยบรรทุกสิ่งของ ระหว่างทาง สามารถสมทบทุน (ค่าน้ำมัน) อาหาร และน้ำดื่มได้ เพราะทีมกู้ภัยหลายทีม ทั่วประเทศ กำลังมุ่งหน้าสู่ จ.เชียงราย”

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813786> (11 ก.ย. 2567)

แก่นเรื่อง น้ำท่วมทำให้เกิดความเสียหายที่รวดเร็วและมาก ต้องการการระดมกำลังกู้ภัยเพื่อช่วยเหลือและรับมืออย่างเร่งด่วน ประชาชนได้รับความยากลำบากในการใช้ชีวิต

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวฐานเศรษฐกิจ พบว่าแก่นเรื่องนั้นที่การรับมือร่วมกันของรัฐกับชุมชนต่อภัยพิบัติ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจระดับมหภาค เช่น โรงงาน ไฟฟ้า เกษตร และการจัดการฟื้นฟูและบทเรียนเพื่อเตรียมพร้อมในอนาคต จุดเด่นคือ ชาวไม่ได้เน้นแค่ความสูญเสียแต่ชี้ให้เห็นภาพระบบจัดการภัย

ตัวอย่าง

เชียงรายอ่วม อธิพิลพายูยงิ ฝนตกหนักทั้งวันทั้งคืน แม่น้ำสายเอ่อล้นท่วมชุมชนตลาดสายลมจอยอีกรอบ ด้านผู้ว่าฯสั่งการเร่งช่วยเหลือปชช.

วันที่ 10 กันยายน 2567 ผู้สื่อข่าวรายงานว่าที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีฝนตกหนักตลอดทั้งวันทั้งคืนตั้งแต่วันที่ 8 ก.ย.ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของพายูยงิ ส่งผลให้แม่น้ำสายเอ่อเข้าท่วมชุมชนต่าง ๆ เป็นวงกว้าง โดยเฉพาะที่ตลาดสายลมจอย ย่านการค้าที่ติดกับสะพานข้ามลำน้ำสายแห่งที่ 1 โดยน้ำได้ท่วมสูงกว่า 1 เมตร

จากเหตุการณ์น้ำท่วมดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฯ ต้องเข้าไปตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณตลาดสายลมจอยบริเวณที่ถูกน้ำท่วมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายกับประชาชน อย่างไรก็ตามปัญหาที่น่าเป็นห่วงคือโรงสูบน้ำหัวฝายของการประปาถูกตัดกระแสไฟฟ้าด้วย ซึ่งส่งผลให้น้ำประปาอาจไม่ไหลหรือไหลน้อยใน 9 หมู่บ้านของตำบลเวียงพางคำ และ 5 หมู่บ้านในตำบลแม่สาย

นอกจากตลาดสายลมจอยแล้ว ชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำสาย ไม่ว่าจะเป็นชุมชนสายลมจอย ชุมชนเกาะทราย ชุมชนเกาะสวรรค์ ชุมชนไม้ลุงชน ชุมชนเหมืองแดง และชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่ต่ำลงไปต่างก็ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง รวมทั้งพื้นที่ริมแม่น้ำรวกซึ่งเป็นแม่น้ำที่แม่น้ำสายไหลลงไปด้วย

นายพุฒิพงศ์ ศิริมาตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ได้สั่งการให้นายณรงค์พล คิดอ่าน นายอำเภอแม่สาย ฝ่ายปกครองอำเภอแม่สาย และองค์กรปกครองท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่ ออกให้ความช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อนเร่งสำรวจความเสียหายเป็นการเร่งด่วน

ด้านกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้สรุปรายงานสถานการณ์อุทกภัยในจังหวัดเชียงราย วันที่ 9-10 กันยายน 2567 พร้อมทั้งประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากในพื้นที่ยังมีฝนปานกลาง-อ่อนในทุกพื้นที่ของจังหวัด และภาพรวมระดับน้ำแม่น้ำสายหลักแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้สามารถตรวจสอบรายละเอียดพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้

<https://www.thansettakij.com/news/general-news/606236> (10 ก.ย. 2567)

แก่นเรื่อง การรับมือกับภัยพิบัติและการจัดการบริหารเชิงพื้นที่ในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้น

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์ พบว่าแก่นเรื่องคือความเปราะบางของมนุษย์ที่ต้องรอความช่วยเหลือ และความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงการคุ้มครอง รวมถึงการพึ่งพาหน่วยกู้ภัย ซึ่งสะท้อนแนวคิดมนุษยธรรมในภาวะไร้รัฐแก่นเรื่องนี้สะท้อนแนวคิด ความไม่มั่นคงเชิงโครงสร้างโดยเฉพาะประเด็นที่รัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้ทันเวลาโดยรวมข่าวสดใช้ภัยพิบัติเป็นเวทีในการตั้งคำถามต่อรัฐ

ตัวอย่าง

ด่วน น้ำลามาหนัก ท่วมเมืองเชียงรายแล้ว เปิดภาพมุมสูง ตัวเมืองเริ่มสถานการณ์หนัก

ด่วน น้ำลามาหนัก ท่วมเมืองเชียงรายแล้ว เปิดภาพมุมสูง ตัวเมืองเริ่มสถานการณ์หนัก บริเวณชุมชนเกาะลอย-ห้าแยกพ่อขุน-สะพานน้ำกถนนพหลโยธิน

เมื่อวันที่ 11 ก.ย. 2567 สำหรับสถานการณ์ฝนตกและน้ำท่วมหนักใน อ.แม่สาย จ.เชียงราย ตั้งแต่กลางดึกที่ผ่านมา ต่อเนื่องมาถึงเช้าวันที่ 11 ก.ย. 67

ตรวจสอบพบกระแสน้ำยังไหลแรง ทำให้รถใหญ่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนที่ติดอยู่ในพื้นที่ได้ เบื้องต้นคาดการณ์ว่าน้ำจะไหลเข้าพื้นที่ ต.ศรีเมืองชุม และต.เกาะช้าง ในช่วงเช้า และจะมีมวลน้ำจากเขต อ.แม่ฟ้าหลวง ไหลลงสู่พื้นที่ ต.โป่งผา และต.โป่งงาม ขณะที่ จ.เชียงราย แจ่งเตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงให้เตรียมความพร้อมรับมวลน้ำ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น และจากสถานการณ์ฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่จ.เชียงราย จากอิทธิพลของพายุนางิ ในวันที่ 9-10 ก.ย.ที่ผ่านมา ทำให้ 2 อำเภอ ได้แก่ อ.แม่สาย และอ.เชียงของ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์น้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลาก ทำให้บ้านเรือนพี่น้องประชาชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งได้รับความเสียหาย โดย จ.เชียงราย มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ต.เวียงพางคำ และต.แม่สาย อ.แม่สาย และ ต.สถาน อ.เชียงของ

สำหรับความคืบหน้าล่าสุด เพจเฟซบุ๊ก มูลนิธิกระจกเงา เชียงราย โพสต์ภาพสถานการณ์น้ำท่วมล่าสุดที่อ.เมืองเชียงราย วันพุธที่ 11 ก.ย.67 เวลา 13.39 น. บริเวณชุมชนเกาะลอย-ห้าแยกพ่อขุน-สะพานน้ำกกถนนพหลโยธิน

https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9407467 (11 ก.ย. 2567)

แก่นเรื่องคือ น้ำท่วมทำให้ประชาชนเดือนร้อนอย่างมากครอบคลุมพื้นที่กว้าง ประชาชนรอคอยความช่วยเหลือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์พบว่า แก่นเรื่องมักจะสะท้อนวิกฤติน้ำท่วมเชียงรายคือบทพิสูจน์ของพลังความร่วมมือ ความหวังใย และการรับมือในยามวิกฤต ทั้งในเชิงโครงสร้าง ชุมชน และจิตใจมนุษย์ ข่าวเน้นว่าน้ำท่วมไม่ใช่แค่ปัญหาทางกายภาพ แต่กระทบถึงสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อม และการจัดการสาธารณะ ยังพบแก่นเรื่องอื่น ๆ เช่น ความเปราะบางของมนุษย์ต่อธรรมชาติ, ความช่วยเหลือและน้ำใจคนไทย, การไม่ประมาทต่อภัยพิบัติ และ ผลพวงหลังน้ำลด บางข่าวเน้นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานรัฐและประชาชนในการฟื้นฟู แก่นเรื่องที่ปรากฏยังรวมถึงการจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการและความหวังใยของรัฐบาลต่อประชาชนผู้ประสบภัย นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอแก่นเรื่องที่ว่าภัยธรรมชาติสะท้อนปัญหาโครงสร้างการจัดการน้ำและความสำคัญของการวางระบบเตือนภัยและแผนจัดการน้ำอย่างยั่งยืน บางข่าวเน้นภาพลักษณ์การทำงานของรัฐบาลและผู้นำ

ตัวอย่าง

นาทีชีวิต จนท.พึ่งประตุช่วย ‘ผู้ประสบภัย’ เครียด น้ำท่วมเชียงราย พยายามจบชีวิต

น้ำท่วมเชียงราย – เมื่อวันที่ 14 กันยายน ท่ามกลางวิกฤตน้ำท่วมในจังหวัดเชียงราย ที่หลายภาคส่วนเห็นตรงกันว่าเป็นอุทกภัยครั้งที่หนักสุดในประวัติศาสตร์ของจังหวัด ตลอดจนคนไทยจากทั่วประเทศตามรวมน้ำใจส่งทั้งกำลังใจและความช่วยเหลือไปยังพี่น้องชาวเชียงรายอย่างต่อเนื่องนั้น

ล่าสุด บุม หมุกะทะ อินฟลูเอนเซอร์เจ้าของเพจดัง เทย กะ ทะ ก็ได้ลงพื้นที่ไปช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม เช่นเดียวกัน โดยวันนี้ (14 ก.ย.) บุม พร้อมด้วยทีมสมาคมศิริกรณ เชียงรายบรรเทาสาธารณภัย ได้เข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีสุดสะเทือนใจ หลังพบผู้ประสบภัยรายหนึ่งพยายามจบชีวิต เพราะเครียดจากสถานการณ์น้ำท่วม โดยในคลิปเผยให้เห็นถึงนาที่เจ้าหน้าที่พุ่งประตูเข้าช่วยเหลือได้ทัน โดย บุม เผยว่า “เคสด่วน มีพี่ท่านหนึ่งพยายามจบชีวิตตัวเอง เพราะเครียด น้ำท่วมเชียงราย ตอนนี้บุมและทีมศิริกรณนำตัวส่งถึงโรงพยาบาลแล้วขอเป็นกำลังใจให้ ขอให้ผ่านเรื่องร้าย ๆ ไปให้ได้นะคะ

https://www.matichon.co.th/social/news_4791509 (14 ก.ย. 2567)

แก่นเรื่องคือ ความเปราะบางของชีวิตมนุษย์ที่พบกับปัญหาน้ำท่วมที่เกิดความเครียดเพราะสูญเสียทรัพย์สิน

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ พบว่า แก่นเรื่องส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า ธรรมชาติเป็นภัยที่มนุษย์ต้องเตรียมรับมือ แต่มีข่าวหนึ่งที่นำเสนอแก่นเรื่องที่น่าสนใจ โดยระบุว่ามนุษย์เองเป็นผู้รบกวนระบบนิเวศ ผ่านการถางป่าเพื่อเกษตรและเหมือง ซึ่งทำหายนการอบเรื่องเล่าแบบภัยธรรมชาติล้วน ๆ มีข้อสังเกตว่าข่าวขาดการเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ตัวอย่าง

ถอดบทเรียน ป่าเปลี่ยนไป น้ำท่วมแม่สาย น้ำท่วมเชียงราย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน

ถอดบทเรียน “น้ำท่วมแม่สาย” น้ำท่วมเชียงราย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน? ฝนตกหนัก เหนือพื้นที่รับน้ำแม่น้ำสาย - แม่น้ำกก ไหลล้นตลิ่งเข้าท่วม เปิดหลักฐานภาพดาวเทียม ดินถล่ม พื้นที่ต้นน้ำ เปลี่ยนป่า เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เหมืองแร่ การชะลอน้ำลดลง ต่อจากนี้ จะอยู่กับธรรมชาติยังไง

ภาคเหนือ “น้ำท่วม 2567” ถอดบทเรียน “น้ำท่วมแม่สาย” น้ำท่วมเชียงราย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน? ฝนตกหนักต่อเนื่องเหนือพื้นที่รับน้ำของแม่น้ำสาย - แม่น้ำกก ไหลล้นตลิ่งเข้าท่วมหลายพื้นที่

เปิดหลักฐานภาพมุมสูง ภาพดาวเทียม ดินถล่มหลายจุด พื้นที่ต้นน้ำแม่สาย เปลี่ยนจากป่ากลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เหมืองแร่ ทำให้ศักยภาพของป่าไม้การชะลอและกักเก็บน้ำลดลง ต่อจากนี้ สร้างความตระหนัก เราจะต้องอยู่กับธรรมชาติยังไง

เฟซบุ๊ก สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือจิสด้า กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) ตั้งคำถาม น้ำท่วมแม่สาย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน? พร้อมเปิดเผยว่า ฝนที่ตกหนักมากกว่าปกติในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปีนี้ ทำให้ดินตามภูเขาค่อยๆสะสมน้ำมาเรื่อย ๆ

จนกระทั่งวันที่ 8 กันยายน 2567 เกิดฝนตกหนักติดต่อกันต่อเนื่องเหนือพื้นที่รับน้ำของแม่น้ำสายและแม่น้ำกก ส่งผลให้ระดับน้ำในแม่น้ำสูงขึ้นและไหลล้นตลิ่งเข้าท่วมหลายพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย

โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สาย ที่ก่อนหน้านี้เกิดน้ำท่วมในตัวเมืองแล้ว 6 ครั้งในปี 2567 และครั้งล่าสุดช่วงกลางเดือนกันยายนที่ผ่านมา มีน้ำป่าไหลทะลักลงตามแม่น้ำสาย ทำให้บ้านเรือนร้านค้า ตลาดสด พื้นที่เกษตรที่ติดลำน้ำสาย ได้รับความเสียหายอย่างหนัก

ปัจจุบันแม่น้ำท่วมผ่านไปแล้วแต่ชาวบ้านบางพื้นที่ยังเข้าบ้านไม่ได้เพราะปัญหาตะกอนดินโคลนทับถมจำนวนมากที่น้ำท่วมได้ทิ้งไว้

มีรายงานว่าน้ำที่ไหลลงมาตามลำน้ำสายมีทั้งเศษไม้ ขอนไม้ สิ่งปฏิกูล ไหลลงมาด้วย แต่ทว่าเมื่อน้ำลดลงปรากฏตะกอนโคลนและดินเป็นจำนวนมากตกค้างอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ บ้านเรือนของประชาชน ใกล้กับแม่น้ำสายโดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่บริเวณเชิงเขา ที่บางจุดมีดินโคลนทับถมสูงกว่า 2 เมตร

สภาพลักษณะ ภูมิประเทศของเมืองแม่สาย จังหวัดเชียงราย

หากพิจารณาในเชิงภูมิศาสตร์ ตัวเมืองแม่สายตั้งอยู่ติดกับเชิงเขาและติดกับแม่น้ำที่ไหลมาจากเขตภูเขา ในขณะที่เดียวกันการศึกษาด้านธรณีวิทยาพบว่าพื้นที่บริเวณตัวเมืองแม่สายโดยเฉพาะสองฝั่งแม่น้ำสายที่ใกล้กับด่านชายแดนไทย-เมียนมา เป็นพื้นที่ที่มีดินตะกอนไหลทับถมสะสมมาตั้งแต่อดีต ด้วยที่ตั้งของเมืองและลักษณะภูมิประเทศทำให้น้ำที่หลากลงมาจกต้นน้ำของแม่น้ำสาย มีความเชี่ยวและแรงโดยธรรมชาติโดยแม่น้ำสายทอดตัวในเขตภูเขาที่เป็นพื้นที่รับน้ำลงสู่แม่น้ำซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตประเทศเมียนมาประมาณ 80% และอีก 20% เท่านั้นที่ทอดยาวอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มในเขตแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก

ในสภาวะปกติลักษณะภูมิประเทศแบบนี้มักจะนำความอุดมสมบูรณ์มาสู่พื้นที่ ด้วยแร่ธาตุต่าง ๆ ที่ปะปนมากับตะกอนในแม่น้ำ แต่ทว่าบริบทการใช้ชีวิตของมนุษย์ในทุกวันนี้เปลี่ยนไปจากเดิมมาก

การสำรวจโดยนักวิชาการไทยพบว่า ปัจจุบันพื้นที่ต้นน้ำแม่สายได้เปลี่ยนจากป่ากลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงเหมืองแร่จำนวนหลายจุดด้วยกัน ทำให้ศักยภาพของป่าไม้การชะลอและกักเก็บน้ำลดลงไปด้วย

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1146900> (4 ต.ค. 2567)

แก่นเรื่องคือ สาเหตุของดินโคลนที่พัดมากับน้ำมีมากก่อให้เกิดความเสียหาย และส่วนหนึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ พบว่าแก่นเรื่องประกอบด้วยความเปราะบางของชุมชนต่อภัยพิบัติ, การขาดประสิทธิภาพของรัฐในการจัดการภัย, บทบาทภาค

ประชาชนและเอกชนในการฟื้นฟู, ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร, และความสำคัญของการร่วมมือระหว่างประเทศ

ตัวอย่าง

เบ็ดเสร็จเจอแล้ว 10 ศพ เจ็บ 2! เหยื่อน้ำท่วมแม่สาย-เชียงราย ดินถล่มแม่ฟ้าหลวง

เชียงราย - สำนัก ปก.สรุปผลกระทบน้ำท่วมแม่สาย-เชียงราย ดินถล่มแม่ฟ้าหลวง 9-14 กันยายน..เจ็บ 2 เจอผู้เสียชีวิตแล้ว 10 ศพ แยกเป็นถูกดินสไลด์-น้ำป่าซัดในพื้นที่แม่ฟ้าหลวง 5 ราย ที่เหลืออีก 5 เสียชีวิตจากน้ำท่วมแม่สาย

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.เชียงรายได้รายงานสถานการณ์อุทกภัยและดินถล่มในพื้นที่เชียงรายว่าหลังฝนตกหนักสะสมตั้งแต่ 8 ก.ย. 67 เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม ส่งผลกระทบตั้งแต่วันที่ 9-14 ก.ย. 2567 รวมทั้งสิ้น 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) ได้แก่ อ.เมืองเชียงราย, อ.เชียงแสน, อ.เชียงของ, อ.แม่จัน, อ.แม่ฟ้าหลวง, อ.แม่สาย, อ.ดอยหลวง, อ.เทิง และ อ.เวียงแก่น โดยตลาดชุมชนเศรษฐกิจได้รับผลกระทบ 2 แห่ง ร้านค้า/สถานประกอบการ 92 แห่ง ราษฎรได้รับผลกระทบเบื้องต้น 52,688ครัวเรือน พื้นที่เกษตรได้รับผลกระทบ 13,877 ไร่

มีผู้เสียชีวิต 10 รายจากเหตุน้ำป่าไหลหลาก 1 ราย ดินสไลด์ 4 ราย คือ น.ส.ชนิสรา มาเยอ อายุ 34 ปี ชาว ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง เสียชีวิตจากดินสไลด์, ด.ญ.สุณัฐธา อางิ อายุ 8 ขวบ เสียชีวิตจากดินสไลด์ ในพื้นที่ ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง, นางหมีชู แซหมีอ อายุ 60 ปี เสียชีวิตจากน้ำป่าไหลหลาก ในพื้นที่ ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง (วันที่ 10 ก.ย. 67 น้ำป่าไหลหลากพัดร่างนางหมีชูหายไปขณะเก็บชา พบร่างในวันที่ 11 ก.ย. 67)

วันที่ 11 ก.ย. 67 เสียชีวิตจากดินสไลด์ จำนวน 2 ราย คือ นายมูล ไม่ทราบนามสกุล เสียชีวิตจากดินสไลด์ ในพื้นที่ ต.แม่สลองใน อ.แม่ฟ้าหลวง, ด.ญ.ณัฐธิชา แซ่ว่าง อายุ 5 ขวบ 11 เดือน ชาว ม.4 ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงและอยู่ระหว่างพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล 5 ราย (พื้นที่อำเภอแม่สายทั้งหมด)

ส่วนผู้ได้รับบาดเจ็บ 2 ราย (จากดินสไลด์ทั้งหมด) คือ ด.ช.ปริญ โขเซกข์ อายุ 6 ขวบ ประสบเหตุดินสไลด์ ใน ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง เมื่อวันที่ 10 ก.ย. 67 และ ด.ช.ปกรณ์ โขเซกข์ อายุ 3 ขวบ ประสบเหตุดินสไลด์ ใน ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง ทั้งคู่เป็นบุตร น.ส.ชนิสรา มาเยอ ที่เสียชีวิต

<https://mgronline.com/local/detail/9670000086084> (15 ก.ย. 2567)

แก่นเรื่องคือ อันตรายที่เกิดกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากสถานการณ์น้ำท่วมและดินถล่ม

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์ พบว่าแก่นเรื่องหลักคือ ความเปราะบางทางภูมิศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐาน, ภัยพิบัติที่ซับซ้อนขึ้นและต้องการความร่วมมือแบบข้ามหน่วยงานและประเทศ, การตอบสนองของรัฐที่ยังติดระบบราชการและขาดความยืดหยุ่น, และ ความสำคัญ

ของข้อมูลเชิงเทคนิคและวิทยาศาสตร์ในการตัดสินใจ เติลนิวิสสะท้อนโครงสร้างที่ต้องแก้อย่างแหลมคมผ่านข้อมูลทางวิชาการและข้อเท็จจริง

ตัวอย่าง

ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เชียงราย-เชียงใหม่ ทวงค่าล้างโคลน 1 หมื่นบาทจากรัฐบาล

ทวงค่าล้างโคลน!!..ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงรายและเชียงใหม่ ทวงค่าล้างโคลน 1 หมื่นบาท จากรัฐบาล... คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน แม่น้ำปิง จ.เชียงใหม่ และแม่น้ำกก จ.เชียงราย ระยะเร่งด่วน วงเงินงบประมาณรวม 213 ล้านบาท แบ่งออกเป็นค่างานโยธา 193.6 ล้านบาท และค่าเผื่อเหลือเผื่อขาด 19.4 ล้านบาท ...

สืบเนื่องจากจังหวัดเชียงราย และ จังหวัดเชียงใหม่ เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่และดินโคลนถล่ม ที่ประชุมศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาตภัยและดินโคลนถล่ม (ศปช.) มีมติรับหลักการแผนการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน ระยะเร่งด่วน ตามที่คณะทำงานศึกษาวางแผนการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมและดินโคลนถล่มในพื้นที่ภาคเหนือเสนอ โดยมีพื้นที่เป้าหมายคือ ลำน้ำปิง และลำน้ำกก ซึ่งได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐานระยะเร่งด่วน โดยการขุดลอกลำน้ำที่มีตะกอนทับถมและขยายหน้าตัดหรือถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งกีดขวางที่ขวางการไหลของน้ำ

มีรายละเอียดแผนการดำเนินงาน ดังนี้??...1. แผนการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน (แม่น้ำปิง) ระยะเร่งด่วน ... 2. แผนการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างพื้นฐาน (แม่น้ำกก) ระยะเร่งด่วน...งบประมาณขุดลอกน้ำปิงและแม่น้ำกกเพื่อป้องกันน้ำล้นออกมาท่วมบ้านเรือนชาวบ้านก็ได้รับการอนุมัติแล้ว!!..

... ชาวบ้านเริ่มหวั่นและทวงถามกันแล้วว่า??...จะสร้างและแล้วเสร็จเมื่อไร??..เพราะอีกไม่กี่เดือนก็จะเข้าสู่ฤดูฝนอีกแล้ว ... บรรดาผู้ประสบอุทกภัยตั้งคำถามกัน??... รอแล้วรอเล่า จะให้รอไปจนถึงน้ำท่วมปีหน้าเลยหรือไร..เร่งรัดหน่อยได้ไหม”รัฐบาล”รับปากว่าจะช่วยก็ต้องทำตามสัญญาปล่อยให้ชาวบ้านผู้ประสบภัยรอจน”เหงือกแห้ง”แบบนี้มันไม่เป็นผลดีต่อคะแนนนิยมของรัฐบาลนะ..”สนั่นลั่นทุ่ง”รับมาจากผู้ประสบอุทกภัยขออนุญาตส่งต่อรัฐบาลและท่านนายกฯ”อึ้งค์”เลยก็แล้วกันครับ

<https://www.dailynews.co.th/articles/4500111/> (16 มี.ค. 2568)

แก่นเรื่องคือ การเรียกร้องของประชาชนต่อการฟื้นฟูสังคมในด้านต่าง ๆ และการจัดทำนโยบายช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจพบว่าแก่นเรื่องเด่นชัดคือภัยพิบัติคือผลจากโครงสร้างเชิงนโยบาย ไม่ใช่เพียงภัยธรรมชาติ, ความจำเป็นในการวางแผนและปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน, การตัดสินใจต้องอิงข้อมูลวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่

ภาพลักษณ์ทางการเมือง, และการเชื่อมโยงวิกฤตน้ำกับเศรษฐกิจ สังคม และความเหลื่อมล้ำ จุดแข็งของประชาชาติคือการใช้ภาพข้อมูลแทนภาพพดราม่าเพื่อขับเคลื่อนประเด็น และเล่าเรื่องผ่านแผนที่มีความเสี่ยง แทนภาพชาวบ้านในน้ำท่วม สรุปได้ว่าข่าวจากประชาชาติชวนให้ตั้งคำถามต่อโครงสร้างของรัฐทุน และการบริหารทรัพยากรที่ยั่งยืน

ตัวอย่าง

น้ำท่วมเชียงราย ท่วมเศรษฐกิจจวบแล้ว 1 พันล้าน

หอการค้าไทย ชี้ความเสียหายน้ำท่วมจังหวัดเชียงรายกระทบเศรษฐกิจในพื้นที่ 1,000 ล้านบาท มั่นใจภายใน 7 วันสถานการณ์ดีขึ้น ส่วนพื้นที่ที่คาดว่าจะเสียหายสุด พื้นที่ภาคการเกษตร สถานที่ราชการ และบ้านที่อยู่อาศัยของประชาชน

วันที่ 12 กันยายน 2567 นายธนวรรธน์ พลวิชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และประธานที่ปรึกษาศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ เปิดเผยว่า จากปัญหาน้ำท่วมทางภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงราย หอการค้าไทยประเมินความเสียหายไว้อยู่ที่ 1,000 ล้านบาท ในกรอบ 5-7 วัน โดยเชื่อว่าหลังจากนั้นสถานการณ์จะดีขึ้น และความเสียหายที่เกิดขึ้นชัดเจน คือ พื้นที่ทางภาคการเกษตร สถานที่ราชการ รวมไปถึงทรัพย์สินของภาคประชาชน

ทั้งนี้ ความเสียหายที่เกิดจากปัญหาน้ำท่วมยังส่งผลต่อภาคการท่องเที่ยวในจังหวัดชะลอ จากภาพน้ำท่วมที่เกิดขึ้น และความเสียหายยังขยายเป็นวงกว้าง แต่ทั้งนี้ ปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นไม่น่ากังวลมากนัก ยังเชื่อน้ำท่วมครั้งนี้เกิดจากน้ำป่าไหลหลาก ซึ่งจะมีการไหลพัดผ่านและระบายออกไป จะไม่มีน้ำท่วมขัง เมื่อเทียบน้ำท่วมในปี 2554 จึงมั่นใจว่าจะเกิดปัญหาในระยะสั้น และสถานการณ์จะกลับมาโดยเร็ว

“แม้ภาพความเสียหายที่ออกมาจะรุนแรง โดยเฉพาะในพื้นที่แม่สาย เนื่องจากเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ แต่เชื่อว่าการเร่งระบายน้ำและการไหลของน้ำจะไม่เกิดน้ำท่วมขัง ซึ่งจะทำให้สถานการณ์กลับมาปกติโดยเร็ว”

อย่างไรก็ดี จากสถานการณ์น้ำท่วมที่กระจายไปในหลายพื้นที่ในพื้นที่ภาคเหนือ 7-8 จังหวัด รวมถึงจังหวัดเชียงราย ประเมินความเสียหายเบื้องต้นไว้ที่ 10,000 ล้านบาท แต่ยังคงมองว่าไม่กระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม เพราะหากโครงการดิจิทัลวอลเล็ต 10,000 บาทเข้ามากระตุ้นเศรษฐกิจจะสามารถชดเชยและกระตุ้นเศรษฐกิจให้ประเทศในภาพรวมได้.

<https://www.prachachat.net/economy/news-1650886> (12 ก.ย. 2567)

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าว PPTV HD 36 พบว่าแก่นเรื่องคือผลกระทบจากภัยธรรมชาติมีความรุนแรง, ความเปราะบางของโครงสร้างบริหารจัดการ, และ การขาดความพร้อม

ทั้งระบบเตือนภัยและกฎหมายการจัดการพื้นที่ สื่อนี้เน้นการวิเคราะห์เชิงลึกถึงสาเหตุเชิงโครงสร้างและมีจุดยืนเชิงนโยบายที่เสนอทางออกในการแก้ปัญหาในระยะยาว

ตัวอย่าง

ถอดรหัส "น้ำท่วมเชียงราย" มองสาเหตุหลักมาจาก "ยาง" ซีลกลไกรัฐมีอยู่ แต่คนไม่ตระหนัก

สถานการณ์น้ำที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ยังคงอยู่ในระดับที่รุนแรง ไหลหลากเข้าท่วมหลายรอบ รวมถึงมีการคาดการณ์ว่าน้ำจะไหลลงไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป จนหลายฝ่ายตั้งคำถามว่า แท้จริงแล้วเกิดอะไรขึ้น? เกิดจากเรื่องของสภาพลมฟ้าอากาศหรือไม่? รวมถึงการพูดถึงมาตรการช่วยเหลือหรือการแจ้งเตือนต่าง ๆ และมองไปถึงอนาคตว่า จะป้องกันปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไรบ้าง?...

นายชวลิต จันทรรัตน์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ทีเอ็ม คอนซัลตติ้ง เอนจิเนียริง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด (มหาชน) หรือ "ทีเอ็มกรุ๊ป" และ ดร.สนธิ คชวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ชมรมนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมพูดคุยกับ PPTV ในรายการเข้มข่าวเย็น ช่วงคุยข้ามขีด Exclusive Talk เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ...

กลไกรัฐมีอยู่แล้ว แต่คนไม่ตระหนัก

ดร.สนธิ กล่าวว่า จริง ๆ กลไกการดำเนินการของภาครัฐมีอยู่แล้ว มีศูนย์แจ้งเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แต่ในเรื่องของการเตือนภัยนั้นมีหลายหน่วยงานอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทุกหน่วยงานก็ต่างออกประกาศมากมาย ทว่าสุดท้ายคนไม่ตระหนัก จริง ๆ แล้วข้อมูลทั้งหมดต้องไปที่ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ จากนั้นแจ้งเตือนไปยังพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ว่าจะรุนแรงตรงจุดไหน บริเวณใด แล้วให้ลงพื้นที่จัดการ อย่างต่างประเทศจะมีการแจ้งเตือนผ่าน SMS จากหน่วยงานเดียว ยิ่งจากสัญญาณดาวเทียมเข้าไปหาประชาชนแบบตรง ๆ...

มีหน่วยงานรัฐมากเกินไป ต้องผ่านหลายขั้นตอน

นายชวลิต กล่าวว่า ไทยมีหน่วยงานที่เข้าไปเกี่ยวข้องมากไปหน่อยหนึ่ง ซึ่งก็ทำงานในขอบเขตหน้าที่ของตนเอง เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา แจ้งเตือนว่าจะมีพายุเข้ามา ระวังในจุดต่าง ๆ ชาวบ้านก็เห็นแล้วว่า สีแดงอันตรายนะ ต่อมา สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เอามาวิเคราะห์ต่อว่า ฝนแบบนี้ ลำน้ำเสี้ยนไหนเสี่ยง ก็เร่งทำแผนที่ออกมา...

<http://pptv36.news/1CW> (13 ก.ย. 2567)

จากการวิเคราะห์แก่นเรื่องในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติของเว็บไซต์ข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่าแก่นเรื่องคือ ภัยพิบัติคือเรื่องซ้ำซาก แต่การจัดการยังล่าช้า, ความเปราะบางของประชาชนเป็นผลสะสมจากโครงสร้างรัฐ น้ำท่วมไม่ใช่แค่เรื่อง “น้ำมา” แต่คือเรื่องของ “ความไม่พร้อม” ของรัฐ, และความหวังของชุมชนคือ

การได้รับพื้นที่ในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหา ไทยพีบีเอสใช้เสียงของผู้ประสบภัย เป็นหัวใจของเรื่องเล่า ซึ่งทำให้ข่าว เป็นพื้นที่ร่วมเรียนรู้และเป็นการสื่อสารเชิงส่วนร่วมที่มีพลังในสถานการณ์วิกฤต

ตัวอย่าง

แม่สายน้ำท่วมสูง หลายชีวิตติดค้างในบ้านรอความช่วยเหลือ

ตลอดทั้งคืนพื้นที่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ยังมีฝนตกหนักต่อเนื่อง และมีน้ำไหลหลาก เจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลแม่สาย และกำลังทหารจาก มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช ทอยยเข้าช่วยเหลือในจุดเสี่ยงพื้นที่สีแดง ขณะที่ไฟฟ้าถูกตัดทั้งหมด

วันนี้ (11 ก.ย.2567) สถานการณ์น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก อ.แม่สาย จ.เชียงราย ตลอดทั้งคืนยังมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง และกระแสน้ำยังไหลลงมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระดับน้ำมีความสูงตั้งแต่ 1- 2 เมตร ในบางพื้นที่ที่ลุ่มต่ำ ส่งผลให้การช่วยเหลือประชาชนก็ไปด้วยความลำบาก ซึ่งชาวบ้านได้โพสต์ขอความช่วยเหลือผ่านโซเชียล ตลอดเวลาทั้งนี้ตลอดทั้งคืนมีผู้ประสบภัยแจ้งติดค้างอยู่ภายในไม่ว่าจะเป็นชุมชนตลาดไม้ลุงชน ชุมชนผามควาย ชุมชนเหมืองแดง ซึ่งเรียกว่าเป็นจุดที่ระดับน้ำค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 2-3 เมตรในบางพื้นที่ ซึ่งตลอดทั้งคืนมีฝนตกมาอย่างหนักและต่อเนื่องทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่ต้องตัดไฟเนื่องจากอาจเป็นอันตราย

หน่วยกู้ภัยทางน้ำ ของสมาคมศิริกรรมเชียงรายบรรเทาสาธารณภัย ต้องฝ่ากระแสน้ำที่ไหลเชี่ยว เพื่อนำเรือไปชิงอีกฝั่ง ทำเป็นซักรอก นำผู้ประสบภัย ผู้ใหญ่ 5 คน และเด็ก 1 คน ที่ติดอยู่หน้าบ้าน ออกมาที่ปลอดภัย การช่วยเหลือชาวบ้านเขตเทศบาลตำบลแม่สาย จากเหตุอุทกภัย น้ำแม่สายหรือว่าน้ำรวก ไหลเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชน ยังคงทำกันอย่างหนัก ตลอดทั้งคืนจากหลากหลายหน่วยงาน เนื่องจากมีประชาชน ติดอยู่ในพื้นที่บ้านเรือนเป็นจำนวนมาก และจนถึงขณะนี้ มีการร้องขอความช่วยเหลือเข้ามาอย่างต่อเนื่อง...

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344049> (11 ก.ย. 2567)

โดยสรุปแล้ว แก่นเรื่อง ในข่าวภัยพิบัติทำหน้าที่เป็น เชื่อมทิศ กำหนดทิศทางการนำเสนอข่าวทั้งหมดของสื่อ ทำให้ผู้อ่านไม่เพียงแต่รับรู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังเข้าใจถึงความหมายทางสังคมที่สื่อต้องการสื่อสารเกี่ยวกับภัยพิบัตินั้น ๆ และบ่อยครั้งก็สะท้อนถึงวาทกรรม อำนาจ และอุดมการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละสำนักข่าว

5. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยาด้านความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง (conflict) เป็นแกนหลักของเรื่องเล่าที่ผลักดันการดำเนินเรื่อง แบ่งเป็น ความขัดแย้งภายนอก เช่น คนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสังคม ความขัดแย้งภายใน เช่น จิตใจของตัวเอง จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการเล่าเรื่องในข่าวภัยพิบัติพายุยาด้านความขัดแย้ง พบรายละเอียดดังนี้

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์พบองค์ประกอบการเล่าเรื่องด้านความขัดแย้ง โดยความขัดแย้งที่พบมีทั้งที่เกิดจาก ธรรมชาติ เช่น ฝนตก น้ำท่วม และ เชิงสังคม เช่น ความล่าช้าในการช่วยเหลือ, ความไม่พร้อมของรัฐ, ความรู้สึกของชาวบ้านที่ไม่ได้รับการแจ้งเตือนล่วงหน้า, และการเรียกร้องความช่วยเหลือผ่านโซเชียลมีเดีย ชาวไทยรัฐมัก หลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางการเมืองโดยตรง และทำให้ความขัดแย้งดูเหมือนเป็นเรื่องธรรมชาติ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเล่าเรื่องแบบลดทอนความขัดแย้ง ในภาพรวมพบว่าชาวไทยรัฐเน้นการใช้องค์ประกอบทางอารมณ์โดยเน้น ความทุกข์ของประชาชน ทำให้ข่าวกลายเป็นภาพสะท้อนภาวะจำนวนต่อภัยธรรมชาติมากกว่า เครื่องมือเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ พบว่าความขัดแย้งแบ่งออกเป็น ความขัดแย้งภายนอก ได้แก่ คนหน่วยงานรัฐ กับ ธรรมชาติ ความขัดแย้งภายใน ได้แก่ ในใจของผู้ประสบภัย บางข่าวแสดงอารมณ์ เช่น ความกลัว ซ้ำรอย และ เชิงโครงสร้าง เช่น โครงสร้างพื้นฐานไม่พร้อม จุดเด่นคือ มีการใช้ความขัดแย้งเพื่อสร้างแรงผลักดันในเนื้อหาอย่างมีชั้นเชิง และชี้ให้เห็นภาพระบบจัดการภัยรวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจระดับมหภาค ซึ่งแตกต่างจากการเน้นแค่ความสูญเสีย ข่าวมีลักษณะให้ความรู้สึกเชิง ข้อเท็จจริง มากกว่าอารมณ์ และให้ภาพชัดเจนของความร่วมมือในการรับมือภัยพิบัติ

เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์พบความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่าง ประชาชนกับภัยธรรมชาติ, ประชาชนกับการเข้าถึงทรัพยากรช่วยเหลือ, และ ความต้องการเร่งด่วนกับระบบตอบสนองที่ล่าช้า มีการสร้างความขัดแย้งในลักษณะ ทุกข์ของผู้คนปะทะความเฉื่อยของระบบราชการ ซึ่งมีพลังในการวิพากษ์มากกว่าการเล่าแบบรัฐนิยม ข่าวสดเน้นการเล่าเรื่องจากภาคประชาชน และ หยิบ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ซึ่งเป็นการ รื้อถอน Narrative ดั้งเดิมที่รัฐมักเป็นผู้ช่วยเหลือแต่เพียงฝ่ายเดียว โครงเรื่องสร้างการแสดงออกเชิงอารมณ์ที่ดึงผู้อ่านให้รู้สึกร่วมได้

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ พบความขัดแย้งที่มีหลายมิติ ได้แก่คนกับธรรมชาติ ได้แก่ น้ำป่า น้ำหลาก, คนกับคน ได้แก่ ความร่วมมือการประสานงานระหว่างหน่วยงานอาจมีข้อจำกัด, คนกับจิตใจตนเอง เช่น ผู้ประสบภัยเครียดจนอยากจบชีวิต, และ คนกับโครงสร้าง เช่น ระบบจัดการขยะล่าช้า การเข้าถึงทรัพยากรไม่ทั่วถึง ข่าวเปิดพื้นที่ให้ ความขัดแย้งเชิงปฏิบัติการปรากฏชัด เช่น ชาวบ้านกับระบบราชการ เช่น การรออนุมัติงบประมาณ

ระบบแจ้งเตือนกับพฤติกรรมจริง เช่น มีการแจ้งเตือนแต่หนีไม่ทัน และความรู้ชาวบ้านกับมาตรการรัฐ เช่น ชาวบ้านเสนอแต่ไม่มีใครฟัง ความขัดแย้งที่น่าเสนอ ไม่ใช่การกล่าวโทษแต่เป็นการตั้งคำถาม โดยฉากและตัวละคร มีความหลากหลาย สะท้อนผลกระทบทางกายภาพ จิตใจ และโครงสร้างสังคม

เว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ พบว่าความขัดแย้งมีทั้งระหว่าง ธรรมชาติกับมนุษย์ ความไม่แน่นอนของภัยพิบัติกับการเตรียมตัวของรัฐ และการพัฒนาเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งสะท้อนความซับซ้อนของปัญหาอย่างชัดเจน ข่าวชิ้นหนึ่งนำเสนอว่า มนุษย์เองเป็นผู้รบกวนระบบนิเวศ เช่น การถางป่าเพื่อเกษตรและเหมือง ซึ่งเป็นการทำลายกรอบเรื่องเล่าแบบภัยธรรมชาติล้วน ๆ ได้อย่างน่าสนใจ

เว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ พบความขัดแย้งทั้งเชิง ภัยธรรมชาติ ได้แก่ น้ำป่า, พายุ, ดินถล่ม, เซึ่งโครงสร้าง ได้แก่ ระบบระบายน้ำ, พนังกั้นน้ำพัง, เซึ่งสังคมและการเมือง ได้แก่ การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง, ภาครัฐล่าช้า ประชาชนต้องช่วยตัวเอง, และ เซึ่งความเหลื่อมล้ำ ได้แก่ ผู้ประสบภัยไม่ได้รับเงินเยียวยา กลุ่มเปราะบางตกหล่น ข่าวชี้ให้เห็นว่ารัฐเน้นการแถลงการเยียวยา มากกว่าการปฏิบัติเชิงโครงสร้างระยะยาว และภาคประชาชนอาสาสมัครแบกรับภาระหลัก การสื่อสารผ่านโซเชียลมีพลังแต่ก็สะท้อนความล้มเหลวของระบบรัฐ ในการเข้าถึงประชาชน

เว็บไซต์ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์ พบความขัดแย้งหลักคือ ธรรมชาติกับโครงสร้างการจัดการของมนุษย์, ความไม่พร้อมของรัฐที่นำไปสู่ความเดือดร้อนของประชาชน, การเตือนภัยล่าช้า, และ ความเปราะบางของโครงสร้างพื้นฐาน มีการใช้ ข้อเท็จจริง เป็นตัวสร้างความขัดแย้งเชิงระบบมากกว่าความขัดแย้งเชิงอารมณ์ เดลินิวส์มักจะวิเคราะห์จากมุมเชิงโครงสร้างราชการ เช่น การโยกงบประมาณ หรือระบบราชการที่ติดขัดตอน และเชื่อมโยงพื้นที่ในระดับลุ่มน้ำและเชิงนโยบายพรมแดน สะท้อนแนวคิดภูมิรัฐศาสตร์ของภัยพิบัติ

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ พบความขัดแย้งที่โดดเด่นคือ เซึ่งโครงสร้างระบบ มากกว่าความขัดแย้งแบบบุคคลหรือความเน้นหนักด้านอารมณ์ (ดราม่า) เช่น ข้อมูลไม่สัมพันธ์กับการตัดสินใจ, ระบบผังเมืองไม่รองรับภัยพิบัติ, หน่วยงานกระจายตัว, และงบประมาณไม่สอดคล้องกับความเสี่ยง จุดแข็งคือการใช้ภาพข้อมูลแทนภาพความเน้นหนักด้านอารมณ์ (ดราม่า) เพื่อขับเคลื่อนประเด็น ข่าวประชาชาติเน้น วิเคราะห์เชิงระบบที่เชื่อมโยงเหตุการณ์ เหตุผล และทางออก โดยเน้นตัวละครเชิงนโยบายและวิชาการมากกว่าบุคคล

เว็บไซต์ข่าว PPTV HD 36 พบความขัดแย้งหลักคือ ความขัดแย้งภายนอก ได้แก่ มนุษย์กับธรรมชาติและภายใน ได้แก่ระบบราชการที่ไร้เอกภาพกับความคาดหวังของประชาชน โดยเน้นความขัดแย้งเชิงโครงสร้างเป็นหัวใจ มีการวิเคราะห์เจาะลึกถึงสาเหตุเชิงโครงสร้าง เช่น ปัญหาการบริหารจัดการน้ำข้ามพรมแดน, การเตือนภัยที่ไม่เชื่อมโยงกัน, และระบบกฎหมายการใช้ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกับภัยพิบัติ สื่อมีจุดยืนเชิงนโยบาย โดยเสนอทางออก และชี้จุดอ่อนของระบบเตือนภัย

ตัวอย่าง

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

สรุบน้ำท่วม-ดินถล่ม จ.เชียงราย วันที่ 9 - 14 ก.ย. 67 เสียชีวิตรวม 10 ราย เจ็บ 2 ราย เสียหาย 52,688 ครัวเรือน ปรปะปาใช้ไม่ได้

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814508> (15 ก.ย. 2567)

เปิดภาพมุมสูง "น้ำท่วมเชียงราย" ภัยระดมกำลัง เข้าพื้นที่ช่วยคนติดค้าง

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813786> (11 ก.ย. 2567)

“เราเหมือนนกที่บ้านโดนพายุพัดกระหน่ำ น้ำท่วมเนื้อตัวเปียกปอนจนยกปีกไม่ขึ้น...แต่เราก็ไม่หนี ฝนหยุดน้ำลด เราก็บินไปเก็บเศษไม้ที่กระจัดกระจายไปคนละทิศทาง เพื่อสร้างรังใหม่ คนละไม้คนละมือ โดยไม่หยุดพัก ถึงแม้ใจเราจะบอบช้ำแต่ก็ยังมีแรง...และความหวัง...ชีวิตธรรมดาที่กำลังเร่งซ่อมแซมบ้านหลังกลืนไปกับแม่น้ำกก ให้กลับมาในเร็ววัน... กราบขอบพระคุณทุกกำลังใจจากคุณลูกค้าทุกท่านทั้งใกล้และไกล พวกเราได้รับและรู้สึกถึงความรักความเป็นห่วงนั้นอย่างเต็มหัวใจ”

https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363 (11 ต.ค. 2567)

ขณะที่ จ.เชียงราย แจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงให้เตรียมความพร้อมรับมลน้ำ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น และจากสถานการณ์ฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่จ.เชียงราย จากอิทธิพลของพายุจาง ในวันที่ 9-10 ก.ย.ที่ผ่านมา ทำให้ 2 อำเภอ ได้แก่ อ.แม่สาย และอ.เชียงของ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์น้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลากทำให้บ้านเรือนพี่น้องประชาชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งได้รับความเสียหาย โดย จ.เชียงราย มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ต.เวียงพางคำ และต.แม่สาย อ.แม่สาย และต.สถาน อ.เชียงของ

https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9407467 (11 ก.ย. 2567)

น้ำท่วมแม่สาย ยังไม่คลี่คลาย ครุ-น.ร.กว่า 30 ชีวิตติดค้างในโรงเรียน ชุมชนไม่ลุกชนอ่วม คนแก่วัย 80 ปีนไปอยู่บนฝ้าแล้ว

https://www.matichon.co.th/region/news_4783867 (11 ก.ย. 2567)

ถอดบทเรียน "น้ำท่วมแม่สาย" น้ำท่วมเชียงราย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน? ฝนตกหนัก เหนือพื้นที่รับน้ำแม่น้ำสาย - แม่น้ำกก ไหลล้นตลิ่งเข้าท่วม เปิดหลักฐานภาพดาวเทียม ดินถล่ม พื้นที่ต้นน้ำ เปลี่ยนป่า เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เหมือนแร่ การชะลอน้ำลดลง ต่อจากนี้ จะอยู่กับธรรมชาติยังไง

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1146900> (4 ต.ค. 2567)

ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

ตัวอย่าง

ฝากพี่น้องชาวเชียงราย เข้าช่วยเหลือพี่น้องบนดอยเทอดไทยด้วยนะคะ ตอนนี้มีแค่ อบต.และทีมงานผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านที่ช่วยเหลือกันเองคะ ได้รับความเสียหายหลายพื้นที่คะ บ้านเทอดไทย บ้านหินแตก บ้านห้วยผึ้ง และอื่น ๆ อีกเยอะเลยความจริง พื้นที่บนดอยตอนนี้สาหัสกว่าในเมืองมาก น้ำไหลหลาก ดินสไลด์ บ้านเรือนพังยกหลัง มีผู้เสียชีวิต และสูญหาย สะพานขาด ถนนขาด เพียงแต่ถูกตัดไฟและสัญญาณ ชาวบ้านจึงไม่สามารถลงสื่อได้

ขอให้ช่วยเหลือพี่น้องบนดอยด้วยนะคะ อาหารแห้ง น้ำดื่ม สิ่งของที่จำเป็นต่าง ๆ ค่ะ เส้นทางขึ้นดอยหัวแม่คำโดนตัดขาด โคนโคลนถล่มโรงเรียน บ้านเรือนเสียหายทั้งหมด ยังรอความช่วยเหลือครูและเด็ก ๆ ออกจากโรงเรียน อาหารที่มีเหลือน้อยแล้วคะ ขอขอบคุณคะ

https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9409583 (12 ก.ย. 2567)

นายฉัฐพล กล่าวทิ้งท้าย โดยเรียกร้องไปถึงธนาคารต่าง ๆ ให้มีมาตรการในการเยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย รวมไปถึงเหล่าผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ ในการยึดหรือหยุดพักการผ่อนชำระ การลดดอกเบี้ย หรือการปล่อยสินเชื่อที่จำเป็น เพื่อเอื้อเหล่าผู้ประกอบการ รวมไปถึงผู้เสียหายทุกคนในเหตุการณ์ครั้งนี้ให้สามารถเดินต่อไปได้

https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9418854 (18 ก.ย. 2567)

ความขัดแย้งภายในใจของผู้ประสบภัย

ตัวอย่าง

“โค้ชเอก” เอกพล จันทะวงษ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ประสบภัยน้ำท่วม เล่าว่า ครั้งนี้โหดมาก เพราะน้ำมาเร็วจนแทบจะเก็บข้าวของไม่ทัน ตอนแรกไม่คิดว่าน้ำจะขึ้นสูงขนาดนี้ คิดว่าคงท่วมเหมือนทุกปี คือท่วมประมาณเข้า แต่ปรากฏว่าครั้งนี้ ใช้เวลาแค่ 1 ชั่วโมง น้ำก็สูงขึ้นมาเท่าเอว ในตอนนั้นเป็นช่วงเช้าประมาณ 8-9 โมง น้ำขึ้นเต็มแล้ว หนีไม่ทัน

<https://www.thairath.co.th/news/society/2814055> (12 ก.ย. 2567)

น.ส.สุพัตรา กล่าวว่า ช่วงหมู่บ้านวิลล่า พลาโน บริเวณสันตลาลเหลียง ต.ริมกก อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย น้ำเริ่มท่วมเข้าหมู่บ้านแล้ว ตนถามครูที่โรงเรียนด้วยกันว่า ตอนนี้ น้ำท่วมไปถึงไหนแล้ว ซึ่งในตอนนั้นน้ำยังไม่ได้เข้าไปถึงตัวบ้าน จึงแนะนำให้น้องเอารถมาจอดที่บ้านของตนก่อน ซึ่งตอนนั้นน้องก็ไม่แน่ใจว่าจะสามารถขับรถออกไปได้หรือไม่ ตนรู้สึกเป็นห่วงน้อง เพราะว่ามีลูกน้อยอายุ 8 เดือน และอาศัยอยู่กับคุณแม่ที่เป็น

ผู้สูงอายุด้วย กลัวว่าถ้าหากออกมาไม่ทัน จะเป็นยังไง เนื่องจากทางเข้าไปที่บ้านมันท่วมหมดแล้วและดูเหมือน น้ำมันจะท่วมสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตนจึงปรึกษากับแฟนว่า อยากจะเข้าไปช่วยเหลือแล้วพาน้องกับหลานตัวน้อยออกมา

เมื่อไปถึงปรากฏว่าถนนมันปิดหมดแล้ว ไม่สามารถเอารถเข้าได้ เพราะรถจะดับ ดังนั้นจึงตัดสินใจเดินลุยน้ำเข้าไป เพื่อช่วยน้องและหลานออกมา ซึ่งตอนนั้นระดับน้ำมันประมาณเอว และเข้าไปอีกนิด ในหมู่บ้าน ระดับน้ำอยู่บริเวณเข่า และเมื่อไปถึงก็ให้น้องเก็บของที่จำเป็นออกมา และนมถุงประมาณ 10 ถุง ก่อนที่จะนำหลาน 8 เดือนใส่ไว้ในเปลอาบน้ำ แล้วก็ลอยน้ำออกมา

https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9410727 (13 ก.ย. 2567)

ความขัดแย้งในเชิงนโยบาย

ตัวอย่าง

ซึ่งครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนที่เห็นได้ชัดว่า เขาที่ถูกตัดไม้ทำลายป่า เมื่อฝนตกก็จะได้รับผลกระทบหนัก อีกทั้งลักษณะฝนในขณะนี้ เป็นเรนบอมบ์ตกหนักเฉพาะจุด มีทั้งไร่ข้าวโพดและรีสอร์ท ต่อกองหาทางแก้ไขต่อไป แต่ยอมรับว่าครั้งนี้เป็นบทเรียนสำคัญที่ต้องคิด เพราะเป็นครั้งแรกที่มีดินโคลนถล่มจำนวนมากและขยายไปหลายจุดในพื้นที่ภาคเหนือ ส่วนการประชุม ศปช. ยังไม่มีกำหนดการประชุมเพราะขณะนี้ ศปช. ส่วนหน้าที่ทำงานและประสานงานตลอดเวลา หากมีปัญหอะไรก็พร้อมที่จะซัพพอร์ต...

<https://www.prachachat.net/politics/news-1667394> (4 ต.ค. 2567)

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อช่วงบ่ายของวันที่ 10 กันยายนนั้น มีผู้ใช้เฟซบุ๊ก แอน แม่สายมหานคร โพสต์ภาพคุณตาอายุ 70 ปี คนหนึ่ง ปีนหลังคาเต็นท์รอความช่วยเหลือมา จนล่าสุดเมื่อเวลา 19.00 น. ผู้ใช้เฟซบุ๊กรายเดิม ถ่ายคลิปโพสต์ระบุว่า “นี่ก็มีแล้ว ลุงก็ยังอยู่ที่เดิม” ท่ามกลางฝนตกหนัก ซึ่งคนในคลิประบุว่า “ลุงรอหนอยนะ เขาจะมาแล้ว ฝนก็ตกหนักตลอดเวลา น้ำก็เพิ่มระดับเรื่อย ๆ ขอให้จนท.มาเร็วๆหนอย ขอให้ลุงใจเย็น ๆ เดี่ยวเขา มาช่วยแล้ว ลุงอยู่ตรงนั้นมาตั้งแต่เที่ยง ตอนนี้นุงก็หนาวมากแล้ว” ทั้งนี้มีรายงานว่า เนื่องจากกระแสน้ำแรง เป็นอุปสรรคที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือคุณตาได้ ขณะนี้เจ้าหน้าที่อยู่ระหว่างวางแผนช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน หลังจากคลิปดังกล่าวโพสต์ไปไม่นานมีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็น และให้กำลังใจขอให้ช่วยเหลือลุงได้โดยเร็ว

https://www.matichon.co.th/region/news_4783574 (10 ก.ย. 2567)

ดร.สนธิ กล่าวว่า จริง ๆ กลไกการดำเนินการของภาครัฐมีอยู่แล้ว มีศูนย์แจ้งเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แต่ในเรื่องของการเตือนภัยนั้นมีหลายหน่วยงานอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นกรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทุกหน่วยงานก็ต่างออกประกาศมากมาย ทว่าสุดท้ายคนไม่ตระหนั จริง ๆ แล้วข้อมูลทั้งหมดต้องไปที่ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ จากนั้นแจ้งเตือนไปยังพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ว่าจะรุนแรงตรงจุด

ไหน บริเวณใด แล้วให้ลงพื้นที่จัดการ อย่างต่างประเทศจะมีการแจ้งเตือนผ่าน SMS จากหน่วยงานเดียว ยิ่งจากสัญญาณดาวเทียมเข้าไปหาประชาชนแบบตรง ๆ

ขณะที่ของไทยจำเป็นต้องโหลดแอปพลิเคชัน THAI DISASTER ALERT ซึ่งบางคนทำมาหากิน ขายของ ไม่รู้เรื่อง ไม่มาโหลดแอปฯ ประกอบกับไม่เคยทวมนักขนาดนี้มาก่อน ซึ่งจริง ๆ ต้องมีการแจ้งว่าจุดนั้น ๆ น้ำขึ้น ในระดับนี้แล้ว อันตรายแล้ว ต้องอพยพไปที่ไหนอย่างไร แต่เราจัดการช้า

<http://pptv36.news/1lCW> (13 ก.ย. 2567)

โดยรวมแล้ว แหล่งข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ความขัดแย้งไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงการปะทะกันระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติ แต่ขยายไปสู่มิติที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งในเชิงโครงสร้างนโยบาย, ระบบราชการ, ความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม, และแม้กระทั่งความขัดแย้งภายในจิตใจของผู้ประสพภัย องค์ประกอบเรื่องเล่าอื่น ๆ เช่น มุมมองการ เล่าเรื่อง, ตัวละคร, และแก่นเรื่อง ล้วนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและตีความความขัดแย้งเหล่านี้ให้ผู้อ่าน หรือผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจในระดับที่แตกต่างกันไปตามแนวทางของแต่ละสำนักข่าว

6. องค์ประกอบของเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยาด้านฉาก

ฉาก (setting) หมายถึงเวลาและสถานที่ที่เรื่องเล่าเกิดขึ้น แบ่งได้เป็น ฉากทางกายภาพ เช่น สถานที่ บรรยากาศ ฉากเวลา เช่น ฤดูกาล ยุคสมัย ฉากทางวัฒนธรรมและสังคม

จากการวิเคราะห์ภาพรวมขององค์ประกอบเรื่องเล่าภัยพิบัติพายุยาดังที่ปรากฏในข่าวของสำนักข่าวต่าง ๆ พบดังนี้

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์มีลักษณะของฉากเป็นพื้นที่หลักคือ อ.แม่สาย, อ.เมืองเชียงราย, เวียงแก่น, เวียงป่าเป้า และพื้นที่ติดแม่น้ำสาย-แม่น้ำรวก ซึ่งเป็นเขตชายแดนหรือพื้นที่เศรษฐกิจที่ถูกกระทบอย่างหนักบรรยากาศในการเล่าเรื่องเน้นให้เห็นภาวะวิกฤติ ความเสียหายและสถานการณ์ที่ยังไม่สามารถช่วยทุกคนได้ฉากในข่าวไทยรัฐมีบทบาทเชิงภูมิทัศน์ (landscape) มากกว่า ฉากเชิงโครงสร้างอำนาจ (power-scape) ทำให้ขาดบริบทที่ว่าทำไมพื้นที่เหล่านี้จึงเปราะบางเชิงนโยบาย

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ มีลักษณะของฉากได้แก่ มีการระบุสถานที่เจาะจงชัดเจน เช่น เชียงราย 13 อำเภอ, แม่สาย, และจังหวัดในเวียดนาม รวมถึงระบุ เวลา ที่ชัดเจน เช่น วันที่และช่วงเหตุการณ์ ด้านบริบททางสังคมสะท้อนถึง ชุมชนเกษตรกรรม, โรงงาน และท้องถิ่น พบว่าจุดเด่นของฉากมีความสมจริงและสะท้อนบริบทวัฒนธรรมเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ ข่าวฐานเศรษฐกิจใช้ฉากในระดับจังหวัดประเทศ ที่มีบริบททางเศรษฐกิจ

เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์พบลักษณะของฉาก ได้แก่ ฉากระบุรายละเอียดของสถานที่อย่างชัดเจน เช่น หมู่บ้านเกาะทราย, ชุมชนแม่สาย, พื้นที่ชายแดน, ดอยเวา มีการระบุระดับน้ำ ความเสียหายของบ้าน หนังสือ อาคารเรียน และสภาพแวดล้อมที่น้ำสูง ดินโคลน ผู้คนติดบ้าน การระบุฉากอย่างละเอียดช่วยให้การเล่าเรื่องฝังตัวอยู่ในพื้นที่จริง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกใกล้ชิดกับสถานการณ์มากขึ้น

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ พบลักษณะของฉากที่หลากหลาย ได้แก่ สถานที่ครอบคลุมหลายอำเภอในเชียงราย ได้แก่ อ.เมือง, อ.แม่สาย, ม.ราชภัฏเชียงราย, ดอยฮาง, ดอยโป่งพระบาท ถนนสำคัญ ได้แก่ ถนนพหลโยธิน ชุมชน ได้แก่ ชุมชนแรงงานข้ามชาติ และพื้นที่ริมแม่น้ำกก แม่น้ำสาย เวลามักระบุช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝนและเหตุการณ์น้ำท่วม

ฉากด้านสภาพแวดล้อมใช้การบรรยายถึงน้ำท่วมสูง, ฝนตกต่อเนื่อง, ขยะตกค้าง, ไฟฟ้าดับ, ถนนถูกตัดขาด, ดินโคลน, การอพยพด้านบริบททางสังคมสะท้อนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งรัฐ เอกชน ประชาชน และแรงงานข้ามชาติ รวมถึงบริบทเชิงระบบของการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ฉากเชิง

อารมณ์ สะท้อนให้เห็นการฟื้นฟู โดยมีการกล่าวถึงฉากชีวิตจริง เช่น ห้องน้ำที่ใช้ไม่ได้, เสบียงที่เหลือน้อย, หรือฉากหลังน้ำล้นที่มีรถจม, บ้านพัง, ดินโคลนหนา โดยพบว่า มติชนใช้ฉากเป็นตัวดำเนินเรื่อง

เว็บไซต์ข่าวกรุงเทพธุรกิจ พบว่าลักษณะของฉาก มีการกล่าวถึงฉากที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ได้แก่ แม่สาย, เวียงป่าเป้า, เชียงราย ซึ่งมีลักษณะภูมิศาสตร์เฉพาะ ได้แก่ ฉากภูเขา, แม่น้ำ, ดินชายแดน และเป็นพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อภัยพิบัติ

เว็บไซต์ข่าวผู้จัดการออนไลน์ พบว่าลักษณะของฉากได้ระบุสถานที่ วันเวลาอย่างชัดเจน เช่น อ.แม่สาย, อ.เมือง จ.เชียงราย, ชุมชนไม้ลุงชน, ตลาดท่าล้อ, พรหมแดนแม่สาย และช่วงเวลาของพายุ “ยาจิก” โดยฉากเหล่านี้มีความเฉพาะในการบรรยายพื้นที่ และสะท้อนความเปราะบางทางภูมิศาสตร์

เว็บไซต์ข่าวเดลินิวส์ออนไลน์ พบว่าลักษณะของฉาก ครอบคลุมพื้นที่ในเชียงราย ได้แก่ อ.แม่สาย, อ.แม่ฟ้าหลวง, อ.เวียงแก่น, เชียงใหม่, ลำพูน รวมถึงมีการกล่าวถึง พื้นที่ต้นน้ำในประเทศเมียนมา และการพัดพาโคลนตมจากพายุ “ยาจิก” ฉากมีบทบาทของการเชื่อมโยงพื้นที่ในระดับลุ่มน้ำและเชิงนโยบายพรหมแดน ซึ่งสะท้อนแนวคิดภูมิรัฐศาสตร์ของภัยพิบัติ

เว็บไซต์ข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ พบว่าลักษณะของฉาก เน้นวิเคราะห์ ลุ่มน้ำแม่สาย, ลุ่มน้ำกก, ลุ่มน้ำย่อยในเชียงราย ให้บริบทเชิงโครงสร้างโดยมีการกล่าวถึงบริบทที่อยู่อาศัยบุกรุกลำน้ำ, ถนนตัดผ่านทางน้ำ, และพื้นที่เปราะบาง ประชาชาติไม่ได้เล่าเรื่องผ่านภาพชาวบ้านที่ประสบภัยน้ำท่วมโดยตรง แต่เลือกเล่าผ่าน ฉากที่แสดงให้เห็นแผนที่ความเสี่ยง เพื่อแสดงถึงปัญหาเชิงโครงสร้าง

เว็บไซต์ข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่า ลักษณะของฉากครอบคลุมพื้นที่น้ำท่วมในเชียงราย ได้แก่ อ.แม่สาย, อ.แม่จัน, บ้านห้วยไคร้ มีการนำเสนอฉากชีวิตจริง เช่น ห้องน้ำที่ใช้ไม่ได้, เสบียงที่เหลือน้อย, ถนนโคลน, วัดที่เป็นที่ปักธง และ ฉากนโยบาย เช่น ห้องประชุมผู้ว่าฯ, จุดแจกของ, สะพานที่ถูกตัดขาด ข่าวของไทยพีบีเอสใช้ฉากเป็นตัวดำเนินเรื่อง ซึ่งไม่ได้เพียงบรรยาย แต่ใช้ภาพและเสียงจริงนำทางอารมณ์ของผู้อ่าน

ตัวอย่าง

ฉากพื้นที่หลัก

เชียงราย - เห็นแล้วสุดจะบรรยาย..น้ำท่วมแม่สายเริ่มลดลงทุกจุด ทิ้งซากความระทมเต็มพื้นที่ ทรัพย์สิน-รถราเสียหายยับเยินทั้งเมือง บางจุดโดนคราบโคลนทับถมถึงหลังคา

<https://mgronline.com/local/detail/9670000086090> (15 ก.ย. 2567)

วันที่ 27 สิงหาคม 2567 รายงานข่าวจากจังหวัดเชียงราย แจ้งว่า จังหวัดเชียงรายได้เกิดฝนตกหนักสะสมต่อเนื่องตั้งแต่วันที่ 16-26 สิงหาคม 2567 ส่งผลให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม รวมทั้งสิ้น 12 อำเภอ 35 ตำบล 194

หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (5 ชุมชน) ราษฎรได้รับผลกระทบ 3,328 ครัวเรือน และมีผู้เสียชีวิตสะสม 2 ราย พื้นที่เกษตรได้รับผลกระทบ 22,199 ไร่ บ่อปลา/นาทุ่ง 241 บ่อ หมู 40 ตัว โค/กระบือ 22 ตัว ถนน 15 จุด โรงเรียน/อาคารบ้านพักครู 2 แห่ง...

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-1638798> (27 ส.ค. 2567)

รายงานข่าวจากจังหวัดเชียงรายแจ้งว่า ชลประทานเชียงรายแจ้งขณะนี้น้ำในแม่น้ำกกมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดน้ำกกล้นตลิ่ง ระบายไม่ทันเอ่อล้น ท่วมบริเวณเชิงสะพาน ขั้วพญามังราย จนถึงบริเวณแพตตำรวจ สภ.เมืองเชียงราย คาดว่าน้ำจะเอ่อเข้าท่วมชุมชนเกาะลอย เส้นทางจากห้าแยกพ่อขุน ตั้งแต่ศูนย์ราชการกระทรวงการคลัง ถึงสะพานข้ามแม่น้ำกกน้ำเอ่อท่วมสูง รถเล็กงดสัญจรผ่าน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาเมืองเชียงราย ประกาศดับไฟเนื่องจากน้ำท่วม

- 1.ชอยโรงฆ่าสัตว์ชุมชนรั้วเหล็ก
- 2.ชุมชนเกาะลอยบางส่วน
- 3.สะพานพญามังราย, ชุมชนเทิดพระเกียรติ
- 4.ชุมชนน้ำลัดชอยถ้ำพระ, บ้านป่าอ้อใหม่
- 5.ชุมชนฝั่งหมื่น, ร่องเสือเต้น
- 6.บ.เมืองจิม, บ.ฟาร์ม
- 7.ต.ดอยฮาง
- 8.ชุมชนแควหวาย

รวมถึงชุมชนพื้นที่หมู่บ้านติดแม่น้ำกกที่น้ำท่วมถึง
อย่างไรก็ตาม ขอให้ประชาชนที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำกกและบริเวณใกล้เคียงเก็บของขึ้นที่สูง และให้ติดตามระดับน้ำอย่างใกล้ชิด

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-1649785> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ฉกความเสียหาย

พบเหื่อน้ำท่วม-ดินถล่มเชียงราย ตายสังเวชเป็น 14 ศพ เฉพาะน้ำป่าไหลหลาก/ดินสไลด์พื้นที่แม่ฟ้าหลวง 5 น้ำกกล้นท่วมเมือง 1 ส่วนแม่สายเจอผู้เสียชีวิตแล้ว 8 ราย แต่ต้องรอพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล พื้นที่ได้รับผลกระทบ 9 อำเภอ 167 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) ผู้คนเดือดร้อน 53,000 กว่าครัวเรือน

<https://mgronline.com/local/detail/9670000086969> (17 ก.ย. 2567)

วันนี้ (1 ต.ค.) ผู้สื่อข่าวรายงานสถานการณ์น้ำป่าที่ไหลหลากเข้าท่วมหลายพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย อีกรอบว่า ฝนตกหนักทำให้น้ำไหลบ่าเข้าท่วมชุมชนหลายแห่งและถนนพหลโยธินหลายจุดตั้งแต่พื้นที่บ้านนางแล ต.นางแล ไปจนถึงหน้ามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ต.ท่าสุต อ.เมืองเชียงราย ส่งผลทำให้การจราจรติดขัดอย่างหนัก เพราะเจ้าหน้าที่ต้องปิดช่องจราจรลง 2 ช่องนั้นช่วงเย็นที่ผ่านมา น้ำป่าจากดอยโป่งพระบาท ต.บ้านดู่ อ.เมืองเชียงราย ได้ไหลบ่าเข้าท่วมถนนพหลโยธินบริเวณด้านหน้าข้ามมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเพิ่มเติมอีก ทำให้การจราจรยิ่งติดขัดอย่างหนักและเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปิด 2 ช่องจราจรและให้วิ่งรถสวนทางกันใน 2 ช่องจราจรที่เหลือต่อเนื่องมาจาก ต.ท่าสุต-ต.นางแล โดยเฉพาะเป็นช่วงเลิกงานทำให้หลายคนหันไปใช้ถนนทางเลี่ยงเมืองฝั่งตะวันออกและเกิดรถติดบนถนนสายดังกล่าวแทน

ด้าน พ.ต.อ.อานันท์จักร์ กนกนพวัชร ผกก.สภ.บ้านดู่ ได้นำเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมทางหลวงช่วยอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือประชาชนที่บริเวณกลางแยกหน้ามหาวิทยาลัย เพราะพบว่ามียุทธขนาดเล็กหลายคันเสียหายเครื่องยนต์ดับไม่สามารถไปต่อได้โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ และรถเก๋งเล็ก ซึ่งถูกน้ำเข้าเครื่องยนต์ทำให้เครื่องดับ โดยเจ้าหน้าที่ได้ช่วยกันเข็นย้ายรถออกเพื่อไม่ให้กีดขวางการจราจร นอกจากนี้ กระแสน้ำบางส่วนไหลเข้าสู่ตลาด ลำเหมืองในชุมชนบ้านดู่เมืองใหม่ ทำให้มีน้ำเอ่อเข้าท่วมในบางซอย ฯลฯ ทำให้ถนนทางฝั่งตะวันออกต้องเฝ้าติดตามอย่างต่อเนื่อง กระนั้น เจ้าหน้าที่คาดว่าปริมาณน้ำจะลดลงเป็นปกติในช่วงหัวค่ำเพราะไม่มีฝนตกลงมาเพิ่มเติม

<https://mgronline.com/local/detail/9670000092707> (1 ต.ค. 2567)

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.เชียงรายได้รายงานสถานการณ์อุทกภัยและดินถล่มในพื้นที่เชียงรายว่าหลังฝนตกหนักสะสมตั้งแต่ 8 ก.ย. 67 เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม ส่งผลกระทบตั้งแต่วันที่ 9-14 ก.ย. 2567 รวมทั้งสิ้น 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน)...มีผู้เสียชีวิต 10 ราย จากเหตุน้ำป่าไหลหลาก 1 ราย ดินสไลด์ 4 ราย คือ น.ส.ชนิสรา มาเยอ อายุ 34 ปี ชาว ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง เสียชีวิตจากดินสไลด์, ด.ญ.สุนันฐา อางิ อายุ 8 ขวบ เสียชีวิตจากดินสไลด์ ในพื้นที่ ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง, นางหมีชู แซหมีอ อายุ 60 ปี เสียชีวิตจากน้ำป่าไหลหลาก ในพื้นที่ ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง (วันที่ 10 ก.ย. 67 น้ำป่าไหลหลากพัดร่างนางหมีชูหายไปขณะเก็บชา พบร่างในวันที่ 11 ก.ย. 67)...

<https://mgronline.com/local/detail/9670000086084> (15 ก.ย. 2567)

โดยสรุปแล้วจากไม่ได้เป็นเพียงแค่ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ แต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สื่อแต่ละสำนักใช้เพื่อสร้างความหมายและผลกระทบที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การกระตุ้นอารมณ์ความเห็นอกเห็นใจ ไปจนถึงการสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้าง นโยบาย และมิติข้ามพรมแดนของภัยพิบัติ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติจำแนกความโดดเด่นจากสำนักข่าว 10 สำนักข่าว สามารถสังเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

สำนักข่าว	มุมมองการเล่าเรื่อง	ตัวละคร	โครงเรื่อง	แก่นเรื่อง	ความขัดแย้ง	ฉาก
1. ไทยรัฐออนไลน์	บุคคลที่สาม (สังเกตการณ์) เน้นเล่าผลลัพธ์มากกว่าวิเคราะห์ เหตุปัจจัย,	รัฐเป็นผู้ช่วยประชาชนเป็นผู้เดือดร้อนที่รอคอย ขาดเสียงผู้เชี่ยวชาญ	วัฏจักรภัยพิบัติ “ทุกข์-รอ-ช่วย-จบ” วนเวียนในวงจรเดิม	ภัยพิบัติซ้ำซากและภาวะจำนนต่อโชคชะตา	มนุษย์กับธรรมชาติและความล่าช้าของรัฐ	เชิงภูมิทัศน์ เน้นพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน
2. ข่าวสดออนไลน์	ภาคประชาชน ให้เสียงแก่คนเล็กน้อยและเหยื่อ	เหยื่อเป็นตัวเอกสร้างภาพลักษณ์ “ฮีโร่” จากอาสาสมัคร	ภัย-ทุกข์-หวังเน้นการคลี่คลายผ่านคนในพื้นที่	ความเปราะบางของมนุษย์และการตั้งคำถามต่อรัฐ	ทุกข์ของคน vs ความเฉื่อยของรัฐ	เชิงรายละเอียด เจาะจงชื่อหมู่บ้านและสภาพความเสียหายจริง
3. มติชนออนไลน์	บุคคลที่สาม (สมดุลง) ผสมผสานเสียงรัฐและผู้ประสบภัย	หลายมิติ ทั้งผู้นำ ฮีโร่ และกลุ่มเปราะบาง	ปัญหา-ตอบสนอง-ผลลัพธ์ตามลำดับเวลา	พลังความร่วมมือและการจัดการภัยพิบัติแบบบูรณาการ	หลายมิติ ทั้งภัยธรรมชาติจิตใจ และระบบราชการ	เชิงอารมณ์และชีวิตจริง บรรยากาศการอพยพและการฟื้นฟู
4. กรุงเทพธุรกิจ	บุคคลที่สาม (บนลงล่าง) เน้นข้อมูลรัฐและผู้เชี่ยวชาญ	ผู้เชี่ยวชาญ/พายุ มองพายุเป็นตัวละครที่มีพลังทำลาย	พยากรณ์-เกิดเหตุ-ตอบสนอง เน้นจัดการหลังเกิดเหตุ	มนุษย์รบกวนระบบนิเวศ การถ่างป่าทำให้ภัยรุนแรงขึ้น	การพัฒนา vs อนุรักษ์ ความซับซ้อนของปัญหาธรรมชาติ	เชิงภูมิศาสตร์ เน้นพื้นที่ภูเขาและริมน้ำชายแดน
5. ผู้จัดการออนไลน์	บุคคลที่สาม (วิจารณ์รัฐ) สะท้อนเสียง “รอรัฐไม่ไหว”	กลุ่มเปราะบาง/จิตอาสา ที่ต้องช่วยตนเองก่อนรัฐมาถึง	คลาสสิก เริ่มต้น-ปมขัดแย้ง-จุดเปลี่ยน-คลี่คลาย	ความไร้ประสิทธิภาพของรัฐและความเหลื่อมล้ำ	ความล้มเหลวของรัฐ ประชาชนต้องแบกรับภาระหลัก	เชิงเปราะบาง พื้นที่เฉพาะ

สำนักข่าว	มุมมองการเล่าเรื่อง	ตัวละคร	โครงเรื่อง	แก่นเรื่อง	ความขัดแย้ง	ฉาก
6. เดลินิวส์ออนไลน์	บุคคลที่สาม (เป็นกลาง) เน้นข้อมูลวิชาการและภูมิศาสตร์	หน่วยงานรัฐ/ วิชาการ แสดงความรับผิดชอบผ่านรายงาน	สาเหตุ-ผลกระทบ-ปฏิกิริยา เน้นข้อมูลเชิงวิเคราะห์	ความเปราะบางทางภูมิศาสตร์และความซับซ้อนของภัย	เชิงระบบ ความไม่พร้อมของรัฐและระบบเตือนภัย	ภูมิรัฐศาสตร์ เชื่อมโยงพื้นที่ลุ่มน้ำข้ามพรมแดน
7. ประชาชาติธุรกิจ	บุคคลที่สาม (เชิงสืบค้น) เน้นนโยบายและภาพรวมเชิงระบบ	ระบบและข้อมูลปรากฏบุคคล เพียงเพื่อเยียวยา	วิเคราะห์เชิงระบบ เชื่อมโยงเหตุการณ์-เหตุผล-ทางออก	ภัยพิบัติคือผลของนโยบาย ไม่ใช่แค่เรื่องธรรมชาติ	เชิงระบบ งบประมาณ และผังเมืองไม่สอดคล้อง ความเสี่ยง	เชิงโครงสร้าง อำนาจ เล่าผ่านแผนที่ความเสี่ยง แทนภาพคน
8. PPTV HD 36	บุคคลที่สาม/ สัมภาษณ์ วิเคราะห์เจาะลึกทุกมิติ	ประชาชน/ ผู้เชี่ยวชาญ เน้นความเห็นที่น่าเชื่อถือ	5 ส่วนชัดเจน ลำดับเหตุการณ์และคาดการณ์อนาคต	โครงสร้างบริหารล้มเหลว ระบบเตือนภัยและกฎหมายมีปัญหา	เชิงนโยบาย การจัดการน้ำข้ามพรมแดนที่ไร้เอกภาพ	ไม่ได้ระบุ รายละเอียดเด่นในแหล่งข้อมูล
9. Thai PBS	บุคคลที่สาม (สังเกตการณ์จริง) เน้นสารคดีข่าว	ประชาชนฐานราก แม่บ้าน ชาวนา กลุ่มชาติพันธุ์	เรื่องเล่าที่มีชีวิต เริ่มที่เสี่ยง ชาวบ้านสู่ปัญหาเชิงระบบ	ความไม่พร้อมของรัฐ และความหวังของชุมชน	ประชาชน vs ระบบรัฐ การจัดการที่ล่าช้า	เชิงพื้นที่และนโยบาย ภาพจริงน้ำ/ เสี่ยง และจุดแจกของ
10. ฐานเศรษฐกิจ	บุคคลที่สาม (เชิงระบบ) เน้นข้อเท็จจริงและตัวเลขเชิงเทคนิค	ธรรมชาติเป็นตัวร้าย หน่วยงานรัฐเป็นตัวสนับสนุนที่รับผิดชอบ	Freytag's Pyramid 5 ขั้นตอนชัดเจน ตั้งแต่เริ่มจนถึงการป้องกัน	การรับมือร่วมกันของรัฐและชุมชนในเชิงเศรษฐกิจ	เชิงโครงสร้าง ความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน	เชิงเศรษฐกิจ ระบุเวลาและสถานที่ชัดเจน (จังหวัด/ ประเทศ)

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติจากสำนักข่าว 10 สำนัก

จากการวิเคราะห์สรุปภาพรวมขององค์ประกอบเรื่องเล่าในข่าวภัยพิบัติจากสื่อทั้ง 10 สำนักข่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

1. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View)

มุมมองในการเล่าเรื่องเป็นมุมมองจากบุคคลที่สามซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุดในทุกสำนักข่าว โดยนักข่าวทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์หรือผู้รายงานข้อมูล สื่อบางสำนัก เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์มักใช้มุมมองที่เน้นแหล่งข่าวจากเจ้าหน้าที่รัฐและนายกรัฐมนตรีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในระดับนโยบาย ในขณะที่บางข่าวเน้นการใช้องค์ประกอบทางอารมณ์เพื่อดึงดูดความรู้สึก หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดดเด่นในการใช้มุมมองจาก ภาคประชาชน และ ผู้ประสบภัยโดยตรง เพื่อให้เสียงกับคนที่มักถูกทำให้เงียบและสร้างความรู้สึกร่วม เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจ และ เดลินิวส์ออนไลน์ เน้นมุมมองที่ให้ความสำคัญกับ ข้อมูลเชิงเทคนิค วิชาการ และข้อเท็จจริงจากหน่วยงานราชการหรือนักวิชาการ เพื่อให้เข้าใจภัยพิบัติในระดับโครงสร้าง หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มีจุดเด่นในการนำเสนอแบบ ข่าวสืบค้นเชิงระบบ ที่เน้นเสียงของนักวิชาการและข้อมูลภาพรวมมากกว่าบุคคล

2. ตัวละคร (Characters)

ตัวละครหลักได้แก่ ประชาชนผู้ประสบภัย เป็นตัวละครสำคัญที่ปรากฏในทุกสื่อ โดยมักถูกนำเสนอในฐานะเหยื่อ หรือผู้รอความช่วยเหลือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์มีลักษณะเด่นในการสร้างความเป็นมนุษย์ให้กับตัวละครผู้ประสบภัยโดยการระบุชื่อและรายละเอียดส่วนตัว เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐ และ นักการเมือง รวมทั้งผู้นำเป็นตัวละครที่ปรากฏอย่างสม่ำเสมอ โดยมักทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือหรือผู้ลงพื้นที่

หน่วยกู้ภัยและอาสาสมัคร มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือและมักถูกนำเสนอเป็น “ฮีโร่” โดยเฉพาะในหนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ยังคงเป็นเสียงที่ขาดหายไปในบางสื่ออย่าง ไทยรัฐ แต่โดดเด่นในสื่อที่เน้นการวิเคราะห์เชิงลึก เช่น กรุงเทพธุรกิจ, เดลินิวส์ออนไลน์, หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ, และ PPTV HD36

ตัวละครร้ายได้แก่ ภัยธรรมชาติ เช่น พายุ ฝนตก น้ำหลาก ดินโคลนถล่ม บางครั้งถูกทำให้เป็นตัวละครที่มีพลังในการกระทำ นอกจากนี้บางข่าวเสนอระบบราชการเป็นตัวร้ายในเรื่องเล่าเพราะความล่าช้าในการให้ความช่วยเหลือ

3. โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่องส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเรื่องราวของภัยพิบัติ (Disaster Cycle Narrative) ที่แบ่งเป็นช่วงหลัก ๆ ได้แก่ ช่วงเกิดภัย (Onset) → ช่วงผลกระทบ/วิกฤติ (Impact/Crisis) → ช่วงรับมือ/ช่วยเหลือ (Response) → ช่วงฟื้นฟูหรือเรียกร้องความช่วยเหลือ (Recovery)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์มักถูกวิพากษ์ว่านำเสนอโครงเรื่องแบบภัยพิบัติวัฏจักรที่วนซ้ำโดยไม่มี การคลี่คลายเชิงระบบ เว็บไซต์ฐานเศรษฐกิจให้ภาพกระบวนการจัดการภัยพิบัติ ที่ชัดเจนกว่าการรายงาน เหตุการณ์เฉพาะหน้า หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์เน้นโครงสร้างแบบ ภัย-ความทุกข์-ความหวัง ที่ดึง อารมณ์ร่วมได้ดี หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ นำเสนอโครงเรื่องแบบข่าววิเคราะห์เชิงระบบ ที่เชื่อมโยง เหตุการณ์กับเหตุผลและแนวทางแก้ไข ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มีลักษณะเรื่องเล่าที่มีชีวิตที่อาจ เริ่มต้นด้วยเสียงชุมชนและตั้งคำถามเชิงระบบ

4. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องที่พบบ่อยคือ ภัยพิบัติซ้ำซาก และ ความเปราะบางของโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการ แก่นเรื่องรองลงมาได้แก่ความสำคัญของการช่วยเหลือและน้ำใจ จากทุกภาคส่วน ได้แก่ รัฐ ชุมชน เอกชน มีเรื่องความล่าช้าหรือขาดประสิทธิภาพของรัฐ ในการจัดการภัยพิบัติ ความเหลื่อมล้ำในการรับมือ ภัยพิบัติ และการเข้าถึงความช่วยเหลือ บางสื่อ เช่น กรุงเทพธุรกิจ และ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ยัง เน้นแก่นเรื่องที่ทำให้เห็นว่าภัยพิบัติเป็นผลมาจากการรบกวนระบบนิเวศหรือปัญหาเชิงโครงสร้างนโยบาย

5. ความขัดแย้ง (Conflict)

เรื่องเล่าภัยพิบัติพยายาจึงแสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในทุกสื่อ เช่น ฝนตกหนัก น้ำป่าไหลหลาก ท่วมบ้านเรือน ประชาชนเดือนร้อน ทรัพย์สินเสียหาย สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ หรือระบบราชการ เป็นความขัดแย้งที่โดดเด่นและหลากหลาย เช่น ความล่าช้าในการช่วยเหลือ ความไม่พร้อมของรัฐ การไม่ได้รับการแจ้งเตือนล่วงหน้า และข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง เช่น โครงสร้างพื้นฐานไม่พร้อม การใช้ที่ดินที่ไม่ยั่งยืน สื่ออย่างหนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์มักสร้างความขัดแย้งแบบความทุกข์ของผู้คนปะทะ ความเฉื่อยของระบบราชการ ซึ่งเป็นการวิพากษ์เชิงอำนาจ ในขณะที่ไทยรัฐอาจมีการนำเสนอแบบลดทอน

ความขัดแย้งทางการเมือง บางข่าวมีการนำเสนอความขัดแย้งเชิง จิตใจ เช่น ความเครียดหรือความสิ้นหวังของผู้ประสบภัย

6. ฉาก (Setting)

องค์ประกอบด้านฉากได้แสดงถึงสถานที่หลักที่ปรากฏในข่าวคือพื้นที่ประสบภัยในจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะอำเภอแม่สาย อำเภอเมืองเชียงราย เวียงแก่น เวียงป่าเป้า และพื้นที่ติดแม่น้ำสาย-แม่น้ำรวก ซึ่งเป็นเขตชายแดนหรือพื้นที่เศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบหนัก

ฉากของช่วงเวลามีการระบุชัดเจน เช่น ช่วงปลายกันยายนถึงต้นตุลาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นช่วงที่พายุยุงเข้าประเทศไทย

บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เน้นคือ ความวิกฤติ ความเสียหาย และความไม่สามารถช่วยเหลือทุกคนได้, ดินโคลนถล่ม ถนนขาด ไม่มีอาหารน้ำ บางสื่ออย่าง หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ และ PPTV HD36 จะเชื่อมโยง ฉากเข้ากับบริบทเชิงโครงสร้างอำนาจและนโยบาย เช่น การบุกรุกที่ดินริมน้ำ หรือการขาดแผนบริหารจัดการพื้นที่

บทที่ 5

กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติพายุยาจ

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 ของงานวิจัยนี้ คือ วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยาจ โดยในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 นี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ได้แก่ กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีการขยายความ กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม และกลวิธีทางวาทศิลป์

จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในเรื่องเล่าจากข่าวภัยพิบัติพายุยาจ ตามขอบเขตของข้อมูลจำนวน 270 ข่าว มีผลการศึกษาดังนี้

1. กลวิธีทางศัพท์ (Lexical Strategies)
 - 1.1 คำแสดงความรุนแรง วิฤติ ฉับพลัน
 - 1.2 คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก
 - 1.3 การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ
 - 1.4 คำขยายหรือคำเน้นระดับ
 - 1.5 คำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ
 - 1.6 คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ
 - 1.7 คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์
2. กลวิธีการขยายความ (Modification Strategies)
 - 2.1 การขยายภาพความเสียหาย
 - 2.2 การขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์
 - 2.3 การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ
3. กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic Strategies)
 - 3.1 การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีอำนาจ

- 3.2 การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง
 - 3.3 การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน
 - 3.4 การเล่าเรื่อง (Narrative Framing) การจัดโครงเรื่อง
 - 3.5 วจนกรรม (Speech Acts)
 - 3.5.1 การแจ้งเตือน แนะนำ สั่ง
 - 3.5.2 การประกาศ การรายงาน การให้ข้อมูล
 - 4. กลวิธีทางวาทศิลป์
 - 4.1 การเปรียบเทียบ
 - 4.2 การใช้คำเชิงศีลธรรม
 - 4.3 การสร้างภาพ “ฮีโร่”
- กลวิธีทางภาษาในแต่ละลักษณะมีรายละเอียดดังนี้

1. กลวิธีทางศัพท์ (Lexical Strategies)

กลวิธีทางศัพท์เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสารเป็นการแสดงความคิดและสื่อแทนความคิดของผู้ส่งสาร โดยกลวิธีทางศัพท์ที่พบในเรื่องเล่าจากข่าวภัยพิบัติพายุนางิ มี 7 ลักษณะ ดังนี้

1.1 คำแสดงความรุนแรง วิกฤติ ฉับพลัน

คำแสดงความรุนแรง วิกฤติ ฉับพลัน เป็นถ้อยคำที่ใช้เพื่อเน้นบ่งบอกถึงความรุนแรงและสร้างแรงกระแทกทางอารมณ์ให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงภัยอันตรายและความน่ากลัวของภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ใช้แสดงความวิกฤติของสถานการณ์ เช่น วิกฤตหนักสุตรอบ 40 ปี, วิกฤตหนักรอบหลายสิบปี, น้ำท่วมฉับพลัน, น้ำป่าไหลหลากน้ำท่วมล้นตลิ่ง, หายนะเกินจะคาดเดา, ฝนร้าย, ลามหนัก, จมน้ำทั้งหมดแล้ว, โหดที่สุด, คร่าชีวิต, ถล่ม, น้ำป่าไหลทะลัก, ดินถล่ม, ทะลัก, ไหลเชี่ยวกราก, จมมิด, มฤตยูทำลายล้าง, มหาโคลนตม, ฝนถล่มหนัก, น้ำป่าไหลทะลัก, ท่วมหนักสุตรอบปี

ตัวอย่าง

น้ำท่วมเชียงราย เปิดสาเหตุวิกฤติหนักรอบหลายสิบปี อธิพิลพายุลม เมืองขยายตัวกีดขวางทางน้ำไหล
เดือนจังหวัดริมโขงระวังน้ำท่วมล้นตลิ่ง เฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

<https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2813938> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

แต่ตลอดทั้งวันนี้สภาพอากาศยังครึ้มฟ้าครึ้มฝนและมีฝนโปรยลงมาสลับกัน และศูนย์อุตุนิยมวิทยา
ภาคเหนือแจ้งระหว่างวันที่ 13-17 ก.ย.นี้ยังมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคเหนือตอนล่างซึ่งจะทำให้ภาคเหนือมีฝน
เพิ่มขึ้นในวันที่ 14-17 ก.ย.นี้ จึงแจ้งเตือนการเกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากเพิ่มเติมด้วย

<https://mgronline.com/local/detail/9670000084823> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ด้านสถานการณ์ที่ชายแดนไทย-เมียนมา อ.แม่สาย พบว่าเข้าสู่ภาวะวิกฤตเพราะระดับน้ำไม่ได้ลดลงแต่
กลับมีระดับสูงขึ้นโดยบริเวณหน้าด่านพรมแดนจุดผ่านแดนถาวรข้ามลำน้ำสายแห่งที่ 1 พบว่าน้ำได้เข้าท่วมถนน
พหลโยธินลึกเข้ามากว่า 400-500 เมตรแล้ว

https://www.matichon.co.th/region/news_4784059 (11 ก.ย. 2567)

การใช้คำแสดงความรุนแรง วิกฤติ และฉับพลันในการนำเสนอข่าวภัยพิบัติพายุอาจในหนังสือพิมพ์มี
บทบาทสำคัญในการสร้างความรู้สึกเร่งด่วนและกระตุ้นความตระหนักให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความรุนแรงของสถานการณ์
คำเช่น “วิกฤติหนักสุดรอบ 40 ปี” หรือ “คร่าชีวิต” ช่วยเสริมให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจถึงขนาดของภัยพิบัติ
กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองที่รวดเร็วจากหน่วยงานและประชาชน พร้อมทั้งเพิ่มความน่าเชื่อถือและความจริงจัง
ของข่าว การใช้คำที่รุนแรงเช่น “ฝนร้าย” หรือ “มหาโคลนตม” ยังทำให้ภัยพิบัติมีความสำคัญในระดับชาติและ
กระตุ้นให้ผู้คนรู้สึกถึงอันตรายที่อาจจะลุกลามได้ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงสถานการณ์และ
พร้อมตอบสนองในทันที

1.2 คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก

คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นคำที่สื่อถึงความรู้สึก อารมณ์ รวมถึงการกระทำบางอย่างเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของผู้ประสพภัยและกระตุ้นอารมณ์ร่วมของผู้อ่าน ก่อให้เกิดการเน้นพลังอารมณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในข่าว เช่น ร้องไห้ไปกับชาวบ้าน, ไม่เหลืออะไรเลย, เศร้าสลด, กล่าวขอบคุณทั้งน้ำตา, ไม่รู้ชะตากรรม, หนีตายเอาตัวรอด, โอดครวญ, สะอื้น, โอบกอดกันร้องไห้, ร้องขอความช่วยเหลือ, หนีเอาชีวิตรอด, ร้องไห้ระงม, วอนความช่วยเหลือ, อยากให้ผู้ใจบุญมาช่วยเหลือ เป็นต้น

ตัวอย่าง

สถานการณ์น้ำท่วมเชียงใหม่ยังคงน่าเป็นห่วง รวมถึงอาสาสมัครที่ลงพื้นที่บรรเทาทุกข์ให้กับประชาชน ก็เริ่มประสบปัญหา มีอาสาสมัครเสียชีวิต เกิดอุบัติเหตุ เสี่ยงอันตรายมากมาย ซึ่งอาสาสมัครเบอร์ต้น ๆ ของเมืองไทย “ผันเด่น จรรยาธนากร”อาสาสมัครกลุ่มใจถึงใจคนไทยไม่ทิ้งกัน ก็ได้ลงพื้นที่ช่วยเหลือพี่น้องชาวเชียงใหม่ถึงขั้นร้องไห้ไปกับชาวบ้าน เพราะไม่ว่าจะไปทางไหนก็จะได้ยินแต่คำพูดว่า “ไม่เหลืออะไรเลย”พร้อมน้ำตา

<https://mgronline.com/entertainment/detail/9670000086714> (16 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เศร้าสลดสังเวชน้ำท่วมเชียงใหม่..สาวดับเต๋ววัย 39 ปีเป็นโรคลมชัก หายจากบ้าน 3 วัน จนท.ระดมกำลังค้นหาพบจมน้ำเสียชีวิตแล้ว

<https://mgronline.com/local/detail/9670000076268> (19 ส.ค. 2567)

ตัวอย่าง

ทีมมูลนิธิร่วมกตัญญู นำเรือค้นหาหญิงคนหนึ่งที่ได้รับแจ้งว่า ถูกกระแสน้ำพัดลอยไปติดริ้ว จนกระทั่งพบว่า ติดค้างอยู่ที่ริ้วบ้านกลางชุมชน ท่ามกลางกระแสน้ำที่เชี่ยวกราก ทำให้ทีมเข้าช่วยเหลือต้องฝ่ากระแสน้ำเข้าไปประชิดตัวหญิงรายดังกล่าว ซึ่งก็กว่าจะเข้าช่วยเหลือได้สำเร็จ เพราะต้องใช้เรือสู้กับกระแสน้ำ จนสุดท้ายสามารถคว้าตัวขึ้นเรือได้อย่างปลอดภัย โดยหญิงคนดังกล่าวอายุ 27 ปี กล่าวขอบคุณทั้งน้ำตา แต่ก็อดเศร้าไม่ได้ เพราะแม้ตัวเองจะได้รับการช่วยเหลือ แต่เพื่อนที่ลอยค้อออกจากบ้านมาพร้อมกันอีก 5 คน ได้จมน้ำหายไปต่อหน้า และขณะนี้ยังไม่รู้เป็นอย่างไร

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344095> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่กู้ภัย เลานาที กลุ่มวัยรุ่นผ่า น้ำท่วมแม่สาย เชียงราย สาวติดบนกำแพง อีก 5 ชีวิตถูกน้ำซัด ไม่รู้ชะตากรรม วอนอย่าฝืนออกมาเอง น้ำเชี่ยวอันตราย...คุณพงศกร กล่าวว่า ตอนแรกภารกิจของตนคือต้องเข้าไปส่ง

อาหารให้กับชาวบ้านที่ติดค้างอยู่บ้านพักบ้าน แต่ปรากฏว่ามีชาวบ้านแจ้งว่าพบเห็นหญิงชราหรือคุณตาท่านหนึ่ง โดนกระแสน้ำพัดและพยายามเกาะตามต้นไม้ตามริ้ว แต่ปรากฏว่าน้ำแรงทำให้เกาะไม่อยู่

https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9408819 (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

นางณฤดี อายุ 58 ปี ชาวบ้านชุมชนเกาะลอย กล่าวว่า น้ำท่วมครั้งนี้รุนแรงมากได้สร้างความเสียหายแก่บ้านที่อยู่อาศัยและทรัพย์สินภายในบ้านทั้งหมด ไม่เหลืออะไรเลย ยังไม่รู้ว่าอนาคตครอบครัวจะอยู่อย่างไร เงินทองก็ไม่มี เพราะรายได้ก็ได้จากเงินที่ตนไปรับจ้างเป็นแม่บ้านตามบ้านแถวชุมชน ซึ่งได้บ้างไม่ได้บ้าง บางครั้งก็ได้เพียงหลักร้อย บางวันก็ไม่ได้เลย ไม่รู้จะหาเงินมาซื้อทรัพย์สินใหม่รวมถึงเสื้อผ้าให้ลูกไปโรงเรียนได้อย่างไร เพราะลำพังจะกินก็ยังแทบไม่มี อาศัยอยู่ยังชีพในการประทังชีวิต แต่บ้านอยู่ในซอยอยู่ยังชีพก็ไม่ค่อยมาถึงทำให้ได้น้อย การจะไปรับจ้างแม่บ้านช่วงนี้ก็ยังไม่มีการจ้าง เพราะบ้านคนจ้างก็ถูกน้ำท่วมเหมือนกัน ก็อยากให้ผู้บุญมาช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะให้ลูกชายได้เล่าเรียนหนังสือก็ยังดี ส่วนตนและครอบครัวก็จะค่อย ๆ หางานหาเงินซื้อสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านทีละนิด และในใจก็อยากได้บ้านใหม่ที่มั่นคงแข็งแรง ขณะนี้ถูกน้ำท่วมขังยังไม่รู้ว่าจะใช้อาศัยอยู่ได้หรือไม่

https://www.matichon.co.th/region/news_4798430 (18 ก.ย. 2567)

การใช้คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึกในข่าวภัยพิบัติเหล่านี้ถูกใช้เพื่อสร้างการเชื่อมโยงทางอารมณ์ระหว่างผู้อ่านและผู้ประสบภัย ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความเจ็บปวด ความสิ้นหวังหรือความสูญเสียที่ผู้ประสบภัยกำลังเผชิญอยู่ การใช้คำเหล่านี้มีจุดประสงค์ในการกระตุ้นความรู้สึกเอื้อเฟื้อ ความเห็นใจ และความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้ประสบภัย นอกจากนี้ยังช่วยให้ข่าวมีพลังอารมณ์มากขึ้น ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความรุนแรงของเหตุการณ์และสามารถสะท้อนอารมณ์จากเหตุการณ์ได้โดยตรง เช่น ความสิ้นหวังและความหวังในการได้รับความช่วยเหลือในภาวะวิกฤต

1.3 การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ

การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ หมายถึงการระบุชื่อบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องเล่าในข่าว ผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบในข่าว เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ความจริงจัง และระบุพิกัดของข่าวให้ชัดเจน เช่น อาจารย์สนธิ คชวัฒน์, น.ส. แพททอง ธารชินวัตร, อ.มงคลกร อาจารย์ประจำหลักสูตรวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม, การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, ปลัดกระทรวงมหาดไทย, ผู้ว่าฯ, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, Reuters, อ.แม่สาย, เวียงป่าเป้า, ทางขึ้นดอยตุงสายเก่า ต.แม่ฟ้าหลวง, ถนนสายบ้านปูนะ-บ้านจะดี ต.เทอดไทย, ถนนทางขึ้นบ้านผาจี ต.เทอดไทย, สนามบินแม่ฟ้าหลวง, อ.เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์, พายุยาจิ, แม่น้ำสาย, กรมอุตุนิยมวิทยา, GISTDA, ศ.ดร.ศุภชัย กล่าวว่ น.ส.ศุภมาส อิศรภักดี รมว.กระทรวง อว.

ตัวอย่าง

เกี่ยวกับเรื่องนี้ อาจารย์สนธิ คชวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ชมรมนักวิชาการสิ่งแวดล้อม ได้โพสต์ข้อความผ่านเฟซบุ๊ก "Sonthi Kotchawat" ระบุ สาเหตุที่น้ำท่วมหนักที่อำเภอแม่สาย และท่าซี้เหล็ก ว่า พายุยาจิอ่อนกำลังลง ทำให้เกิดกลุ่มเมฆฝนหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมพื้นที่ รวมทั้งมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคเหนือตอนบนและประเทศลาว

<https://www.thairath.co.th/news/society/2813930> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เมื่อวันที่ 12 กันยายน ที่อาคารรัฐสภา น.ส.แพททองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวตอนหนึ่งระหว่างเป็นประธานการประชุมหารือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ว่า ในวันที่ 13 กันยายนนี้ ตนและรัฐมนตรีบางคนจะลงพื้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อไปตรวจเยี่ยมพร้อมให้กำลังใจกับชาวบ้านที่ประสบอุทกภัย พร้อมกับสั่งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องไม่ต้องมาต้อนรับ ขอให้อยู่หน้างานเพื่อช่วยเหลือประชาชนก่อนสั่งการให้แต่ละกระทรวงรับผิดชอบเร่งการช่วยเหลือเยียวยาทันท่วงที

https://www.matichon.co.th/politics/news_4787044 (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

อ. มงคลกร อาจารย์ประจำหลักสูตรวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม เผยเอาดินตะกอนน้ำท่วมจากแม่สาย มาส่งให้ห้องปฏิบัติการเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร ผลแล็บพบแร่ธาตุเพียบ และเหมาะต่อการเพาะปลูก

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000091767> (29 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.เชียงราย ได้รายงานสถานการณ์อุทกภัยและดินถล่มในพื้นที่ เชียงรายว่าหลังฝนตกหนักสะสมตั้งแต่ 8 ก.ย. 67 เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม ส่งผลกระทบตั้งแต่วันที่ 9-14 ก.ย. 2567 รวมทั้งสิ้น 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) ได้แก่ อ.เมืองเชียงราย, อ.เชียงแสน, อ.เชียงของ, อ.แม่จัน, อ.แม่ฟ้าหลวง, อ.แม่สาย, อ.ดอยหลวง, อ.เทิง และ อ.เวียงแก่น โดยตลาด ชุมชนเศรษฐกิจได้รับผลกระทบ 2 แห่ง ร้านค้า/สถานประกอบการ 92 แห่ง ราษฎรได้รับผลกระทบเบื้องต้น 52,688 ครัวเรือน พื้นที่เกษตรได้รับผลกระทบ 13,877 ไร่

<https://mgronline.com/local/detail/9670000086084> (15 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

นอกจากนี้พบว่าถนนหลายสายในพื้นที่ อ.แม่ฟ้าหลวง เสียหาย เช่น ทางขึ้นดอยตุงสายเก่า ต.แม่ฟ้าหลวง ,ถนนสายบ้านปูนะ-บ้านจะตี ต.เทอดไทย,ถนนทางขึ้นบ้านผาจี ต.เทอดไทย,ดินไถลจากภูเขาพื้นที่บ้านแม่จันหลวง และบ้านสันติคีรี ต.แม่สลองนอก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แม่สลองนอก ต้องประกาศห้ามเข้าพื้นที่ภัย พิบัติดินสไลด์ที่บ้านแม่จันหลวงแล้ว,ถนนทางเข้าออกบ้านหัวแม่คำ ยังถูกตัดขาดไม่สามารถสัญจรได้ ฯลฯ

<https://mgronline.com/local/detail/9670000085823> (14 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

นาย เอลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติและผู้ก่อสร้างวัดร่องขุน ระบุว่าสถานการณ์น้ำท่วมครั้งนี้โหด ที่สุดเท่าที่เคยมีมาล่าสุดตรวจสอบพบกระแสน้ำยังไหลแรงทำให้รถใหญ่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนที่ติด อยู่ในพื้นที่ได้

<https://www.thansettakij.com/business/economy/606383> (11 ก.ย. 2567)

การใช้ข้อมูลบุคคล หน่วยงาน และสถานที่เฉพาะมีวัตถุประสงค์หลักในการเพิ่มความน่าเชื่อถือ และ ความจริงใจ ของเนื้อหาข่าว โดยการระบุชื่อบุคคลหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์จะช่วยให้ ข้อมูลข่าวสารดูมีความน่าเชื่อถือและเป็นทางการมากขึ้น นอกจากนี้ การระบุ สถานที่เฉพาะ เช่น “อ.แม่สาย” หรือ “สนามบินแม่ฟ้าหลวง” ช่วยให้ผู้รับสารสามารถทำความเข้าใจและเชื่อมโยงข่าวกับพิกัดที่เกิดเหตุได้ชัดเจน มากยิ่งขึ้น การใช้แหล่งข้อมูลอย่าง “Reuters” หรือ “กรมอุตุนิยมวิทยา” ยังเป็นการสนับสนุนข้อมูลข่าวให้มีความแม่นยำ และทำให้ผู้อ่านมั่นใจว่าเนื้อหาที่ได้รับมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและได้รับการยืนยันแล้ว

1.4 คำขยายหรือคำเน้นระดับ

คำขยายหรือคำเน้นระดับ เป็นถ้อยคำที่ใช้สื่อเพื่อทำให้เหตุการณ์โดดเด่นและสื่อความร้ายแรงเกินปกติทำให้เห็นภาพผลกระทบร้ายแรง หรือเน้นความต่อเนื่อง เช่น น้ำท่วมแล้วท่วมอีก, ฝนตกหนักต่อเนื่อง, หลากทะเลาะ, น้ำเชี่ยวกราก, ฝนตกหนักมาก, บทเรียนราคาแพง, ซูเปอร์ไต้ฝุ่น, พาดหาง, หนักสุดในรอบ 60 ปี, ต่อเนื่อง, วงกว้าง, รวดเร็ว, หนักสุดในรอบ 80 ปี, โหดเหี้ยมที่สุด, สุดจะบรรยาย, ฝนตกหนักต่อเนื่อง, น้ำท่วมซ้ำหลายครั้ง, ยิ่งอ่วม, โหดเหี้ยมที่สุด, เอ่อล้นท่วม..อีก เป็นต้น

ตัวอย่าง

เชียงราย - เจอน้ำท่วมแล้วท่วมอีก..หลังฝนตกหนักน้ำป่าหลากท่วมถนนพหลโยธิน ตั้งแต่ปางแลหน้ามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตกเย็นน้ำป่าโถมพระบาทหลวงทะเลาะซ้ำ ท่วมถนนหน้า ม.ราชภัฏเชียงรายจมมิด จนการจราจรโกลาหลต่อเนื่อง

<https://mgronline.com/local/detail/9670000092707> (1 ต.ค. 2567)

ตัวอย่าง

ฝนตกหนักต่อเนื่องน้ำป่าไหลหลากท่วมหลายหมู่บ้าน อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย ประชาชนเดือดร้อนกว่า 1,400 หลังคาเรือน ถนนเวียงป่าเป้า-พร้าว ดินถล่มต้นไม้โค่นทับเส้นทาง ต.บ้านโป่ง ขณะที่ชาวบ้านได้รับบาดเจ็บ 5 คน

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344532> (23 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เชียงรายอ่วม อิทธิพลพายุงิ ฝนตกหนักทั้งวันทั้งคืน แม่น้ำสายเอ่อล้นท่วมชุมชนตลาดสายลมจอยอีก รอบ ด้านผู้ว่าฯสั่งการเร่งช่วยเหลือปชช.

<https://www.thansettakij.com/news/general-news/606236> (10 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

อาจารย์เฉลิมชัย เผยคลิปน้ำท่วมแม่สาย จ.เชียงราย หลังฝนตกต่อเนื่อง ร้านค้าได้รับความเสียหาย เผยครั้งนี้โหดเหี้ยมที่สุด น้ำไหลแรงมาก ขณะที่ ปภ. เปิดสายด่วน รับแจ้งเหตุ 1784 ตลอด 24 ชม.

<https://www.thairath.co.th/news/society/2813596> (10 ก.ย. 2567)

การใช้คำขยายหรือคำเน้น ในข่าวภัยพิบัติ มีจุดประสงค์ในการเพิ่มความรุนแรงและความเด่นชัด ของเหตุการณ์ให้มากยิ่งขึ้น โดยการใช้คำเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความร้ายแรงและความต่อเนื่องของสถานการณ์ เช่น การใช้คำว่า “หนักสุดในรอบ 60 ปี” ทำให้เห็นว่าเหตุการณ์นี้มีความรุนแรงและมีความสำคัญสูงสุดเมื่อเทียบกับเหตุการณ์ที่ผ่านมา อีกทั้งการใช้คำอย่าง “โหดเหี้ยมที่สุด” หรือ “สุดจะบรรยาย” ยังช่วยสร้างภาพที่มีความตึง

เครียดและความสูญเสียอย่างมหาศาล เพื่อกระตุ้นอารมณ์ให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความน่ากลัวและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้ข่าวนั้น โดดเด่น และ น่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านและสร้างความเข้าใจถึงภัยที่อาจขยายวงกว้างหรือยืดเยื้อ

1.5 คำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ

คำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายสื่อถึงความจริง ความชัดเจน และปริมาณมาก รวมถึงสร้างภาพขนาดความเสียหายที่เป็นรูปธรรมและตรวจสอบได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจขนาดและขอบเขตของภัยได้ชัดเจน และรู้สึกว่ายั่งยืน จริง ชัดเจน และใหญ่ เช่น ไม่ต่ำกว่า 2 วัน, 1,241 ครัวเรือน, 1 ราย (เสียชีวิต), 2 ราย”(บาดเจ็บ), สูงกว่า 2 เมตร (ระดับน้ำ), 234 กม./ชม. (ความเร็วลม), 27,500 หลัง (บ้านเรือนเสียหาย), 830,000 ครัวเรือน (ไฟฟ้าดับ), 146,000 คน (อพยพ), กระทบ 52,688 ครัวเรือน เสียชีวิต 10 ราย, 127 รายเสียชีวิต, 59,000 คนอพยพ, 200 กิโลเมตรต่อชั่วโมง, กระทบ 53,209 ครัวเรือน, เสียชีวิต 14 ราย, สัตว์ปีก 19,500 ตัว, ความเร็วลม 149 กม./ชม., อพยพ 20,000 คน เป็นต้น

ตัวอย่าง

กรณีน้ำท่วมที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประชาชนจำนวนมากติดอยู่บนหลังคา และติดอยู่ในบ้านเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 วัน โดยหน่วยงานที่เข้าไปช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของมูลนิธิ, จิตอาสา, สมาคม และภาคประชาสังคม ส่วนหน่วยราชการยังล่าช้าอยู่เพราะติดระบบราชการ ยกเว้นหน่วยทหารที่สั่งการและออกปฏิบัติงานได้ทันที

<https://www.thairath.co.th/news/society/2813930> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.เชียงรายได้รายงานสถานการณ์อุทกภัยและดินถล่มในพื้นที่ เชียงรายว่าหลังฝนตกหนักสะสมตั้งแต่ 8 ก.ย. 67 เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม ส่งผลกระทบตั้งแต่วันที่ 9-14 ก.ย. 2567 รวมทั้งสิ้น 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) ได้แก่ อ.เมืองเชียงราย, อ.เชียงแสน, อ.เชียงของ, อ.แม่จัน, อ.แม่ฟ้าหลวง, อ.แม่สาย, อ.ดอยหลวง, อ.เทิง และ อ.เวียงแก่น โดยตลาดชุมชนเศรษฐกิจได้รับผลกระทบ 2 แห่ง ร้านค้า/สถานประกอบการ 92 แห่ง ราษฎรได้รับผลกระทบเบื้องต้น 52,688 ครัวเรือน พื้นที่เกษตรได้รับผลกระทบ 13,877 ไร่

<https://mgronline.com/local/detail/9670000086084> (15 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

อำนาจ ศรีใส ผู้จัดการร้าน Chivit Thamma Da Coffee House, Bistro & Bar กล่าวว่า ชีวิตธรรมดา เราได้รับผลกระทบ 100% โดยที่ระดับน้ำสูงถึงอก ...ความเสียหายประมาณ 500,000 บาท เพราะต้องมีการรีโน

เวทพื้น ... แม้จะยกของขึ้นไปบางส่วนแล้ว แต่ช่วงสายน้ำมาเร็วสูงกว่า 2 เมตร ทำให้เราต้องตัดสินใจอพยพพนักงานออกจากพื้นที่

https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363 (17 ต.ค. 2567)

ตัวอย่าง

หลายประเทศเจอฤทธิ์พายุไต้ฝุ่น “ยาจิ” ที่มีความรุนแรงระดับ 3 ซัดถล่ม โดยเมื่อวันที่ 7 ก.ย. สำนักข่าวต่างประเทศรายงานว่า ซูเปอร์ไต้ฝุ่นยาจิ ซัดถล่มเกาะไห่หนาน ทางใต้ของจีน ด้วยความเร็วลมสูงสุด 234 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เมื่อช่วงเย็นของวันที่ 6 ก.ย.ที่ผ่านมา ... เสียชีวิตอย่างน้อย 2 ศพ และบาดเจ็บ 92 ราย อีกทั้งสร้างความเสียหายแก่อาคารบ้านเรือน ต้นไม้โค่นล้ม น้ำท่วมและส่งผลให้ระบบไฟฟ้าขัดข้องกว่า 830,000 ครัวเรือน

<https://www.thairath.co.th/news/local/2813142> (8 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ภาพจากดาวเทียม "จิสต้า" ข้อมูลวันที่ 11 ก.ย.2567 พบว่า น้ำจากฝั่งเมียนมา ยังจ่อมาท่วมฝั่งไทยจำนวนมาก พื้นที่สีฟ้า คือ น้ำจากฝั่งเมียนมา จมน้ำ 4,791 ไร่ ส่วนสีแดง คือ น้ำใน อ.แม่สาย จมน้ำ 6,182 ไร่ ดังนั้นพื้นที่ อ.เมืองเชียงราย น้ำล้นตลิ่งแล้ว ชุมชนรอบสนามบินเก็บของขึ้นที่อยู่อย่างน้อย 1 เมตร โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มต่ำแม่น้ำกกปลายทางลงแม่น้ำโขง อ.เวียงแก่น อ.เชียงของ คาดท่วมมิดหลังคาชั้น 1 เพราะแม่น้ำกกมีแนวโน้มสูงขึ้น ก่อนที่มวลน้ำทั้งหมดจะไหลลงสู่มแม่น้ำโขง

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344089> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ส่งผลให้มีพื้นที่ได้รับผลกระทบรวมทั้งสิ้น 5 อำเภอ 10 ตำบล 34 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (2 ชุมชน) ตลาดชุมชนเศรษฐกิจ 2 แห่ง ดินสไลด์ 8 จุด ประชาชนได้รับผลกระทบ 1,241 ครัวเรือน เสียชีวิต 1 ราย บาดเจ็บ 2 ราย ได้แก่ 1. อำเภอแม่สาย เกิดน้ำท่วมพื้นที่ตลาดสายลมจอย และพื้นที่ชุมชนแม่สาย ชุมชนเหมืองแดง ชุมชนเกาะทราย ชุมชนไม้ลุงชน จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลแม่สาย และตำบลเวียงพางคำ รวม 16 หมู่บ้าน 2. อำเภอแม่ฟ้าหลวง เกิดเหตุดินสไลด์ จำนวน 8 จุด ในพื้นที่ 3 ตำบล 8 หมู่บ้าน เสียชีวิต 1 ราย บาดเจ็บ 2 ราย 3. อำเภอเชียงของ เกิดน้ำท่วมพื้นที่ตำบลสถาน รวม 3 หมู่บ้าน

<https://www.thansettakij.com/business/economy/606383> (11 ก.ย. 2567)

1.6 คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ

การใช้คำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณมีวัตถุประสงค์ในการทำให้ข้อมูลข่าวมีความชัดเจนและตรวจสอบได้ โดยการใช้ตัวเลขเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจขนาดและขอบเขตของภัยพิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตัวเลขเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ข่าวดูมีความน่าเชื่อถือและมีหลักฐานสนับสนุน แต่ยังช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น จำนวนผู้เสียชีวิต, บ้านเรือนที่เสียหาย, หรือจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านประเมินได้ว่าภัยพิบัตินั้นมีขนาดใหญ่เพียงใด และส่งผลกระทบต่อชุมชนและเศรษฐกิจมากแค่ไหน การใช้ตัวเลขยังช่วยให้เหตุการณ์ดูจริงจังและมีความสำคัญสูงสุด โดยสามารถทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงสถานการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ เป็นถ้อยคำที่เน้นผลกระทบทางเศรษฐกิจ เพื่อแสดงให้เห็นความเสียหายที่จับต้องได้ และผลกระทบในวงกว้าง เช่น พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ, โรงแรมเสียหายกว่า 2 ล้านบาท, ค่าφέสูญรายได้ 60-70%, ทูบเศรษฐกิจจวบแล้วพันล้าน, กระทบเศรษฐกิจ 5,000 ล้านบาท, พื้นที่เศรษฐกิจ

ตัวอย่าง

ไม่ใช่แค่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ที่น้ำท่วมรุนแรง แต่พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ “เมียนมา” และ “ลาว” ก็ถูกน้ำท่วมเช่นกัน แต่มีคำถามว่าระบบการแจ้งเตือนภัยในพื้นที่ อ.แม่สาย มีประสิทธิภาพหรือไม่

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344089> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

น้ำท่วมเชียงราย ทูบเศรษฐกิจจวบแล้ว 1 พันล้าน หอการค้าไทย ชี้ความเสียหายน้ำท่วมจังหวัดเชียงราย กระทบเศรษฐกิจในพื้นที่ 1,000 ล้านบาท มั่นใจภายใน 7 วันสถานการณ์ดีขึ้น ...

<https://www.prachachat.net/economy/news-1650886> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เมื่อเวลา 08.45 น.ที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีออกเดินทางจากท่าอากาศยานทหาร กองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ ... เพื่อตรวจราชการในพื้นที่ ติดตามการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและมอบมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อถึงท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง พบว่ามีประชาชนมารอต้อนรับพร้อมมอบดอกกุหลาบให้กำลังใจ

<https://www.thairath.co.th/news/politic/2828622> (1 ธ.ค. 2567)

ตัวอย่าง

มีการประมาณการจากหอการค้าไทยเข้ามาว่า น้ำท่วมใหญ่ระลอกแรกบริเวณ จังหวัดน่าน-เชียงราย-แพร่ ได้สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 4,000-6,000 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นในพื้นที่เกษตรกรรมและการค้า-บริการในบริเวณตัวเมือง

<https://www.prachachat.net/columns/news-1652242> (16 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

น้ำท่วมเชียงราย : เศรษฐกิจ “แม่สาย” เสียหายหนักสุดในรอบหลาย 10 ปี คาดสูญเม็ดเงินวันละหลายร้อยล้านบาท ซึ่งประเมินมูลค่าความเสียหายไม่ได้ ผลกระทบวิกฤตขยายวงกว้าง

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-1650825> (12 ก.ย. 2567)

การใช้คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์ในการเน้นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติหรือเหตุการณ์ร้ายแรง โดยการใช้คำเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านเห็นถึงความเสียหายที่จับต้องได้และสามารถประเมินผลกระทบในวงกว้างได้อย่างชัดเจน การระบุจำนวนเงินหรือเปอร์เซ็นต์ในการสูญเสยรายได้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงขนาดและความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้ชาวคู่มือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความตระหนักถึงความสูญเสียที่อาจส่งผลกระทบต่ออาชีพส่วนตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต การใช้คำเชิงเศรษฐกิจจึงช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพการกระทบที่เป็นรูปธรรมและยืนยันถึงความสำคัญของการฟื้นฟูสถานการณ์

1.7 คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์

การเลือกคำเพื่อกำหนดกรอบต้นเหตุของปัญหาช่วยให้เห็นภาพของสาเหตุและผลลัพธ์ และกำหนดมุมมองต่อต้นเหตุของปัญหาเพื่อเชื่อมโยงภัยพิบัติกับการใช้ที่ดินหรือโครงสร้างพื้นฐาน และทำให้ผู้อ่านเข้าใจระบบที่ซับซ้อน เช่น สาเหตุน้ำท่วมแม่สาย ซึ่งไม่ได้มาจากป่าไทยไทยถูกทำลาย แต่สาเหตุมาจากประเทศเพื่อนบ้าน, มวลน้ำมาจากฝั่งเมียนมา...พื้นที่ต้นน้ำแทบไม่เหลือป่าสมบูรณ์, พนังกันพัง, ตึกปลูกสร้างรูล้ำน้ำทำให้คับแคบ, การสูญเสียพื้นที่ป่าปกคลุม

ตัวอย่าง

อดีตหนุ่มทีมช่วยเหลือ 13 หมูป่า โปสต์อธิบายชัด สาเหตุที่ทำน้ำท่วมเชียงราย ซึ่งไม่ได้มีชีมาจากป่าในไทยถูกทำลาย แต่สาเหตุมาจากประเทศเพื่อนบ้าน

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000085359> (13 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

...ซึ่งครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนที่เห็นได้ชัดว่า เขาที่ถูกตัดไม้ทำลายป่า เมื่อฝนตกก็ได้รับผลกระทบหนัก อีกทั้งลักษณะฝนในขณะนี้ เป็นเรนบอมบ์ตกหนักเฉพาะจุด มีทั้งไร่ข้าวโพดและรีสอร์ท ต้องหาทางแก้ไขต่อไป แต่ยอมรับว่าครั้งนี้เป็นบทเรียนสำคัญที่ต้องคิด เพราะเป็นครั้งแรกที่มีดินโคลนถล่มจำนวนมากและขยายไปหลายจุดในพื้นที่ภาคเหนือ ส่วนการประชุม ศปช. ยังไม่มีกำหนดการประชุมเพราะขณะนี้ ศปช. ส่วนหน้าก็ทำงานและประสานงานตลอดเวลา หากมีปัญหาอะไรก็พร้อมที่จะชัฟพอร์ต

<https://www.prachachat.net/politics/news-1667394> (4 ต.ค. 2567)

ตัวอย่าง

น้ำนั้นมาจากฝั่งพม่าเกือบทั้งหมดที่เริ่มต้นไหลลงมาจากพื้นที่ภูเขาสูง ซึ่งเต็มไปด้วยแขนงสายน้ำสาขาย่อยต่าง ๆ มากมาย แล้วรวม ๆ กันมาจนเป็นแม่น้ำสายที่เริ่มแบ่งเขตชายแดนที่ อ.แม่สาย จากนั้นก็จะไหลคดเคี้ยวๆ อีกราว 50 กม. ไปรวมกับแม่น้ำโขง ที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งในพื้นที่ต้นน้ำฝั่งพม่านั้น แทบไม่เหลือป่าสมบูรณ์แบบดั้งเดิม หน้าดินส่วนใหญ่ถูกเปิดเพื่อทำการเกษตรมานานแล้วหลายสิบปี หน้าดินถูกเผาซ้ำ ๆ จนหมดความสมบูรณ์ที่จะเกิดป่าได้อีก ป่าสักป่าไม้ต้นใหญ่ ๆ ที่เคยมีอยู่มากมายก็ถูกโค่นแปรรูปมานานแล้วนับ 100 ปี ต้นไม้ที่งอกใหม่สลัดกับพื้นที่เกษตร อย่างมากก็ป่าไผ่และดงไม้พุ่มไม้ขนาดเล็ก ส่วนในพื้นที่ริมลำธารต่าง ๆ ก็จะมีการทำนาข้าวขั้นบันได เพราะในโซนนี้แทบไม่มีที่ราบลุ่มให้ทำนาแบบในฝั่งประเทศไทย

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000085359> (13 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

หลักฐานปรากฏชัดเจนด้วยภาพถ่ายจากดาวเทียมรายละเอียดสูง บันทึกภาพเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2567 ใกล้ชายแดนประเทศเมียนมา ในเขตอำเภอแม่สาย ซึ่งเป็นแค่ส่วนเล็กๆของพื้นที่รับน้ำทั้งหมดของแม่น้ำสาย พบดินถล่มหลายจุดปรากฏเป็นสีน้ำตาลแดง ตัดกับสีเขียวของป่าไม้หรือแปลงเกษตรอย่างเห็นได้ชัด แต่ละร่องรอยมีความกว้างประมาณ 20-30 เมตร หรือเทียบเท่ากับถนนขนาด 4 เลน และมีความยาวหลายสิบลเมตรถึงหลายร้อยเมตร แตกต่างกันไปตามลักษณะพื้นที่ ซึ่งภาพนี้สะท้อนให้เห็นถึงหนึ่งในสาเหตุของตะกอนดินโคลนจำนวนมากที่ไหลทับถมในพื้นที่ด้านล่าง

<https://www.dailynews.co.th/news/3919752/> (30 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เปิดเหตุผล ทำไมพายุ ‘ยาจิก’ มฤตยูทำลายล้างได้มากกว่า ‘ซูลิก’? เมื่อวันที่ 21 ก.ย. 67 ผู้สื่อข่าวรายงาน ว่า เพจ ฝ่าฝุ่น ได้ทำการวิเคราะห์เปิดข้อมูลว่า ทำไมพายุ Yagi ทำลายล้างได้มากกว่า Soulik? โดยระบุข้อมูลว่า Yagi ขณะอยู่เหนือรอยต่อไทยลาวพม่า ยังมีกำลังพอกควร เพราะสะสมพลังมาจากการเป็นไต้ฝุ่นระดับ 4 จะเห็นได้จากสภาพการหมุนทวนเข็มนาฬิกา แต่ Soulik นั้น เริ่มต้นก็กำลังไม่มาก พอขึ้นฝั่งเวียดนามได้ก็กลายเป็นดีเปรสชันคือไม่ค่อยหมุนแล้วจะไม่มีลม แต่ฝนยังตก ฝนเป็นสิ่งที่ไทยเรากลัว เพราะมาถึงเราลมหมดแรงแทบจะทุกครั้ง พอมาถึงพม่าพลังดูดของ Yagi ดูดอากาศร้อนขึ้นจากอันดามันเข้าไปเติมได้ ฝนเลยตกหนักต่อ นี่เป็นเหตุให้เกิดน้ำหลากได้ง่ายขึ้น ส่วน soulik นั้น หมดแรงไปนานแล้วตั้งแต่มยังไม่ข้ามลาวมา

<https://www.dailynews.co.th/news/3887882> (21 ก.ย. 2567)

การใช้คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์ ในข่าวภัยพิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบความเข้าใจของผู้อ่านต่อที่มาของปัญหา โดยการเชื่อมโยงต้นเหตุและผลลัพธ์เข้าด้วยกัน การใช้ถ้อยคำเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านเห็นถึงระบบที่ซับซ้อนของภัยพิบัติว่าไม่ใช่เพียงปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่ยังเกี่ยวพันกับโครงสร้างพื้นฐาน, การจัดการพื้นที่, การใช้ที่ดิน, และการทำลายสิ่งแวดล้อมอีกด้วย การชี้ชัดถึงต้นเหตุยังเป็นกลวิธีทางวาทกรรมเพื่อกำหนดทิศทางของการตีความและการแก้ปัญหาว่าควรมุ่งไปที่ใด เช่น การฟื้นฟูป่าต้นน้ำ, การจัดการพรมแดนแม่น้ำ, หรือการปรับปรุงผนังกันน้ำ ดังนั้น การใช้คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์จึงไม่เพียงทำให้ผู้อ่านเข้าใจความเชื่อมโยงของเหตุการณ์ แต่ยังช่วยกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงปัญหาเชิงโครงสร้างและนโยบายที่อยู่เบื้องหลังภัยพิบัติด้วย

2. กลวิธีการขยายความ (Modification Strategies)

กลวิธีการขยายความ หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่เป็นส่วนขยาย อาจเป็นคำ วลีหรืออนุพยางค์ก็ได้ ถ้าเป็นส่วนขยายนามก็เป็นคำคุณศัพท์หรืออนุพยางค์ขยายนาม ถ้าเป็นส่วนขยายกริยาก็คือเป็นคำวิเศษณ์หรืออนุพยางค์วิเศษณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อเน้นส่วนที่ต้องการขยายให้มีความหมายเด่นชัด เกิดภาพหรือความคิดบางอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น กลวิธีการขยายความที่พบในเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติพายุงู มีดังนี้

2.1 การขยายภาพความเสียหาย

การขยายภาพความเสียหายเป็นการใช้การขยายความทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและรู้สึกได้ชัดเจนกว่า คำทั่วไปโดยใช้คำ วลี หรือประโยคย่อย เพื่อทำให้สิ่งที่นำเสนอเด่นชัดขึ้นและสร้างภาพในใจผู้อ่าน เช่น ชาวบ้านติดค้างบนหลังคา 2-3 วัน, บ้านเรือน รถยนต์ จยย. จมน้ำเสียหายประเมินมูลค่าไม่ได้, จมน้ำทั้งหมดแล้ว, ไหลแรง, พังหลาย, หนักสุดในรอบหลายสิบปี, มวลน้ำชุ่นคลั๊กทะเล, แทบมิตหลังคาร้านทั้งตลาด, คราบโคลนถมถึงหลังคา, ต้นไม้กว่า 25,000 ต้นหักโค่น, บ้านเรือนราษฎรถูกน้ำป่าพัดหายไป 9 หลัง เป็นต้น

ตัวอย่าง

จากอิทธิพล ซูเปอร์ไต้ฝุ่น ยางิ ... ถือว่าเป็นเหตุการณ์หนักสุดในรอบ 60 ปี โดยที่ประชาชนหลายคนคิดไม่ถึงว่าน้ำจะท่วมสูง ขนาด 2 เมตร และไหลมาอย่างแรงและรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินประชาชนติดค้างในบ้านเรือนหลายรายรวมถึงสัตว์เลี้ยง ... น้ำท่วมฉับพลันครั้งนี้ถือเป็นน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่อำเภอแม่สายซึ่งมองว่าหนักหน่วงกว่าปี 2565 และหนักที่สุดในรอบ 60 ปี

<https://www.thansettakij.com/business/economy/606383> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

จากกรณีสภาพอากาศและเหตุการณ์วิกฤตอุทกภัยลำน้ำสายล้นเพิ่ม ท่วมทั้งสองฝั่งไทย-เมียนมา พบมวลน้ำชุ่นคลั๊กทะเลท่วมตลาดท่าล้อ ชายแดนท่าซี้เหล็ก แทบมิตหลังคาร้านทั้งตลาด ด้านแม่สาย มวลน้ำไหลท่วมถึงชุมชนกลางเมือง ได้รับความเสียหายอย่างหนักเนื่องจากฝนตกหนักติดต่อกันต่อเนื่องตลอดทั้งวันทั้งคืนตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2567 ทำให้น้ำป่าไหลทะลักจากฝั่งเมียนมาลงแม่น้ำสาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย ตามที่นำเสนอข่าวไปแล้วนั้น

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000084161> (10 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ขณะที่ประปาเชียงรายหยุดผลิตตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน 2567 ส่วนใน อ.แม่สาย น้ำท่วมมิดท่วมหลังคา ตลาดสายลมจอย ถนนพหลโยธินหน้าด่านพรมแดน และพื้นที่เศรษฐกิจ 4 ตำบล 37 หมู่บ้าน ที่มีผลกระทบหนักสุดที่ชุมชนแม่สาย ชุมชนเหมืองแดง ชุมชนเกาะทราย ชุมชนไม้ลุงชน โรงเรียนเสียหาย 8 แห่ง ที่ อ.เมืองเชียงราย ได้รับผลกระทบ 6 ตำบล 35 หมู่บ้าน ชุมชนเขตเทศบาลนครเชียงราย บ้านเรือน ทรัพย์สิน รถยนต์ จยย.จมน้ำเสียหายประเมินมูลค่าไม่ได้

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814508> (15 ก.ย. 2567)

การใช้การขยายภาพความเสียหายมีจุดประสงค์ในการสร้างภาพที่ชัดเจนและมีพลังอารมณ์ ในใจผู้อ่าน การใช้คำหรือวลีเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียดและลึกซึ้ง เช่น การบรรยายถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบ้านเรือน, รถยนต์, และสิ่งของที่มีมูลค่าหรือความสำคัญในชีวิตประจำวัน ด้วยคำขยายที่มีลักษณะเฉพาะทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงขนาดและความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การใช้คำเช่น พังทลาย, หนักสุดในรอบหลายสิบปี หรือ น้ำป่าพัดหายไป 9 หลัง ยังช่วยเน้นย้ำถึงความสำคัญของเหตุการณ์และทำให้ผู้รับข่าวรู้สึกถึงผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ซึ่งสามารถสร้างอารมณ์ร่วมและการเข้าใจถึงความรุนแรงของสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

2.2 การขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

การขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นการให้การขยายความเพื่อระบุพิภพและช่วงเวลา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความกว้างขวางของบริเวณที่เกิดเหตุ และความยาวนานของภัยพิบัติที่กินเวลาต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังใช้เพื่อระบุพิภพทางภูมิศาสตร์อย่างละเอียดเพื่อให้ข่าวสดใหม่ จับต้องได้ เช่น วันที่ 15 กันยายน 2567 มีรายงานว่า เมื่อเวลา 06.00 น. ... , 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน, น้ำป่าไหลจากตอยตุงลงสู่บ้านแม่สาย, ท่วมต่อเนื่องหลายวัน, วันที่ 11 ก.ย. เวลา 12.00 น., ตลาดสายลมจอย, ชุมชนเกาะทราย, ถ้ำขุนน้ำนางนอน, ตั้งแต่ 10 ก.ย., ครบ 1 เดือนแล้วยังอ่วม, ช่วงสายวันนั้น, ต้นน้ำจากภูเขาสูง...ไหลคดเคี้ยวอีกราว 50 กม. ไปบรรจบแม่น้ำโขง, เกิดน้ำท่วมในแม่สายแล้ว 6 ครั้งในปีเดียว, ต.แม่ยาว หมู่ 1-20 น้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชน, ต่อเนื่อง 2 วัน, จากบ้านหัวฝายลงถึงตลาดสายลมจอย, ในเชิงภูมิศาสตร์ เป็นต้น

ตัวอย่าง

วันที่ 15 กันยายน 2567 มีรายงานว่า เมื่อเวลา 06.00 น. นายครรชิต ชมภูแดง หน.ปภ.เชียงราย รายงานสรุปสถานการณ์ฝนตกน้ำท่วมดินถล่มตั้งแต่วันที่ 9 - 14 กันยายน 2567 มีผลกระทบ 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) มี อ.เมืองเชียงราย, อ.เชียงแสน, อ.เชียงของ, อ.แม่จัน, อ.แม่ฟ้าหลวง, อ.แม่สาย, อ.ดอยหลวง, อ.เทิง, อ.เวียงแก่น ตลาดชุมชนเศรษฐกิจ 2 แห่ง ร้านค้า สถานประกอบการ 92 แห่ง ประชาชน 52,688 คน ครัวเรือน พื้นที่เกษตร 13,877 ไร่ อ.แม่สาย น้ำท่วมเสียชีวิต 5 ศพ อยู่ระหว่างพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล อ.แม่ฟ้าหลวง ดินสไลด์ทับเสียชีวิต 5 ราย บาดเจ็บ 2 ราย รวมตาย 10 ราย บาดเจ็บ 2 ราย

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814508> (15 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

หากพิจารณาในเชิงภูมิศาสตร์ ตัวเมืองแม่สายตั้งอยู่ติดกับเชิงเขา และติดกับแม่น้ำที่ไหลมาจากเขตภูเขา ในขณะที่เดียวกันการศึกษาด้านธรณีวิทยาพบว่า พื้นที่บริเวณตัวเมืองแม่สาย โดยเฉพาะสองฝั่งแม่น้ำสายที่ใกล้กับด้านชายแดนไทย-เมียนมา เป็นพื้นที่ที่มีดินตะกอนไหลทับถมสะสมมาตั้งแต่อดีต ดัวยที่ตั้งของเมืองและลักษณะภูมิประเทศ ทำให้น้ำที่ไหลกลงมาจากต้นน้ำของแม่น้ำสาย มีความเชี่ยวและแรงโดยธรรมชาติ โดยแม่น้ำสายทอดตัวในเขตภูเขาที่เป็นพื้นที่รับน้ำลงสู่แม่น้ำ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตประเทศเมียนมาประมาณ 80% และอีก 20% เท่านั้นที่ทอดยาวอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มในเขตแม่สาย-ท่าซี้เหล็ก ในสภาวะปกติ ลักษณะภูมิประเทศแบบนี้มักจะนำความอุดมสมบูรณ์มาสู่พื้นที่ ด้วยแร่ธาตุต่างๆ ที่ปะปนมากับตะกอนในแม่น้ำ แต่ทว่าบริบทการใช้ชีวิตของมนุษย์ในทุกวันนี้เปลี่ยนไปจากเดิมมาก การสำรวจโดยนักวิชาการไทยพบว่า ปัจจุบันพื้นที่ต้นน้ำแม่สายได้เปลี่ยนจากป่า

กลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงเหมืองแร่จำนวนมากหลายจุดด้วยกัน ทำให้ศักยภาพของป่าไม้การชะลอและกักเก็บน้ำลดลงไปด้วย

<https://www.dailynews.co.th/news/3919752/> (30 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ส่วนบนคอยสูง ต.แม่สลองใน อ.แม่ฟ้าหลวง น้ำป่าได้ไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือน ไร่นา ของชาวบ้าน บ.นาโต ต.แม่สลองใน ได้รับผลกระทบ 200 ครัวเรือน และน้ำป่าจำนวนมากไหลเชี่ยวกรากอย่างรุนแรงลงสู่แม่น้ำคำที่เป็นต้นน้ำแม่คำไหลลงสู่พื้นที่ อ.แม่จัน อ.เชียงแสน ไปสมทบแม่น้ำกกที่ อ.เชียงแสน ก่อนสู่แม่น้ำโขง ได้เริ่มเอ่อล้นฝั่งในพื้นที่ราบ

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2817615> (1 ต. ค. 2567)

ตัวอย่าง

ตลาดสายลมจอย แม่สาย ฝนตกหนัก ทำน้ำท่วมขัง ชาวบ้านแห่เป็นท่ง ปีนี้โดนหนักมากแล้ว บางส่วน แนะควายออก ผืนธรรมชาติไม่ได้แล้ว วันที่ 8 พ.ย.2567 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า หลังเกิดฝนตกลงมาอย่างหนักในพื้นที่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ส่งผลให้เช้าวันนี้มีน้ำท่วมขังในพื้นที่ โดยผู้ใช้เฟซบุ๊ก สิริมงคล ปิงปิง แม่สาย โพสต์ภาพพร้อมข้อความลงในกลุ่ม แม่สาย@ที่นี่สายลมจอย เป็นสภาพน้ำท่วมขังในพื้นที่ตลาดสายลมจอย โดยผู้โพสต์เขียนข้อความ ระบุว่า ลำน้ำสายเข้าวันนี้ ตลาดสายลมจอย ถนนสายลมจอย ปากทางถนนสายลมจอย ทั้งนี้มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งให้กำลังใจชาวบ้านในพื้นที่ ขณะที่บางส่วนต่างเป็นห่วงว่าควายออกจากพื้นที่ดังกล่าวหลังประสบปัญหาน้ำท่วม สำหรับ ตลาดสายลมจอย อ.แม่สาย เกิดเหตุน้ำท่วมขังหลายครั้งในปี และ ในเดือน ก.ย.ที่ผ่านมาเกิดน้ำท่วมใหญ่ จนได้รับผลกระทบอย่างหนัก

https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9495616 (8 พ.ย. 2567)

การใช้การขยายเวลา, สถานที่, และลักษณะทางภูมิศาสตร์มีจุดประสงค์ในการระบุขอบเขตและระยะเวลาของภัยพิบัติอย่างชัดเจน การขยายเวลาและสถานที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความกว้างขวางของผลกระทบ เช่น การระบุพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบในหลายอำเภอและตำบล เช่น “9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน” ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพขนาดของภัยที่เกิดขึ้นอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ การระบุช่วงเวลาที่เกิดเหตุ เช่น “ตั้งแต่ 10 ก.ย.” หรือ “ต่อเนื่อง 2 วัน” ช่วยให้อ่านเข้าใจถึงความยาวนานของสถานการณ์ภัยพิบัติที่กินเวลาต่อเนื่อง นอกจากนี้ การระบุลักษณะทางภูมิศาสตร์ เช่น “น้ำป่าไหลจากคอยตุง” หรือ “น้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือน” ยังช่วยให้ชาวคู่มือ

ความสดใหม่และจับต้องได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีภูมิประเทศที่เฉพาะเจาะจงและมีความรุนแรงตามธรรมชาติของพื้นที่นั้น ๆ

2.3 การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ

การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ เป็นการขยายความเพื่อสื่อถึงภัยพิบัติและความช่วยเหลือที่สะท้อนผ่านการเล่าเรื่องในข่าว เป็นการเน้นย้ำความร้ายแรงของสถานการณ์ หรือแสดงให้เห็นถึงความช่วยเหลือในแง่บวกและลบ

ในด้านบวก เช่น จิตอาสาและทหารเข้าช่วยทันที, เจ้าหน้าที่เร่งช่วยเหลือ, น้ำใจจากคนไทยทั่วสารทิศ, ระดมกำลังช่วยเหลือ, เจ้าหน้าที่เร่งเคลียร์พื้นที่, เจ้าหน้าที่จราจร-เทศบาล-กู้ภัย-อาสาสมัครช่วยอำนวยความสะดวก, ทุกหน่วยเร่งช่วยเหลือ เป็นต้น

ตัวอย่าง

ทุกฝ่ายสแตนด์บายพร้อมแล้ว เมื่อกระแสน้ำตื้นขึ้นจะเข้าช่วยทันที เมื่อถามว่าขณะนี้มีการร้องขออุปกรณ์จากรัฐบาลโดยเฉพาะเจ็ตสกี เพราะสามารถฝ่ากระแสน้ำได้ น.ส.แพทองธารตอบว่า ใช่ ขณะนี้ทุกฝ่ายเตรียมความพร้อมทุกอย่างที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนได้ และเมื่อสถานการณ์น้ำตื้นขึ้นพอที่จะสามารถเข้าพื้นที่ได้จะเข้าพื้นที่ทันที แต่ขณะนี้ในส่วนของทหารเตรียมความพร้อมไว้ทั้งหมดแล้ว เรื่องนี้ต้องให้นายภูมิธรรม เป็นผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง ทราบว่าได้สั่งการเรียบร้อยแล้ว และก็พร้อมที่จะเข้าไปในพื้นที่

<https://www.thairath.co.th/news/local/2813869> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.บ้านดู่ นำโดย พ.ต.อ.อานันท์จักร กนกนพวัชร ผกก.สภ.บ้านดู่ คอยอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือประชาชนที่ต้องการข้ามฝั่งกลับไปยังที่พักของตนเอง โดยพบว่ามียกจกรยานยนต์และรถยนต์หลายคันที่พยายามขับขึ้นจุดที่น้ำท่วมสูง แต่เครื่องยนต์ดับ เจ้าหน้าที่ต้องช่วยกันเข็นเพื่อให้ข้ามไปยังอีกฝั่ง “ในส่วนของระดับน้ำพบว่า เริ่มลดระดับลงอย่างต่อเนื่องในชุมชนบ้านดู่เมืองใหม่ แต่ในพื้นที่บริเวณถนนพหลโยธินระดับน้ำและความแรงของน้ำยังคงทรงตัว คาดว่าหากไม่มีปริมาณฝนที่ตกหนักมาเสริม ประมาณเที่ยงคืนวันนี้สถานการณ์น้ำท่วมน่าจะคลี่คลายลง”

https://www.matichon.co.th/region/news_4822473 (1 ต.ค. 2567)

ตัวอย่าง

...เยี่ยมผู้ประสบภัย พร้อมมอบถุงยังชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัย ทั้งนี้ น.ส.แพทองธารจะได้ใช้โอกาสในการลงพื้นที่ตรวจราชการนี้ ทหารกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนในพื้นที่ เพื่อจัดการการช่วยเหลือจากภาครัฐให้ตรงกับสถานการณ์และความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด ทั้งของใช้ อาหาร ยารักษาโรค ซึ่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ประเมินและติดตามสถานการณ์น้ำในพื้นที่อื่น ๆ ด้วย

และขอบคุณข้าราชการ ทั้งพลเรือน ทหาร ข้าราชการท้องถิ่น โดยเฉพาะน้ำใจคนไทยทั้ง ศิลปิน อาสาสมัครที่ได้
ร่วมด้วยช่วยกันกับภาครัฐเร่งบรรเทาทุกข์ของพี่น้องประชาชนในครั้งนี้ด้วย

https://www.matichon.co.th/politics/news_4788037 (13 ก.ย. 2567)

ในด้านลบ เช่น ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ, ขาดแผนฉุกเฉิน, เสียหายหนัก, ไร้การเตือนล่วงหน้า, งดการสัญจรชั่วคราว, รถเสีย รถดับ เสียเงินเปล่า, บ้านเรือนเสียหายหนัก, ตะกอนโคลนทับถมสูงกว่า 2 เมตร, เศษไม้สิ่งปฏิกูลไหลลงมา, ดินโคลนทับถม, หนักสุดในรอบปี, เชี่ยวกราก, ภูเขาหัวโล้น, ชาวบ้านจำละหวั่น, สะพานขาด ไม่สามารถสัญจรได้ เป็นต้น

ตัวอย่าง

ศปถ.เชียงใหม่" ระบุ อุทกภัยคร่าชีวิต 12 ราย ส่วนหนึ่งมาจากการอพยพประชาชนล่าช้า แม้มีการเตือน
ภัยบางจุด แต่ประชาชนยังไม่เชื่อมั่นในข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิฯ ถอดบทเรียนน้ำท่วมเชียงใหม่ "สื่อสารไม่ชัดเจน-
ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ-ขาดแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน" ชี้ ทุกข์ของประชาชนครั้งนี้ คือบทเรียนราคาแพงที่รัฐ
และหน่วยงานราชการต้องเร่งแก้ไข

<https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2814740> (16 ก.ย. 2567)

การใช้การขยายความหมายด้านบวกและด้านลบ มีวัตถุประสงค์ในการเน้นย้ำถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก
ภัยพิบัติ และการตอบสนองจากภาครัฐและประชาชนในลักษณะต่าง ๆ การตอบสนองในเชิงบวกที่เกิดขึ้นจาก
หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งจากรัฐบาล, เจ้าหน้าที่, และชุมชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการช่วยเหลือและการสนับสนุนที่
เกิดขึ้นหลังภัยพิบัติ การใช้คำเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความร่วมมือและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวในการช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัย ด้านลบ เช่น ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ, บ้านเรือนเสียหายหนัก, สะพานขาดไม่สามารถสัญจร
ได้ ใช้เพื่อแสดงถึงข้อบกพร่องหรือความไม่พร้อมของการจัดการกับภัยพิบัติ เช่น การขาดแผนฉุกเฉิน, การไร้การ
เตือนล่วงหน้า, หรือการสูญเสียที่เกิดขึ้น ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเห็นถึงความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการเตรียมพร้อมรับมือ
กับภัยพิบัติ การใช้คำทั้งสองด้านนี้ทำให้ข่าวมีความสมดุล และครบถ้วน โดยให้ทั้งมุมมองด้านบวกและลบ เพื่อให้
ผู้อ่านได้รับภาพรวมที่ชัดเจนทั้งในด้านการช่วยเหลือและผลกระทบจากภัยพิบัติ

3. กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic Strategies)

3.1 การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีอำนาจ

การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีอำนาจ เป็นการอ้างถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่าในข่าวเพื่อสร้างน้ำหนักและความน่าเชื่อถือให้กับข่าว เช่น อาจารย์อวิรุทธ์ สุขสมอรรถ อธิบายว่า..., นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัด มท. ลงพื้นที่ ระบุว่า เป็นภัยพิบัติครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 80 ปี, กรมอุตุนิยมวิทยา, GISTDA, นายชวลิต จันทรรัตน์, ดร.สนธิ คชวัฒน์, แม่ทัพ, ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นต้น

ตัวอย่าง

“อาจารย์อวิรุทธ์ สุขสมอรรถ” ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารจัดการน้ำ จากทีมกรู๊ป อธิบายถึงสาเหตุน้ำท่วมเชียงรายครั้งนี้ว่า ต้องเข้าใจลักษณะพื้นที่ก่อน จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำกกและลุ่มน้ำโขง ต้นน้ำของลุ่มน้ำกกบางส่วนอยู่ในประเทศเมียนมา ซึ่งบริเวณนั้นฝนตกเยอะ ทำให้น้ำบางส่วนไหลเข้าลุ่มน้ำกกผ่านเชียงราย ก่อนจะไปลงแม่น้ำโขง

<https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2813938> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เดินทางลงพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พร้อมร่วมประชุมกับพลเอก ทรงวิทย์ หนูนารถ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด, นายพุฒิพงศ์ ศิริมาตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากเกิดสถานการณ์ฝนตกหนักอย่างต่อเนื่องอันเนื่องมาจากอิทธิพลของพายุยงิ ในช่วงวันที่ 9-10 ก.ย. ส่งผลทำให้อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมบ้านเรือนพี่น้องประชาชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งได้รับความเสียหาย

<https://www.thairath.co.th/news/local/2813771> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

กรมอุตุนิยมวิทยา อัปเดตเส้นทาง พายุไต้ฝุ่นยงิ ขึ้นฝั่งเวียดนามวันนี้ ไทยกระทบฝนหนัก 2 ภาค เตือนฉบับ 15 พายุไต้ฝุ่นยงิ แรงอันดับ 2 ของโลก เหนือ-อีสานตอนบน ฝนหนัก 7-8 ก.ย ขอให้ประชาชนในบริเวณดังกล่าวระวังอันตรายจากฝนตกหนักและฝนที่ตกสะสมซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลาก โดยเฉพาะพื้นที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่านและพื้นที่ลุ่ม

https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9401561 (7 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

วันที่ 2 กันยายน 2567 นายชวลิต จันทรรัตน์ กรรมการและผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำ บริษัททีเอ็ม เอนจิเนียริ่ง แอนด์ แมเนจเม้นท์ หรือ TEAM GROUP กล่าวว่า พายุไต้ฝุ่นยาก็ ซึ่งเป็นพายุลูกที่ 11 ของปีนี้ ได้เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนที่ จากเดิมที่คาดว่าจะพัดผ่านเกาะไต้หวันและขึ้นฝั่งที่จีน ล่าสุดได้เคลื่อนที่ไปทางทิศเหนือและจะขึ้นฝั่งที่ชายแดนเวียดนาม-จีนแทน ลักษณะเช่นนี้จะทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากที่ฟิลิปปินส์ เกาะไหหลำ เวียดนาม มณฑลยูนนาน และกว้างซีของจีน และทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นในภาคอีสานตอนบนและภาคเหนือตอนบน ตั้งแต่วันที่ 10-11 ก.ย.เป็นต้นไป

<https://www.prachachat.net/economy/news-1643448> (2 ก.ย. 2567)

การใช้การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญและผู้มีอำนาจ ถูกใช้เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความหนักแน่นให้กับข่าว โดยการอ้างอิงถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญและอำนาจในด้านที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ข่าวนั้นดูมีความถูกต้องและได้รับการยอมรับจากผู้อ่านมากขึ้น การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ เช่น นักวิชาการ หรือหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา ยังช่วยทำให้ข้อมูลในข่าวมีความเป็นทางการและมีพื้นฐานที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความรู้สึกของความเป็นมืออาชีพ ในการรายงานสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งทำให้ผู้อ่านรับรู้ได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้รับการวิเคราะห์และตรวจสอบจากผู้มีความรู้หรือผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง

3.2 การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง

การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง เป็นกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อชี้ให้เห็นความบกพร่องของรัฐหรือระบบ เพื่อกระตุ้นการรับรู้และตั้งคำถามเชิงนโยบาย พบว่ามีทั้งการวิจารณ์โดยตรงและโดยนัย เพื่อชี้ให้เห็นช่องว่างเชิงสถาบันหรือความบกพร่องของรัฐ และกระตุ้นให้เกิดการแก้ไข เช่น การรับมือกับภัยพิบัติฉุกเฉินมีข้อบกพร่อง, รัฐสื่อสารไม่ชัดเจน-ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ, ไม่มีระบบเตือนภัยที่ชัดเจน, ระบบการบริหารจัดการน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ, เราจะอยู่กับธรรมชาติอย่างไร?, การเตือนภัยเป็นหน้าที่ของใครกันแน่?, กลไกรัฐมีอยู่แล้ว แต่คนไม่ตระหนัก, การแจ้งเตือนเป็นภาษาวิชาการเกินไป, เตือนภัยไร้ประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นต้น

ตัวอย่าง

ขณะที่ระบบเตือนภัยน้ำท่วมและการรับมือกับภัยพิบัติฉุกเฉินมีข้อบกพร่อง รัฐบาลไทยกลับจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับน้ำท่วมโดยทุ่มเทไปกับการก่อสร้างมากที่สุด ตามรายงานของ Rocket Media Lab ระบุว่า งบประมาณที่เกี่ยวกับน้ำท่วม ประจำปีงบประมาณ 2566 เป็นงบประมาณก่อสร้างมากที่สุด คิดเป็น 76.99% หรือเกิน 3 ใน 4 ของงบประมาณทั้งหมด จำนวน 41,093 ล้านบาท รองลงมาเป็นงบที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษา 21.77% จำนวน 11,621 ล้านบาท งบด้านการวางแผน 0.46% จำนวน 247 ล้านบาท งบที่เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 0.40% จำนวน 211 ล้านบาท และงบด้านบริหารจัดการ 0.38% จำนวน 203 ล้านบาท เป็นสภาพที่ไม่ว่าจะทุ่มเทงบประมาณไปมากมายเท่าใด การเตือนภัยและช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดอุทกภัยก็ล่าช้ามาไม่ทันการณ์อย่างที่เราเห็นและเป็นอยู่ ไม่ว่าจะที่เชียงรายหรือที่ไหน ๆ

<https://mgronline.com/daily/detail/9670000085745> (2 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

อ.แม่สาย เป็นพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมมาถึง 8 ครั้งแล้ว ถ้านับเฉพาะในปี 2567 นี้ จึงมาพร้อมคำถามใหญ่ว่า อ.แม่สาย หรือ จ.เชียงราย มีระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่นี้หรือไม่ ในเมื่อเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยจากน้ำป่า เกิดน้ำท่วมซ้ำซากบ่อย ๆ ทำไมประชาชนจึงยังคงได้รับความสูญเสียอย่างหนัก ทั้งที่มีการแจ้งเตือนพายุล่วงหน้าหลายวัน

<https://mgronline.com/online/section/detail/9670000084375> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ถอดบทเรียน "น้ำท่วมแม่สาย" น้ำท่วมเชียงราย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน? ฝนตกหนัก เหนือพื้นที่รับน้ำแม่น้ำสาย - แม่น้ำกก ไหลล้นตลิ่งเข้าท่วม เปิดหลักฐานภาพดาวเทียม ดินถล่ม พื้นที่ต้นน้ำ เปลี่ยนป่า เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เหมือนแร่ การชะลอน้ำลดลง ต่อจากนี้ จะอยู่กับธรรมชาติยังไง

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1146900> (4 ต.ค. 2567)

การใช้การวิจารณ์เชิงนโยบายและคำถามเชิงโต้เถียงมีจุดประสงค์หลักในการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของรัฐหรือระบบและกระตุ้นการรับรู้ต่อความบกพร่องที่อาจเป็นอุปสรรคในการรับมือกับภัยพิบัติ การใช้คำถามหรือการวิจารณ์นี้มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการที่มีอยู่ เช่น การตั้งคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบเตือนภัยหรือการจัดการน้ำ เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงช่องว่างที่อาจมีในระบบหรือในการตอบสนองของรัฐ การวิจารณ์เชิงนโยบายโดยตรงหรือโดยนัยทำให้ผู้อ่านมองเห็นความจำเป็นในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการหรือการสื่อสารในระดับรัฐ ซึ่งอาจนำไปสู่การเรียกร้องการแก้ไขหรือการปรับปรุงจากผู้มีอำนาจ

3.3 การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน

การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน เป็นการใช้กลวิธีทางภาษาในเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติเพื่อถ่ายทอดมุมมอง ความรู้สึก และผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของชาวบ้านและประชาชนรวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจโดยตรง เช่น เราเตรียมตัวไม่ทัน, วอนธนาคารพักชำระหนี้, ประชาชนติดค้างรอความช่วยเหลือ, ชาวบ้านวอนธนาคารพักหนี้, ไม่มีข้าวสารอาหารแห้ง, ชาวบ้านบอกว่าไม่เคยเจอเหตุการณ์แบบนี้, เสียงประชาชน-โรงงาน-นักธุรกิจใน เวียดนาม เช่น ทุกคนกำลังเร่งทำให้พื้นที่ปลอดภัย, ชาวบ้านที่ต้องขึ้นไปอยู่ชั้น 2 ของบ้าน เป็นต้น

ตัวอย่าง

กวิณฑ์ ศรีรัตนประสิทธิ์ General Manager ผู้จัดการทั่วไป Riva Vista Riverfront Resort Chiang Rai กล่าวกับ Thairath Money ว่า โรงแรม Riva Vista Riverfront Resort Chiang Rai ตั้งอยู่ที่ ตำบลริมกก อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งอยู่ติดแม่น้ำกก ทำให้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัย เมื่อวันที่ 11-13 กันยายนที่ผ่านมา โดยน้ำทะเลลักเข้าท่วมทุกพื้นที่ของชั้น 1 ซึ่งหากวัดจากระดับถนนหน้าโครงการจะประมาณเอว หรือ 1.2 เมตร “เราเตรียมตัวไม่ทัน โดยน้ำเริ่มเข้ามาตั้งแต่ตี 3 ซึ่งเราเองก็ประมาท เนื่องจากเหตุการณ์นี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เราจึงคาดคิดว่าจะสูงขนาดนี้ แต่เมื่อเกิดเหตุขึ้นพบว่าสถานการณ์น้ำท่วมสูงสุดเป็นประวัติการณ์ มีน้ำท่วมขังหลายจุด โดยล้นเป็นดินโคลน และจากการประเมินมูลค่าความเสียหาย คาดว่าอยู่ที่มากกว่า 2 ล้านบาท”

https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363 (17 ต.ค. 2567)

ตัวอย่าง

น้ำท่วมเชียงรายครั้งนี้ทำให้เห็นปัญหาหลายๆ ด้าน จนทีมงานที่ลงไปช่วยผู้ประสบภัยเริ่มใช้ช่องทางต่าง ๆ สะท้อนความรู้สึกออกมา เช่น “เวลาน้ำท่วม ชาวบ้านเขาอยากเห็นนักการเมืองมาหาเขา เหมือนตอนที่ไปยกมือไหว้ขอคะแนนเสียง” กัน จอมพลัง 12 กันยายน 2567 ตามมาด้วย 16 กันยายน 2567 นายผืนเด่น จรรย์ธนากร อาสาสมัครกลุ่มใจถึงใจคนไทยไม่ทิ้งกัน โลกหน้างานหลังจากที่พบและให้ความช่วยเหลือกับผู้ประสบภัย ความอัดอั้นจากการทำงานที่ลงไปช่วยเหลือผู้ประสบภัย สะท้อนผ่านคำพูดในบางช่วงดังนี้ ถ้าเกิดไม่มีอาสาสมัครแบบพวกเรา ๆ ไม่ใช่แค่ผมนะ หมายถึงอาสาทั่วไปในกลุ่มจิตอาสา ผมว่าเจ๋ง บอกเลยว่าเจ๋ง เจ๋งนี้หมายถึงคนที่ทำหน้าที่โดยตรงที่กินภาษีประชาชน แต่นี่ดีที่มีอาสาเข้ามาบรรเทาใจ เขาเลยลืมไปไง ถูกไหม

<https://mgronline.com/specialscoop/detail/9670000088649> (22 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ขณะที่ในเพจชุมชนคน “ชุมชนคนแม่สาย” ได้มีประชาชนเข้ามาโพสต์ขอความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก บางคนติดอยู่ในบ้าน อาคาร และบางคนรอความช่วยเหลืออยู่บนหลังคา มีผู้โพสต์ข้อความ คลิปภาพ พร้อมเบอร์

โทรศัพท์ ขอความช่วยเหลือผู้สูงอายุนั่งรอคอยความช่วยเหลืออยู่บนหลังคา ผู้ใช้เฟซบุ๊กชื่อ Yupaporn Meesakulkun Tang ระบุข้อความว่า "ขอความช่วยเหลือป่าเดินไม่ได้ ติดอยู่ในบ้านกับพี่สาว เป็นบ้านชั้นเดียว น้ำท่วมสูง จนต้องห้อยเชือก ขณะที่ Pol Pentor ระบุข้อความว่า ขอความช่วยเหลือมีคนติดอยู่บนชั้น 2 อยู่บนหลังคา มีเด็กกับคนแก่ ตลาดไม้ลุงชงชอย 5 คับตรงใต้ผ้าใบสีดำเขยีนเข่น้ำหลายชั่วโมง ยืนบนโต๊ะแล้วแต่ระดับน้ำก็ถึงอกแล้วคับเขาเอาลูกน้อยขี่คอด้วย จะไปทางไหนก็ไม่ได้อยากได้เรือมาก ๆ คับตอนนี้ ผู้ใช้เฟซบุ๊กชื่อ Phanramonnakorn Sitthimongkhon มีใครพบเห็นรถคันนี้ลอยไปที่ไหน รบกวนส่งรูปและช่วงเวลาทีพบล่าสุดให้อีกครั้งนะครับ รบกวนด้วยนะครับที่ ๆ ภาพถ่ายล่าสุด โบสถ์คริสต์ ซอยโรงแรมอรสา หน้าด่านแม่สาย ครับ ขออนุญาตเจ้าของคลิปครับ

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344039> (10 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ด้านชาวเชียงรายคนหนึ่งที่กำลังเดินลุยน้ำเข้าไปดูบ้านเรือน บอกว่า ตนเองเปิดร้านสะดวกซื้อ อยู่ริมถนนพหลโยธินสายดังกล่าว ในเขตชุมชนรั้วเหล็กใต้ เมื่อคืนเพื่อนบ้าน โทรศัพท์ไปบอกว่า มีโจรออกตะเวนจัดตามบ้านเรือน ที่ไม่มีคนอยู่ วันนี้พอน้ำลด จึงรีบลุยน้ำเข้ามาดู ซึ่งก็ไม่ว่าจะเข้าไปถึงร้านได้หรือไม่ เพราะเห็นว่ามีคนลัก แต่ก็จะพยายามเข้าไปดูทรัพย์สิน ซึ่งขณะนี้เพื่อนบ้านหลายราย ที่มีคนโทรมาบอกว่า พบเห็นคนร้ายเข้าไปจัดตามบ้านเรือน และรื้อขน เพื่อหาทรัพย์สิน ฉะนั้น ในคำคินนี้ ที่น้ำลดลงแล้ว คงต้องระวังบ้านเรือน และร้านค้ามากขึ้น เพราะโจรอาจจะใช้จังหวะน้ำลด คนไม่อยู่บ้าน เข้าม่าก่อเหตุลักขโมยทรัพย์สินก็เป็นได้

https://www.matichon.co.th/region/news_4788393 (13 ก.ย. 2567)

การใช้เสียงของประชาชนและชุมชนมีวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดมุมมองและความรู้สึกของผู้ประสบภัยโดยตรงเพื่อให้ข่าวที่สื่อออกมาดูมีมนุษยธรรมและเชื่อมโยงกับชีวิตของผู้คนในชุมชน การนำเสนอเสียงของชาวบ้านหรือผู้ประสบภัยช่วยให้ข่าวมีความเป็นจริง สมจริงและทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในพื้นที่ภัยพิบัติ เช่น การที่ชาวบ้านต้องรอความช่วยเหลือ, การขาดแคลนอาหาร หรือการที่ประชาชนต้องอพยพไปอยู่ในที่ปลอดภัย การใช้เสียงเหล่านี้ช่วยให้ผู้รับสารรู้สึกถึงความทุกข์ยากและความท้าทายที่เกิดขึ้นและยังทำให้ผู้รับข่าวรู้สึกถึงความเร่งด่วนและความจำเป็นในการให้การช่วยเหลือจากรัฐหรือองค์กรต่าง ๆ

3.4 การเล่าเรื่อง (Narrative Framing) การจัดโครงเรื่อง

การเล่าเรื่องและการจัดโครงเรื่อง หมายถึงกลวิธีการจัดลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่สาเหตุ ปัญหา ผลกระทบ การรับมือ และแนวทางแก้ไขหรือบทเรียน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ โดยจากการวิเคราะห์พบว่าข่าวภัยพิบัติพายุยังใช้โครงสร้างเรื่องเล่าเพื่อสื่อสารข้อมูล ความรู้สึก และนัยเชิงนโยบาย เช่น

จุดเริ่ม-ปัญหา-ผลกระทบ-ทางออก

เกิดเหตุ-ความเสียหาย-เสียงประชาชน-มาตรการรัฐ-แนวทางระยะยาว

ฝนตกหนัก -น้ำท่วม,โคลนถล่ม -ผลกระทบต่อคน,ถนน,บ้าน-การช่วยเหลือ,การตั้งคำถามถึงอนาคต

โครงเรื่องแบบวิกฤต-คลี่คลาย-ฟื้นฟู

เริ่มต้นจาก สถานการณ์ปัจจุบันและความเสียหาย - ไปสู่ คำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์, ภูมิศาสตร์ -ปิดด้วย บทเรียน,ข้อคิด, มีการใช้กรอบเรื่องเล่า (framing)

ตัวอย่าง

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 12 ก.ย. ผู้ใช้เฟซบุ๊ก Folk Kamponsak Sassadee หรือ โพล์ค กำพลศักดิ์ สัสดี ที่ร่วมสำรวจโพรงถ้ำ บริเวณถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน เพื่อช่วยเหลือ 13 ชีวิตทีมหมูป่าอะคาเดมี ได้ออกมาโพสต์ข้อความอธิบายสาเหตุน้ำท่วมแม่สาย โดยได้ระบุข้อความว่า

“น้ำท่วมแม่สาย น้ำมาจากไหน ทำไมน้ำมาเยอะ มาไว สาเหตุเพราะป่าในไทยถูกทำลายหรือไม่ ไม่ใช่เลยครับ น้ำมวลมหาศาลที่ท่วมแม่สาย น้ำนั้นมาจากฝั่งพม่าเกือบทั้งหมดที่เริ่มต้นไหลลงมาจากพื้นที่ภูเขาสูง ซึ่งเต็มไปด้วยแขนงสายน้ำสาขาย่อยต่างๆมากมาย แล้วรวม ๆ กันมาจนเป็นแม่น้ำสายที่เริ่มแบ่งเขตชายแดนที่ อ.แม่สาย จากนั้นก็จะไหลคดเคี้ยว ๆ อีกราว 50 กม.ไปรวมกับแม่น้ำโขง ที่สามเหลี่ยมทองคำ

ซึ่งในพื้นที่ต้นน้ำฝั่งพม่า นั้น แทบไม่เหลือป่าสมบูรณ์แบบดั้งเดิม หน้าดินส่วนใหญ่ถูกเปิดเพื่อทำการเกษตรมานานแล้วหลายสิบปี หน้าดินถูกเผาซ้ำ ๆ จนหมดความสมบูรณ์ที่จะเกิดป่าได้อีก ป่าสักป่าไม้ต้น ใหญ่ ๆ ที่เคยมีอยู่มากมายก็ถูกโค่นแปรรูปมานานแล้วนับ 100 ปี ต้นไม้ที่งอกใหม่สลัดกับพื้นที่เกษตร อย่างมากก็ป่าไผ่และดงไม้พุ่มไม้ขนาดเล็กส่วนในพื้นที่ริมลำธารต่าง ๆ ก็จะมีการทำนาข้าว นาขั้นบันได เพราะในโซนนี้แทบไม่มีที่ราบลุ่มให้ทำนาแบบในฝั่งประเทศไทยนี่เมื่อเกิดมรสุม น้ำป่าไหลหลาก มวลดินโคลนมหาศาลก็จะถูกพัดพาลงมาด้วย และมาด้วยความเร็วจากทุกตารางนิ้วเพราะไม่มีระบบป่าช่วยชะลอน้ำไว้แล้ว

<https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000085359> (13 ก.ย. 2567)

การใช้การเล่าเรื่องและการจัดโครงเรื่องทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ภัยพิบัติได้อย่างชัดเจน โดยเริ่มจากการบรรยายสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ภาวะฝนตกหนักหรือพายุที่ก่อให้เกิดน้ำท่วมและโคลนถล่ม ตามด้วยการอธิบายผลกระทบต่อประชาชน, สังคม, และเศรษฐกิจ จากนั้นจึงนำเสนอการรับมือของรัฐและองค์กรต่างๆ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขหรือบทเรียนที่ได้จากเหตุการณ์นั้น การจัดโครงเรื่องแบบนี้ช่วยเน้นความสำคัญและชี้แจงขั้นตอนการแก้ไขสถานการณ์อย่างมีระบบ เช่น การเปลี่ยนจากการระบอบของภัยพิบัติไปสู่การคลี่คลายและการฟื้นฟูในระยะยาว นอกจากนี้ การใช้กรอบเรื่องเล่า (framing) ช่วยให้อ่านมองเห็นไม่เพียงแค่เหตุการณ์ในปัจจุบัน แต่ยังมีมองไปถึงผลกระทบในอนาคต และการเตรียมตัวรับมือในระยะยาว การกระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงนโยบายและการพัฒนาในอนาคต

3.5 วัจนกรรม (Speech Acts)

3.5.1 การแจ้งเตือน แนะนำ สั่ง

การแจ้งเตือน แนะนำ สั่ง เป็นการใช้วัจนกรรมเปลี่ยนข่าวให้เป็นคำแนะนำที่ปฏิบัติได้จริง คล้ายประกาศภาวะฉุกเฉิน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ปลัดมหาดไทยสั่งช่วยด่วน, เตือนประชาชนอย่านิ่งนอนใจ, โปรดใช้ความระมัดระวัง, เรือเล็กให้งดออกจากฝั่ง, ขอให้ประชาชนเก็บของขึ้นที่สูง, รีบแจ้งเหตุให้บริษัทประกันภัยทราบ, อพยพด่วน! น้ำท่วมแม่สาย-ตัดไฟ, เช็กเส้นทางเลี่ยงน้ำท่วม เป็นต้น

ตัวอย่าง

ช่วง 8-9 ก.ย.67 ส่วนด้านรับมรสุม (บริเวณ จ.ระนอง พังงา ภูเก็ต จันทบุรี และตราด) ยังมีฝนกระจาย โดยมีฝนตกหนักเกิดขึ้นได้บางพื้นที่ในบริเวณดังกล่าว ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก คลื่นลมแรง ใช้รถใช้ถนนระยะนี้ต้องระวังฝนตกถนนลื่นเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ งานกลางแจ้งต้องเตรียมต้นที่ ออกนอกบ้านควรพกร่ม ชาวเรือ ชาวประมงเดินเรือด้วยความระวัง เรือเล็กให้งดออกจากฝั่งช่วง 8-9 ก.ย.67 รายละเอียดต้องติดตามประกาศจาก กรมอุตุฯ และเผ่าระวัง อย่างใกล้ชิด

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1143795> (8 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

นายอำเภอแม่สาย สั่งอพยพด่วนหลัง "แม่น้ำสาย" ล้นตลิ่งทะลักจุดเดิมตลาดสายลมจอย ชุมชนเกาะทราย ถ้าฝายจมไปอยู่ในจุดปลอดภัย ตัดไฟ และส่ง SMS แจ้งถึงชาวบ้านระวังฝนตกหนัก

วันนี้ (3 ต.ค.2567) เมื่อเวลา 12.40. ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย ระบุว่าอ.แม่สาย สั่งอพยพชาวบ้าน บริเวณซอยสายลมจอย ไปยังพื้นที่ปลอดภัยแล้วที่วัดดอยเวาและถ้าฝายจม หลังแม่น้ำสายล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชน และยังคงเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ส่วนเครื่องจักรกลต่าง ๆ หยุดดำเนินการชั่วคราว เนื่องจากระดับน้ำสูงปฏิบัติงานไม่ได้

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344905> (3 ต.ค. 2567)

การใช้การแจ้งเตือน, แนะนำ, และสั่งมีวัตถุประสงค์หลักในการเปลี่ยนข่าวให้กลายเป็นการกระทำที่ปฏิบัติได้จริง โดยการใช้วัจนกรรมเหล่านี้ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และเร่งการตอบสนองในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การเตือนให้ประชาชนระมัดระวัง หรือ อพยพด่วนทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ามีบทบาทในการช่วยลดความเสี่ยงและความเสียหายจากภัยพิบัติ การใช้คำสั่งหรือการขอร้องเช่น “เรือเล็กให้งดออกจากฝั่ง” หรือ “ขอให้ประชาชนเก็บของขึ้นที่สูง” ช่วยให้ผู้รับสารรู้สึกถึงความจำเป็นและความเร่งด่วนในการดำเนินการเพื่อ

ปกป้องตนเองและชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้ข่าวมีลักษณะของการประกาศภาวะฉุกเฉิน ที่สามารถช่วยกระตุ้นให้ผู้คนตอบสนองตามคำแนะนำได้ทันที

3.5.2 การประกาศ การรายงาน การให้ข้อมูล

การประกาศ การรายงาน การให้ข้อมูล เป็นวัจนกรรมที่ทำหน้าที่รายงานข้อเท็จจริง แจ้งประกาศข่าวสารไปสู่ผู้ประสบภัยและผู้อ่านข่าว

ตัวอย่าง

กรมอุตุนิยมวิทยา รายงานผลการพยากรณ์ฝนสะสมรายวัน 10 วันล่วงหน้า ระหว่าง 8 -17 ก.ย. 67 จากศูนย์พยากรณ์อากาศระยะกลางยุโรป (ECMWF) (วิเคราะห์ตามผลจากแบบจำลองฯ) เฉดสีแดงหมายถึงฝนหนัก สีเขียวหมายถึงฝนเล็กน้อย : แบ่งได้ 2 ช่วง จากปัจจัยที่แตกต่างกัน ที่ทำให้เกิดฝนบริเวณประเทศไทย

ช่วงแรก 8 - 9 ก.ย. 67 เมื่อ พายุไต้ฝุ่น “ยาจิก” ได้อ่อนกำลังลงเป็น พายุโซนร้อน แล้ว ศูนย์กลางฯ เข้าวันนี้ (8/9/67) ยังอยู่บริเวณประเทศเวียดนามตอนบน กำลังเคลื่อนตัวทางตะวันตก

ช่วงบ่ายวันนี้ จะอ่อนกำลังลงเป็น พายุดีเปรสชัน ตามลำดับ ทำให้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ลมฝน) ที่พัดเข้าสู่พายุและปกคลุมประเทศไทย ยังมีกำลังแรงขึ้น ฝนเกิดขึ้นได้ตามแนวขอบของพายุบริเวณภาคอีสานตอนบน (บึงกาฬ หนองคาย หนองบัวลำภู เลย อุดรธานี) ในวันนี้ (8 ก.ย.67) และภาคเหนือตอนบน (จ.แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน น่าน แพร่ พะเยา อุตรดิตถ์)

<https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1143795> (8 ก.ย. 2567)

การใช้วัจนกรรมการประกาศ การรายงาน และการให้ข้อมูลในข่าวภัยพิบัติ มีจุดประสงค์เพื่อถ่ายทอดข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและตรวจสอบได้แก่ประชาชน โดยการอ้างอิงข้อมูลจากหน่วยงานรัฐหรือผู้เชี่ยวชาญ เช่น ปภ., กรมอุตุนิยมวิทยา หรือหน่วยงานท้องถิ่น ทำให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือและเป็นทางการยิ่งขึ้น การรายงานตัวเลขผู้ประสบภัย พื้นที่เกษตรเสียหาย หรือการพยากรณ์ฝนล่วงหน้า ช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของขอบเขตและความรุนแรงของสถานการณ์ได้ชัดเจน อีกทั้งยังทำหน้าที่คล้ายประกาศเตือนภัยที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมการรับมือได้ทันทั่วทั้งที่ ดังนั้นการใช้วัจนกรรมลักษณะนี้จึงเป็นทั้งการสื่อสารข้อมูลเพื่อความเข้าใจ และเป็นกลไกกระตุ้นการตระหนักรู้และการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กลวิธีทางวาทศิลป์

4.1 การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบเป็นกลวิธีทางภาษาลักษณะหนึ่งที่ใช้เพื่อสร้างภาพที่ชัดเจนและสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง เช่น ผันร้าย, แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์(แทนความหวัง, ผันร้ายของชาวแม่สาย, มวลน้ำเหมือนกำแพงสูงตระหง่าน, เหมือนเมืองบาดาล, ผันร้ายของชาวบ้าน, จมบาดาล เป็นต้น

ตัวอย่าง

ความเสียหายที่คล้ายผันร้าย เพิ่งผ่านไปได้ไม่นาน พี่น้องภาคเหนือของไทยต้องเจออุทกภัยใหญ่อีกครั้ง คราวนี้เกิดขึ้น ณ เหนือสุดแดนสยาม อ.แม่สาย จ.เชียงราย ซึ่งต้องเผชิญกับน้ำท่วมฉับพลันยากเกินจะเตรียมตัว สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนหลายคนต้องหนีตายเอาตัวรอด บางส่วนต้องหลบนอนอยู่บนหลังคาบ้าน เพื่อรอการช่วยเหลือที่ยังไม่รู้ว่าจะมาเมื่อไร

<https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2813938> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

เสียงจากผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัยน้ำท่วมเชียงรายในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่า “นักท่องเที่ยว” และ “มาตรการสนับสนุน” ที่เปรียบเสมือน “แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์” นับเป็น “ความหวัง” ของบรรดาผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเชียงรายทั้งสิ้น ที่จะทำให้อุดหนุนและการเข้าพักกลับมาเป็นปกติดังเดิม ซึ่งล้วนแต่ต้องอาศัยกระบอกเสียงที่จะส่งออกไปว่า “เชียงรายเที่ยวได้แล้วนะเจ้า”

https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363 (17 ต.ค. 2567)

ตัวอย่าง

เปิดภาพมุมสูง “น้ำท่วมเชียงราย” จมบาดาล ชาวบ้านบางส่วนยังติดค้างบนหลังคา ภัยหลายจังหวัดระดมกำลัง พร้อมเรือท้องแบน เข้าพื้นที่

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813786> (11 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

น้ำท่วม “เชียงรายสะอื้น” โลกออนไลน์ ไฟป่าเผา ภูเขาโล้น ดินพังทลาย “ระบบเตือนภัยใหม่” ห่วงขั้นสุดภัยพิบัติจากธรรมชาติ น้ำท่วมจังหวัดเชียงราย แม่สาย-แม่สาย สะอื้น ที่หนักสุดในรอบ 40 ปีนี้ เตือนให้รู้ว่า

อุทกภัยบนโลกใบนี้นับวันรุนแรงขึ้น และจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไปแล้ว ระบบเตือนภัยซึ่งสำคัญที่สุดต้องยกเครื่องใหม่ เช่นเดียวกับการรักษาป่าเพื่อดูซับน้ำที่วันนี้กลายเป็นภูเขาหัวโล้นจากไฟป่ากันหมด

<https://mgronline.com/daily/detail/9670000085745> (14 ก.ย. 2567)

การใช้การเปรียบเทียบในการนำเสนอข่าวภัยพิบัติ เช่น “ฝันร้ายของชาวแม่สาย”, “แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์”, “มวนน้ำเหมือนกำแพงสูงตระหง่าน”, หรือ “เหมือนเมืองบาดาล” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพทางภาษาให้ชัดเจนและทรงพลังทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการและรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น การเปรียบเทียบช่วยถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของผู้ประสบภัย เช่น ความสิ้นหวัง ความหวาดกลัว หรือความหวังในการฟื้นตัวหลังภัยพิบัติ ตัวอย่างเช่น การใช้คำว่า “ฝันร้าย” ทำให้ผู้อ่านสัมผัสถึงความสูญเสียและความทุกข์ยาก ส่วนคำว่า “แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์” สื่อถึงความหวังและการฟื้นฟูหลังเหตุการณ์ การเปรียบเทียบยังช่วยให้ข่าวมีมิติทางอารมณ์ ไม่ใช่เพียงรายงานข้อเท็จจริง แต่ยังดึงดูดความสนใจ สร้างอารมณ์ร่วม และเน้นความสำคัญของปัญหาที่สังคมควรตระหนักและหาทางแก้ไข

4.2 การใช้คำเชิงศีลธรรม

การใช้คำเชิงศีลธรรมเป็นวาทศิลป์ที่ใช้เพื่อดึงอารมณ์ร่วมของผู้อ่านให้เข้าใจความแท้จริง หรือเห็นถึงการเข้าอกเข้าใจผู้อื่นในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน เช่น ทุกๆ ความสูญเสียมักก่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้, ทีมข่าวขอแสดงความเสียใจ, ความสูญเสียที่เกิดขึ้น และย้อนกลับไปแก้ไขไม่ได้

ตัวอย่าง

ทุก ๆ ความสูญเสียมักก่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อการอยู่รอด ภาพถ่ายจากดาวเทียมเป็นเพียงเครื่องมือ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจภาพรวม แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำไปปรับใช้ ต่อยอดสู่การจัดการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศยังทำให้รู้อย่างมีอีกหลายหมู่บ้านในประเทศไทย ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติแบบเดียวกับที่เกิดขึ้นที่แม่สาย และในอดีตก็เคยเกิดขึ้นกับประเทศไทยมาแล้วหลายครั้ง

ดังนั้นการตระหนักรู้ความเสี่ยงในพื้นที่ของตน และปรับตัวตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้ ภาพความเสียหายที่เกิดขึ้นจากน้ำท่วมในจังหวัดเชียงราย ที่กำลังจะผ่านพ้นไป ถูกแทนที่ด้วยภาพแห่งความร่วมมือและน้ำใจจากทั่วทุกสารทิศกำลังไหลมาแทนที่ เพื่อส่งต่อกำลังใจให้พี่น้องผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพื้นที่อื่น ๆ ทางทีมงานก็ขอเป็นกำลังใจให้กับคนในพื้นที่ฟื้นคืนกลับมาได้โดยเร็ว

<https://www.dailynews.co.th/news/3919752/> (30 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นคือ "ความสูญเสีย" ที่เกิดขึ้น และย้อนกลับไปแก้ไขไม่ได้ แต่เราสามารถถอด "บทเรียน" เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เพื่อเรียนรู้และเตรียมตัวรับมือก่อนภัยครั้งใหม่จะมาถึง

<https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2814740> (16 ก.ย. 2567)

การใช้คำเชิงศีลธรรมในการนำเสนอข่าวภัยพิบัติ เช่น “ทุก ๆ ความสูญเสียมักก่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้”, “ทีมข่าวขอแสดงความเสียใจ”, หรือ “ความสูญเสียที่เกิดขึ้น และย้อนกลับไปแก้ไขไม่ได้” มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงอารมณ์ร่วมของผู้อ่านและทำให้เข้าใจถึงความเจ็บปวด ความสูญเสีย และความเป็นมนุษย์ร่วมกัน การใช้ถ้อยคำเชิงศีลธรรมยังช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเห็นอกเห็นใจ (empathy) ต่อผู้ประสบภัย และตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่สื่อสารบทเรียนทางสังคม เช่น การปรับตัวอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การตระหนักถึงความเสี่ยง หรือการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยยกระดับข่าวจากการเล่าเหตุการณ์เพียงอย่างเดียว ไปสู่การสั่งสอน สะท้อนคุณค่า และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติในอนาคต

4.3 การสร้างภาพ “ฮีโร่”

การใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อสร้างภาพฮีโร่ในสถานการณ์น้ำท่วมเพื่อเน้นการช่วยเหลือและเสียสละของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ฝักกระแสน้ำช่วยผู้ประสบภัย, ทหาร-อาสาสมัครผ่านน้ำเชี่ยวช่วยผู้ประสบภัย เป็นต้น

ตัวอย่าง

สำหรับแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนผู้ประสบภัยอุทกภัยในเบื้องต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง(ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย มูลนิธิธรรมনীศ พรหมเผ่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนกำลังพลและเจ้าหน้าที่เข้าช่วยเหลือกำจัดดินโคลน รวมถึงล้างทำความสะอาด ... อีกทั้งสนับสนุนสิ่งของช่วยเหลือ ประกอบด้วย ถุงยังชีพจำนวน 350 ชุด น้ำดื่ม เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์ทำความสะอาด เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนประชาชนอีกด้วย

https://www.matichon.co.th/politics/news_4803708 (21 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ทีมงานจากทร คอร์ปอเรชั่น ได้ลงพื้นที่น้ำท่วมเกาะติดสถานการณ์อย่างใกล้ชิดในจังหวัดเชียงราย ส่งรถโมบายล์ซุ่มสายเคเบิลที่เร็ว (COW) ประจำจุดฉุกเฉิน และศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม เพื่อรองรับการสื่อสารในภาวะภัยพิบัติ พร้อมทีมภาคเข้าพื้นที่น้ำท่วมบางแห่งเพื่อร่วมช่วยเหลือและลำเลียงผู้ประสบภัยออกจากบ้านเรือนที่ถูกน้ำท่วม เพื่อนำไปยังพื้นที่ปลอดภัย

https://www.matichon.co.th/publicize/news_4790308 (14 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ล่าสุด “บัวขาว บัญชาเมฆ” ร.ท.สมบัติ บัญชาเมฆ ยอดนักมวยขวัญใจชาวไทย พร้อมด้วย “หมอภาคย์” พ.อ.นพ.ภาคย์ โลหารชุน ได้เดินทางลงพื้นที่น้ำท่วม จ.เชียงราย เพื่อเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่แล้ว

https://www.matichon.co.th/sport/news_4788157 (13 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ด้านนายวันชัย จงสุทธานามณี นายกเทศมนตรี ได้เข้าชมกลุ่มโดรนเพื่อการเกษตร อ.เทิง จ.เชียงราย ที่สนับสนุนการใช้โดรนนำอาหารและน้ำดื่ม ส่งให้กับผู้ประสบภัยทางอากาศในพื้นที่ที่รถ-เรือเข้าไปไม่ถึง เบื้องต้นใช้โดรนจำนวน 2 ลำ จัดส่งเสบียงอาหารถึงมือผู้ประสบภัยในพื้นที่ชุมชนเกิดพระเกียรติ ชุมชนเกาะลอย ชุมชนบ้านใหม่ ได้เป็นอย่างดี

<https://mgronline.com/local/detail/9670000085306> (13 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

ทหารจากกองทัพเรือเข้าช่วยเหลือครอบครัวหนึ่งที่มีเด็กทารก ออกจากจุดที่มีน้ำท่วมสูง โดยครอบครัวได้นำตัวทารกไว้ในกะละมังและมีผ้าคลุมอย่างมิดชิด รอออกจากพื้นที่น้ำท่วม ส่วนกองทัพอากาศ ส่งเฮลิคอปเตอร์จากกองบิน 41 เชียงใหม่ นำเสบียงและของใช้จำเป็นส่งให้ประชาชนทางอากาศ ซึ่งถูกน้ำท่วมตัดขาดบริเวณ อ.แม่สาย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น ล่าสุดได้จัดเครื่องบินลำเลียง C-130 สนับสนุนกองทัพเรือในการนำกำลังพลและยุทโธปกรณ์เร่งเข้าช่วยเหลือประชาชนไม่เพียงแต่คนเท่านั้น สัตว์เลี้ยงก็ถือเป็นผู้ประสบภัยที่ควรได้รับการช่วยเหลือจากวิกฤตน้ำท่วมในครั้งนี้

<https://www.thaipbs.or.th/news/content/344109> (12 ก.ย. 2567)

ตัวอย่าง

นายสุรินทร์กล่าวว่า คพ.ได้ประสานขอความร่วมมือ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด (SCG ลำปาง) และสมาคมชาเล้งและร้านรับซื้อของเก่า พร้อมลงพื้นที่เพื่อสรุปการทำงานร่วมกันในการคัดแยกขยะในพื้นที่ประสบอุทกภัยไปใช้ประโยชน์ โดย SCG ลำปาง ยินดีรับขยะไปเผาเป็นพลังงาน ซึ่งต้องมีการรื้อถอนขยะเอาดินออก ขยะที่สามารถนำไปใช้ได้ ได้แก่ พลาสติก และไม้บางส่วน คาดว่าจะมีประมาณ ร้อยละ 40 ของปริมาณขยะทั้งหมด และจะเป็นผู้จัดการเพื่อขนขยะที่รื้อถอนแล้วส่งไปยังโรงงาน SCG ลำปาง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมนี้ ในส่วนสมาคมชาเล้งและร้านรับซื้อของเก่ายินดีให้การสนับสนุนเครื่องจักรในการรื้อถอน และอยู่ระหว่างประสานกับเทศบาลนครเชียงรายเพื่อหาจุดที่ตั้งที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งคาดว่าจะเปิด บริษัทศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครเชียงราย ซึ่งใกล้บ่อฝังกลบ ส่วนดินโคลนที่เหลือจากการรื้อถอน สมาคมจะช่วยเหลือหาแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4812759 (26 ก.ย. 2567)

การใช้การสร้างภาพ “ฮีโร่” ในข่าวภัยพิบัติ เช่น การนำเสนอภาพเจ้าหน้าที่, ทหาร, อาสาสมัคร, บุคคลสาธารณะ, ภาคเอกชนหรือแม้แต่ประชาชนผู้เสียสละที่ลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาบ่งชี้ของการช่วยเหลือและความเสียสละ ในยามวิกฤติ การใช้ถ้อยคำและการเล่าเรื่องลักษณะนี้ช่วยสร้างภาพเชิงบวกที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกชื่นชม เชื่อมั่น และเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจว่าในยามทุกข์ยากยังมีผู้เสียสละคอยช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างศรัทธาในสถาบันต่าง ๆ เช่น กองทัพ หน่วยงานรัฐ เอกชน และจิตอาสา ตลอดจนการสร้างแบบอย่างทางสังคมที่ส่งเสริมคุณค่าของความสามัคคี น้ำใจ และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างภาพฮีโร่จึงเป็นกลวิธีที่ทำให้ข่าวไม่ได้สื่อเพียงด้านความเสียหาย แต่ยังสื่อสารความหวังและพลังบวก ในการฟื้นฟูและก้าวข้ามวิกฤติร่วมกัน และนอกจากนี้ภาพฮีโร่ในข่าวมีการนำเสนอเพื่อแสดงความตรงกันข้ามกับหน่วยงานรัฐบาล

ที่ไม่ได้รับการยกย่องเป็นฮีโร่ในสถานการณ์น้ำท่วมมากนักเพราะซ้ำ ไม่ทันการณ์ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เดือดร้อนอย่างทันท่วงที

บทที่ 6

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ 2 วัตถุประสงค์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติพายุ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเล่าจากข่าวภัยพิบัติพายุภายใน 10 สำนักข่าว สรุปได้ว่าองค์ประกอบเหล่านี้ทำหน้าที่เป็น เชื่อมทิศ ในการนำเสนอข่าว ทำให้ผู้อ่านเข้าใจทั้งเหตุการณ์และความหมายทางสังคมที่สื่อต้องการสื่อสาร ซึ่งมักจะสะท้อนวาทกรรม อำนาจ และอุดมการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละสำนักข่าว

องค์ประกอบด้านมุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of View) ส่วนใหญ่เป็นมุมมองจากบุคคลที่สาม โดยนักข่าวทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์หรือผู้รายงานข้อมูล องค์ประกอบด้าน

ตัวละคร (Characters) ประชาชนผู้ประสบภัย เป็นตัวละครสำคัญที่ปรากฏในทุกสื่อ มักถูกนำเสนอในฐานะเหยื่อหรือผู้รอความช่วยเหลือมีการสร้างตัวละคร “ฮีโร่” จากภาคประชาชนมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น หน่วยกู้ภัยและอาสาสมัคร ตัวละครร้าย ได้แก่ ภัยธรรมชาติ เช่น พายุ ฝนตก น้ำหลาก ดินโคลนถล่ม และบางครั้งได้แก่ระบบราชการ เนื่องจากความล่าช้าในการเข้าช่วยเหลือ

องค์ประกอบด้านโครงเรื่อง (Plot) ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็น “เรื่องเล่าของภัยพิบัติ” (Disaster Cycle Narrative) ซึ่งแบ่งเป็นช่วงหลักๆ ได้แก่ ช่วงเกิดภัย (Onset) → ช่วงผลกระทบ/วิกฤติ (Impact/Crisis) → ช่วงรับมือ/ช่วยเหลือ (Response) → ช่วงฟื้นฟูหรือเรียกร้องความช่วยเหลือ (Recovery)

องค์ประกอบด้านแก่นเรื่อง แก่นเรื่องที่พบบ่อยคือ ภัยพิบัติซ้ำซาก และ ความเปราะบางของโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการ แก่นเรื่องรองลงมา ได้แก่ ความสำคัญของการช่วยเหลือและน้ำใจจากทุกภาคส่วน (รัฐ ชุมชน เอกชน), ความล่าช้าหรือขาดประสิทธิภาพของรัฐในการจัดการภัยพิบัติ, ความเหลื่อมล้ำในการรับมือภัยพิบัติ และการเข้าถึงความช่วยเหลือและพบแก่นเรื่องที่ชี้ให้เห็นว่าภัยพิบัติเป็นผลมาจากการรบกวนระบบนิเวศ หรือปัญหาเชิงโครงสร้างนโยบาย

องค์ประกอบด้านความขัดแย้ง (Conflict) ได้แก่ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นความขัดแย้งหลักที่พบในทุกสื่อ เช่น ฝนตกหนัก น้ำป่าไหลหลาก ท่วมบ้านเรือน ประชาชนเดือดร้อน ทรัพย์สินเสียหาย สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐ หรือระบบราชการ เป็นความขัดแย้งที่โดดเด่นและหลากหลาย เช่น ความล่าช้าในการช่วยเหลือ ความไม่พร้อมของรัฐ การไม่ได้รับการแจ้งเตือนล่วงหน้า และ

ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง เช่น โครงสร้างพื้นฐานไม่พร้อม การใช้ที่ดินที่ไม่ยั่งยืน ก็ปรากฏขึ้น บางข่าวมีการนำเสนอความขัดแย้งเชิงจิตใจ เช่น ความเครียดหรือความสิ้นหวังของผู้ประสบภัย

องค์ประกอบด้านฉาก (Setting) ได้แสดงถึงสถานที่หลักที่ปรากฏในข่าวคือพื้นที่ประสบภัยในจังหวัดเชียงราย โดยเฉพาะอำเภอแม่สาย อำเภอเมืองเชียงราย เวียงแก่น เวียงป่าเป้า และพื้นที่ติดแม่น้ำสาย-แม่น้ำรวก ซึ่งเป็นเขตชายแดนหรือพื้นที่เศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบหนัก ฉากของช่วงเวลามีการระบุชัดเจน เช่น ช่วงปลายกันยายนถึงต้นตุลาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นช่วงที่พายุย่างเข้าประเทศไทย บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เน้นคือ ความวิกฤติ ความเสียหาย และความไม่สามารถช่วยเหลือทุกคนได้, ดินโคลนถล่ม ถนนขาด ไม่มีอาหารน้ำ

ภาพรวมจากงานวิจัย พบว่าเรื่องเล่าภัยพิบัติโดยทั่วไปมีลำดับและพลวัตของเหตุการณ์ที่ค่อนข้างคงที่ สะท้อนรูปแบบการเล่าเรื่องแบบ “จากความปกติ → สู่วิกฤติ → และการฟื้นคืนสู่สมดุล” ดังนี้

1. สถานะเริ่มต้น (Initial Situation / Normalcy) เริ่มจากการสร้างภาพ “ชีวิตปกติ” ของชุมชน ผู้คน หรือพื้นที่ ก่อนภัยพิบัติจะเกิดขึ้น มักใช้ฉากของธรรมชาติ ความสงบ วิถีชีวิต หรือเศรษฐกิจในท้องถิ่น เพื่อเน้น “สิ่งที่สูญเสียไป” ภายหลัง ทำหน้าที่เป็น “ฐานอารมณ์” ให้ผู้ชมรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงเมื่อภัยเกิดขึ้น

2. การปรากฏของภัยพิบัติ (Disruption / Crisis Onset) จุดเปลี่ยนหลักของเรื่อง เช่น ข่าวการเกิดพายุ ฝนตกหนัก น้ำล้นตลิ่ง หรือประกาศเตือนภัย สื่อมักใช้ภาพ เสียง และภาษาที่เร่งเร้า เช่น “โหมกระหน่ำ”, “ท่วมฉับพลัน”, “วิกฤติหนักที่สุดในรอบหลายปี” สร้างความตึงเครียดและความรู้สึกเร่งด่วนแก่ผู้รับสาร

3. ความโกลาหลและผลกระทบ (Climax / Impact Phase) ช่วงที่ผู้เล่าขยายภาพความเสียหาย การสูญเสียชีวิต บ้านเรือน หรือทรัพย์สิน ตัวละครสำคัญคือ “ผู้ประสบภัย” ที่สะท้อนความทุกข์ ความพยายาม และการปรับตัว ข่าวมักแทรกภาพ “น้ำตา-น้ำใจ” เพื่อดึงอารมณ์ร่วมและความเห็นอกเห็นใจจากสังคม

4. การตอบสนองและการช่วยเหลือ (Response / Turning Point) ตัวละครใหม่เข้ามา ได้แก่ หน่วยงานรัฐ ทหาร อาสาสมัคร หรือผู้นำท้องถิ่น โครงเรื่องเปลี่ยนจาก “โศกนาฏกรรม” สู่ “ความหวัง” ผ่านการช่วยเหลือ การเยียวยา การฟื้นฟู สื่อมักเน้นภาพของ “ผู้นำ” และ “ความสามัคคีของคนไทย” เป็นจุดศูนย์กลาง

5. การฟื้นฟูและบทเรียน (Resolution / Aftermath) เรื่องเล่ามักจบด้วยการสะท้อนถึงบทเรียนจากภัย เช่น ความจำเป็นของการเตรียมพร้อม หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการหวนกลับสู่ “สมดุลใหม่” ของชีวิตที่ผ่านการเปลี่ยนแปลง สำหรับข่าวเชิงนโยบาย มักเชื่อมโยงกับเป้าหมาย SDGs เช่น การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (SDG 13) หรือการจัดการทรัพยากรทางน้ำอย่างยั่งยืน (SDG 14)

พบว่า โครงเรื่องภัยพิบัติในสื่อไทยยังคงยึดรูปแบบ “โศกนาฏกรรม-ฮีโร่-ฟื้นฟู” ซึ่งเน้นอารมณ์มากกว่าความรู้ สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ได้พบว่ามีมุมมองภัยพิบัติในเชิง *ระบบนิเวศและความยั่งยืน* มากขึ้น เช่น การใช้ “ป่าชายเลน” หรือ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” เป็นตัวขับเคลื่อนเรื่องโครงเรื่องจึงกลายเป็น “วงจรแห่งการเรียนรู้” มากกว่าการเล่าความสูญเสียเพียงอย่างเดียว

2. กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ

กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติพยายาจี มีผลการศึกษาดังนี้

2.1 กลวิธีทางศัพท์ (Lexical Strategies) ได้แก่ คำแสดงความรุนแรง วิกฤติ ฉับพลัน คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ คำขยายหรือคำเน้นระดับคำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์

2.2 กลวิธีการขยายความ (Modification Strategies) ได้แก่ การขยายภาพความเสียหายการขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ

2.3 กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic Strategies) ได้แก่ การอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีอำนาจ การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน การเล่าเรื่อง (Narrative Framing) การจัดโครงเรื่อง วัจนกรรม (Speech Acts) ได้แก่ การแจ้งเตือน แนะนำ สั่ง การประกาศ การรายงาน การให้ข้อมูล

2.4 กลวิธีทางวาทศิลป์ (Rhetorical Strategies) ได้แก่ การเปรียบเทียบ การใช้คำเชิงศีลธรรม การสร้างภาพ “ฮีโร่”

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาด้านองค์ประกอบของเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติที่ปรากฏในสื่อข่าวช่องต่าง ๆ ตามเว็บไซต์ 10 แห่งที่ได้รับความนิยมในขอบเขตของการวิจัยนี้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าในการเล่าข่าวนั้นการสื่อสารถึงผลลัพธ์ของภาวะวิกฤติน้ำท่วมเป็นส่วนมาก มีการวิจารณ์นโยบายของประเทศด้านการป้องกันภัยพิบัติหรือการรับมือการภาวะวิกฤติจากภัยธรรมชาติน้อยมาก จึงแสดงให้เห็นว่าหากมีการเล่าข่าวของสื่อสารมวลชนที่ดำเนินการสะท้อนภาพของนโยบายในการดูแลจัดการภาวะวิกฤติที่เกิดจากภัยธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง หลังจากสถานการณ์คลี่คลายลงอาจจะเป็นเสียงสะท้อนไปยังหน่วยงานรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องได้

ในด้านการสื่อสารสถานการณ์น้ำท่วมใช้การเล่าผ่านการบรรยายฉากให้เป็นภาพความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยฉากสะท้อนความน่ากลัวของภัยธรรมชาติที่สร้างความเดือดร้อนให้ประชาชนในพื้นที่ โดยสะท้อนความรู้สึกลุกลี้ลุกลน หวาดกลัว และวิตกกังวล นอกจากนี้ยังสะท้อนเสียงของประชาชนผู้ประสบภัยเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่าในภาวะวิกฤติการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนเตรียมการรับมือกับสิ่งที่จะเกิดอาจช่วยทำให้ความเสียหายลดลงได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นสื่ออาจจะนำเสนอการพยากรณ์อากาศหรือการเตือนภัยล่วงหน้าให้ชัดเจนและเป็นเสียงเรียกให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามาเตรียมการจัดการเพื่อรับมือในภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นนอกจากนี้ควรเน้นกลวิธีผสมผสาน “เสียงประชาชน” กับข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ เพื่อลดช่องว่างความไม่เข้าใจในสถานการณ์ต่าง ๆ และเพิ่มการปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมถึงการแจ้งตามคำเตือนอย่างไม่ตระหนก

ผลการศึกษาที่น่าจะสะท้อนไปสู่การจัดทำมาตรฐานถ้อยคำเตือนภัยระดับชาติที่อาจเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างกรมอุตุนิยมฯ, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) และ สื่อมวลชน โดยอาจกำหนดพจนานุกรมความเสี่ยง เช่น ระดับคำ เผ่าระวัง เตือน อพยพ และรูปแบบวีจันกรรมที่แปรเป็นการกระทำได้ทันที เช่น เช็กลิสต์ เส้นทางเสี่ยง หมายเลขฉุกเฉิน

ในด้านนโยบายข่าวอาจนำไปสู่การสร้างแนวทาง หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติ (protocol) ในการนำเสนอข่าวภัยพิบัติภาวะวิกฤติ โดยภาคสื่อควรมีช่องข่าวเฉพาะที่บังคับใช้กลวิธีเช่น อ้างผู้เชี่ยวชาญในการสื่อสารความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การตั้งคำถามนโยบายของรัฐในการช่วยเหลือในเรื่องเร่งด่วน และการช่วยเหลือฟื้นฟู นอกจากนี้ยังอาจมีการชี้ช่องว่างของส่วนที่รอการปรับปรุงหรือพัฒนาระบบ ควบคู่กับข่าวภาคสนามในการลงพื้นที่ลดการเล่าเฉพาะผลลัพธ์ที่ตามมาเพียงอย่างเดียว ทั้งยังควรนำเอาข้อมูลเชิงพื้นที่ เวลาหรือวิธีการให้เนื้อหาเชิงภูมิศาสตร์เข้ามารวมกับคำเตือนมาตรฐานที่สร้างขึ้น และควรมีวีจันกรรมสั่งการที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนแปลงข่าวเป็นการกระทำได้ทันที

ในด้านความร่วมมือหรือการสื่อสารจากพื้นที่ผู้ประสบภัยควรมีนโยบายเปิดพื้นที่เสียงชุมชน เพื่อรับภาพข่าว หรือพิกัดความเดือดร้อนจากประชาชน โดยควรมีคณะกรรมการหรือผู้รู้คอยตรวจสอบและนำไปใช้เพื่อก่อให้เกิดคำสั่งการลงไปยังท้องถิ่น เพื่อลดข่าวลวงแต่ยังคงพลังการระดมความช่วยเหลือต่อไป

เมื่อพิจารณาผลงานวิจัยของ ขจิตขวัญ กิจวิสาละ (2553), ภิมลพรรณ อุ่นแก้ว (2559), ภัทรี ภัทรโสภสกุล (2561) และ Denise, Agosto (2016) และพิชญ์รัช ปิตาทะสังข์ (2548) ต่างสะท้อนให้เห็นว่า “การเล่าเรื่อง” ไม่ได้เป็นเพียงวิธีการถ่ายทอดเหตุการณ์ แต่เป็นกระบวนการสร้างความหมายและคุณค่าทางสังคม งานเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ประกอบการเล่าเรื่อง เช่น มุมมองผู้เล่าเรื่อง ตัวละคร โครงเรื่อง แก่นเรื่อง อารมณ์ และจังหวะการเล่า ซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อสะท้อนอุดมการณ์ อัตลักษณ์ และบทบาททางสังคมที่แตกต่างกันตามบริบทสื่อ ทั้งในภาพยนตร์ วรรณกรรม ขาวดิจิทัล และด้านการศึกษา

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกันในแง่ที่ว่าเรื่องเล่ามีศักยภาพทั้งในการตอกย้ำหรือท้าทายอำนาจ และคุณค่า ตลอดจนช่วยพัฒนาการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยชิ้นนี้จะเห็นทั้งความเหมือนและความต่างที่น่าสนใจ ต่างก็ใช้ “การเล่าเรื่อง” เป็นกรอบวิเคราะห์หลัก โดยมุ่งศึกษาว่าภาษาและกลวิธีการเล่าเรื่องทำงานอย่างไรในการสร้างความหมาย ขับเคลื่อนอุดมการณ์ และกระตุ้นปฏิบัติการในสังคม สำหรับ ชาวภัยพิบัติในสื่อไทยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ศึกษาโดยเน้นการวิเคราะห์เชิง กลวิธีทางภาษาและโครงสร้างเรื่องเล่า รวมถึงการโยนข้อเสนอนโยบายและการสื่อสารสาธารณะเพื่อการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งเป็นมิติที่งานก่อนหน้าไม่ได้เน้นอย่างชัดเจนนับได้ว่างานวิจัยนี้ได้ต่อยอดจากการศึกษาเชิงวรรณกรรม ภาพยนตร์ ดิจิทัล มาสู่การประยุกต์ในบริบทจริงของสังคมไทยที่มีผลโดยตรงต่อการจัดการปัญหาและการสื่อสารเชิงนโยบาย

สำหรับการนำผลการศึกษาวิจัยจากงานนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ทั้งในสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน การสื่อสารในภาวะวิกฤติ และโดยเฉพาะในสาขาวิชาภาษาไทย โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องกลวิธีทางภาษาที่เป็นไปตามเป้าประสงค์ เช่นในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หรือในลักษณะการใช้ภาษาเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นการวิพากษ์ วิจารณ์ หรืออุดมการณ์ที่สะท้อนผ่านการใช้ภาษา

ข้อเสนอแนะ

1. การขยายกรอบข้อมูลและการเปรียบเทียบข้ามสื่อ นักวิจัยที่สนใจในประเด็นนี้ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และรายการเล่าข่าว เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับสำนักข่าวออนไลน์ เพื่อให้เห็นความแตกต่างและความเหมือนของการเล่าเรื่องและกลวิธีทางภาษาในหลากหลายช่องทาง
2. การวิเคราะห์ผลกระทบต่อผู้รับสาร ควรมีการศึกษาผลสะท้อนจากผู้รับสาร เช่น การทำแบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินว่ากลวิธีในการเล่าเรื่องและการใช้ภาษามีอิทธิพลต่อความเข้าใจ การรับรู้ ความเสี่ยง และพฤติกรรมของประชาชนต่อการจัดการภัยพิบัติอย่างไร
3. การเชื่อมโยงเชิงนโยบายและการจัดการสาธารณะ โดยควรนำผลการวิเคราะห์เชิงภาษาศาสตร์และเรื่องเล่าไปเชื่อมโยงกับการกำหนดแนวทางเชิงนโยบาย เช่น การออกแบบมาตรฐานการรายงานข่าวภัยพิบัติ การกำหนดคู่มือการใช้ถ้อยคำและกลวิธีสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในภาวะวิกฤติและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ (2553). *แนวพินิจใหม่ในสื่อสารศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขจิตขวัญ กิจวิสาละ. (2553). *ความหมายของการขัดขึ้นอำนาจของสังคมผ่านการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทยระหว่าง พ.ศ.2513-2550*. ปรินฎยานิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขจิตขวัญ กิจวิสาละ. (2564). ศาสตร์การเล่าเรื่องในการสื่อสารศึกษา. *วารสารศาสตร์*, 14(3), 9-85.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). *การวิเคราะห์ข้อความ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2561). เรื่องเล่า: วิถีวิทยาแนวใหม่ในการแสวงหาความรู้เพื่อการวิจัยทางสังคม. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์วิจัย*, 10(2), 1-18.
- ภัทรี ภัทรโสภสกุล. (2561). *การเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัล (Digital Storytelling) ในการรายงาน ข่าวภัยพิบัติของสำนักข่าว CNN*. ปรินฎยานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิมลพรรณ อุ่นแก้ว. (2559). การเปรียบเทียบกลวิธีการเล่าเรื่องและอุดมการณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมและภาพยนตร์แบบเรื่อง สโนว์ ไวท์. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 38(1), 109-136.
- พิชญ์รักษ์ ปิตาทะสังข์. (2548). *การเล่าเรื่องและการสร้างความจริงทางสังคมในข่าวคลื่นยักษ์สึนามิ*. ปรินฎยานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สรณัฐ ไตลังคะ. (2560). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สามชาย ศรีสันต์. (2555). การตอบสนองต่อน้ำท่วม: การทบทวนงานวิจัยและเรื่องเล่าจากผู้ประสบภัย. *วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร*, 8(2), 100-132.
- สำนักข่าว BBC (2020). *Survivor Stories from the 2004 Indian Ocean Tsunami*.

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR). (ม.ป.ป.) *ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภัยจากธรรมชาติที่สร้างความสูญเสียเกินกว่าที่จะจินตนาการได้*. UNHCR ประเทศไทย.

<https://www.unhcr.org/th/natural-disaster>

อดิสา วงศ์ลักษณะพันธ์ (2542), *การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Alessandra J. (2021). *Storytelling and Narrative Research in Crisis and Disaster Studies*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1615>

Denise E. Agosto. (2016). Why Storytelling Matters: Unveiling the Literacy Benefits of Storytelling. *Children and Libraries*. 14(2), 21-26.

Van dijk, T. (1997). *Text and Context: Exploration in the Semantics and Pragmatics of Discourse*. Longman.

Lani Peterson (2017). *The Science Behind The Art Of Storytelling*.

<https://www.harvardbusiness.org/> Harvard Business Publishing is an affiliate of Harvard Business School.

Nagamatsu, S., Fukasawa, Y., & Kobayashi, I. (2020). Why Does Disaster Storytelling Matter for a Resilient Society?. *Journal of disaster Research*. 16(2) , 127-134.

ภาคผนวก

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. สำนักข่าว ไทยรัฐ

1. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2813938>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงราย สาเหตุวิกฤติหนักในรอบหลายสิบปี เตือนแม่น้ำโขงล้นตลิ่ง

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

2. <https://www.thairath.co.th/news/society/2813930>

หัวข้อข่าว : นักวิชาการ เผยสาเหตุน้ำท่วมเชียงราย นักสูดรอบ 40 ปี ถอดบทเรียน ถึงเวลาแก้ไข

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

3. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814508>

หัวข้อข่าว : สรุปรุเหตุน้ำท่วม-ดินถล่ม จ.เชียงราย เสียชีวิต 10 ราย กระทบ 52,688 ครัวเรือน

วันที่เผยแพร่ : 15 กันยายน 2567

4. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813786>

หัวข้อข่าว : เปิดภาพมุมสูง "น้ำท่วมเชียงราย" ภัยระทมกำลัง เข้าพื้นที่ช่วยคนติดค้าง

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

5. https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงรายพ่นพิษ! โรงแรม-คาเฟ่ อ่วม เสียหายกว่าครึ่งล้าน หวังเร่งส่ง ภาครัฐ-นักท่องเที่ยว

วันที่เผยแพร่ : 17 ตุลาคม 2567

6. <https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2814740>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงราย เตือนภัยซ้ำ คร่าชีวิตคน ชาวบ้านสับสน รัฐสื่อสารไม่ชัดเจน

วันที่เผยแพร่ : 16 กันยายน 2567

7. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813847>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงราย เช็กพื้นที่ตัดไฟเร่งด่วน เพื่อความปลอดภัย

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน

8. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814277>

หัวข้อข่าว : เปิดเส้นทาง "น้ำท่วมเชียงราย" ต่อไป มวลน้ำทั้งหมดจะไหลลงสู่ "แม่น้ำโขง"

วันที่เผยแพร่ : 13 กันยายน 2567

9. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2817795>

หัวข้อข่าว : ผบ.ทบ. ตรวจสอบพื้นที่น้ำท่วมเชียงราย เร่งเคลียร์ดินโคลนให้เสร็จทันสิ้นเดือน

วันที่เผยแพร่ : 2 ตุลาคม 2567

10. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814411>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงรายเริ่มคลี่คลาย สะพานข้ามแม่น้ำกกหลายจุด รถสามารถสัญจรได้แล้ว

วันที่เผยแพร่ : 14 กันยายน 2567

11. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2817759>

หัวข้อข่าว : 4 รมต.รวมไทยสร้างชาติ ลงพื้นที่น้ำท่วมเชียงราย เตือน 6 อำเภอยกของขึ้นที่สูง 2-9 ต.ค.

วันที่เผยแพร่ : 2 ตุลาคม 2567

12. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813945>

หัวข้อข่าว : "น้ำท่วมเชียงราย" อ่วมหนัก "ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง" แจ้งด่วนยกเลิกเที่ยวบินแล้ว

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

13. <https://www.thairath.co.th/news/society/2814055>

หัวข้อข่าว : "โคซอเกอ" เผยน้ำท่วมเชียงรายโหดมาก ชั่วโมงเดียวน้ำขึ้นถึงเอว หนีออกมาไม่ทัน

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

14. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2813844>

หัวข้อข่าว : “อนุทิน” ประชุมติดตามน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ ย้ำสถานการณ์น้ำรุนแรง ต้องเข้าช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ใช้ทุกกลไกเฝ้าระวังเหตุ แจ่งเตือนประชาชนทุกช่องทาง ผ่ากผู้ว่าฯ ขอขอบคุณโรงแรมเอกชนเปิดพื้นที่ช่วยผู้ประสบภัย

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

15. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814204>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงราย บางจุดยังวิกฤติ ภัยต้องรับเสียดังจากเฮลิคอปเตอร์ ไปแจกชาวบ้าน

วันที่เผยแพร่ : 13 กันยายน 2567

16. <https://www.thairath.co.th/news/society/2810227>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงราย เจ้าของประกาศปิดไร่รื่นรมย์ ชั่วคราว หลังเสียหายหลายส่วน

วันที่เผยแพร่ : 24 สิงหาคม 2567

17. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814030>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงรายมาไว เจ้าของใจสลาย ไม่ถึง 10 นาที น้ำสูงครึ่งบ้าน

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

18. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813608>

หัวข้อข่าว : วิกฤติหนัก "น้ำท่วมแม่สาย" ชาวบ้านรอความช่วยเหลือ หลังระดับน้ำสูงออกจากบ้านไม่ได้

วันที่เผยแพร่ : 10 กันยายน 2567

19. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813771>

หัวข้อข่าว : ปลัด มท. สั่งเร่งช่วยเหลือผู้ประสบภัย "น้ำท่วมเชียงราย" กระทบแล้ว 1,241 ครัวเรือน

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

20. <https://www.thairath.co.th/news/local/2815685>

หัวข้อข่าว : 3 ปีเกษตรกรฯ ลงพื้นที่ติดตาม "น้ำท่วมเชียงราย" เผยแนวทางการช่วยเหลือ-เยียวยา

วันที่เผยแพร่ : 21 กันยายน 2567

21. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2810558>

หัวข้อข่าว : น้ำท่วมเชียงรายเริ่มคลี่คลาย พร้อมเผ้ารอวังมวln้ำรอบใหม่จาก "กวานพะเยา"

วันที่เผยแพร่ : 26 สิงหาคม 2567

22. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813951>

หัวข้อข่าว : เจ้าของขี้มใจบุญ ประกาศให้กุ๊ยที่ไปช่วย "น้ำท่วมเชียงราย" เติมน้ำมันฟรี 1 แสน

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

23. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2809710>

หัวข้อข่าว : เชียงรายน้ำท่วมฉับพลัน “สุริยะ” สั่งด่วนเร่งช่วยประชาชน ติดตามสถานการณ์ 24 ชม.

วันที่เผยแพร่ : 22 สิงหาคม 2567

24. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2810466>

หัวข้อข่าว : ติดตามน้ำท่วมเชียงราย “ภูมิธรรม” รับปากสำรวจ-เยียวยา หลังชาวบ้านโอดหมดตัว

วันที่เผยแพร่ : 25 สิงหาคม 2567

25. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2823269>

หัวข้อข่าว : “เท่ง ฐิษฐพงษ์” พาลูกพรรคประชาชน ฟันฟูน้ำท่วมเชียงราย อึ้งคนเข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุนเพียบ

วันที่เผยแพร่ : 1 พฤศจิกายน 2567

26. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2828622>

หัวข้อข่าว : “อึ้งค์” บินต่อมาเชียงราย เยือนแม่สาย ดูแนวทางป้องกันน้ำท่วม ย้ำเร่งดำเนินการ

วันที่เผยแพร่ : 1 ธันวาคม 2567

27. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813705>

หัวข้อข่าว : รวมภาพ "น้ำท่วมแม่สาย" พิชจากพายุกุ "ยางิ" ทำบ้านเรือนประชาชนเสียหายหนัก

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

28. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2813825>

หัวข้อข่าว : เชียงรายน้ำท่วม "แม่สาย" จมบาดาล ต้นเหตุอพยพไม่ทัน น้ำสูงขึ้นชั่วโมงละ 10 เซนติเมตร

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

29. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813663>

หัวข้อข่าว : เช็กพื้นที่สีแดง "น้ำท่วมแม่สาย" มวลน้ำเยอะ-ไหลเชี่ยว ยังไม่สามารถเข้าไปได้

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

30. <https://www.thairath.co.th/news/society/2813596>

หัวข้อข่าว : โหดเหี้ยมที่สุด อ.เฉลิมชัย เผยคลิปน้ำท่วมแม่สาย หลังฝนตกต่อเนื่อง

วันที่เผยแพร่ : 10 กันยายน 2567

31. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813599>

หัวข้อข่าว : ปภ.เชียงราย อัปเดตสถานการณ์น้ำท่วมแม่สาย กระทบแล้ว 2 ตำบล 5 หมู่บ้าน

วันที่เผยแพร่ : 10 กันยายน 2567

32. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813549>

หัวข้อข่าว : แม่สายอ่วมหนัก ฝนถล่มต่อเนื่อง ท่วมบ้านเรือนจมบาดาล ซ้ำรอยวิกฤติปี 65

วันที่เผยแพร่ : 10 กันยายน 2567

33. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2818282>

หัวข้อข่าว : แม่สายวิปโยค! น้ำซัดจม "ทะเลโคลน" งบประมาณมหาศาลแก้มไม่ได้

วันที่เผยแพร่ : 5 ตุลาคม 2567

34. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2814535>

หัวข้อข่าว : จมโคลนหนา "น้ำไฟฟ้า" ไม่มีใช้ แม่สาย จ.เชียงราย ขอช่วยฟื้นฟู ชาวบ้านอยู่ศูนย์อพยพพันคน

วันที่เผยแพร่ : 15 กันยายน 2567

35. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2817615>

หัวข้อข่าว : ชาวแม่สายผวา หวั่นน้ำท่วมซ้ำรอบ 2 หลังเทศบาลแจ้งเตือน "เฝ้าระวังน้ำป่า"

วันที่เผยแพร่ : 1 ตุลาคม 2567

36. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813662>

หัวข้อข่าว : เจ้าหน้าที่เร่งอพยพ เคลื่อนย้ายประชาชนออกจากพื้นที่ "น้ำท่วมแม่สาย"

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

37. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813723>

หัวข้อข่าว : "น้ำท่วมแม่สาย" ยังอ่วม เจ้าหน้าที่รีบเร่งช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

38. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2818351>

หัวข้อข่าว : “อนุทิน” ไปเชียงรายฟื้นฟูพื้นที่น้ำท่วมแม่สาย จ่อขงกรม. ช่วยค่าลำคลองอีก 1 หมื่นบาท/ครัวเรือน

วันที่เผยแพร่ : 5 ตุลาคม 2567

39. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813608>

หัวข้อข่าว : วิฤติหนัก "น้ำท่วมแม่สาย" ชาวบ้านรอความช่วยเหลือ หลังระดับน้ำสูงออกจากบ้านไม่ได้

วันที่เผยแพร่ : 10 กันยายน 2567

40. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813748>

หัวข้อข่าว : รวมช่องทางบริจาค-จุดพักพิง ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมแม่สาย จ.เชียงราย

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

41. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2813740>

หัวข้อข่าว : “อนุทิน” สั่งมหาดไทยทุกหน่วย ช่วยเหตุน้ำท่วมแม่สาย แม่อาย

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

42. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813877>

หัวข้อข่าว : "กองทัพเรือ-หน่วยซีล" ลงพื้นที่ "น้ำท่วมแม่สาย" ช่วยผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

43. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814026>

หัวข้อข่าว : "แม่สาย" น้ำลด เร่งทำความสะอาด คาดใช้เวลา 4-5 วัน กลับสู่ภาวะปกติ

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

44. <https://www.thairath.co.th/news/local/2814317>

หัวข้อข่าว : อัปเดต "น้ำท่วมแม่สาย" พร้อมเร่งทำภารกิจช่วยเหลือ-ฟื้นฟูบ้านเรือนประชาชน

วันที่เผยแพร่ : 14 กันยายน 2567

45. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814003>

หัวข้อข่าว : "น้ำท่วมแม่สาย" เริ่มคลี่คลาย ระดับน้ำบางจุดลดลง แต่ยังวางใจไม่ได้

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

46. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2814165>

หัวข้อข่าว : ปลัด มท. ตามน้ำท่วมเชียงราย เผ่าระวังที่แม่สาย หลังฝนตกซ้ำทั้งคืน

วันที่เผยแพร่ : 13 กันยายน 2567

47. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813869>

หัวข้อข่าว : หลายชีวิตรอความช่วยเหลือ แม่สายวิปโยคหนัก น้ำป่ารุนแรงล้อมรอบ

วันที่เผยแพร่ : 12 กันยายน 2567

48. <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814698>

หัวข้อข่าว : อัปเดตน้ำท่วมเชียงราย ตาย 12 ศพ แม่น้ำสายลดลง 50 ซม.

วันที่เผยแพร่ : 16 กันยายน 2567

49. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813098>

หัวข้อข่าว : พายุไต้ฝุ่น "ยาจิก" ขึ้นฝั่งเวียดนามแล้ว เตือนไทยระวังฝนตกหนัก-คลื่นลมแรง

วันที่เผยแพร่ : 7 กันยายน 2567

50. <https://www.thairath.co.th/news/local/2812388>

หัวข้อข่าว : เตือนฉบับ 3 พายุโซนร้อน "ยาจิก" มีแนวโน้มแรงขึ้นเป็นไต้ฝุ่น ทำไทยฝนตกหนักบางแห่ง

วันที่เผยแพร่ : 4 กันยายน 2567

51. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2812882>

หัวข้อข่าว : พายุยาจิก เตรียมขึ้นฝั่งถล่มไทย ฝนตกหนัก มวลน้ำเหนือสูง

วันที่เผยแพร่ : 6 กันยายน 2567

52. <https://www.thairath.co.th/news/local/2813142>

หัวข้อข่าว : พร่อนน้ำรับ 'ยาจิก' อิทธิฤทธิ์ซูเปอร์พายุ ถล่มจีน-เวียดนาม-ลาว หลายเมืองเสียหายยับ

วันที่เผยแพร่ : 8 กันยายน 2567

53. <https://www.thairath.co.th/news/local/2812958>

หัวข้อข่าว : ประกาศฉบับ 13 เตือนพายุ "ยาจิก" ไทยเตรียมรับมือฝนตกหนักถึงหนักมาก 7-8 ก.ย.

วันที่เผยแพร่ : 6 กันยายน 2567

2. สำนักข่าว ข่าวสดออนไลน์

1. https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9407467

หัวข้อข่าว: ด่วน น้ำลามหนัก ท่วมเมืองเชียงรายแล้ว เปิดภาพมูมสูง ตัวเมืองเริ่มสถานการณ์หนัก

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

2. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9409583

หัวข้อข่าว: เผยความจริงบนดอย น้ำท่วมเชียงราย สาหัสกว่าในเมืองหลายเท่า มีทั้งคนตาย คนหาย

วันที่เผยแพร่: 12 สิงหาคม 2567

3. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9410845

หัวข้อข่าว: ด่วน พนันกั้นน้ำแตกเพิ่ม เมืองเชียงรายจมน้ำ-น้ำขึ้นสูง คนแก่-เด็กติดในบ้าน ไร้อาหาร

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

4. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9408839

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงรายเริ่มทรงตัวแล้ว สนามบินแม่ฟ้าหลวงยังน่าห่วง กระแสน้ำไหลแรง

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

5. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9407338

หัวข้อข่าว: วิฤตสุดๆ น้ำท่วมเมืองเชียงราย รถยนต์ถูกน้ำซัดไปกับคนขับ เส้นทางถูกตัดขาด

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

6. https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9406897

หัวข้อข่าว: 7 จังหวัดอ่วม ประสบอุทกภัย น้ำท่วมเชียงราย ดับ 2 ระดับน้ำเพิ่มสูงอีก

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

7. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9374536

หัวข้อข่าว: สั่งเวรแล้ว 4 ศพ น้ำท่วมเชียงราย 5 พันกว่าครัวเรือนอ่วม หลายหน่วยงานเร่งช่วยเหลือ

วันที่เผยแพร่: 22 สิงหาคม 2567

8. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9410727

หัวข้อข่าว: สาวเล่นาที่ระทึก พาลาน 8 เดือน ฝ่า น้ำท่วมเชียงราย ซึ้งใจพลเมืองดีช่วยกั้นน้ำให้

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

9. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9408684

หัวข้อข่าว: ลามไม่หยุด น้ำท่วมเชียงรายยังวิฤต ไหลเข้าจมนามบอลเชียงราย ยูไนเต็ตแล้ว

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

10. https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9407607

หัวข้อข่าว: น้ำก่กลันตลิ่ง ระบายไม่ทันเอ่อล้น ท่วมเมืองเชียงราย ระดับน้ำเกินกว่าระดับวิกฤตแล้ว

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

11. https://www.khaosod.co.th/politics/news_9407383

หัวข้อข่าว: รมช.สุรศักดิ์ ห่วงน้ำท่วมเชียงราย มี 17 โรงเรียน 1 สพม.ได้รับผลกระทบ สั่งดูแลเด็กๆ

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

12. https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_9406708

หัวข้อข่าว: สาวอนช่วยด่วน น้ำท่วมเชียงราย ติดอยู่บนหลังคา ตลาดสายลมจอย

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

13. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9406977

หัวข้อข่าว: ด่วน เจอศพหญิงลอยมากับน้ำ เร่งตามหาญาติ น้ำท่วมเชียงรายยังหนัก

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

14. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_9431014

หัวข้อข่าว: ด้านช่างน้ำหนักพะเยา แจงครม.่า จักรชุดช่วย น้ำท่วมเชียงราย น้ำหนักเกิน 2 ตัน

วันที่เผยแพร่: 26 กันยายน 2567

15. https://www.khaosod.co.th/politics/news_9410819

หัวข้อข่าว: นายกฯ อึ้งค้ ลุยน้ำท่วมเชียงราย โฝกอดชาวบ้านน้ำตาคลอ ยันไม่ทิ้งแน่นอน

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

16. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9418854

หัวข้อข่าว: เจ้าของอุ้เปิดใจ นาที่ย้ายรถลูกค้กว่า 10 คัน หนีน้ำท่วมเชียงราย โอดน้ำลตเสียหายหนัก

วันที่เผยแพร่: 18 กันยายน 2567

17. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9374396

หัวข้อข่าว: น้ำท่วม เชียงราย สาวร้องไห้ เก็บเงินขายรองเท้ามีมื่อ2 เสียหาย 500 คู่ ขอโทษลูกค้า

วันที่เผยแพร่: 22 สิงหาคม 2567

18. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9408564

หัวข้อข่าว: บก.สำนักข่าวชายขอบ วิจัยรณ น้ำท่วมเชียงราย ระบบสื่อสาร-แจ้งเตือนหน่วย ประชาชนเคว้ง

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

19. https://www.khaosod.co.th/politics/news_9408881

หัวข้อข่าว: นายกฯ กำชับ สส.เชียงราย ช่วยประชาชนได้รับผลกระทบน้ำท่วม บ่ายนี้ถกแก้ปัญหา

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

20. https://www.khaosod.co.th/politics/news_9409334

หัวข้อข่าว: นายกฯ ถกน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ ย้ำไม่นิ่งนอนใจ เผยแม่สายหนักสุดในรอบ 80 ปี

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

21. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_9408104

หัวข้อข่าว: มนุษย์กบ ลงพื้นที่ลุยช่วยน้ำท่วม เชียงราย เร่งย้ายผู้ประสบภัย-สิ่งของ ออกจากพื้นที่เสี่ยง

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

22. https://www.khaosod.co.th/politics/news_9408760

หัวข้อข่าว: ธนาธร เผยช่องทางขอความช่วยเหลือ น้ำท่วมเชียงราย ผ่าน JITASA.CARE

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

23. https://www.khaosod.co.th/politics/news_9410521

หัวข้อข่าว: อนุทิน เผย นายกฯ เตรียมใช้งบกลาง เยียวยาน้ำท่วมเชียงราย ยันทุกฝ่ายทำงานเต็มที่

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

3. สำนักข่าว มติชน

1. https://www.matichon.co.th/region/news_4822473

หัวข้อข่าว: น้ำป่าดอยโ่งพระบาท หลากท่วมหน้ยม.ราชภัฏเชียงรายทรงตัว คาดไม่มีฝนเที่ยงคืนนี้คี่คลาย

วันที่เผยแพร่: 1 ตุลาคม 2567

2. https://www.matichon.co.th/social/news_4791509

หัวข้อข่าว: นาที่ชีวิต จนท.พึ่งประตุช่วย ‘ผู้ประสบภัย’ เกรียด น้ำท่วมเชียงราย พยายามจบชีวิต

วันที่เผยแพร่: 14 กันยายน 2567

3. https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4812759

หัวข้อข่าว: ชยะน้ำท่วมเชียงราย-แม่สาย 6.8 หมื่นตัน เก็บได้แค่ 9.3 พันตัน ยังตกค้าง 5.5 หมื่นตัน

วันที่เผยแพร่: 26 กันยายน 2567

4. https://www.matichon.co.th/region/news_4808244

หัวข้อข่าว: ทานอน ชับน้ำตา ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย เร่งซ่อมแซมบ้านพักเสียหาย

วันที่เผยแพร่: 24 กันยายน 2567

5. https://www.matichon.co.th/region/news_4784059

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย-แม่สายยังวิกฤต พบเสียชีวิต 2 ราย เหตุออกอาคารไม่ได้ข้ามวัน

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

6. https://www.matichon.co.th/politics/news_4786695

หัวข้อข่าว: ผบ.ทอ. เผยมวลงน้ำเชียงรายไม่เท่าปี 54 แต่ไม่ประมาท ห่วงสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำ

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

7. https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4804255

หัวข้อข่าว: ทส.เผยขยะน้ำท่วมเชียงราย รอกำจัด 6 หมื่นตัน ใช้พื้นที่ป่าดอยปู่-ป่าก่อดำ แม่ลาว เป็นจุดพักกองชั่วคราว

วันที่เผยแพร่: 21 กันยายน 2567

8. https://www.matichon.co.th/region/news_4788393

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย เริ่มลดลง ชาวบ้าน หวังทรัพย์สิน หวั่น โจรฉวยโอกาส ขโมยของ

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

9. https://www.matichon.co.th/region/news_4798430

หัวข้อข่าว: เชียงรายเร่งจัดสรรงบประมาณ พื้นที่หลังน้ำท่วม ชาวบ้านโอด ทรัพย์สินสูญหาย-ไม่เหลืออะไรเลย

วันที่เผยแพร่: 18 กันยายน 2567

10. https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4817696

หัวข้อข่าว: ชัชชาติ ให้อำนาจและกำลังใจเจ้าหน้าที่ กทม. ทุกคน ช่วยฟื้นฟูน้ำท่วมเชียงราย เต็มที่

วันที่เผยแพร่: 29 กันยายน 2567

11. https://www.matichon.co.th/local/news_4783607

หัวข้อข่าว: สธ. สั่ง สสจ.เชียงราย เร่งช่วยปชช.น้ำท่วม พร้อมส่งทีมแพทย์ฉุกเฉินรุดช่วยผู้ป่วยติดเตียง

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

12. https://www.matichon.co.th/economy/news_4818513

หัวข้อข่าว: อัครา กำชับกรมชลประทาน เร่งฟื้นฟูน้ำท่วมเชียงราย ลุยลอกคลอง เปิดทางระบายน้ำ

วันที่เผยแพร่: 29 กันยายน 2567

13. https://www.matichon.co.th/politics/news_4788135

หัวข้อข่าว: นายกฯ พร้อมคณะบินตรวจน้ำท่วมเชียงราย-เยี่ยมศูนย์พักพิงแจกถุงยังชีพ ลั่นเยียวยาพื้นที่ไม่ต้องรอ

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

14. https://www.matichon.co.th/lifestyle/social-women/news_4788534

หัวข้อข่าว: ทานอัน เดินทางถึงจังหวัดเชียงราย ลุยน้ำแจกของ-ทำกับข้าว ช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

15. https://www.matichon.co.th/politics/news_4784631

หัวข้อข่าว: พม. เปิด 4 ที่พักพิงชั่วคราว รับผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย โทรสายด่วน ศรส. 1300

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

16. https://www.matichon.co.th/politics/news_4753183

หัวข้อข่าว: แท็ง รุกดีให้กำลังใจ ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย ชี้ ถึงเวลาจัดการลุ่มน้ำโขงอย่างเป็นระบบ

วันที่เผยแพร่: 24 สิงหาคม 2567

17. https://www.matichon.co.th/region/news_4749039

หัวข้อข่าว: ผู้ว่าฯสั่งตั้งสะพาน เเท็ง-ภูชี้ฟ้า ชั่วคราว ช่วยน้ำท่วมเชียงราย ชาวบ้านถูกกระแสน้ำซัดดับสลด

วันที่เผยแพร่: 22 สิงหาคม 2567

18. https://www.matichon.co.th/politics/news_4788037

หัวข้อข่าว: ‘นายกฯ’ ติดตามสถานการณ์น้ำท่วมเชียงรายวันนี้ พร้อมมอบถุงยังชีพแก่ผู้ประสบภัย

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

19. https://www.matichon.co.th/politics/news_4753360

หัวข้อข่าว: ภูมิธรรม ควง อนุทิน รุดตรวจน้ำท่วมเชียงราย ข้องใจผู้ว่าฯไม่อยู่ ฮึ่ม เวลานี้ควรมาดูแลปชช

วันที่เผยแพร่: 24 สิงหาคม 2567

20. https://www.matichon.co.th/politics/news_4783936

หัวข้อข่าว: สมศักดิ์ ย้ำเตรียมยา เวชภัณฑ์ ช่วยน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ ขอบุคลากรช่วยกันเต็มที่

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

21. https://www.matichon.co.th/politics/news_4786294

หัวข้อข่าว: นายกฯ ห่วงน้ำท่วมเชียงราย กำชับส.ส. เพื่อไทย ดูแลปช.เต็มที่

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

22. https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4785234

หัวข้อข่าว: กทม. สแตนดี้บายช่วยน้ำท่วมเชียงราย เตรียมเรือท้องแบน พร้อม จนท.กู้ภัย รุดเดินทางได้ทันที

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

23. https://www.matichon.co.th/politics/news_4786735

หัวข้อข่าว: นายกฯ ทหารีช่วยปชช. ประสบน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ อัปเดตสถานการณ์จาก ‘ผบ.ทสส.’

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

24. https://www.matichon.co.th/politics/news_4755268

หัวข้อข่าว: ภูมิธรรม ตรวจสอบน้ำท่วมเชียงราย ย้ำจังหวัดดูพยากรณ์อากาศเฉพาะจุด มอบเอกชนช่วยซ่อมบ้าน

วันที่เผยแพร่: 25 สิงหาคม 2567

25. https://www.matichon.co.th/politics/news_4787044

หัวข้อข่าว: ‘นายกฯ’ เตรียมบินตรวจน้ำท่วม ‘เชียงราย’ พรุ่งนี้ สั่งขรก.ไม่ต้องมาต้อนรับ

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

26. https://www.matichon.co.th/politics/news_5091316

หัวข้อข่าว: แท็ง นำทีมส.ส.ติดตามแก้น้ำท่วมเชียงราย-พัฒนาเศรษฐกิจ นายอำเภอฝากตามงบฟื้นฟู 134 ล้าน

วันที่เผยแพร่: 14 มีนาคม (ข่าวช่วงหลังเหตุการณ์)

27. https://www.matichon.co.th/local/news_4784572

หัวข้อข่าว: สุรศักดิ์ห่วงน้ำท่วมเชียงราย กำชับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งให้การช่วยเหลือ

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

28. https://www.matichon.co.th/politics/news_4803708

หัวข้อข่าว: 3 รัฐมนตรี เกษตรฯ ลุยจับน้ำตา ช่วยเหลือน้ำท่วมเชียงราย

วันที่เผยแพร่: 21 กันยายน 2567

29. https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4827957

หัวข้อข่าว: 'พิพัฒน์' นำทีมช่วยน้ำท่วมเชียงราย ตั้ง 5 ศูนย์รับซ่อมบ้าน-เปลี่ยนน้ำมันเครื่องฟรี

วันที่เผยแพร่: 4 ตุลาคม 2567

30. https://www.matichon.co.th/weekly/column/article_804324

หัวข้อข่าว: 'ยาจิก' ประสาน 'ระเบิดฝน' ทำลายเชียงรายกำสรวล แม่นสายกำสรด กำสรวลทองเที่ยวช่วงสั้นๆ

วันที่เผยแพร่: 8 ตุลาคม 2567

31. https://www.matichon.co.th/publicize/news_4790308

หัวข้อข่าว: ทูร คอร์ปอเรชั่น เกาะตีดน้ำท่วมเชียงรายรวมอพยพผู้ประสบภัย

วันที่เผยแพร่: 14 กันยายน 2567

32. https://www.matichon.co.th/politics/news_4920881

หัวข้อข่าว: นายกษิ๊งค์ รับมอบเงินช่วยเหลือน้ำท่วมเชียงราย ขอขอบคุณคนไทยไม่ทิ้งกัน

วันที่เผยแพร่: 26 พฤศจิกายน 2567

33. https://www.matichon.co.th/sport/news_4788157

หัวข้อข่าว: บัวขาว ควงหม้อภาคย์ ลงพื้นที่น้ำท่วมเชียงราย เสริมทัพช่วยผู้ประสบภัย

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

34. https://www.matichon.co.th/social/news_4786001

หัวข้อข่าว: วัดร่องขุน-บ้านดำ รับฝากรถหนีน้ำท่วมเชียงราย อ.เฉลิมชัย ลั่นปีนี้หนักจริง

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

35. https://www.matichon.co.th/region/news_4783615

หัวข้อข่าว: ว่าที่ส.ว.เชียงราย วอนรบ.- เอกชน ช่วยปชช.ประสบน้ำท่วมซ้ำพิษพายุนายิง เร่งฟื้นศก.แม่สาย

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

36. https://www.matichon.co.th/region/news_4783249

หัวข้อข่าว: เชียงรายอ่วม! น้ำทะลักเข้า อ.แม่จัน-แม่สาย กระทบกว่า 1 พันครัวเรือน จนท.เร่งอพยพ-เตือนภัย

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

37. https://www.matichon.co.th/politics/news_4829139

หัวข้อข่าว: อนุทิน ขึ้นแม่สายอีกรอบ หลังน้ำท่วม เผยเตรียมรับมือติกรม. ปรับหลักเกณฑ์เยียวยาใหม่

วันที่เผยแพร่: 5 ตุลาคม 2567

38. https://www.matichon.co.th/local/quality-life/news_4815257

หัวข้อข่าว: จิสต้า เผยภาพถ่ายดาวเทียมชี้ชัด น้ำท่วมแม่สาย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน

วันที่เผยแพร่: 27 กันยายน 2567

39. https://www.matichon.co.th/region/news_4842174

หัวข้อข่าว: เชียงรายเร่งเคลียร์ดินโคลน ระวังน้ำท่วมหนัก คืบพื้นที่น้ำท่วมแม่สาย

วันที่เผยแพร่: 12 ตุลาคม 2567

40. https://www.matichon.co.th/local/news_4783906

หัวข้อข่าว: สสน.เผยเหตุ แม่สาย เชียงรายฝน-ท่วมหนัก ต้นน้ำมาจากการสลายตัวของ 'ยางี' ในพม่า

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

41. https://www.matichon.co.th/region/news_4888402

หัวข้อข่าว: ธารน้ำใจหลังไหลช่วยแม่สาย แม่น้ำท่วมคลี่คลาย แต่ร้านค้ายังไม่ฟื้น จังหวัดระดมช่วยระยะ 2

วันที่เผยแพร่: 8 พฤศจิกายน 2567

42. https://www.matichon.co.th/region/news_4783574

หัวข้อข่าว: ตาป็นหลังคาเต็นท์ หนีน้ำท่วมแม่สาย ยังอยู่ที่เดิม นานกว่า 9 ชม. ท่ามกลางฝนตก-น้ำเชี่ยวแรง

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

43. https://www.matichon.co.th/region/news_4783867

หัวข้อข่าว: แม่สายอ่วม ครุ-นร.กว่า 30 คน ติตน้ำท่วมอยู่ในร.ร. ตาวัย 80 ในชุมชนไม้ลุงชน ต้องปีนขึ้นฝ้า

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

44. https://www.matichon.co.th/economy/news_4779981

หัวข้อข่าว: พายุยาก็อ่อนกำลัง เป็นดีเปรสชันแล้ว กรมอุตุนิยมฯ เตือน 'เหนือ-อีสานตอนบน' ฝนตกหนักมาก

วันที่เผยแพร่: 8 กันยายน 2567

45. https://www.matichon.co.th/local/news_4777622

หัวข้อข่าว: เปิดใหม่ไลน์ เส้นทาง ยางิ เริ่มเที่ยงคืน 6 ก.ย. กระทบไทย 9-10 ก.ย

วันที่เผยแพร่: 6 กันยายน 2567

4. สำนักข่าว กรุงเทพธุรกิจ

1. <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1147439>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงรายวันนี้ ฝนตกหนัก มวลน้ำไหลทะลักท่วม 4 หมู่บ้าน อ.เวียงป่าเป้า

วันที่เผยแพร่: 2 ตุลาคม 2567

2. <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1146900>

หัวข้อข่าว: ถอดบทเรียน ป่าเปลี่ยนไป น้ำท่วมแม่สาย น้ำท่วมเชียงราย โคลนจำนวนมาก มาจากไหน

วันที่เผยแพร่: 4 ตุลาคม 2567

3. <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1143795>

หัวข้อข่าว: อัปเดตเส้นทางพายุไต้ฝุ่น 'ยาจิ' ล่าสุด กระทบไทย เช็กพื้นที่ฝนตกหนัก-ลมแรง

วันที่เผยแพร่: 8 กันยายน 2567

4. <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1143589>

หัวข้อข่าว: อัปเดตล่าสุด เส้นทางพายุไต้ฝุ่นยาก็ กระทบไทยมีฝนตกหนักบางแห่ง

วันที่เผยแพร่: 6 กันยายน 2567

5. สำนักข่าว ผู้จัดการออนไลน์

1. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000085359>

หัวข้อข่าว: อธิบายชัด! สาเหตุน้ำท่วมแม่สาย ซ้ำ ไม่ได้มาจากป่าไทยไทยถูกทำลาย แต่สาเหตุมาจากประเทศเพื่อนบ้าน

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

2. <https://mgronline.com/local/detail/9670000086084>

หัวข้อข่าว: เบ็ดเสร็จเจอแล้ว 10 ศพ เจ็บ 2! เหตุื่อน้ำท่วมแม่สาย-เชียงราย ดินถล่มแม่ฟ้าหลวง

วันที่เผยแพร่: 15 กันยายน 2567

3. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000091767>

หัวข้อข่าว: อาจารย์ราชชมงคลล้านนาฯ เผยผลแล็บ ดินโคลนน้ำท่วมแม่สายพบแร่ธาตุเทียบเหมาะต่อการเพาะปลูก

วันที่เผยแพร่: 29 กันยายน 2567

4. <https://mgronline.com/local/detail/9670000097154>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมแม่สายครบ 1 เดือนยังอ่วม โคลนยังตักค้างหนาเตอะเต็มบ้าน-ท้องถนน

วันที่เผยแพร่: 11 ตุลาคม 2567

5. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000084161>

หัวข้อข่าว: อ.เฉลิมชัยเผยภาพนาที่มวนน้ำไหลเชี่ยวท่วมแม่สาย ยันหนักสุดในรอบ 10 ปี

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

6. <https://mgronline.com/local/detail/9670000084648>

หัวข้อข่าว: ปลัดฯ มหาดไทยชี้ น้ำท่วมแม่สาย-เชียงราย นักสูดรอบ 80 ปี หวังคลี่คลายใน 5 วัน

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

7. <https://mgronline.com/local/detail/9670000086090>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมแม่สายลดทุกพื้นที่ เหลือแต่ซากความระทม-บางจุดคราบโคลนถมติดหลังคา

วันที่เผยแพร่: 15 กันยายน 2567

8. <https://mgronline.com/local/detail/9670000086969>

หัวข้อข่าว: เศร้าสลด! พบน้ำท่วม-ดินถล่มเชียงราย ตายสังเวท 14 ศพ เฉพาะแม่สายดับแล้ว 8 ราย

วันที่เผยแพร่: 17 กันยายน 2567

9. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000084375>

หัวข้อข่าว: คำถามใหญ่ ... “แม่สาย” เผชิญน้ำท่วมบ่อย แต่ไม่มีระบบเตือนภัย !

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

10. <https://mgronline.com/local/detail/9670000092304>

หัวข้อข่าว: ฝนถล่มทำซีเหล็กท่วมแล้ว! แม่สายผวาซ้ำรอยท่วมใหญ่ต้นกันยาฯ เร่งให้คนออกจากจุดเสี่ยง

วันที่เผยแพร่: 30 กันยายน 2567

11. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000084136>

หัวข้อข่าว: หลายชีวิตรอความช่วยเหลือ! เหตุน้ำท่วมใน อ.แม่สาย

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

12. <https://mgronline.com/local/detail/9670000103343>

หัวข้อข่าว: ไทยขยับป้องกันน้ำท่วมแม่สาย! จ่อเอาจริงสร้างพนังน้ำสายตลอดแนว คุยพม่าร้อยดีกรุกลำน้าสองฝั่ง

วันที่เผยแพร่: 27 ตุลาคม 2567

13. <https://mgronline.com/business/detail/9670000084831>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมหนัก! บขส.แจ้งหยุดเดินรถแม่สาย-เชียงราย, เชียงแสน-เชียงราย "สุรพงษ์" สั่งจัดรถโดยสารขนาดใหญ่ช่วยประชาชน

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

14. <https://mgronline.com/local/detail/9670000084823>

หัวข้อข่าว: น้ำสายเริ่มลด หน่วยซีล-จิตอาสาเร่งช่วยคนติดน้ำท่วมแม่สาย ก่อนฝนรอบใหม่กระหน่ำซ้ำ

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

15. <https://mgronline.com/daily/detail/9670000085745>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วม “เชียงรายสะอื้น” โลกร้อน ไฟป่าเผา ภูเขาโล้น ดินพังทลาย “ระบบเตือนภัยใหม่” ห่วยขั้นสุด

วันที่เผยแพร่: 14 กันยายน 2567

16. <https://mgronline.com/local/detail/9670000092707>

หัวข้อข่าว: เชียงรายโกลาหลถึงเย็น! น้ำป่าโป่งพระบาททะลักท่วมถึงหน้า ม.ราชภัฏเชียงรายซ้ำอีก

วันที่เผยแพร่: 1 ตุลาคม 2567

17. <https://mgronline.com/local/detail/9670000085823>

หัวข้อข่าว: สั่งเวรแล้ว 4 ศพ น้ำท่วมเชียงราย-ดินถล่มแม่ฟ้าหลวง เตือนร้อนอีกกว่า 50,000 ชีวิต

วันที่เผยแพร่: 14 กันยายน 2567

18. (รายการซ้ำกับข้อ 1 - ข่าวสาเหตุน้ำท่วมแม่สาย)

19. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000093220>

หัวข้อข่าว: โฆษก ศปช. ระบุ ภาพรวมสถานการณ์น้ำในพื้นที่ จ.เชียงราย เริ่มคลี่คลาย ย้ำไม่มีการถอนกำลัง จนท. ออกจากพื้นที่

วันที่เผยแพร่: 2 ตุลาคม 2567

20. <https://mgronline.com/online/section/detail/9670000095037>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วม รวมพลคนหิวแสง “ซัชชาติ” โผล่ไปทำไมเชียงราย

วันที่เผยแพร่: 6 ตุลาคม 2567

21. <https://mgronline.com/local/detail/967000085306>

หัวข้อข่าว: “นายกฯอิงค์” เยี่ยมน้ำท่วมเชียงรายวันนี้ ล่าสุดแม่น้ำสาย/น้ำกกลด แต่ที่ลุ่มแม่สาย-ตัวเมืองเชียงราย ยังสาหัส

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

22. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000110303>

หัวข้อข่าว: “วิโรจน์” เปิดรายงานประชาชนพื้นฟูน้ำท่วมเชียงราย หวั่นหนี้สินซ้ำเติม เน้นรัฐให้ ธ.ออมสิน ช่วย

วันที่เผยแพร่: 16 พฤศจิกายน 2567

23. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000077394>

หัวข้อข่าว: นักเขียนตั้งนะเล็ยกน้ำท่วมปี 54 เป็นมาตรฐานน้ำท่วมไทย ชี้เชียงรายคือโมเดลของจริง

วันที่เผยแพร่: 22 สิงหาคม 2567

24. <https://mgronline.com/specialscoop/detail/9670000088649>

หัวข้อข่าว: จิตอาสาบ่น “น้ำท่วมเชียงราย” เหมือนภาคประชาชนช่วยกันเอง

วันที่เผยแพร่: 22 กันยายน 2567

25. <https://mgronline.com/uptodate/detail/9670000103237>

หัวข้อข่าว: รบ.เผยสถานการณ์น้ำท่วมเชียงราย เคลียร์พื้นที่คืน ปชช.ได้เกือบ 100% แล้ว

วันที่เผยแพร่: 26 ตุลาคม 2567

26. <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9670000084631>

หัวข้อข่าว: ทรु่ห้วงน้ำท่วมเชียงราย เร่งดูแลระบบสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน ออกมาตรการบรรเทาความเดือดร้อน

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

27. <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9670000078407>

หัวข้อข่าว: ทูร คอร์ปอเรชั่น ลุยช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม มอบอาหาร-น้ำดื่ม ดูแลสถานี่ฐานมือถือและเน็ตบ้าน ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

วันที่เผยแพร่: 25 สิงหาคม 2567

28. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000101770>

หัวข้อข่าว: “อิงค์” เผยพร้อมคืนพื้นที่หลังน้ำท่วมเชียงราย 27 ต.ค.นี้ ททยอยโอนเงินหมื่นกลุ่มเปราะบางรอบตก หล่น 21 พ.ย.และ 21 ธ.ค.

วันที่เผยแพร่: 22 ตุลาคม 2567

29. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000084146>

หัวข้อข่าว: นายกฯ ห่วงน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ รับรายงาน สทนช.ปริมาณน้ำฝนมาก จนท.กำลังเร่งช่วยเหลือ

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

30. <https://mgronline.com/stockmarket/detail/9670000088238>

หัวข้อข่าว: Liberator บริจาคสิ่งของช่วยน้ำท่วมเชียงราย ผ่านหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ)

วันที่เผยแพร่: 20 กันยายน 2567

31. <https://mgronline.com/qol/detail/9670000085935>

หัวข้อข่าว: รองปลัด อว. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย มอบอาหารและสิ่งของจำเป็น เผย “ศุภมาส” รมว.กระทรวง อว.ห่วงใยพี่น้องประชาชน

วันที่เผยแพร่: 14 กันยายน 2567

32. <https://mgronline.com/local/detail/9650000077214>

หัวข้อข่าว: สลด! น้ำท่วมเชียงรายเสียหายกว่า 1,000 หลังคา หนุมวัย 38 ปีโดนไฟดูดดับสังเว 1 ศพ

วันที่เผยแพร่: 12 สิงหาคม 2565 (ข่าวเก่าปี 65)

33. <https://mgronline.com/crime/detail/9670000085549>

หัวข้อข่าว: ผบ.ตร.ลงพื้นที่ช่วยน้ำท่วมเชียงราย กำชับตำรวจสนับสนุนกู้ภัย ดูแลความปลอดภัยปชช.

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

34. <https://mgronline.com/local/detail/9630000079330>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงรายหนักมากกว่าที่คิด พบบ้านจมน้ำบาดาลแล้วกว่า 10,000 หลัง (พิษพายุนินลา)

วันที่เผยแพร่: 3 สิงหาคม (ข่าวเก่า - พายุซินลากู ปี 2563)

35. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000084600>

หัวข้อข่าว: “บิ๊กอ้วน” เผยนายกฯ เรียกถกแก้ปัญหาน้ำท่วมเชียงราย บ่ายพรุ่งนี้ หลังแถลงนโยบาย ย้ำทุกหน่วยเร่งช่วยเหลือ

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

36. <https://mgronline.com/local/detail/9670000092855>

หัวข้อข่าว: “กรมชลประทาน” ถอดบทเรียนน้ำท่วมภาคเหนือ ชี้เชียงรายต้องหาทางผันน้ำกักอ้อมเมืองลงน้ำโขง

วันที่เผยแพร่: 2 ตุลาคม 2567

37. <https://mgronline.com/local/detail/9520000090791>

หัวข้อข่าว: เหยื่อน้ำท่วมเชียงรายรอบแรกปี 52 เสียหายแล้ว 10 ล้าน

วันที่เผยแพร่: 10 สิงหาคม (ข่าวเก่าปี 2552)

38. <https://mgronline.com/business/detail/9670000088679>

หัวข้อข่าว: รมว.อุตุฯรุดช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย พักหนี้เอสเอ็มอี-ฟื้นฟูระบบประปา

วันที่เผยแพร่: 21 กันยายน 2567

39. <https://mgronline.com/local/detail/9540000107901>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงรายหนักหลายจุด ทางไปเชียงใหม่รถวิ่งเลนเดียว-ชายแดนไทย-พม่าอ่วม

วันที่เผยแพร่: 26 สิงหาคม 2554 (ข่าวเก่า)

40. <https://mgronline.com/local/detail/9670000101609>

หัวข้อข่าว: งานหิน! เชียงรายเลี้ยงร้อยตึก-อาคารริมน้ำสาย กันพื้นที่ห่างฝั่ง 40 เมตรแก่น้ำท่วม

วันที่เผยแพร่: 22 ตุลาคม 2567

41. <https://mgronline.com/local/detail/9570000100513>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย 4 วัน ทำชาวบ้านเดือดร้อนเกือบครึ่งแสน สั่งเวยชีวิต 2 ราย

วันที่เผยแพร่: 2 กันยายน 2557 (ข่าวเก่า)

42. <https://mgronline.com/local/detail/9670000077923>

หัวข้อข่าว: เชียงรายยังไม่คลายวิกฤต!น้ำยังเอ่อท่วม-ทางขึ้นภูชี้ฟ้าทรุด-ดินสไลด์ตัดขาดหลายพื้นที่

วันที่เผยแพร่: 23 สิงหาคม 2567

43. <https://mgronline.com/local/detail/9670000078194>

หัวข้อข่าว: “ภูมิธรรม-อนุทิน” ใช้น้ำตาเหื่อน้ำท่วมเชียงราย ลงพื้นที่ลุ่มน้ำอิงพบน้ำท่วมลดแต่น้ำโขงหนุน

วันที่เผยแพร่: 24 สิงหาคม 2567

44. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000102425>

หัวข้อข่าว: มท.4 มอบทุนการศึกษาให้เด็กยากจน-ลุงยังชีพให้ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย

วันที่เผยแพร่: 24 ตุลาคม 2567

45. <https://mgronline.com/crime/detail/9670000087481>

หัวข้อข่าว: สลด!สิ้นใจแล้วสาวกัญญาประสบอุบัติเหตุรถทรงคน ขณะกลับจากช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย

วันที่เผยแพร่: 18 กันยายน 2567

46. <https://mgronline.com/local/detail/9670000087553>

หัวข้องาน: แกะปมดรามามา! ตำนาน พฤษหะคีรีจับ 6 ล้อชนของช่วยเหยื่อน้ำท่วมเชียงราย บรรทุกหนักเกิน

วันที่เผยแพร่: 18 กันยายน 2567

47. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000086646>

หัวข้องาน: ชื่นชม! หนุ่มบริจาคพื้นที่ 15 ไร่ให้ผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงรายทิ้งโคลน

วันที่เผยแพร่: 16 กันยายน 2567

48. <https://mgronline.com/local/detail/9540000101336>

หัวข้องาน: น้ำท่วมเชียงรายยังไม่คลาย-เชียงแสนจมเพิ่ม เตือนขึ้นวาฬ-ตอยข้างยังอันตราย

วันที่เผยแพร่: 14 สิงหาคม 2554 (ข่าวเก่า)

49. <https://mgronline.com/entertainment/detail/9670000086714>

หัวข้องาน: “ฝันเด่น” ฉะเตือรฐบาล อยากรถกหนังหัวแล้วบอก ทำไมไม่เต็มทีกว่านี้! หลังลงพื้นที่น้ำท่วม เชียงราย

วันที่เผยแพร่: 16 กันยายน 2567

50. <https://mgronline.com/local/detail/9670000076268>

หัวข้องาน: เศร้าสลดพบแล้ว! เหยื่อน้ำท่วมเชียงราย สาวดับเต่าหายจากบ้าน 3 วันเจอจมน้ำดับ

วันที่เผยแพร่: 19 สิงหาคม 2567

51. <https://mgronline.com/politics/detail/9670000084995>

หัวข้องาน: “ธรรมนัส” ควง “กัน จอมพลัง” ลงพื้นที่น้ำท่วมเชียงรายพุงนี้ พร้อมประสานกรมฝนหลวง ขอ ฮ. ช่วยประชาชน

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

6. สำนักข่าว เดลินิวส์ออนไลน์

1. <https://www.dailynews.co.th/articles/4500111/>

หัวข้อข่าว : ผู้ประสบภัยน้ำท่วม เชียงราย-เชียงใหม่ ทวงค่าล้างโคลน 1 หมื่นบาทจากรัฐบาล

วันที่เผยแพร่ : 16 มี.ค. 2568

2. <https://www.dailynews.co.th/news/3919752/>

หัวข้อข่าว : มีคำตอบแล้ว! ‘ดินโคลน’จำนวนมาก ในเหตุการณ์ ‘น้ำท่วมแม่สาย’ มาจากไหน?

วันที่เผยแพร่ : 30 กันยายน 2567

3. <https://www.dailynews.co.th/news/3887882>

หัวข้อข่าว : เปิดเหตุผล ทำไมพายุ ‘ยาจิก’ มฤตยูทำลายล้างได้มากกว่า ‘ซูริก’?

วันที่เผยแพร่ : 21 กันยายน 2567

4. <https://www.dailynews.co.th/news/3849380>

หัวข้อข่าว : พายุ “ยาจิก” คร่าชีวิตชาวเวียดนามพุ่งเกิน 100 ราย ยังต้องอพยพอีกกว่าครึ่งแสน

วันที่เผยแพร่ : 11 กันยายน 2567

7. สำนักข่าว ประชาชาติ

1. <https://www.prachachat.net/breaking-news/news-1656924>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย : ความเสียหาย 10 วัน กระทบเกิน 5 หมื่นครัวเรือน เสียชีวิต 14 ราย

วันที่เผยแพร่: 20 กันยายน 2567

2. <https://www.prachachat.net/economy/news-1650886>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย ทุบเศรษฐกิจจวบแล้ว 1 พันล้าน

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

3. <https://www.prachachat.net/finance/news-1660090>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย เคลมประกัน “รถยนต์” 1,060 คัน “บ้าน” 532 หลัง

วันที่เผยแพร่: 24 กันยายน 2567

4. <https://www.prachachat.net/politics/news-1667394>

หัวข้อข่าว: ภูมิธรรม น้ำท่วมเชียงรายเริ่มคลี่คลาย วางกำลังทหารช่วยภาคเหนือ

วันที่เผยแพร่: 4 ตุลาคม 2567

5. <https://www.prachachat.net/local-economy/news-1638798>

หัวข้อข่าว: เชียงราย ยังอ่วม กระทบ 12 อำเภอ พื้นที่เกษตรจมบาดาลกว่า 2 หมื่นไร่

วันที่เผยแพร่: 27 สิงหาคม 2567

6. <https://www.prachachat.net/local-economy/news-1649785>

หัวข้อข่าว: เชียงราย สั่ง! “อพยพคน” ออกจาก “ศาลากลาง” ด่วน หลังแม่น้ำกกเอ่อท่วมพื้นที่เศรษฐกิจ

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

7. <https://www.prachachat.net/general/news-1658282>

หัวข้อข่าว: เปิดผลสำรวจคนไทย กังวล-คิดเห็นต่อสถานการณ์น้ำท่วมอย่างไร

วันที่เผยแพร่: 23 กันยายน 2567

8. <https://www.prachachat.net/sd-plus/sdplus-sustainability/news-1700319>

หัวข้อข่าว: SC Asset ส่งต่อความช่วยเหลือ น้ำท่วม เชียงราย-เชียงใหม่

วันที่เผยแพร่: 24 พฤศจิกายน 2567

9. <https://www.prachachat.net/columns/news-1652242>

หัวข้อข่าว: ยกเครื่องระบบเผชิญภัยพิบัติ

วันที่เผยแพร่: 16 กันยายน 2567

10. <https://www.prachachat.net/local-economy/news-1650825>

หัวข้อข่าว: เศรษฐกิจ “แม่สาย” เสียหายหนักสุด คาดสูญเม็ดเงินวันละหลายร้อยล้านบาท

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

11. <https://www.prachachat.net/politics/news-1650843>

หัวข้อข่าว: ธรรมนัส จ่อลงพื้นที่น้ำท่วมเชียงราย ยันไปประสาน-ไม่ใช่สั่งการ ขอเครื่องบินช่วย

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

12. <https://www.prachachat.net/general/news-1653755>

หัวข้อข่าว: นักธุรกิจตั้ง เปิดที่ดินตัวเอง ให้ชาวเชียงรายสามารถทิ้งโคลนได้เลย

วันที่เผยแพร่: 16 กันยายน 2567

13. <https://www.prachachat.net/politics/news-1649695>

หัวข้อข่าว: นายกฯ พร้อมส่งช่วยน้ำท่วมเชียงราย หลังแถลงนโยบาย แต่ภูมิธรรม ส่งกองทัพไปแล้ว

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

14. <https://www.prachachat.net/breaking-news/news-1656252>

หัวข้อข่าว: ซูเปอร์มาร์เก็ต “ธนพิริยะ” ฝ่าวิกฤตน้ำท่วมเชียงราย เร่งฟื้นฟูสาขาแม่สายเสียหายหนักสุด

วันที่เผยแพร่: 19 กันยายน 2567

15. <https://www.prachachat.net/public-relations/news-1662056>

หัวข้อข่าว: สูญน้ำท่วมเชียงรายต่อเนื่อง จิตอาสาหาคาว มอบอาหารจากใจ พร้อมช่วยเหลือแก้หาคาว

วันที่เผยแพร่: 16 กันยายน 2567

16. <https://www.prachachat.net/public-relations/news-1652397>

หัวข้อข่าว: ทูร คอร์ปอเรชั่น เกาะติดน้ำท่วมเชียงรายร่วมอพยพผู้ประสบภัย

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

17. <https://www.prachachat.net/politics/news-1651041>

หัวข้อข่าว: นายกฯ ประเดิมงานแรก บินช่วยน้ำท่วมเชียงราย พุ่งนี้ กำชับไม่ต้องแห่รับ

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

18. <https://www.prachachat.net/public-relations/news-1657396>

หัวข้อข่าว: ปิวยาศี และ เรเว่ ช่วยฟื้นฟูน้ำท่วมเชียงราย มอบเครื่องใช้ไฟฟ้า 1,000 เครื่อง

วันที่เผยแพร่: 20 กันยายน 2567

19. <https://www.prachachat.net/economy/news-1662809>

หัวข้อข่าว: GISTDA เปิดภาพดาวเทียม “น้ำท่วมแม่สาย” โคลนจำนวนมาก มาจากไหน

วันที่เผยแพร่: 27 กันยายน 2567

20. <https://www.prachachat.net/politics/news-1667119>

หัวข้อข่าว: รมช.กลาโหม ขึ้นน้ำทะเลแม่สาย พบทำนบรั่ว 20 จุด ไม่กระทบพื้นที่ ศก.หลัก

วันที่เผยแพร่: 3 ตุลาคม 2567

21. <https://www.prachachat.net/politics/news-1649633>

หัวข้อข่าว: อนุทิน จี้ มท.พร้อมหนุนช่วยน้ำท่วมแม่สาย ทักภาค 3 ยันศักยภาพยังไหว

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

22. <https://www.prachachat.net/politics/news-1651834>

หัวข้อข่าว: นายกฯ ลุยโคลนตรวจอุทกภัยแม่สาย น้ำตาคลอให้กำลังใจชาวบ้าน ลั่นไม่ทิ้ง

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

23. <https://www.prachachat.net/breaking-news/news-1651971>

หัวข้อข่าว: AOT เปิดศูนย์คมนาคมร่วมใจช่วยน้ำท่วม จัดรถรับ-ส่งผู้โดยสารถึง 4 ท่วม

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

24. <https://www.prachachat.net/local-economy/news-1765957>

หัวข้อข่าว: เมียนมา เริ่มคืนพื้นที่แม่น้ำสาละวิน สร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งแก่น้ำท่วม

วันที่เผยแพร่: 4 มีนาคม 2567

25. <https://www.prachachat.net/economy/news-1643448>

หัวข้อข่าว: พายุไต้ฝุ่นยาจิก เปลี่ยนทิศขึ้นฝั่งเวียดนาม เตือนเหนือ-อีสานตอนบน โดนฝนเต็ม ๆ

วันที่เผยแพร่: 2 กันยายน 2567

26. <https://www.prachachat.net/general/news-1644754>

หัวข้อข่าว: กรมอุตุฯ เตือน “พายุยาจิก” ฉบับที่ 1 เหนือ-อีสาน ฝนตกหนัก 7-8 ก.ย.นี้

วันที่เผยแพร่: 3 กันยายน 2567

27. <https://www.prachachat.net/prachachat-top-story/news-1654804>

หัวข้อข่าว : เศรษฐกิจแม่สาวย-เชียงรายเสียหายยับ “อิงค์” ใ้งบฯกลางเยียวยาน้ำท่วม

วันที่เผยแพร่ : 14 กันยายน 2567

28. <https://www.prachachat.net/breaking-news/news-1652145>

หัวข้อข่าว : กรมทางหลวงอัปเดตเส้นทาง รถวิ่งผ่านไม่ได้ 10 แห่ง

วันที่เผยแพร่ : 13 กันยายน 2667

8. สำนักข่าว PPTV

1. <http://pptv36.news/1lCW>

หัวข้อข่าว: ถอดรหัส "น้ำท่วมเชียงราย" มองสาเหตุหลักมาจาก "ยาจิก" ซึ่กลไกรัฐมีอยู่ แต่คนไม่ตระหนัก

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

2. <http://pptv36.news/1lx1>

หัวข้อข่าว: ฝนถล่มหนัก! แม่สาวยน้ำท่วมหนักสุดรอบปี

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

3. <http://pptv36.news/1lu1>

หัวข้อข่าว: พายุไต้ฝุ่น “ยาจิ” ขึ้นฝั่งจีนแต่ความเร็วลมยังสูงกว่า 200 กม./ชม.

วันที่เผยแพร่: 7 กันยายน 2567

9. สำนักข่าว thaipbs

1. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343944>

หัวข้อข่าว: พายุยาจิ ถล่มเวียดนาม ฝนตกหนัก ต้นไม้หักโค่น ตาย 1 อพยพ 2 หมื่นคน

วันที่เผยแพร่: 7 กันยายน 2567

2. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343945>

หัวข้อข่าว: เส้นทางล่าสุด "พายุยาจิ" เตือนเหนือ-อีสาน ฝนตกหนัก 7-8 ก.ย.

วันที่เผยแพร่: 7 กันยายน 2567

3. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344905>

หัวข้อข่าว: อพยพด่วน! น้ำท่วมแม่สาย-ตัดไฟหนีน้ำล้นตลิ่งชุมชนเกาะทราย

วันที่เผยแพร่: 3 ตุลาคม 2567

4. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344685>

หัวข้อข่าว: GISTDA อธิบาย "น้ำท่วมแม่สาย" โคลนจำนวนมาก มาจากไหน

วันที่เผยแพร่: 27 กันยายน 2567

5. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/346825>

หัวข้อข่าว: เปิดแผน! รั้วอาคาร-สร้างผนัง ป้องกันน้ำท่วมซ้ำแม่สาย

วันที่เผยแพร่: 2 ธันวาคม 2567

6. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344049>

หัวข้อข่าว: แม่สายน้ำท่วมสูง หลายชีวิตติดค้างในบ้านรอความช่วยเหลือ

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

7. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344089>

หัวข้อข่าว: เปิดต้นตอน้ำท่วม "แม่สาย" เหตุใดจึงรุนแรง

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

8. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344184>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วม "แม่สาย" ภัยพิบัติไร้พรหมแดน

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

9. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344137>

หัวข้อข่าว: "แม่สาย" น้ำท่วมหนัก คำถามใหญ่แจ้เดือนภัยหน้าที่ใคร

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

10. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344787>

หัวข้อข่าว: เร่งฟื้นฟู "แม่สาย" ระบายน้ำท่วมขัง-เสริมแนวตลิ่งริมแม่น้ำสาย

วันที่เผยแพร่: 30 กันยายน 2567

11. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344110>

หัวข้อข่าว: ช่วย 2 ตายายติดหลังคาหนีน้ำท่วมแม่สาย - 80 นร.ปลอดภัยแล้ว

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

12. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344112>

หัวข้อข่าว: ตาย 1 คนน้ำท่วมแม่สาย ผู้ตกค้างอ่อนแรงอดข้าว 3 วัน

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

13. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344138>

หัวข้อข่าว: นาที่ชีวิต! ช่วยสำเร็จ 3 ผู้สูงอายุทางอากาศน้ำท่วมแม่สาย

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

14. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344887>

หัวข้อข่าว: ฝนตกหนัก "เชียงราย" น้ำหลากท่วมหลายพื้นที่ อ.แม่สาย

วันที่เผยแพร่: 3 ตุลาคม 2567

15. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344143>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วมเชียงราย หลายพื้นที่ยังหนัก ดินสไลด์ทับบ้าน เด็กตาย 1 คน

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

16. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344092>

หัวข้อข่าว: อับเดตน้ำท่วม 5 อำเภอ เชียงราย "แม่น้ำกก" เพิ่มสูงต่อเนื่อง

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

17. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344102>

หัวข้อข่าว: เข็กพิกัดเชียงราย "ปิด" 7 เส้นทางน้ำท่วม 5 สะพาน 8 อุทยาน

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

18. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344163>

หัวข้อข่าว: 4 วันน้ำท่วม "เชียงราย" กระทบ 51,353 ครัวเรือน เสียชีวิต 4 คน

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

19. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344095>

หัวข้อข่าว: เชียงรายวิกฤต น้ำท่วมสูง กู้ภัยช่วยหญิงถูกน้ำพัดติดรั้วบ้าน เพื่อนจมน้ำตาย 5 คน

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

20. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344211>

หัวข้อข่าว: จ.เชียงราย น้ำลดลงหลายพื้นที่ ชาวบ้านเริ่มทำความสะอาดบ้านเรือน

วันที่เผยแพร่: 15 กันยายน 2567

21. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344156>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วม 5 แยกพ้อขุนฯ เชียงรายเริ่มลด ปชช.สำรวจความเสียหาย

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

22. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344109>

หัวข้อข่าว: รวมความประทับใจ "คนไทยไม่ทิ้งกัน" ฝ่าวิกฤตน้ำท่วมเชียงราย

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

23. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343348>

หัวข้อข่าว: “เชียงราย” อ่วม 10 อำเภอ เดือดร้อนกว่า 7,500 คน พื้นที่เกษตรเสียหายกว่า 12,000 ไร่

วันที่เผยแพร่: 22 สิงหาคม 2567

24. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344532>

หัวข้อข่าว: น้ำป่าทะลักหมู่บ้าน 3 ตำบล ในเวียงป่าเป้า เชียงราย เสียหายหนัก เจ็บ 5

วันที่เผยแพร่: 23 กันยายน 2567

25. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343708>

หัวข้อข่าว: น้ำป่าหลากท่วมซ้ำ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย

วันที่เผยแพร่: 31 สิงหาคม 2567

26. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344515>

หัวข้อข่าว: ผู้ว่าฯ เชียงราย สั่งดูแลน้ำท่วม "เวียงป่าเป้า"

วันที่เผยแพร่: 23 กันยายน 2567

27. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343167>

หัวข้อข่าว: น้ำหลากท่วมหลายหมู่บ้าน ใน อ.เวียงชัย จ.เชียงราย

วันที่เผยแพร่: 16 สิงหาคม 2567

28. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344071>

หัวข้อข่าว: เช็กโรงเรียน 14 แห่งน้ำท่วมเชียงใหม่กระทบปิดชั่วคราว

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

29. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344227>

หัวข้อข่าว: เจ้าของร้านเช่าหนังสือพบหนังสือเสียหาย 9,000 เล่ม หลังน้ำท่วมเชียงใหม่เริ่มคลี่คลาย

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

30. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344039>

หัวข้อข่าว: "แม่สาย" อ่วมน้ำทะลักท่วมเมือง หลายคนยังรอความช่วยเหลือ

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

31. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343292>

หัวข้อข่าว: น้ำท่วม “เทิง” เชียงราย ขยายวงกว้าง

วันที่เผยแพร่: 20 สิงหาคม 2567

32. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344933>

หัวข้อข่าว: "อนุทิน" สั่งระดมช่วยน้ำท่วม "เชียงราย-เชียงใหม่" รอบ 2

วันที่เผยแพร่: 4 ตุลาคม 2567

33. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/346098>

หัวข้อข่าว: หลายหน่วยงานเดินทางช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมเชียงราย เร่งสำรวจความเสียหาย อ.แม่สาย

วันที่เผยแพร่: 8 พฤศจิกายน 2567

34. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344131>

หัวข้อข่าว: “แม่น้ำโขง” เพิ่มสูงขึ้น หนุน “น้ำท่วมเชียงราย” ทำให้แห้งช้า

วันที่เผยแพร่: 12 กันยายน 2567

35. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343665>

หัวข้อข่าว: “น้ำอิง” ยังท่วม 3 อำเภอ “เชียงราย” น้ำโขงลดสถานการณ์ดีขึ้น

วันที่เผยแพร่: 30 สิงหาคม 2567

36. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/343201>

หัวข้อข่าว: “เชียงราย” ยังอ่วมน้ำท่วมซ้ำ-เสี่ยงฝนตกหนักถึง 29 ส.ค.

วันที่เผยแพร่: 18 สิงหาคม 2567

37. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344162>

หัวข้อข่าว: “แพทองธาร” จ่อของบกลางเยียวยาน้ำท่วมเชียงราย

วันที่เผยแพร่: 13 กันยายน 2567

38. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/345116>

หัวข้อข่าว: เร่งฟื้นฟูน้ำท่วมเชียงราย-เชียงใหม่ หวั่นกระทบท่องเที่ยวปลายปี

วันที่เผยแพร่: 9 ตุลาคม 2567

10. สำนักข่าว ฐานเศรษฐกิจ

1. <https://www.thansettakij.com/business/economy/606383>

หัวข้อข่าว: “น้ำท่วมเชียงราย” ลามหนัก ตัวอ.เมืองจมน้ำทั้งหมดแล้ว ปลัดมท.สั่งช่วยด่วน

วันที่เผยแพร่: 11 กันยายน 2567

2. <https://www.thansettakij.com/news/general-news/606236>

หัวข้อข่าว: พายุยงพันพิช เชียงรายฝนตกหนัก น้ำท่วมแม่สายตลาดสายลมจอย

วันที่เผยแพร่: 10 กันยายน 2567

3. <https://www.thansettakij.com/climatecenter/606181>

หัวข้อข่าว: “พายุย่าง” ถล่มเวียดนาม เสียชีวิต-สูญหายพุ่ง โครงสร้างพื้นฐานพังยับ

วันที่เผยแพร่: 9 กันยายน 2567